

ม.๒

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้

ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
โดยความร่วมมือของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ม.๒

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
โดยความร่วมมือของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

ด้วยพระบรมราโชบายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงมุ่งหมายให้การศึกษาบ่มเพาะสมรรถนะให้แก่ผู้เรียน เพื่อสร้างคุณลักษณะสำคัญ ๔ ประการให้กับคนไทย อันได้แก่ ๑) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง ๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง ๓) มีอาชีพ มีงานทำ ๔) เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย และพระราชปณิธานในการสืบสาน รักษา พัฒนาต่อยอดโครงการในพระราชดำริของพระราชบิดา จึงทรงพัฒนาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ NEW DLTV ในทุกด้านอาทิ ระบบออกอากาศ อุปกรณ์เทคโนโลยี บุคลากรและกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย ผ่านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจำนวน ๑๕ ช่องสัญญาณ ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งปัญญา มีจิตอาสาในการสรรค์สร้างและพัฒนาประเทศให้มั่นคง

การสอนออกอากาศทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ นี้ เป็นการสอนออกอากาศในแนวใหม่ บันทึกเทปการสอนจากห้องเรียนต้นทางของโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ครูปลายทางสามารถดูเทปการสอนผ่านทางเว็บไซต์ www.dltv.ac.th และ Application on mobile DLTV ของมูลนิธิ และมีคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงครบทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งครูปลายทางสามารถปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับชุมชน ท้องถิ่น วัฒนธรรมและบริบทของแต่ละโรงเรียน

การจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ได้รับความร่วมมือจากคณะทำงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยศึกษานิเทศก์ และครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งครูปลายทางใช้ในการเตรียมการสอนล่วงหน้า รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในห้องเรียน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมุ่งมั่นพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาสังคมไทยและยกระดับคุณภาพของคนไทยให้เข้มแข็ง สมดัง พระราชปณิธาน “...การศึกษาคือความมั่นคงของประเทศ...” ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทนำ

การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ครูสอนไม่ครบชั้น โดยจัดการเรียนการสอนของครูห้องเรียนต้นทางจากโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังห้องเรียนปลายทางในโรงเรียนพื้นที่ต่าง ๆ ได้แก่ พื้นที่สูง ชายแดน เกาะแก่งและเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาให้ทั่วถึง เท่าเทียมและมีคุณภาพ

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑ – ม.๓) ประจำปีภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ประกอบด้วยเอกสาร ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ๑) ภาษาไทย ๒) คณิตศาสตร์ ๓) วิทยาศาสตร์ ๔) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๕) สุขศึกษาและพลศึกษา ๖) ศิลปะ ๗) การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ๘) ภาษาต่างประเทศ แต่ละระดับชั้นมีเอกสารรวม ๘ เล่ม แต่ละเล่มมีรายละเอียด คำชี้แจงการจัดกระบวนการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ/ใบงาน/แบบฝึก แบบประเมิน ที่ตรงกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) ของแต่ละสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

การจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑ – ม.๓) เป็นการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงาน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คณาจารย์ จากมหาวิทยาลัย คณะศึกษานิเทศก์ คณะครูผู้สอนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ และผู้มีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ช่วยให้คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสมบูรณ์ และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อเยาวชนไทยทั่วประเทศ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หวังว่าคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ศึกษาานิเทศก์ คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็กและขยายโอกาสในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้นต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
บทนำ	ข
สารบัญ	ค
การรับชมรายการเรียนการสอนทางไกล	ฉ
คำชี้แจงรายวิชา ทศนศิลป์ รหัส ศ๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒	๑
คำอธิบายรายวิชา ทศนศิลป์ รหัส ศ๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒	๙
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	๑๐
โครงสร้างรายวิชา นาฏศิลป์ ศ ๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒	๑๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศิลปวิจารณ์	๑๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	๑๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การสร้างเกณฑ์การประเมินงานทัศนศิลป์	๒๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	๓๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การพัฒนาผลงานทัศนศิลป์	๓๙
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สร้างสรรค์ภาพตัวละคร	๔๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ บุคลิกลักษณะของตัวละคร	๔๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ วิธีการวาดภาพคนเหมือนเบื้องต้น	๕๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ วิธีการวาดภาพตัวละครในลักษณะแบบการ์ตูน	๖๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ สร้างสรรค์ภาพแสดงเรื่องราวของตัวละคร	๗๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ทศนศิลป์ในงานโฆษณา	๘๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ บุคลิกลักษณะของตัวละคร	๘๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ หลักการออกแบบในงานโฆษณา	๙๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ หลักการออกแบบอักษร	๑๐๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ หลักการออกแบบโลโก้เพื่อการโฆษณา	๑๑๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ การออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา	๑๒๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ศิลปะวัฒนธรรมไทยและสากล	๑๓๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน	๑๓๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ งานทัศนศิลป์ในยุคสมัยของไทย	๑๔๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่องวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ไทย	๑๕๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก	๑๖๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก	๑๗๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ งานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล	๑๘๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ ศิลปะวัฒนธรรมไทยและสากล	๑๘๙
บรรณานุกรม	๑๙๓

คำชี้แจงรายวิชา นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒	๑๙๕
คำอธิบายรายวิชา นาฏศิลป์ รหัส ๒๒๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒	๒๐๑
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	๒๐๒
โครงสร้างรายวิชา นาฏศิลป์ ศ ๒๒๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒	๒๐๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย	๒๐๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย	๒๐๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทย	๒๑๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ วิจัยการแสดงนาฏศิลป์ไทย	๒๑๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ บูรณานาฏศิลป์	๒๒๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การแสดงนาฏศิลป์ไทย	๒๓๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำกฤดาภินิหาร	๒๔๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำไก่	๒๔๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การแสดงนาฏศิลป์ไทย รำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย	๒๕๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ปฏิบัติรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย (๑)	๒๖๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ ปฏิบัติรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย (๒)	๒๖๗
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นาฏศิลป์พื้นเมือง	๒๗๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ความรู้พื้นฐานนาฏศิลป์พื้นเมือง	๒๗๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง	๒๘๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสานและภาคใต้	๒๙๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ คุณค่าและแนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นเมือง	๓๐๖
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การแสดงละครไทย	๓๑๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ จุดมุ่งหมายของละคร	๓๑๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ องค์ประกอบของละคร	๓๒๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ประวัติการละครไทย ๑	๓๒๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ประวัติการละครไทย ๒	๓๓๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ ละครไทยแบบดั้งเดิม	๓๔๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ ละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่	๓๕๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ บูรณานาฏศิลป์	๓๖๐
บรรณานุกรม	๓๖๖
ภาคผนวก	
ก. แบบประเมินรวม	๓๖๗
ข. แผนผังความคิด (Graphic Organizer)	๓๗๑
ค. บันทึกการเรียนรู้ (Learning Log)	๓๘๐

คณะทำงาน

- คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เพื่อการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มูลนิธิการศึกษาทางไกล
ผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ ๓๘๕
- คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ภาคเรียนที่ ๒ ๓๘๖
- คณะปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ภาคเรียนที่ ๒ ๓๘๗
- คณะตรวจปฏิรูปคู่มือครู และแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ภาคเรียนที่ ๒ ๓๘๘
- รายชื่อคณะทำงาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๓๘๙

การรับชมรายการ การเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้บริการการจัดการเรียนการสอนจากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวน ๑๕ ช่องรายการ ทั้งรายการสด (Live) และรายการย้อนหลัง (On demand) สามารถรับชมผ่าน

www.dltv.ac.th

Application on mobile DLTV

- Android เข้าที่ Play Store/Google Play พิมพ์คำว่า DLTV
- iOS เข้าที่ App Store พิมพ์คำว่า DLTV

การเรียกหมายเลขช่องออกอากาศสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ๑๕ ช่องรายการ

เวลาเรียน / นอกเวลาเรียน

DLTV ๑	(ช่อง ๑๘๖)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ / สถาบันพระมหากษัตริย์
DLTV ๒	(ช่อง ๑๘๗)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ / ความรู้รอบตัว
DLTV ๓	(ช่อง ๑๘๘)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ / วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
DLTV ๔	(ช่อง ๑๘๙)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ / ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
DLTV ๕	(ช่อง ๑๙๐)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ / ศิลปวัฒนธรรมไทย
DLTV ๖	(ช่อง ๑๙๑)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ / หน้าที่พลเมือง
DLTV ๗	(ช่อง ๑๙๒)	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ / ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
DLTV ๘	(ช่อง ๑๙๓)	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ / ภาษาต่างประเทศ
DLTV ๙	(ช่อง ๑๙๔)	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ / การเกษตร
DLTV ๑๐	(ช่อง ๑๙๕)	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๑ / รายการสำหรับเด็ก-การเลี้ยงดูลูก
DLTV ๑๑	(ช่อง ๑๙๖)	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๒ / สุขภาพ การแพทย์
DLTV ๑๒	(ช่อง ๑๙๗)	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๓ / รายการสำหรับผู้สูงวัย
DLTV ๑๓	(ช่อง ๑๙๘)	รายการของการอาชีพวังไกลกังวล และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
DLTV ๑๔	(ช่อง ๑๙๙)	รายการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
DLTV ๑๕	(ช่อง ๒๐๐)	รายการพัฒนาวิชาชีพครู

การติดต่อรับข้อมูลข่าวสาร

๑. มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เลขที่ ๒๑๔ ถนนนครสวรรค์ แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

โทร ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๕

๒. สถาบันวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ซอยหัวหิน ๓๕ ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

โทร ๐๓๒ ๕๑๕๔๕๗ - ๘

โทรสาร ๐๓๒ ๕๑๕๔๕๑

web@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องเว็บไซต์)

dltv@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องทั่วไป)

๓. โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

โทร ๐๓๒ ๕๒๒ ๓๔๗ , ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘

Facebook : โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

Website : <http://www.kkws.ac.th>

๔. ช่องทางการติดตามข่าวสาร

Facebook : มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

Website : <http://www.dltv.ac.th>

คำชี้แจง

รายวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. แนวคิดหลัก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดสาระการเรียนรู้ จำนวน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยนำความรู้ด้านเนื้อหาวิชามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนโดยการฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ

๑) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับสาร และสื่อสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา
๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเอง สังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการเข้าใจและเคารพตนเอง สามารถนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสม มีคุณธรรมด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเอง สังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- ๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- ๒) ซื่อสัตย์ สุจริต
- ๓) มีวินัย
- ๔) ใฝ่เรียนรู้
- ๕) อยู่อย่างพอเพียง
- ๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
- ๗) รักความเป็นไทย
- ๘) มีจิตสาธารณะ

หลักการออกแบบกิจกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้คำนึงถึงคุณลักษณะที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีทักษะหลังการเรียนรู้ สอดคล้องตามเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีจิตอาสา ครูผู้สอนควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นคนดีของสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ครูผู้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้ ควรมุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ สามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญของการจัดศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน คิดและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ การประเมินการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน เพราะสามารถทำให้ผู้สอนประเมินระดับ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา ได้ระบุให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

๔) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ครูผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวดังกล่าว จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกระบวนการเรียนการสอนทั้งของผู้เรียนและผู้สอน กล่าวคือลดบทบาทของครูผู้สอน จากการเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาธิต เป็นการวางแผนจัดกิจกรรมให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องเน้นที่บทบาทของผู้เรียนตั้งแต่เริ่ม คือ ร่วมวางแผน การเรียน การวัดผล ประเมินผล และต้องคำนึงว่ากิจกรรมการเรียนนั้น เน้นการพัฒนากระบวนการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ตรวจสอบ วิเคราะห์ การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่สืบค้นได้ เพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ ในที่สุดสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ควรให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลาด้วยการกระตุ้นให้นักเรียนลงมือทดลอง และอภิปรายผล โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ของการสอน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การใช้คำถาม การเสริมพลัง มาใช้ให้เป็นประโยชน์ ที่จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและมีชีวิตชีวา
- ครูควรมีการวางแผนการใช้คำถามอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน และลงข้อสรุปได้ โดยที่ไม่ใช้เวลาจนเกินไป ครูควรเลือกใช้คำถามที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถของนักเรียน
- เมื่อนักเรียนถาม อย่าบอกคำตอบทันที ควรให้คำแนะนำที่จะช่วยให้นักเรียนหาคำตอบได้เอง ครูควรให้ความสนใจต่อคำถามของนักเรียนทุก ๆ คน แม้ว่าคำถามนั้นอาจจะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียนอยู่ก็ตาม ครูควรชี้แจงให้ทราบและเบนความสนใจของนักเรียนกลับมาสู่เรื่องที่กำลังอภิปรายอยู่ สำหรับปัญหาที่นักเรียนถามมานั้น ควรจะได้หยิบยกมาอภิปรายในภายหลัง
- การสำรวจตรวจสอบซ้ำ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ ครูควรย้ำให้นักเรียนได้สำรวจตรวจสอบซ้ำเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

แนวการจัดการเรียนรู้ศิลปะ

การจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ครูควรจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ ขั้นตอนที่เหมาะสมไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ๓ ขั้นตอนดังนี้

๑) ขั้นนำ

เป็นขั้นเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการเรียนรู้ สำรวจ ตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียนโดยส่วนมากผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตอนนี้ด้วยการตั้งคำถาม การอภิปราย การสนทนากระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้ถาม ผู้ตอบ ผู้โต้แย้ง ครูควรสร้างบรรยากาศในขั้นนำให้ตื่นเต้นเร้าใจ ให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิด

๒) ขึ้นสอน

เป็นขั้นถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยการศึกษาจากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิ ใบความรู้ ใบงาน อินเทอร์เน็ต ฯลฯ การฝึกปฏิบัติทักษะทางทัศนศิลป์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนา การใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม ใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๓) ขึ้นสรุป

เป็นขั้นสุดท้ายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง เพื่อให้ นักเรียนสรุปสาระสำคัญของบทเรียน หรือสิ่งที่ได้เรียนแล้ว กิจกรรมที่จัดขึ้นในขั้นตอนนี้ อาจจะเป็นการนำเสนอรายงานของกลุ่ม การทำแบบฝึกหัดเพื่อสรุปความรู้ เล่นเกมเพื่อทดสอบสิ่งที่เรียนมาแล้ว หรือสรุปสาระสำคัญโดยใช้แผนผังความคิด (Graphic Organizers) (ดูภาคผนวก ข) ซึ่งอาจให้ผู้เรียนสรุปเองหรือครูร่วมสรุปด้วย

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

สื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการได้ง่ายในระยะเวลาสั้นและช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดอย่างถูกต้องและรวดเร็วสื่อที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

- ๑) ใบความรู้ ใบงาน แผนภาพนำเสนอข้อมูล
- ๒) คลิป/วิดีโอ/ภาพข่าวสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๓) สถานการณ์สมมติ
- ๔) สื่อบุคคล

แหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ที่ทุกคนต้องใฝ่รู้ตลอดชีวิต ดังนี้

- ๑) แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน
- ๒) แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ชุมชน ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หอสมุดประชาชน หอสมุดแห่งชาติ

หอสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนควรจัดห้องสมุดกลาง ห้องสมุดหมวดวิชา มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถเคลื่อนที่ หอสมุดประชาชน ล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

- ๓) แหล่งเรียนรู้ออนไลน์
 - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
 - กระทรวงวัฒนธรรม

ฯลฯ

การใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อโดยส่วนมากในวิชาทัศนศิลป์เป็นสื่อประเภทภาพผลงานศิลปะต่าง ๆ ผู้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ที่สามารถแสดง

สื่อการเรียนรู้ให้นักเรียนมองเห็นสื่อได้อย่างชัดเจน อาทิ โปรเจคเตอร์ โทรทัศน์ ฯลฯ หรือควรพิมพ์ภาพสื่อการเรียนรู้ผลงานทางศิลปะเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ ใบความรู้ หนังสือเรียน ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ฯลฯ

๔. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์สำคัญของการประเมินการเรียนรู้คือการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนหรือหลักสูตรวางไว้ ปัญหาที่พบในปัจจุบันก็คือ ผู้บริหาร ผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองเป็นจำนวนมากยังให้ความสำคัญการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อสอบ หรือการเรียนรู้เพื่อแข่งขัน ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้แบบ ผิดเพี้ยนมากกว่า การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองซึ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้จะยั่งยืนกว่า (กุศลสิน, ๒๕๕๕; ขจรศักดิ์, เพ็ญจันทร์ และวรรณทิพา รอดแรงคำ, ๒๕๔๘)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องมีการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นระหว่างและสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ โดยการใช้การประเมินในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้รูปแบบการประเมิน การเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน (Formative Assessment) การประเมินการเรียนรู้สรุปรวม (Summative Assessment) และ การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประเมินตามสภาพจริงนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องสะท้อนการประเมิน ให้ผู้เรียนรับทราบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และผู้สอนต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อทบทวนและปรับแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือ หรือหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้หรือเป้าหมายของตัวชี้วัดต่าง ๆ (กุศลสิน, ๒๕๕๕)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อการตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินการเรียนรู้ในทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญของการประเมินพฤติกรรมปฏิบัติ ดังนี้

๑) วิธีการประเมิน

(๑) การวัดและประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความพร้อม และความรู้เดิมของผู้เรียน (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นนำ)

(๒) การวัดและประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะโดยวิธีการสังเกตพฤติกรรม ถามตอบพร้อมแสดงเหตุผล ตรวจชิ้นงาน การนำเสนอ (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นสอน) จุดมุ่งหมายของการประเมินระหว่างเรียน มีดังนี้

(ก) เพื่อค้นหาและวินิจฉัยว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา มีทักษะความชำนาญ รวมถึงมีเจตคติทางการเรียนรู้หรือไม่และในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

(ข) เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้อย่างไร

(ค) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบระดับพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

(๓) **การวัดและประเมินหลังเรียน** เพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามจุดประสงค์รายแผน เป็นการพัฒนาในจุดที่ผู้เรียนอาจจะเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง (ผสมผสานในกิจกรรมขั้นสรุป) และเพื่อตัดสินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินหลังจากผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว อาจเป็นการประเมินหลังจบหน่วย การเรียนรู้หน่วยใดหน่วยหนึ่ง รวมทั้งการประเมินกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน ผลจากการประเมินประเภทนี้ใช้ในการตัดสินผลการจัดการเรียนการสอน หรือตัดสินใจว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับระดับคะแนนใด

(๔) **ประเมินรวบยอดเมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้** เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนว่าบรรลุเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะ คุณลักษณะ และเจตคติ หรือไม่ เช่น การทำโครงการ การนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

การทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

นอกจากนี้ ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเปิดโอกาสได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรียนรู้ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา โดยการทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) (ดูภาคผนวก ค.) ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ย่อยหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และประเมินการเรียนรู้รวมในช่วงกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน โดยครูสามารถเลือกใช้ชุดคำถามและจำนวนข้อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ช่วงเวลาและธรรมชาติของแต่ละวิชา ทั้งนี้ในครั้งแรกครูควรทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการเขียนแบบสะท้อนคิด และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ เสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลในแบบบันทึกเพื่อพัฒนาการสอนของตนเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

๒) ผู้ประเมิน ได้แก่ เพื่อนประเมินเพื่อน ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง ผู้ปกครองร่วมประเมิน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาที่ศนศิลป์ มุ่งวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด การเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้ เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ครูต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มติข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนาคือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้ สิ่งที่สำคัญอีกประการคือการวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ จบรายวิชาเพื่อตัดสิน

ให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียนให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติงานมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

๕. คำแนะนำสำหรับครู

๑) การเตรียมตัวของครู

(๑) ศึกษาทำความเข้าใจคำชี้แจงและทำความเข้าใจเชื่อมโยง ทั้งเป้าหมาย กิจกรรมและการวัดผล และประเมินผลระหว่างหน่วยการเรียนรู้กับแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

(๒) ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม จากแหล่งเรียนรู้ หน่วยงาน องค์กรที่ให้ความรู้ที่เชื่อถือได้ รวมทั้งเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

(๓) ปรับประยุกต์หรือเพิ่ม เป้าหมายทั้งเนื้อหา ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น และที่เป็นปัจจุบันตามบริบทของห้องเรียน โรงเรียนชุมชนกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการวัดประเมิน

(๔) จัดเตรียมใบงาน บันทึกการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์

๒) การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

(๑) ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมกับการเตรียมสื่อให้พร้อมและครบตามคาบเวลาในแต่ละแผนไว้ก่อนล่วงหน้าก่อนนำไปใช้

(๒) ครูผู้สอนควรนำแผนการจัดการเรียนรู้ออกมาเตรียม แล้ววางแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือมีการปรับปรุงแผนการสอนหลังการสอนให้มีความทันสมัย ต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม เจตคติ ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งวัดและประเมินผลทั้งทักษะกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน และตามสภาพจริง

๓) การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้

(๑) จัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน หรือภายนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด มีความเป็นระเบียบ ตกแต่งห้องเรียนให้น่าอยู่ มีมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน มีที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ และง่ายต่อการนำมาใช้ มีป้ายนิเทศให้ความรู้ ภายนอกห้องเรียนจัดบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติ น่าอยู่ ร่มรื่นและเหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย

(๒) จัดสภาพแวดล้อม หรือห้องให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการ

(๓) จัดสื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างเพียงพอ เหมาะสม

(๔) จัดหาเครื่องมือแสวงหาความรู้ หรือ ช่องทางเสนอข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยปัจจุบันอยู่เสมอ

๔) การบันทึกหลังการสอนของครู

(๑) บันทึกการใช้แผนการจัดการเรียนของตนเอง โดยสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างเรียน และประเมินตนเองใช้เทคนิค หรือวิธีการใด ที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์

(๒) บันทึกสาเหตุของความสำเร็จ หรืออุปสรรคของการสอน เช่น การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม การเตรียมตัวเพิ่ม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

(๓) สรุปข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุงตามแนวทางของครูปลายทาง เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน
รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒ ชื่อวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างๆที่สะท้อนถึงงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน วิธีการใช้ งานทัศนศิลป์ในการโฆษณา การเปลี่ยนแปลงงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัยโดยเน้นถึงแนวคิดและ เนื้อหาของงานเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบงานทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมไทยและสากล สามารถ สร้างเกณฑ์ในการประเมินการวิจารณ์งานทัศนศิลป์ และนำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางาน วาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร

โดยใช้ทักษะกระบวนการคิด ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะกระบวนการใช้ชีวิต ทักษะ กระบวนการสื่อสาร และทักษะกระบวนการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ กล้าคิด กล้า แสดงออกทางศิลปะอย่างสร้างสรรค์ เห็นคุณค่า ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นใน การทำงาน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และสามารถประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ ม.๒/๔ ศ ๑.๑ ม.๒/๕ ศ ๑.๑ ม.๒/๖ ศ ๑.๑ ม.๒/๗
 ศ ๑.๒ ม.๒/๑ ศ ๑.๒ ม.๒/๑ ศ ๑.๒ ม.๒/๑

รวมทั้งหมด ๗ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒ รายวิชาทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
รวมเวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

.....

สาระที่ ๑ : ทัศนศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๔ สร้างเกณฑ์ในการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์
- ม.๒/๕ นำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางาน
- ม.๒/๖ วาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร
- ม.๒/๗ บรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวใจและนำเสนอตัวอย่างประกอบ

มาตรฐาน ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างาน ทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๑ ระบุ และบรรยายเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน
- ม.๒/๒ บรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัยโดยเน้นถึงแนวคิด และเนื้อหาของงาน
- ม.๒/๓ เปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบงานทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมไทยและสากล

โครงสร้างรายวิชา
รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒ วิชาทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒
รวมเวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ศิลปวิจารณ์	ศ ๑.๑ ม.๒/๔ สร้างเกณฑ์ในการ ประเมินและวิจารณ์งาน ทัศนศิลป์ ม.๒/๕ นำผลการวิจารณ์ไป ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา งานทัศนศิลป์	สร้างเกณฑ์การประเมิน และวิจารณ์งานทัศนศิลป์ นำผลการวิจารณ์ไป ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา งานทัศนศิลป์	๔	๓๐
๒	สร้างสรรค์ ภาพการ์ตูน	ศ ๑.๑ ม.๒/๖ วาดภาพแสดง บุคลิกลักษณะของตัวละคร	วาดภาพแสดงบุคลิก ลักษณะของตัวละคร	๔	๒๐
๓	งาน ทัศนศิลป์กับ การโฆษณา	ศ ๑.๑ ม.๒/๗ บรรยายวิธีการใช้งาน ทัศนศิลป์ในการโฆษณาเพื่อ โน้มน้าวใจและนำเสนอ ตัวอย่างประกอบ	บรรยายวิธีการใช้ งานทัศนศิลป์ในการโฆษณา เพื่อโน้มน้าวใจและนำเสนอ ตัวอย่างประกอบ	๕	๓๐
๔	ศิลปวัฒนธรรมไทย และสากล	ศ ๑.๒ ม.๒/๑ ระบุ และบรรยาย เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ สะท้อนถึงงานทัศนศิลป์ใน ปัจจุบัน ม.๒/๒ บรรยายถึงการ เปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ ของไทยในแต่ละยุคสมัยโดย เน้นถึงแนวคิดและเนื้อหาของ งาน ม.๒/๓ เปรียบเทียบ แนวคิดในการออกแบบงาน ทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรม ไทยและสากล	ระบุและบรรยายเกี่ยวกับ วัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สะท้อน ถึงงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน บรรยายถึงการเปลี่ยนแปลง ของงานทัศนศิลป์ของไทย ในแต่ละยุคสมัย โดยเน้นถึง แนวคิดและเนื้อหาของงาน เปรียบเทียบแนวคิด ในการออกแบบงาน ทัศนศิลป์ที่มาจาก วัฒนธรรมไทยและสากล	๗	๒๐
รวมตลอดภาคเรียน				๒๐	๑๐๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ศิลปวิจารณ์

รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาทัศนศิลป์

ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

เวลา ๔ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ทัศนศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และ
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ ม.๒/๔ สร้างเกณฑ์ในการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์

ศ ๑.๑ ม.๒/๕ นำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางาน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศิลปวิจารณ์ คือ การแสดงออกทางด้านความคิดเห็นต่อผลงานทางศิลปะที่ศิลปินสร้างสรรค์
ขึ้นไว้โดยผู้วิจารณ์ให้ความคิดเห็นตามหลักเกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ ทั้งในด้าน
สุนทรียศาสตร์และอื่น ๆ ด้วยการติชมเพื่อให้ได้ข้อคิดนำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางาน
ทัศนศิลป์ เพื่อให้เป็นข้อมูลในการประเมินตัดสินผลงาน และเป็นการฝึกวิธีดู วิธีวิเคราะห์ คิดเปรียบเทียบ
ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของงานทัศนศิลป์

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

อธิบายเกี่ยวกับความหมาย ขั้นตอน วิธีการสร้างเกณฑ์ในการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์

ทักษะ/กระบวนการ

สร้างเกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์และวิเคราะห์ สามารถนำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุง
แก้ไขและพัฒนางาน

เจตคติ

เห็นคุณค่าและความสำคัญการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มีความมุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑. แผนผังความคิด เรื่อง การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์
๒. ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง สร้างเกณฑ์การประเมินและวิจารณ์ผลงาน
๓. ใบงานที่ ๑.๒ เรื่อง ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ของศิลปิน
๔. แผนผังความคิด เรื่อง พัฒนาผลงานทางทัศนศิลป์

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการ ประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. วิเคราะห์ ขั้นตอน วิธีการเกณฑ์ใน การประเมิน และวิจารณ์ งานทัศนศิลป์	วิเคราะห์ขั้นตอน วิธีการประเมินและ วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ทุกขั้นตอน เข้าใจ กระบวนการ ประเมินและวิจารณ์ ดีมาก	วิเคราะห์ขั้นตอน วิธีการประเมินและ วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ได้พอใช้ ขาดขั้นตอน บางส่วน เข้าใจ กระบวนการประเมิน และวิจารณ์ปานกลาง	วิเคราะห์ขั้นตอน วิธีการประเมินและ วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ได้น้อย ขั้นตอน วิธีการไม่ครบถ้วน เข้าใจกระบวนการ ประเมินและวิจารณ์ เล็กน้อย	วิเคราะห์ขั้นตอน วิธีการประเมินและ วิจารณ์งาน ทัศนศิลป์ได้น้อยมา ขั้นตอนวิธีการไม่ ครบถ้วน ยังไม่เข้าใจ กระบวนการประเมิน และวิจารณ์
๒. สร้างเกณฑ์ ในการประเมิน และวิจารณ์ งานทัศนศิลป์	เขียนเกณฑ์ประเมิน และวิจารณ์ผลงาน ทางทัศนศิลป์ได้ สัมพันธ์กับหัวข้อที่ กำหนดและแตกต่าง จากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้ เห็นถึงความสัมพันธ์ กับตนเองและผู้อื่น	เขียนเกณฑ์ประเมิน และวิจารณ์ผลงานทาง ทัศนศิลป์ได้สัมพันธ์ กับหัวข้อที่กำหนด และแตกต่างจากที่ครู ยกตัวอย่าง แต่ เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะ ตนเอง	เขียนเกณฑ์ประเมิน และวิจารณ์ผลงานทาง ทัศนศิลป์ได้สัมพันธ์ กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้ แตกต่าง	เขียนเกณฑ์ประเมิน และวิจารณ์ผลงาน ทางทัศนศิลป์ได้ สัมพันธ์กับหัวข้อที่ กำหนดตามที่ครู ยกตัวอย่าง
๓. ประเมิน และวิจารณ์ งานทัศนศิลป์	ประเมินและวิจารณ์ งานทัศนศิลป์ได้ตาม เกณฑ์ มีความถูกต้อง สมบูรณ์ดีมาก มีความสร้างสรรค์	ประเมินและวิจารณ์ งานทัศนศิลป์ได้ตาม เกณฑ์ มีความถูกต้อง บางส่วนแต่ยังไม่มี ความสมบูรณ์ สร้างสรรค์ดีแต่ยังมี ความคล้ายคลึงกับของ ผู้อื่น	ประเมินและวิจารณ์ งานทัศนศิลป์ได้ไม่ตาม เกณฑ์ ต้องแก้ไข ปรับปรุงบางส่วน	ไม่สามารถประเมิน และวิจารณ์งาน ทัศนศิลป์ได้ตาม เกณฑ์ ไม่สร้างสรรค์ และไม่ถูกต้องตาม หลักเกณฑ์ การประเมิน

รายการ ประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๔. วิเคราะห์ ผลการประเมิน และวิจารณ์ไป เป็นแนวทางใน การพัฒนา ผลงานของ ตนเอง	วิเคราะห์ผลการ ประเมินและวิจารณ์ ไปเป็นแนวทางใน การพัฒนาผลงาน ของตนเองได้ดีมาก รู้สึกเห็นคุณค่าของ งานศิลปะ สามารถ นำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	วิเคราะห์ผลการ ประเมินและวิจารณ์ ผลงานไปเป็นแนวทาง ในการพัฒนาผลงาน ของตนเองได้ปานกลาง มีความสนใจผลงาน ด้านศิลปะมากขึ้น	วิเคราะห์ผลการ ประเมินและวิจารณ์ ผลงานไปเป็นแนวทาง ในการพัฒนาผลงาน ของตนเองพอได้บ้าง สามารถนำความรู้เรื่อง การประเมินและการ วิจารณ์ไปประยุกต์ใช้ ได้จริงในชีวิต ประจำวันได้บ้าง เล็กน้อย	ไม่สามารถนำผลการ ประเมินและวิจารณ์ ผลงานไปเป็น แนวทางในการ พัฒนาผลงานของ ตนเองได้ ไม่เห็น คุณค่าและความ สำคัญของ ผลงานด้านศิลปะ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

คะแนน	๑๔ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑ - ๑๓	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘ - ๑๐	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๘	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๘ ขึ้นไป

คะแนนแบบทดสอบ เต็ม ๑๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่านตั้งแต่ ๕ คะแนนขึ้นไป

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ศิลปวิจารณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. เพราะเหตุใด จึงต้องมีการประเมินและวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์
 - ก. เพื่อสะท้อนแนวคิดของศิลปิน
 - ข. เพื่อสะท้อนรูปแบบของผลงาน
 - ค. เพื่อสะท้อนการใช้เทคนิคต่าง ๆ
 - ง. เพื่อสะท้อนความรู้สึกของผู้ชมผลงาน
๒. สื่อกลางที่ถ่ายทอดความรู้สึคนึกคิด คืออะไร
 - ก. ผลงาน
 - ข. ศิลปิน
 - ค. ภาพที่ใช้
 - ง. ทัศนธาตุ
๓. ผู้มีความสำคัญอย่างไรกับผลงานทัศนศิลป์
 - ก. เป็นผู้ตัดสินผลงาน
 - ข. ทำให้ผลงานมีคุณค่า
 - ค. ทำให้ผลงานมีราคาสูง
 - ง. ทำให้เจ้าของผลงานมีชื่อเสียง
๔. การประเมินและวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ในห้องเรียน มีประโยชน์อย่างไร
 - ก. เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - ข. เพื่อจัดลำดับผลงานทัศนศิลป์
 - ค. เป็นความต้องการของนักเรียนเอง
 - ง. เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาผลงานทัศนศิลป์
๕. ข้อใดไม่ได้นำมาใช้ในการประเมินคุณค่าของงานศิลปะ
 - ก. ด้านความงาม
 - ข. ด้านเนื้อหาสาระ
 - ค. ด้านความถูกต้อง
 - ง. ด้านอารมณ์ความรู้สึก
๖. ขั้นสุดท้ายของการวิจารณ์งานศิลปะคือ
 - ก. ขั้นตอนการพรรณนาผลงาน
 - ข. ขั้นวิเคราะห์
 - ค. ขั้นตีความ
 - ง. ขั้นประเมินผล
๗. ข้อใดคือการใช้เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเหมาะสม
 - ก. การจัดหน้ากระดาษ
 - ข. การจัดวางทัศนธาตุ
 - ค. การจัดองค์ประกอบศิลป์
 - ง. การลงมือปฏิบัติด้วยวิธีการต่าง ๆ
๘. เพราะเหตุใด จึงต้องเรียนรู้หลักการประเมินผลงานทัศนศิลป์
 - ก. เพราะเนื้อหาในบทเรียนน่าสนใจ
 - ข. เพราะนักเรียนมีความสนใจ อยากเรียนรู้
 - ค. เพราะอยากเป็นผู้ประเมินผลงานทัศนศิลป์
 - ง. เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจต่อผลงานศิลปะ
๙. ข้อใดเป็นเกณฑ์การวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ด้านความเป็นเอกภาพ
 - ก. มีความสัมพันธ์และความครบถ้วนในผลงาน
 - ข. อธิบายรูปแบบเนื้อหาเฉพาะเจาะจง
 - ค. บรรยายเทคนิควิธีการสร้างสรรค์
 - ง. บรรยายด้วยศัพท์ทางทัศนศิลป์
๑๐. การพัฒนาผลงานทัศนศิลป์ มีความสำคัญอย่างไร
 - ก. ทำให้เป็นคนมีชื่อเสียงในสังคม
 - ข. ทำให้ผลงานเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วไป
 - ค. ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในสิ่งแปลกใหม่
 - ง. เป็นประโยชน์สำหรับผู้ประเมินและวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์

เฉลย

๑. ง ๒. ก ๓. ข ๔. ง ๕. ค ๖. ง ๗. ง ๘. ง ๙. ก ๑๐. ค

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ รายวิชา ศ๒๒๑๐๒ ทัศนศิลป์			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศิลปวิจารณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	
ขอบเขตเนื้อหา - ความหมายของการประเมินและวิจารณ์ - วิธีและหลักเกณฑ์ประเมินและวิจารณ์ - ภาษากับการวิจารณ์	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนและครูพูดคุยซักถาม เกี่ยวกับประสบการณ์และการดูงานศิลปะที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ๒. นักเรียนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การประเมินและวิจารณ์งานศิลปะว่ามี ความสำคัญอย่างไร	๑. ภาพผลงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ ๒. ใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่อง การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	
จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	ขั้นสอน ๑. นักเรียนดูภาพผลงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ จากนั้นสุ่มนักเรียน ๑ – ๒ คน เลือกผลงานที่ชอบและออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนว่าชื่นชอบผลงานชิ้นนี้เพราะเหตุผลใด	ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. แผนผังความคิด (กิจกรรมกลุ่ม)	
ด้านทักษะและกระบวนการ - เข้าใจ วิเคราะห์ขั้นตอนวิธีการประเมินและสามารถวิจารณ์งานทัศนศิลป์	๒. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการดูงานทัศนศิลป์ และเกี่ยวข้องกับ การประเมิน การวิจารณ์อย่างไร มีหลักเกณฑ์ในการประเมินและจุดประสงค์อะไรในการวิจารณ์ผลงาน		
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้	๓. นักเรียนแบ่งกลุ่มละ ๔ – ๕ คน ศึกษาข้อมูลในใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่อง การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ แล้วร่วมกันระดมความคิดวิเคราะห์ อธิบายความหมาย ลักษณะ วิธีขั้นตอน หลักเกณฑ์จุดประสงค์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์โดยสรุปเป็นแผนผังความคิดและตกแต่งให้สวยงามเพื่อส่งครู		
- มุ่งมั่นในการทำงาน	๔. ครูคัดเลือกผลงานนักเรียน ๑ – ๒ ชิ้น และให้ตัวแทนกลุ่มเจ้าของผลงานออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น โดยครูช่วยเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น		
	ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์		

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความหมายและขั้นตอน วิธีการประเมินและวิจารณ์งาน ทัศนศิลป์	สังเกตจากการ ตอบคำถาม	แบบบันทึกการตอบ คำถาม	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒ จาก ๓ ระดับ
ด้านทักษะ/กระบวนการ มีความสามารถวิเคราะห์ขั้นตอน วิธีการประเมินและวิจารณ์งาน ทัศนศิลป์	- สังเกตจากการ ร่วมกิจกรรมกลุ่ม - ประเมินแผนผัง ความคิด	- แบบสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมกลุ่ม - แบบประเมินแผนผัง ความคิด	- ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๘ คะแนนขึ้นไป - ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒ จาก ๓ ระดับ
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้บริหาร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่างภาพผลงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ

จิตรกรรม

ที่มา : <https://i.pinimg.com/originals/5e/3e/6e/5e3e6ef45eb515921c48113ee2ffe2c6.jpg>

ประติมากรรม

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/493284965405231641/>

สื่อผสม

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/5629568253731584/>

ใบความรู้ที่ ๑.๑ การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์

การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์

๑. การประเมินคุณค่าของงานทัศนศิลป์

การประเมินงานศิลปะ หมายถึง

การสร้างหลักเกณฑ์เพื่อประเมินผลงานศิลปะให้เกิดความเที่ยงธรรม เป็นการรวบรวมข้อมูลมาประกอบพิจารณาในทุก ๆ ด้านเพื่อการตัดสินใจ การประเมินมีความสำคัญมากและมีผลกระทบโดยตรงต่อนักเรียนหรือศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงาน จึงควรดำเนินการด้วยความรอบคอบใช้หลักวิชาประกอบ และมีความยุติธรรมอย่างทั่วถึง ซึ่งโดยทั่วไปการประเมินคุณค่าของงานทัศนศิลป์จะพิจารณาจาก ๓ ด้าน ได้แก่

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/229050331028065638/>

๑. ด้านความงาม เป็นการประเมินคุณค่าในด้านทักษะฝีมือ การใช้ทัศนธาตุทางศิลปะ และการจัดองค์ประกอบศิลป์ ว่าผลงานชิ้นนี้แสดงออกทางความงามของศิลปะได้อย่างเหมาะสมส่งผลต่อผู้ชมหรือผู้ดูให้เกิดความชื่นชมในสุนทรียภาพเพียงใด การแสดงออกทางความงามของศิลปะแต่ละยุค แต่ละสมัยจะมีความแตกต่างกัน ผู้ประเมินจะต้องศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจด้วย

๒. ด้านเนื้อหาสาระ เป็นการประเมินคุณค่าของผลงานศิลปะแต่ละชิ้นว่ามีลักษณะเนื้อหาสาระอะไรกับผู้ที่ชมที่จะส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจุดประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นสาระเกี่ยวกับธรรมชาติ สังคม ศาสนา การเมือง ปัญญา ความคิดและจินตนาการ

๓. ด้านอารมณ์ความรู้สึก เป็นการประเมินคุณค่าที่สามารถกระตุ้นอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ดูโดยใช้เทคนิควิธีการและสื่อความหมายของวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ ให้แสดงออกถึงความคิด จินตนาการในผลงาน

๒. หลักเกณฑ์ในการประเมินงานทัศนศิลป์

มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

๑. สื่อความหมายได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับหัวข้อเรื่องที่กำหนด
๒. ความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงถึงความก้าวหน้า ความแปลกใหม่ ทันสมัย
๓. เทคนิควิธีการแสดงออกที่ช่วยให้ผลงานมีคุณค่า มีลักษณะเป็นของตนเอง ไม่ลอกเลียนแบบและมีความสามารถในการใช้วัสดุสร้างสรรค์
๔. มีหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ หรือการจัดภาพที่เหมาะสมสวยงาม
๕. มีความประณีตและเรียบร้อยหรือความสมบูรณ์ของผลงานศิลปะ

๓. ประโยชน์ของการประเมินคุณค่างานทัศนศิลป์

มีประโยชน์และความสำคัญ ๔ ด้าน ได้แก่

๑. ด้านส่งเสริมการพัฒนาผลงาน

ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน ช่วยให้
เห็นลักษณะจุดด้อย จุดเด่น ลักษณะการ
ถ่ายทอดทางด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์
เทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานและความ
สมบูรณ์ของผลงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ
ผู้สร้างสรรค์งานที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นไปสู่
การแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาผลงานให้ดียิ่งขึ้น
ต่อไป

ที่มา : https://www.gsbgen.com/uploads/201606/20160620100249_8.jpg

๒. ด้านส่งเสริมการตัดสินผลงานอย่างมีหลักเกณฑ์

การประเมินโดยการจำแนกส่วนประกอบต่างๆ ให้เห็นถึงข้อดีข้อเสียของการ
แสดงออกทางทัศนธาตุ องค์ประกอบศิลป์ เทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ วัสดุที่ใช้และ
เนื้อหาสาระอย่างมีหลักเกณฑ์ทางศิลปะ เป็นข้อมูลที่ช่วยส่งเสริมในการตัดสิน ประเมิน
คุณค่า โดยการให้คะแนนของครูต่อนักเรียน ของคณะกรรมการตัดสินในการประกวดแข่งขัน
งานศิลปะ รวมถึงเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจเลือกซื้อผลงานทางศิลปะของผู้ที่สนใจ

ที่มา : <http://www.finearts.cmu.ac.th/wp->

๓. ด้านส่งเสริมการพัฒนาเรียนรู้

ในการประเมินคุณค่าของงานศิลปะ ผู้ประเมินต้องมีคุณสมบัติทางด้านความรู้ ความ
เข้าใจในเทคนิคการสร้างงานศิลปะและสาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการแสดงออกใน
ผลงาน เพื่อนำสิ่งดังกล่าวมาเป็นข้อมูลในการประเมิน

๔. ด้านส่งเสริมผลงานให้มีคุณค่า

ผลงานศิลปะที่ได้รับการประเมินให้ได้รับรางวัล หรือได้รับการยกย่องจะทำให้ศิลปิน
ผู้สร้างสรรค์มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักยอมรับของสาธารณชน เป็นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ
ทางศิลปะ ผลงานที่สร้างสรรค์มีมูลค่าสูงขึ้นและเกิดกระแสนิยมในผลงานศิลปะอย่าง
แพร่หลาย ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การวิจารณ์งานทัศนศิลป์

การวิจารณ์งานศิลปะ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่มีผลต่อผลงานศิลปะอย่างมีหลักการ เพื่อแสดงความชื่นชมและปรับปรุงพัฒนาผลงาน ตลอดจนให้สามารถประเมินค่าผลงานได้ด้วยความเที่ยงธรรม การวิจารณ์ทั้งหลักการวิจารณ์ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล และการวิจารณ์ด้วยเหตุผลนิยมและทัศนคติส่วนตัว

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/fd/50/dc/fd50dca06906c06cfb19aca3c58cf452.jpg>

จุดประสงค์ของการวิจารณ์งานศิลปะ มีจุดประสงค์ ดังนี้

๑. วิจารณ์เพื่อความชื่นชม เป็นการวิจารณ์ส่วนตัวที่มีต่อผลงานศิลปะนั้น ๆ เป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดความคิดเห็นและความรู้สึกให้ผู้อื่นได้รับทราบ หรือแลกเปลี่ยนทัศนะซึ่งกันและกัน ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน
๒. วิจารณ์เพื่อปรับปรุงพัฒนาผลงาน เป็นการวิจารณ์ผลงานศิลปะในกิจกรรมการเรียนการสอนในระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงพัฒนาผลงานให้ดียิ่งขึ้น เช่น ครูวิจารณ์ผลงานนักเรียนหรือนักเรียนวิจารณ์ผลงานของตนเองหรือของเพื่อนในชั้นเรียน
๓. วิจารณ์เพื่อประเมินผลหรือตัดสิน เป็นการวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลในทุก ๆ ด้าน เกี่ยวกับผลงานศิลปะ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการวัดประเมินผลการสร้างงานศิลปะ หรือในการตัดสินการประกวดแข่งขันผลงานศิลปะด้านต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีหลักเกณฑ์และเครื่องมือการวัดผลประเมินผล

องค์ประกอบของการวิจารณ์งานศิลปะ

การวิจารณ์งานศิลปะมีองค์ประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็น

๓ ส่วน คือ

๑. **ศิลปิน (Artist)** เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ถ่ายทอดมาจากแรงบันดาลใจ
๒. **ผลงานศิลปะ (Work of ART)** เป็นสิ่งที่เกิดจากการถ่ายทอดความคิดทางภูมิปัญญาของศิลปินผ่านสื่อ วัสดุด้วยเทคนิคการสร้างสรรค์ที่หลากหลาย เช่น จิตรกรรม การวาดเส้น ภาพพิมพ์ ประติมากรรม สถาปัตยกรรม
๓. **ผู้ชม (Spectator)** เป็นประชาชนที่มาชมผลงานศิลปะซึ่งนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่ง ผู้ชมเหล่านี้เมื่อได้สัมผัสรับรู้ ชื่นชมผลงานศิลปะจะเกิดปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งทางความรู้สึก บางคนรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ แต่ไม่แสดงความคิดเห็น ในขณะที่บางคนจะแสดงความคิดเห็นวิจารณ์ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อศิลปินในการพิจารณาปรับปรุงการสร้างผลงานต่อไป

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/ae/c1/7f/aec17f26ea6facea4942607e7707a75.jpg>

กระบวนการวิจารณ์งานศิลปะตามหลักและวิธีการ

ในการวิจารณ์งานศิลปะนั้น สิ่งสำคัญก็คือข้อมูลที่นำมาวิจารณ์ได้มาจากการวิเคราะห์หาคุณค่าผลงานใน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านความงาม ด้านสาระและด้านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งจะต้องนำมาจัดลำดับขั้นตอนการวิจารณ์ตามหลักและวิธีการวิจารณ์ ๕ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นระบุข้อมูลของผลงาน เป็นข้อมูลรายละเอียดสังเขปเกี่ยวกับประเภทงาน ชื่อผลงาน ชื่อศิลปิน ขนาดวัสดุ เทคนิควิธีการสร้างเมื่อ พ.ศ.ใด ปัจจุบันติดตั้งอยู่ที่ไหน รูปแบบการสร้างสรรค์เป็นแบบใด

๒. ขั้นพรรณนาผลงาน เป็นการบันทึกข้อมูลที่เกิดจากการมองเห็นภาพผลงานในขั้นต้นว่า เป็นภาพอะไร เช่น ภาพคน ภาพสัตว์ ภาพทิวทัศน์ ภาพหุ่นนิ่ง เป็นต้น มีเทคนิคในการสร้างสรรค์แบบใด

๓. ขั้นวิเคราะห์ เป็นการดูลักษณะภาพรวมของผลงานว่าจัดอยู่ในประเภทใด รูปแบบการถ่ายทอดเป็นแบบใด จำแนกทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์ ภาพรวมเป็นส่วนย่อยให้เห็นว่ามีหลักการจัดภาพที่กลมกลืนหรือขัดแย้งอย่างไร

๔. ขั้นตีความ เป็นการค้นหาความหมายของผลงานว่า ศิลปินหรือผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อให้ผู้ชมผลงานได้รับรู้เกี่ยวกับอะไร เช่น สภาพปัญหาในชุมชน สังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

๕. ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินคุณค่าของผลงานศิลปะชิ้นนั้น จากการพิจารณาทุกข้อในเบื้องต้น สรุปให้เห็นข้อดีและข้อด้อยในด้านเนื้อหาและเรื่องราว หลักทัศนธาตุและหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ ทักษะฝีมือและการถ่ายทอดความงาม เพื่อการพัฒนาหรือตัดสินผลงานชิ้นนั้น

ประโยชน์ของการวิจารณ์

๑. ศิลปินได้ข้อคิดนำไปปรับปรุง พัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานให้ดีขึ้น
๒. ผู้วิจารณ์มีความรู้ ความเข้าใจ และได้ชื่นชมศิลปะมากขึ้น
๓. ศิลปิน ผู้ชม ผู้วิจารณ์ นักวิชาการได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้เกิดประสบการณ์ในการวิเคราะห์วิจารณ์มากขึ้น
๔. ผลงานศิลปะ ศิลปินและผู้วิจารณ์ เป็นที่รู้จักในวงการศิลปะและสังคมมากขึ้น
๕. ช่วยจรรโลงจิตใจของคนในสังคมให้มีความสุข มีสุนทรียภาพและมีรสนิยมทางความงาม

แผนผังความคิดเรื่อง การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์

ตัวอย่างแผนผังความคิด

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/e4/80/67/e48067db92ac61eb8cd4d1d9e183b1d3.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/d5/6b/be/d56bbe8cfa4c8ba035fbc7c0f1b3709e.jpg>

แบบบันทึกการตอบคำถาม

ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	๔ (ดีเยี่ยม)	อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้ตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วน
	๓ (ดี)	อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้ตรงประเด็นบางส่วนยังขาดเนื้อหาไปบ้างเล็กน้อย
	๒ (พอใช้)	อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้พอเข้าใจ แต่ยังขาดขั้นตอนบางขั้นตอน
	๑ (ควรปรับปรุง)	อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้บ้างเล็กน้อย ไม่ครบทุกขั้นตอน

ระดับคุณภาพคะแนน

๔ หมายถึง ดีเยี่ยม

๓ หมายถึง ดี

๒ หมายถึง พอใช้

๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๓ ระดับ

แบบประเมินแผนผังความคิด

ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
วิเคราะห์ขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	๔ (ดีเยี่ยม)	วิเคราะห์ขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกขั้นตอน เข้าใจกระบวนการประเมินและวิจารณ์ดีมาก
	๓ (ดี)	วิเคราะห์ขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้พอใช้ ขาดขั้นตอนบางส่วน เข้าใจกระบวนการประเมินและวิจารณ์ปานกลาง
	๒ (พอใช้)	วิเคราะห์ขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้น้อย ขั้นตอนวิธีการไม่ครบถ้วน เข้าใจกระบวนการประเมินและวิจารณ์เล็กน้อย
	๑ (ควรปรับปรุง)	วิเคราะห์ขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้น้อยมาก ขั้นตอนวิธีการไม่ครบถ้วน ยังไม่เข้าใจกระบวนการประเมินและวิจารณ์

ระดับคุณภาพคะแนน

- ๔ หมายถึง ดีเยี่ยม
- ๓ หมายถึง ดี
- ๒ หมายถึง พอใช้
- ๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การสร้างเกณฑ์การประเมินงานทัศนศิลป์ รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศิลปวิจารณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนพูดคุยซักถาม เกี่ยวกับประสบการณ์ด้านศิลปะ (เช่น เคยไปดูงานที่หอศิลป์ไหม เวลาดูงานมีหลักการดูอย่างไร ความรู้สึกต่อผลงานศิลปะ) ขั้นสอน ๑. นักเรียนดูภาพผลงานจิตรกรรมของ อาจารย์ประทีป คชบัว จากนั้นสุ่มเลือกนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์ผลงานตามเกณฑ์ที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ๒. ครูยกตัวอย่างและอธิบายเพิ่มเติมว่า การประเมินและวิจารณ์ว่าควรมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมและชัดเจน จะช่วยให้การวิพากษ์วิจารณ์เป็นที่ยอมรับมากขึ้น ๓. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ ๓ – ๕ คน ร่วมกันคิดวิเคราะห์สร้างเกณฑ์การประเมินผลงานลงในใบงานที่ ๑.๑ โดยมีครูคอยให้คำปรึกษา ๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอเกณฑ์การประเมินหน้าชั้นเรียน จากนั้นอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยมีครูคอยตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติม ๕. นักเรียนและครูร่วมกันคัดเลือกเกณฑ์การประเมินของกลุ่มที่มีความน่าสนใจและรายละเอียดครบถ้วนมากที่สุด สามารถเป็นแบบอย่างได้ เพื่อนำไปใช้ประเมินผลงานในชั่วโมงต่อไป ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้เรื่อง หลักเกณฑ์การประเมินและวิจารณ์ผลงาน พร้อมประเมินผลงาน ครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ภาพผลงานจิตรกรรมของ อาจารย์ประทีป คชบัว ๒. ตัวอย่างกระบวนการวิจารณ์งานศิลปะตามหลัก และวิธีการ ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง สร้างเกณฑ์การประเมินและวิจารณ์ผลงาน	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บอกขั้นตอนวิธีการสร้างเกณฑ์ ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	สังเกตจากการร่วม กิจกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๘ คะแนนขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ สร้างเกณฑ์การประเมินและวิจารณ์ งานทัศนศิลป์ตามหลักและวิธีการ	ประเมินในงาน	แบบประเมินในงาน	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๗ คะแนนขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อผู้บริหาร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผลงานจิตรกรรมของ อาจารย์ประทีป คชบัว

ที่มา : <https://ipinimg.com/564x/a4/18/d1/a418d1e93df0162a884b114378c21f21.jpg>

ที่มา : <https://ipinimg.com/564x/77/56/87/7756879b9cd537e00b530fa1657b01478.jpg>

ที่มา : <https://ipinimg.com/564x/33/16/87/331687398b105efc3306c57cc5b6e120.jpg>

ใบงานที่ ๑.๑ สร้างเกณฑ์การประเมินและวิจารณ์ผลงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบเกณฑ์การประเมินและวิจารณ์ผลงานให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และมีความสร้างสรรค์

เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์ผลงาน

๑. การสื่อความหมาย

.....
.....

๒. ความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์

.....
.....

๓. เทคนิควิธีการ

.....
.....

๔. หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

.....
.....

๕. ความสมบูรณ์ของงาน

.....
.....

สมาชิกในกลุ่ม

๑.เลขที่.....
๒.เลขที่.....
๓.เลขที่.....
๔.เลขที่.....
๕.เลขที่.....

ตัวอย่างกระบวนการวิจารณ์งานศิลปะตามหลักและวิธีการ

ที่มา : <http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/person/Lampu%20Kansanoh/work/work1.jpg>

๑. ข้อมูลของผลงาน

ชื่อผลงาน : วันวานยังหวานอยู่

ศิลปิน : ลำพู กันแสนะ

ขนาด : ๒๓๐ x ๒๐๐ ซม.

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

๒. พรรณนาผลงาน

เป็นภาพคู่กันกับคุณยายที่ใบหน้ายิ้มแย้มดูมีความสุข ใส่เสื้อผ้าเหมือนชุดเจ้าสาวเจ้าสาว บรรยากาศของภาพเป็นสีโทนร้อน ทำให้อารมณ์ของภาพดูอบอุ่น ในภาพมีการสร้างระยะใกล้ - ใกล้

๓. วิเคราะห์

ผลงานเป็นรูปแบบกึ่งเหมือนจริง องค์ประกอบของภาพ ศิลปินสร้างจุดเด่นโดยมีตาข่ายยายเป็นประธานในภาพ มีการดึงทัศนธาตุเรื่องรูปร่างรูปทรง สี ระยะ และแสงเงา มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

๔. ดีความ

ศิลปินต้องการสื่อสารเรื่องราวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคนรัก ที่ถึงแม้ว่าจะอายุมากขึ้นเท่าไร ความรักก็ไม่เคยลดลง ยังหวานเหมือนกับคู่ข้าวใหม่ปลามัน

๕. ประเมินผล

จุดเด่นของผลงานชิ้นนี้ คือ มีเนื้อหาเรื่องราวชัดเจน สื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจง่าย การจัดองค์ประกอบศิลป์ ไม่ซับซ้อน สร้างจุดเด่นได้ดี ใช้สีเป็นตัวแทนถ่ายทอดบรรยากาศของภาพให้ดูอบอุ่น มีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์โดยเขียนภาพในรูปแบบกึ่งเหมือนจริงคล้ายกับการตุ๋นล้อเลียน

แบบประเมินใบงานนักเรียน

คำชี้แจง ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

ที่	ชื่อ-นามสกุล	รายงานการสังเกต												รวม	สรุปผลการประเมิน	
		ประเด็นที่ ๑				ประเด็นที่ ๒				ประเด็นที่ ๓					ผ่าน	ไม่ผ่าน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๑๒	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมินใบงาน

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคุณภาพคะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์มีความถูกต้องสมบูรณ์	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์มีความถูกต้องตามหลักและวิธีการสมบูรณ์	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์มีความถูกต้องบางส่วนแต่ยังไม่มีความสมบูรณ์	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ยังต้องแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วน	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ยังไม่ถูกต้อง ต้องปรับปรุงแก้ไขเกือบทั้งหมด
๒. เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ดีมากแปลกใหม่ แตกต่างไม่ซ้ำใคร	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์มีความคิดสร้างสรรค์ดีแต่ยังมีความคล้ายคลึงกับของผู้อื่น	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์มีความคิดสร้างสรรค์พอใช้ได้ ไม่แปลกใหม่	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ไม่แปลกใหม่ซ้ำกับของผู้อื่น
๓. เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์สามารถนำไปใช้ประเมินงานของศิลปินได้	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์สามารถนำไปใช้ประเมินงานของศิลปินได้สามารถใช้เป็นต้นแบบตัวอย่างได้	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์สามารถนำไปใช้ประเมินงานของศิลปินได้บางประเด็น บางเกณฑ์ยังไม่สามารถใช้เป็นต้นแบบได้	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์สามารถนำไปใช้ประเมินงานของศิลปินได้น้อยมาก ยังต้องแก้ไขบางส่วน	เกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ไม่สามารถนำไปใช้ประเมินงานของศิลปินได้ ยังต้องปรับปรุงแก้ไข

เกณฑ์ผ่านการประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ ๗ คะแนน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศิลปวิจารณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ รายวิชา ศ๒๒๑๒ ทัศนศิลป์		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา - การประเมินและวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - อธิบายเกณฑ์การประเมินและ วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ด้านทักษะและกระบวนการ - สามารถประเมินและวิจารณ์งาน ทัศนศิลป์ได้ตามเกณฑ์ ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่แล้ว ๒. นักเรียนดูภาพผลงานทัศนศิลป์ที่ครูเตรียมไว้ ๒ ผลงาน จากนั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความเหมือนและความแตกต่าง (ประเด็น : ความสวยงาม เทคนิค การจัดองค์ประกอบศิลป์) โดยครูวิจารณ์เป็นตัวอย่างให้กับนักเรียน ขั้นสอน ๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละเท่าๆ กัน จำนวน ๘ กลุ่ม จากนั้นครูแจกภาพผลงานศิลปิน ให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ ภาพ ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑.๒ ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ของศิลปิน โดยใช้เกณฑ์การ ประเมินที่เลือกจากชั่วโมงที่ ๒ ๓. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูคอยแนะนำเพิ่มเติม ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้เรื่อง การประเมินและวิจารณ์ผลงานศิลปิน (เป้าหมายของการประเมินและวิจารณ์ หลักเกณฑ์การประเมินและวิจารณ์ ความสำคัญของการ ประเมินและการวิจารณ์)			สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ภาพผลงานทัศนศิลป์ของ ศิลปิน ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๑.๒ ประเมินและ วิจารณ์งานทัศนศิลป์ของ ศิลปิน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายเกณฑ์การประเมินและ วิจารณ์งานทัศนศิลป์	สังเกตการร่วมกิจกรรม กลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๘ คะแนนขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ สามารถประเมินและวิจารณ์งาน ทัศนศิลป์ได้ตามเกณฑ์	ประเมินในงาน	แบบประเมินในงาน	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๗ คะแนนขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้บริหาร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผลงานทัศนศิลป์ของศิลปิน

ภาพที่ ๑

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/e8/fa/f0/e8faf0c736880d2127b7da4ea5d999ac.jpg>

ภาพที่ ๒

ที่มา : https://mocabangkok.com/wp-content/uploads/2017/12/Black-Magic_-580x420.jpg

ใบงานที่ ๑.๑ ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ของศิลปิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ของศิลปินตามหลักและวิธีการที่ถูกต้อง

ภาพผลงานศิลปิน

๑. ข้อมูลของผลงาน

.....
.....

๒. พรรณนาผลงาน

.....
.....

๓. วิเคราะห์

.....
.....

๔. ดีความ

.....
.....

๕. ประเมินผล

.....
.....

สมาชิกในกลุ่ม

๑.เลขที่..... ๒.เลขที่.....
๓.เลขที่..... ๔.เลขที่.....

ภาพงานทัศนศิลป์ของศิลปินสำหรับแจกให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/d3/c6/96/d3c6969f731ec8dee8c66281a8483d00.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/9f/d9/67/9fd9675c8a219ef57b634a3d274eefeb.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/18/9a/2c/189a2c85b24a63ee033a9f2636bf3feb.jpg>

๔

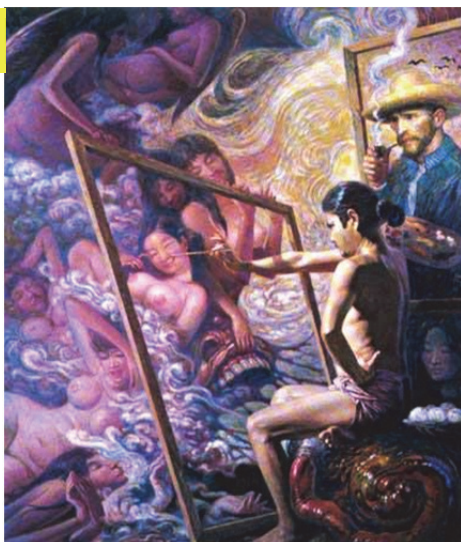
ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/fd/50/dc/fd50dca06906c06cfb19aca3c58cf452.jpg>

๕

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/40/6b/56490f9f7733c2a0bda9f88c0040.jpg>

๖

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/23/b7/a4/23b7a4ca51036e68a2ab339d863612a5.jpg>

๗

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/229050331028065638/>

๘

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/1a/cb/57/1acb573b822899e74db96be85b774c8b.jpg>

แบบประเมินใบงานนักเรียน

คำชี้แจง ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

ที่.	ชื่อ- นามสกุล	รายงานการสังเกต												รวม	สรุปผลการ ประเมิน	
		ประเด็นที่ ๑				ประเด็นที่ ๒				ประเด็นที่ ๓					ผ่าน	ไม่ผ่าน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๑๒		

เกณฑ์การประเมินใบงาน

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคุณภาพคะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้ตามเกณฑ์ มีความถูกต้องสมบูรณ์	ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้ตามเกณฑ์ มีความถูกต้องสมบูรณ์ดีมาก	ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้ตามเกณฑ์ มีความถูกต้องบางส่วน แต่ยังไม่มีความสมบูรณ์	ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้ไม่ตามเกณฑ์ ต้องแก้ไขปรับปรุงบางส่วน	ไม่สามารถประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้ตามเกณฑ์ ต้องปรับปรุงแก้ไขเกือบทั้งหมด
๒. ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้อย่างสร้างสรรค์	ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้อย่างสร้างสรรค์ดีมาก แปลกใหม่ แตกต่างไม่ซ้ำใคร	ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้อย่างสร้างสรรค์ดี แต่ยังไม่มีความคล้ายคลึงกับของผู้อื่น	ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์พอใช้ได้ ไม่แปลกใหม่	ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ไม่สร้างสรรค์ ไม่แปลกใหม่ และซ้ำกับของผู้อื่น

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

นักเรียนได้คะแนนรวมตั้งแต่ ๕ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศิลปวิจารณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การพัฒนาผลงานทัศนศิลป์ รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา - ความสำคัญในการพัฒนาผลงานทัศนศิลป์ - แนวทางการพัฒนาผลงานทัศนศิลป์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - อธิบาย และบอกประโยชน์ของการประเมินและวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านทักษะและกระบวนการ - วิเคราะห์ผลการประเมินและวิจารณ์ไปพัฒนาผลงานของตนเอง ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน ด้านเจตคติ - เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการประเมินและวิจารณ์	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนดูผลงานตัวอย่างที่ครูจัดมาให้ (ผลงานนักเรียนเดิมภาคเรียนที่แล้ว) ๒. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาพผลงานตัวอย่าง (ประเด็นสำคัญ เช่น ความสวยงาม ด้านทักษะฝีมือและประสบการณ์) และถ้าต้องการพัฒนาผลงานทางทัศนศิลป์ของตนเองให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ต้องทำอะไร ขั้นสอน ๑. นักเรียนและครูร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับการประเมินและวิจารณ์ผลงานว่า มีประโยชน์กับใคร อย่างไรบ้าง นักเรียนจะใช้ประโยชน์จากผลการประเมินอย่างไร ๒. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนางานทัศนศิลป์ ดังนี้ - การพัฒนาผลงานทางทัศนศิลป์เป็นขั้นตอนต่อการจากการวิจารณ์ผลงาน โดยนำคำวิจารณ์เกี่ยวกับผลงานชิ้นนั้นมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานใหม่คุณภาพยิ่งขึ้น ๓. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละเท่า ๆ กัน จำนวน ๘ กลุ่ม ๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ ๑.๒ เรื่องประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ของศิลปิน มาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาผลงานของตัวเอง โดยนำเสนอเป็นแผนผังความคิด และส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุป นักเรียนและร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปความรู้เรื่อง การพัฒนาผลงานทัศนศิลป์	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ผลงานนักเรียน ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนผังความคิด (กิจกรรมกลุ่ม)

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบาย และบอกประโยชน์ของการ ประเมินและวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์	สังเกตการร่วม กิจกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๘ คะแนนขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ วิเคราะห์ผลการประเมินและวิจารณ์ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงาน ของตนเอง	ประเมินแผนผังความคิด	แบบประเมินแผนผัง ความคิด	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป
ด้านเจตคติ เห็นความสำคัญและประโยชน์ของ การประเมินและวิจารณ์งาน ทัศนศิลป์	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

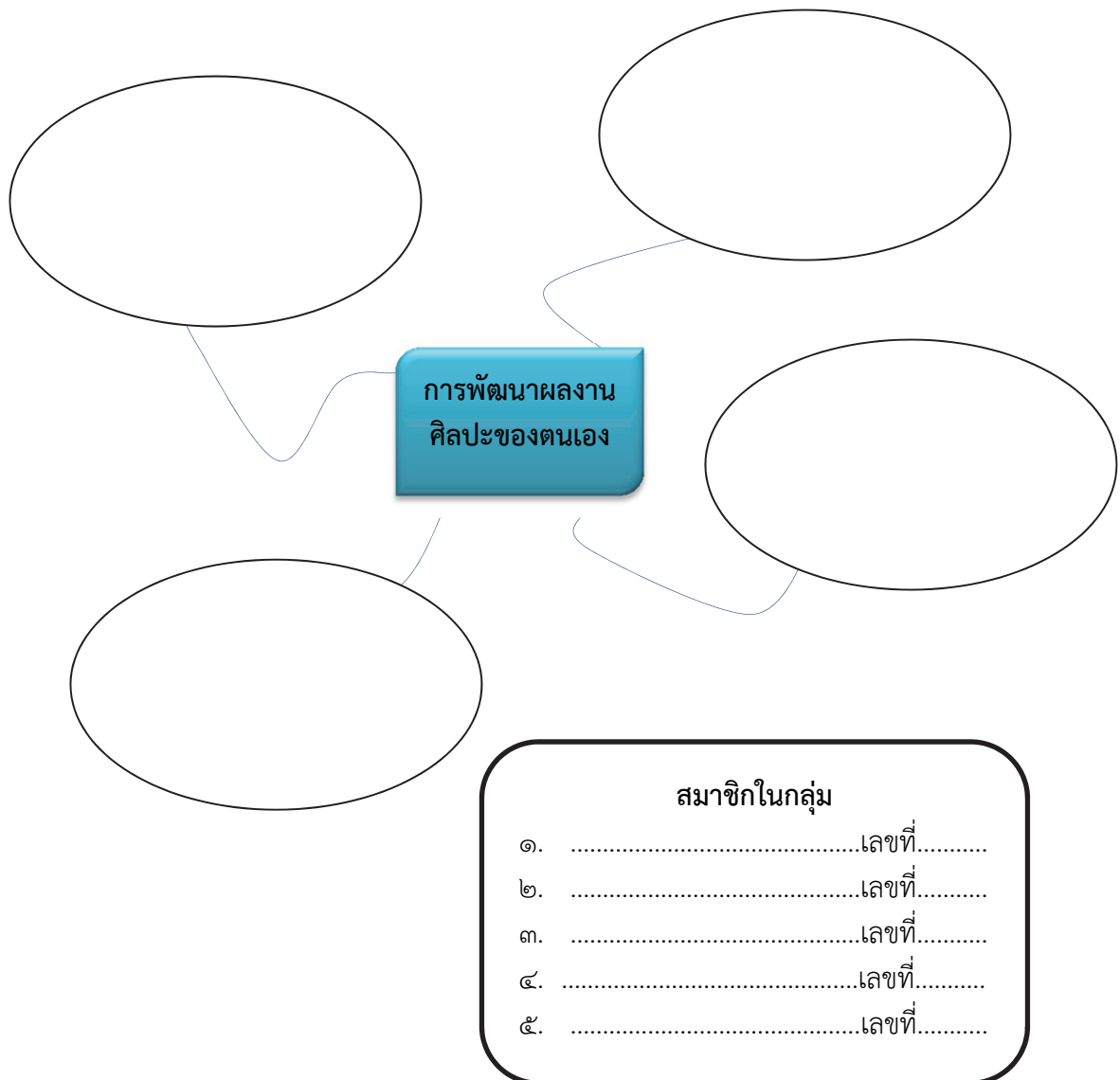
ลงชื่อผู้บริหาร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนผังความคิดเรื่อง การพัฒนาผลงานศิลปะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อมูลผลจากการประเมินและวิจารณ์ในใบงานที่ ๑.๒ สรุปเป็นแผนผังความคิด การพัฒนาผลงานศิลปะของตนเอง

แบบประเมินแผนผังความคิด

ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
วิเคราะห์ผลการประเมินและวิจารณ์ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานของตนเอง	๔ (ดีเยี่ยม)	วิเคราะห์ผลการประเมินและวิจารณ์ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานของตนเองได้ดีมาก
	๓ (ดี)	วิเคราะห์ผลการประเมินและวิจารณ์ผลงานไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานของตนเองได้ปานกลาง
	๒ (พอใช้)	วิเคราะห์ผลการประเมินและวิจารณ์ผลงานไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานของตนเองพอได้บ้าง
	๑ (ควรปรับปรุง)	ไม่สามารถนำผลการประเมินและวิจารณ์ผลงานไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานของตนเองได้

ระดับคุณภาพคะแนน

๔ หมายถึง ดีเยี่ยม

๓ หมายถึง ดี

๒ หมายถึง พอใช้

๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านคุณลักษณะและเจตคติ
คำชี้แจง ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

ลำดับ	ชื่อนักเรียน	ระดับคุณภาพ				สรุปผล
		๔	๓	๒	๑	

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพพฤติกรรม			
	๔	๓	๒	๑
	ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ด้านคุณลักษณะ				
ใฝ่เรียนรู้	เข้าเรียนตรงเวลาทุกครั้ง ตั้งใจเรียน เอาใจใส่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	เข้าเรียนตรงเวลาบ่อยครั้ง ตั้งใจเรียน เอาใจใส่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	เข้าเรียนตรงเวลาบางครั้ง ตั้งใจเรียน เอาใจใส่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้	ไม่ตั้งใจเรียนเข้าเรียนไม่ตรงเวลาบ่อยครั้ง
มุ่งมั่นในการทำงาน	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมายมีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมายพอใช้มีความรู้สึกรู้สึท้อแท้ต่ออุปสรรคอยู่บ้าง แต่อดทนพยายามทำงานจนสำเร็จ	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมายน้อยท้อแท้ต่ออุปสรรคแต่มีความอดทนในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่มีความตั้งใจไม่พยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่มีความอดทนในการทำงานให้สำเร็จ

ด้านเจตคติ				
เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของ การประเมินและ วิจารณ์งาน ทัศนศิลป์	สามารถนำความรู้เรื่อง การประเมินและการ วิจารณ์ไปประยุกต์ใช้ ได้จริงใน ชีวิตประจำวัน สามารถนำไปพัฒนา ต่อยอดได้ตั้งใจ สร้างสรรค์งานศิลปะ มากขึ้น รู้สึกเห็น คุณค่าของงานศิลปะ	สามารถนำความรู้เรื่อง การประเมินและการ วิจารณ์ไปประยุกต์ใช้ได้ จริงในชีวิตประจำวันได้ บ้าง รู้สึกเห็นคุณค่าของ งานศิลปะ มีความสนใจ ผลงานด้านศิลปะมากขึ้น	สามารถนำความรู้ เรื่องการประเมิน และการวิจารณ์ไป ประยุกต์ใช้ได้จริง ในชีวิตประจำวัน ได้บ้าง เล็กน้อย มีความสนใจ ผลงานด้านศิลปะ	ไม่เห็นคุณค่าและ ความสำคัญของงาน ของผลงานด้าน ศิลปะ ไม่สามารถ นำความรู้เรื่องการ ประเมินและการ วิจารณ์ไป ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ด้านคุณลักษณะ

นักเรียนได้ ๔ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

ด้านเจตคติ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ สร้างสรรค์ภาพตัวละคร

รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒

รายวิชาทัศนศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๔ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ทัศนศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย

คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้
ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ ม.๒/๖ วาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การวาดภาพถ่ายทอดบุคลิกลักษณะของตัวละคร หมายถึง การวาดภาพเพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างทางบุคลิกภาพของหน้าตา รูปร่าง อุปนิสัย เพศและวัย ได้อย่างสอดคล้องกับลักษณะที่ถูกกำหนดมา ในเนื้อหาหรือเรื่องราวจากเรื่องเล่า นั้น ๆ ซึ่งบุคลิกลักษณะของตัวละครไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์ ผู้สร้างสรรค์ผลงานจะต้องเข้าใจถึงลักษณะโครงสร้าง สัดส่วน ขั้นตอนการร่างภาพจนถึงการลงน้ำหนักแสงเงา รวมทั้งแสดงออกตามจินตนาการของตนเอง เกิดเป็นผลงานที่มีเอกลักษณ์ สามารถนำไปใช้และพัฒนาต่อได้ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากผลงานของตนเอง

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

อธิบายขั้นตอนวิธีการวาดภาพถ่ายทอดบุคลิกลักษณะของตัวละคร

ทักษะ/กระบวนการ

เข้าใจลักษณะโครงสร้าง สัดส่วน ขั้นตอนเขียนภาพของตัวละครสามารถวาดภาพเพื่อแสดงความแตกต่างทางบุคลิกภาพของตัวละคร

เจตคติ

รู้สึกภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าในผลงานของตนเอง

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑. ใบงานที่ ๒.๑ วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร
๒. วาดภาพเพื่อน (ครึ่งตัว)
๓. ใบงานที่ ๒.๒ ออกแบบตัวละคร
๔. ใบงานที่ ๒.๓ สร้างสรรค์เรื่องราวของตัวละคร

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
วิเคราะห์ลักษณะบุคลิกอารมณ์ของตัวละครได้ครบถ้วน ถูกต้องตรงประเด็น	วิเคราะห์ลักษณะบุคลิกอารมณ์ของตัวละครได้ครบถ้วน ถูกต้องตรงประเด็นดีมาก	วิเคราะห์ลักษณะบุคลิกอารมณ์ของตัวละครได้ดีแต่ยังมีส่วนที่ต้องเพิ่มเติมเล็กน้อย	วิเคราะห์ลักษณะบุคลิกอารมณ์ของตัวละครได้ แต่ยังมีส่วนที่ต้องเพิ่มเติมพอสมควร	วิเคราะห์ลักษณะบุคลิกอารมณ์ของตัวละครได้น้อยมาก มีส่วนที่ต้องแก้ไข ปรับปรุงและเพิ่มเติมมาก
เข้าใจกระบวนการร่างภาพ โครงสร้างและสัดส่วนคนเบื้องต้น	อธิบายขั้นตอนการร่างภาพโครงสร้างและสัดส่วนของคนได้ถูกต้องครบถ้วน ทุกขั้นตอนผลงานมีความสมบูรณ์ สวยงาม โครงสร้างและสัดส่วนของตัวละครถูกต้อง ไม่ผิดเพี้ยน	อธิบายขั้นตอนการร่างภาพโครงสร้างและสัดส่วนของคนได้เข้าใจ แต่ยังขาดขั้นตอนบางขั้นตอนเล็กน้อยผลงานมีความสวยงาม โครงสร้างและสัดส่วนของตัวละครผิดเพี้ยนเล็กน้อย	อธิบายขั้นตอนการร่างภาพโครงสร้างและสัดส่วนของคนได้พอเข้าใจแต่ยังขาดขั้นตอนบางขั้นตอนผลงานยังขาดความสวยงาม โครงสร้างและสัดส่วนของตัวละครผิดเพี้ยนเล็กน้อย	อธิบายขั้นตอนการร่างภาพโครงสร้างและสัดส่วนของคนได้บ้างเล็กน้อย ไม่ครบทุกขั้นตอน ผลงานขาดความสมบูรณ์ไม่สวยงาม โครงสร้างและสัดส่วนของตัวละครไม่ถูกต้อง
วาดภาพตัวละคร แสดงและถ่ายทอดบุคลิก ลักษณะอารมณ์มนุษย์	วาดภาพตัวละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แสดงให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะได้อย่างละเอียด	วาดภาพตัวละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด และแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แสดงให้เห็นถึงลักษณะของตัวละครแต่ไม่ละเอียด	วาดภาพตัวละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	วาดภาพตัวละคร แสดงและถ่ายทอดบุคลิกลักษณะอารมณ์มนุษย์

ออกแบบและ สร้างสรรค์ ถ่ายทอดเรื่องราว ของตัวละคร	ออกแบบเรื่องราว ของตัวละครได้อย่าง สร้างสรรค์ มีความคิดแปลกใหม่ เรื่องราวสื่อสาร เข้าใจง่าย มีความ ชัดเจน	ผลงานมีออกแบบอย่าง สร้างสรรค์ดีแต่ความคิด ยังไม่ค่อยแปลกใหม่ ผลงานมีรูปแบบ คล้ายคลึงกับผลงานของ คนอื่นมีเรื่องราว น่าสนใจ	ผลงานมีความ น่าสนใจดีแต่ ความคิดไม่แปลก ใหม่นำผลงานของ ผู้อื่นมาปรับเปลี่ยน ใหม่เรื่องราวไม่ค่อย น่าสนใจ สื่อสารได้ ไม่ชัดเจน	ผลงานไม่ค่อยน่า สนใจความคิดไม่ แปลกใหม่นำผลงาน ของผู้อื่นมาคัดลอก เรื่องราวไม่น่าสนใจ สื่อสารเข้าใจยาก
---	---	---	--	---

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

คะแนน	๑๔ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑ - ๑๓	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘ - ๑๐	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๘	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๘ ขึ้นไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สร้างสรรค์ภาพตัวละคร		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		เรื่อง บุคลิกลักษณะของตัวละคร		
		รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒		
ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ใบความรู้ที่ ๒.๑ ลักษณะนิสัยของตัว ละคร		
บุคลิกลักษณะของตัวละคร	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน			
จุดประสงค์การเรียนรู้	นักเรียนและครูร่วมกันพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับละครเรื่อง บุพเพสันนิวาส และร่วมกันคิดวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะของตัวละครในเรื่อง			
ด้านความรู้	ขั้นสอน			
อธิบายลักษณะบุคลิก	๑. นักเรียนดูภาพวาดตัวละครเอกในเรื่อง บุพเพสันนิวาส และร่วมกันวิจารณ์ภาพเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของตัวละคร			
อารมณ์ของตัวละคร	๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๒.๑ บุคลิกลักษณะของตัวละคร และศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการสังเกตบุคลิกลักษณะของตัวละครในรูปแบบต่างๆจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น			
ด้านทักษะและกระบวนการ	๓. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๘ กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของตัวละครลงในใบงานที่ ๒.๑ วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร			
วิเคราะห์ลักษณะบุคลิก	๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม			
อารมณ์ของตัวละคร	ขั้นสรุป			
ด้านคุณลักษณะ	ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเรื่อง บุคลิกลักษณะของตัวละคร พร้อมกับประเมินผลงาน			
๑. ใฝ่เรียนรู้				
๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน				

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายลักษณะบุคลิก อารมณ์ของตัวละคร	สังเกตการตอบ คำถาม	แบบประเมินการตอบ คำถาม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะบุคลิก อารมณ์ของตัวละคร	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๗ คะแนนขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกต	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๔ คะแนนขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้บริหาร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๒.๑ ลักษณะนิสัยของตัวละคร

๑. การกำหนดลักษณะนิสัยของตัวละครนี้ นิยมทำกันอยู่ ๒ วิธีคือ

วิธีที่ ๑ ตัวละครที่มีลักษณะไม่ซับซ้อน

(Flat Character) คือตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้เป็นตัวแทนความคิดหรือคุณลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่น เป็นคนดูใจดี หรือซื่อสัตย์ เป็นต้น

สำหรับตัวละครที่มีลักษณะไม่ซับซ้อนและยังมีลักษณะพิเศษประจำตัวจนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น เป็นแม่เลี้ยงใจยักษ์, ตำรวจใจดี หรือเป็นตัวละครที่ให้อารมณ์ขันในเรื่อง พล นิกร กิมหงวน ของ ป. อินทรปาลิต นั้นมีชื่อเฉพาะเรียกว่า Stock Character

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/b6/d9/e3/b6d9e33148176d03dc53ae1424a394b4.jpg>

e3/b6d9e33148176d03dc53ae1424a394b4.jpg

วิธีที่ ๒ ตัวละครที่มีลักษณะซับซ้อน

(Round Character) คือตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีนิสัยคล้าย

กับผู้อ่านทั่วไป ตัวละครแบบนี้ ผู้แต่งมักจะไม่นำเสนอโดยตรงว่ามีลักษณะนิสัยใจคออย่างไร ผู้อ่านจะต้องศึกษาจากส่วนประกอบอื่น ๆ เอาเอง เช่น ศึกษาจากคำพูด การกระทำ การปฏิบัติตัวต่อตัวละครอื่นแล้วนำมาตัดสินว่า ตัวละครนั้นเป็นคนเช่นไร มีนิสัยเปลี่ยนไปอย่างไร และเพราะเหตุใดเป็นต้น ตัวละครแบบนี้จึงมีลักษณะคล้ายบุคคลในชีวิตจริง และมีส่วนช่วยทำให้เรื่องบันเทิงคดีมีลักษณะสมจริงยิ่งขึ้นด้วย

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/77/2a/ba/772aba7b31c3a441c3e0e834d7f2c5fa.jpg>

772aba7b31c3a441c3e0e834d7f2c5fa.jpg

บทบาทหรือบุคลิกภาพของตัวละคร

๒. การกำหนดบทบาทของตัวละคร มีอยู่ ๒ วิธี คือ

วิธีที่ ๑ ตัวละครที่มีบทบาทคงที่ (Static Character)

คือตัวละครที่มีบุคลิกคงที่ตลอดเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบตอนเปิดเรื่องมีลักษณะนิสัยอย่างไร ตอนจบเรื่องก็ยังคงมีลักษณะนิสัยอย่างนั้น เช่น แม่ช้อยในเรื่องสี่แผ่นดิน จะมีลักษณะเป็นตัวละครที่สร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้อ่านตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง เป็นต้น

วิธีที่ ๒ ตัวละครที่มีบทบาทไม่คงที่ (Dynamic Character)

คือตัวละครที่ปรับเปลี่ยนนิสัย บุคลิกลักษณะ และทัศนคติไปตามประสบการณ์หรือสภาพจิตใจได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควรหรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า สิ่งแวดล้อมเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้บุคลิกภาพของตัวละครเปลี่ยนแปลงไป ตัวละคร

ประเภทนี้จึงเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องสั้นประเภทเน้นตัวละคร เพราะนิสัยใจคอของตัวละครที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นจะช่วยสร้างโครงเรื่องไปด้วยในตัว

๓. การวิเคราะห์ตัวละคร

การวิเคราะห์ตัวละคร จะต้องเห็นภาพตัวละคร ดังนี้

๓.๑ Appearance คือ รูปร่างนอกของตัวละคร เช่น สวย หล่อ พิกัด ตัวดำ ขาว ผมหยิก แขนยาว ขาสั้น รวมไปถึงลักษณะการแต่งตัวของตัวละคร ซึ่งคนเขียนจะต้องเห็นรายละเอียดเหล่านี้เป็นภาพเลย และต้องเห็นภาพเหล่านี้ของตัวละครทุกตัว ไม่ใช่เห็นแต่เฉพาะพระเอกนางเอก อาจจะทำเป็น Chart ติดไว้ที่ข้างฝาเลยก็ได้ บางทีเวลาเขียนถ้านึกถึงใคร ก็เอารูปแปะฝาได้เลย จะทำให้เห็นภาพและลักษณะตัวละครง่ายขึ้น

๒.๑ Background คือ ภูมิหลังของตัวละคร เช่น ตัวละครที่มีนิสัยเห็นแก่ตัว มักจะมาจากครอบครัวที่แตกแยก เป็นต้น

๓.๑ Point of View คือ มุมมอง ทศนคติของตัวละคร เช่น เกลัดใน “ปลายเทียน” มักจะเป็นคนที่ร่าเริง ทั้ง ๆ ที่ Background มาจากครอบครัวที่ล้มละลาย แต่ชอบช่วยเหลือคน เพราะว่าพ่อแม่ไม่ได้เลิกกัน และพ่อแม่ก็ไม่ได้ทารุณต่อลูก ยังเป็นพ่อแม่ที่รักลูก เกลัดจึงไม่ขาดความรัก แถมยังมีน้ำใจ มองโลกในแง่ดี หรืออย่างอังศุมารินทร์ ซึ่งเป็นคนที่ก้าวร้าว แข็งกระด้าง เพราะ Background คือ พ่อแม่เลิกกัน ต้องอยู่ในสวนกับแม่และยาย ซึ่งเป็นผู้หญิงทั้งหมดต้องทำงานหนักมาก เลยต้องแข็งแกร่ง

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/18/ff/e0/18ffe01210e733792f2b9d81f89dad4b.jpg>

ใบงานที่ ๒.๑ วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกภาพตัวละครที่กำหนดให้ จำนวน ๑ ภาพและร่วมกันคิดวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครตัวนั้น

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

ภาพที่

๑. ชื่อตัวละคร.....

๒. ลักษณะภายนอกของตัวละคร

.....

๓. ภูมิหลังของตัวละคร

.....

๔. ทศนคติและนิสัยของตัวละคร

.....

๕. บทบาทของตัวละคร

.....

แบบประเมินใบงานนักเรียน

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

ที่	ชื่อ- นามสกุล	ระดับคุณภาพคะแนน				สรุปผลการประเมิน	
		๔	๓	๒	๑	ผ่าน	ไม่ผ่าน

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
วิเคราะห์ลักษณะ บุคลิกอารมณ์ของ ตัวละครได้ครบถ้วน ถูกต้องตรงประเด็น	วิเคราะห์ลักษณะ บุคลิกอารมณ์ของตัว ละครได้ครบถ้วน ถูกต้องตรงประเด็นดี มาก	วิเคราะห์ลักษณะ บุคลิกอารมณ์ของ ตัวละครได้ดี แต่ยังมี ส่วนที่ต้อง เพิ่มเติมเล็กน้อย	วิเคราะห์ลักษณะ บุคลิกอารมณ์ของ ตัวละครได้ แต่ ยังมีส่วนที่ต้อง เพิ่มเติมพอสมควร	วิเคราะห์ลักษณะ บุคลิกอารมณ์ของ ตัวละครได้น้อย มากมีส่วนที่ต้อง แก้ไขปรับปรุง และเพิ่มเติมมาก

ระดับคุณภาพคะแนน

- ๔ หมายถึง ดีมาก
- ๓ หมายถึง ดี
- ๒ หมายถึง พอใช้
- ๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สร้างสรรค์ภาพตัวละคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง วิธีการวาดภาพคนเหมือนเป็นเบื้องต้น รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒ เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ขั้นตอนการเขียนโครงสร้างและสัดส่วนของคนแบบเต็มตัวและครึ่งตัว จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ อธิบายวิธีการวาดภาพคนเหมือนแบบเบื้องต้น ด้านทักษะและกระบวนการ เข้าใจกระบวนการร่างภาพวาดภาพคนเหมือนเบื้องต้น ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน นักเรียนดูภาพวาดเส้นคนเหมือน ภาพวาดตัวละครไทยและภาพตัวการ์ตูน และร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น (ความเหมือน ความแตกต่างกัน และนักเรียนชอบแบบไหนมากที่สุด เพราะอะไร) ตัวแทนนักเรียน ๑ คนออกมายืนหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของคน (วิธีการวาดเริ่มอย่างไร วาดแบบครึ่งตัวและเต็มตัวแตกต่างกันอย่างไร) ขั้นสอน ๑. ครูสือิตและเขียนอธิบายวิธีการร่างภาพโครงสร้างและสัดส่วนของภาพคนครึ่งตัวและเต็มตัวโดยวาดให้ดูเป็นตัวอย่างบนกระดาน ๒. ให้นักเรียนวาดภาพเพื่อนที่นั่งข้างกัน (ครึ่งตัว) โดยครูคอยให้คำแนะนำและปรึกษาเป็นรายบุคคล ครูคัดเลือกผลงาน ๑ – ๒ ชิ้น ให้เจ้าของผลงานออกมานำเสนอวิธีการวาดภาพเพื่อนหน้าชั้นเรียน นักเรียนและครูร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของเพื่อน (ประเด็นการอภิปราย เช่น สัดส่วนของใบหน้าร่างกายเป็นอย่างไร องค์ประกอบของใบหน้า การตั้งจุดเด่น) ขั้นสรุป ๑. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปเรื่อง วิธีการวาดภาพคนเหมือนแบบเต็มตัวและครึ่งตัว พร้อมประเมินผลงาน ครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ๒. นักเรียนศึกษาและฝึกฝนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ตัวอย่างภาพวาดเส้นคนเหมือน ๒. ภาพวาดตัวละครไทย ๓. ภาพตัวการ์ตูน ภาระงาน/ชิ้นงาน วาดภาพเพื่อน(ครึ่งตัว)

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายวิธีการวาดภาพคนเหมือนเบื้องต้น	สังเกตจากการตอบคำถาม	แบบบันทึกการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ
ด้านทักษะ/กระบวนการ เข้าใจกระบวนการร่างภาพวาดภาพคนเหมือนเบื้องต้น	ประเมินผลงาน	แบบประเมินผลงาน	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๔ คะแนนขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้บริหาร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่างภาพวาด

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/20/35/21/2035211f3395a8dc466eb896fc7e32e3.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/b6/a1/95/b6a19580c7af21ed093337d20abf5afb.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/44/fc/d5/44fcd5d0618b01dde67b21281c8f4a30.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/f7/a8/f3/f7a8f3db5e2bc1c2803199983e248d80.jpg>

ที่มา : <https://campus.campus-star.com/variety/6059.html>

ที่มา : <https://campus.campus-star.com/variety/6059.html>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/a5/07/16/a50716e234011182425ceba064c0e6a1.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/2f/90/bf/2f90bf6bc8c841bcf1bb291bf8a71ed8.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/f4/fb/7f/f4fb7f8e86f9629fbbc3dfbd72f281fd.jpg>

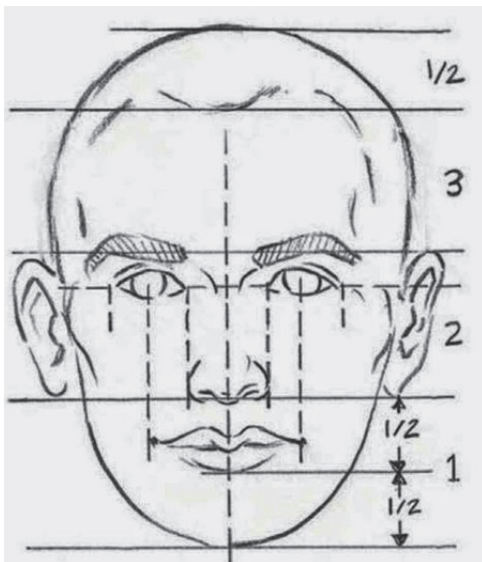
ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/b2/9c/1d/b29c1d8d9d6aec0f7ba504e9b60138dc.jpg>

ใบความรู้ประกอบการสอนสำหรับครู เรื่อง วิธีการวาดภาพคนเหมือนเบื้องต้น

๑. หลักการวาดเส้นภาพคนเหมือนครึ่งตัว (Portrait)

การวาดเส้นภาพคน แบ่งออกเป็น ๒ เพศ คือ ผู้หญิง และผู้ชาย โครงร่างของ ๒ เพศ มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงผู้ชายจะมีโครงร่างที่ดูเข้มแข็งประกอบไปด้วยกล้ามเนื้อเป็นมัดส่วนผู้หญิงต้องแสดงส่วนโครงร่างส่วนเว้าอย่างชัดเจนแต่โดยเฉพาะตรงช่วงสะโพก และช่วงหน้าอก การจะวาดภาพคนให้ได้ถูกต้องและสวยงามนั้นส่วนหนึ่งเกิดจากการหมั่นฝึกฝนอย่างจริงจัง จนเกิดความชำนาญโดยเฉพาะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายต้องให้สัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง

การวาดภาพคนเหมือนครึ่งตัวนั้น คือ การวาดตั้งแต่บริเวณส่วนศีรษะจนถึงเอว เป็นการวาดเส้น ประเภทที่ผู้เริ่มต้นควรฝึกวาดให้เกิดความชำนาญ เพราะใบหน้าเป็นส่วนที่มีรายละเอียดค่อนข้างเยอะ เช่น ตา หู จมูก ปาก ดังนั้นผู้เริ่มต้นควรฝึกฝนให้เข้าใจการวาดภาพคนเหมือนนั้นแบ่งสัดส่วนออกเป็นทั้งหมด ๓ ส่วนครึ่ง คือ

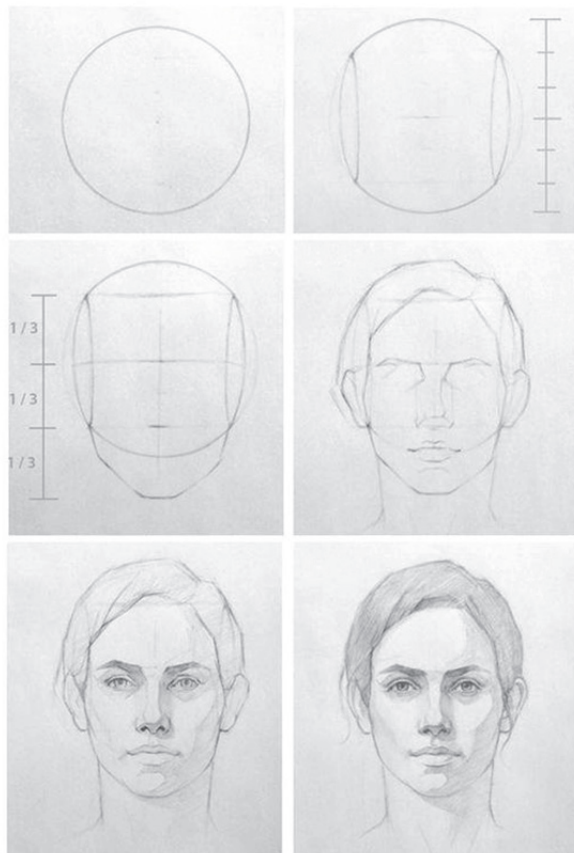
ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/19/63/d5/1963d5ab0162d9bcd76ca5f79b89e766.jpg>

ส่วนที่ ๑ จากปลายคางถึงปลายจมูก

ส่วนที่ ๒ จากปลายจมูกถึงคิ้ว

ส่วนที่ ๓ จากคิ้วถึงโคนผม

ส่วนที่ สามส่วนครึ่ง จากโคนผมจนถึงส่วนบนของศีรษะ

ก่อนจะฝึกวาดภาพคนเหมือนครึ่งตัว ควรฝึกวาดหุ่นปูนเสียก่อน ซึ่งสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการวาดภาพคนเหมือนครึ่งตัว เช่น หุ่นเหลี่ยม หุ่นวินัส หุ่นเดวิด เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจในการวาดภาพคนเหมือนครึ่งตัวได้ง่ายยิ่งขึ้นและเพื่อพัฒนาไปสู่การวาดภาพคนเหมือนเต็มตัว (Figure)

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/69/c4/57/69c457810129a1b30af11fa2b4408e0c.jpg>

๒. หลักการวาดเส้นภาพคนเต็มตัว (Figure)

การวาดภาพภาพคนเต็มตัวนั้น คือ การวาดคนตั้งแต่ศีรษะจนถึงปลายเท้า เพื่อศึกษาระบบกล้ามเนื้อ โครงกระดูก สัดส่วน สรีระร่างกายและท่าทางการเคลื่อนไหว การวาดคนเต็มตัว (Figure) มีการแบ่งสัดส่วนออกเป็น ทั้งหมดของร่างกายโดยมาตรฐาน ๗ ส่วนครึ่ง คือ

ส่วนที่ ๑ จากศีรษะบนสุด จนถึง ปลายคาง

ส่วนที่ ๒ จากปลายคาง จนถึง กลางหน้าอก

ส่วนที่ ๓ จากกลางหน้าอก จนถึง สะดือ

ส่วนที่ ๔ จากสะดือ จนถึง โคนขา

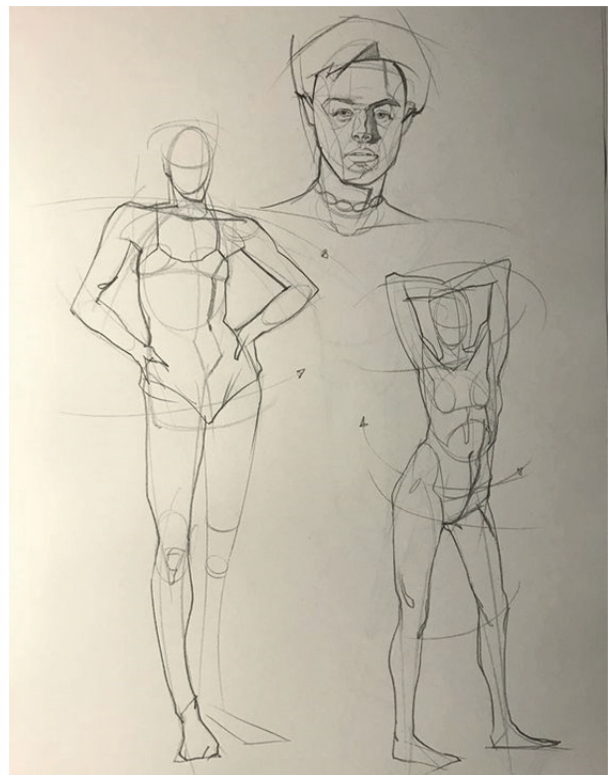
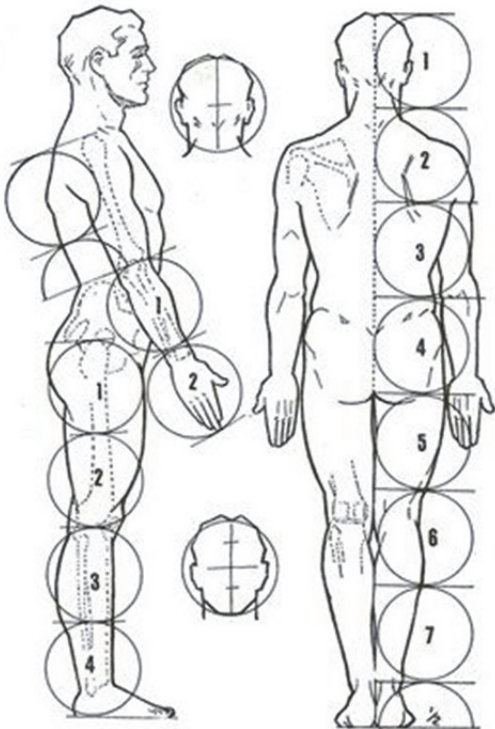
ส่วนที่ ๕ จากโคนขา จนถึง กึ่งกลางขาอ่อน

ส่วนที่ ๖ จากกึ่งกลางขาอ่อน จนถึง น่อง

ส่วนที่ ๗ จากน่อง จนถึง ข้อเท้า

ส่วนที่ ๗ ๑/๒ จากข้อเท้า จนถึง ส้นเท้า

การที่จะวาดภาพคนเต็มตัวได้ดีนั้น ควรจะต้องศึกษากายวิภาค (Anatomy) ควบคู่ไปด้วย

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/08/d6/c6/08d6c60e202a74d3c2b297c189d3676f.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/25/ae/a3/25aea3d307879bc96947a1415e0265ad.jpg>

แบบบันทึกการตอบคำถาม

ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
อธิบายวิธีการวาดภาพ คนเหมือนเบื้องต้น	๔ (ดีเยี่ยม)	อธิบายขั้นตอนการร่างภาพโครงสร้างและสัดส่วนคน เหมือนได้ถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอน
	๓ (ดี)	อธิบายขั้นตอนการร่างภาพโครงสร้างและสัดส่วนคน เหมือนได้เข้าใจ แต่ยังขาดขั้นตอนบางขั้นตอนเล็กน้อย
	๒ (พอใช้)	อธิบายขั้นตอนการร่างภาพโครงสร้างและสัดส่วนคน เหมือนได้พอเข้าใจ แต่ยังขาดขั้นตอนบางขั้นตอน
	๑ (ควรปรับปรุง)	อธิบายขั้นตอนการร่างภาพโครงสร้างและสัดส่วนคน เหมือนได้บ้างเล็กน้อย ไม่ครบทุกขั้นตอน

ระดับคุณภาพคะแนน

๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

แบบประเมินใบงานนักเรียน

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

ที่	ชื่อ- นามสกุล	ระดับคุณภาพคะแนน				สรุปผลการประเมิน	
		๔	๓	๒	๑	ผ่าน	ไม่ผ่าน

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
วิเคราะห์ลักษณะ บุคลิกอารมณ์ของตัว ละครได้ครบถ้วน ถูกต้องตรงประเด็น	วิเคราะห์ลักษณะ บุคลิกอารมณ์ของตัว ละครได้ครบถ้วน ถูกต้องตรงประเด็น ดีมาก	วิเคราะห์ลักษณะ บุคลิกอารมณ์ของ ตัวละครได้ดี แต่ยังมี ส่วนที่ต้อง เพิ่มเติมเล็กน้อย	วิเคราะห์ลักษณะ บุคลิกอารมณ์ของ ตัวละครได้ แต่ยัง มีส่วนที่ต้องเพิ่ม เติมพอสมควร	วิเคราะห์ลักษณะ บุคลิกอารมณ์ของ ตัวละครได้น้อย มากมีส่วนที่ต้อง แก้ไขปรับปรุง และเพิ่มเติมมาก

ระดับคุณภาพคะแนน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

แบบประเมินผลงานนักเรียน

ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑

เกณฑ์การประเมินผลงาน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
เข้าใจกระบวนการร่างภาพวาดภาพคนเหมือนเบื้องต้น	๔ (ดีเยี่ยม)	ผลงานมีความสมบูรณ์ สวยงาม โครงสร้างและสัดส่วนคนเหมือนครึ่งตัวถูกต้อง ไม่ผิดเพี้ยน
	๓ (ดี)	ผลงานมีความสวยงาม โครงสร้างและสัดส่วนคนเหมือนครึ่งตัว ผิดเพี้ยนเล็กน้อย
	๒ (พอใช้)	ผลงานยังขาดความสวยงาม โครงสร้างและสัดส่วนคนเหมือนครึ่งตัว ผิดเพี้ยนเล็กน้อย
	๑ (ควรปรับปรุง)	ผลงานขาดความสมบูรณ์ ไม่สวยงาม โครงสร้างและสัดส่วนคนเหมือนครึ่งตัว ไม่ถูกต้อง

ระดับคุณภาพคะแนน

๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สร้างสรรค์ภาพตัวละคร เรื่อง วิธีการวาดภาพตัวละครในลักษณะแบบการ์ตูน		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓		
รายวิชาทัศนศิลป์ ศ ๒๒๑๐๒		
ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
๑. ลักษณะบุคลิกอารมณ์ของตัวละครในรูปแบบภาพการ์ตูน	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	๑. ใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง วิธีการวาดภาพตัวละครในลักษณะแบบการ์ตูน
๒. ขั้นตอนการเขียนภาพวาดบุคลิกลักษณะอารมณ์ตัวละครแบบภาพการ์ตูน	๑. นักเรียนดูภาพวาดการ์ตูนที่มีลักษณะบุคลิกอารมณ์ต่าง ๆ	๒. ภาพวาดการ์ตูน
	๒. นักเรียนและครูร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น (เช่น ภาพที่ ๑ มีลักษณะบุคลิกอารมณ์ โกรธ เศร้าหรือร่าเริง)	
	ขั้นสอน	
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง วิธีการวาดภาพตัวละครในลักษณะแบบการ์ตูน พร้อมกับครูสาธิตและวาดให้ดูเป็นตัวอย่าง	
ด้านความรู้	๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๒.๑ ออกแบบตัวละคร ถ่ายทอดลักษณะบุคลิกอารมณ์ตามแนวความคิดของตัวเอง โดยครูคอยแนะนำและให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล	
	๓. ครูคัดเลือกผลงาน ๑ – ๒ ชิ้น และให้เจ้าของผลงานออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยบอกถึงแนวคิดหรือแรงบันดาลใจในการออกแบบ	
ด้านทักษะและกระบวนการ	ขั้นสรุป	
	๑. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปเรื่อง การสร้างสรรค์ภาพวาดบุคลิกลักษณะอารมณ์ตัวละครพร้อมประเมินผลงาน ครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	
ด้านคุณลักษณะ	๒. นักเรียนศึกษาและฝึกฝนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน	
๑. ไม่เรียนรู้		
๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน		

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ระบุ บอกลักษณะบุคลิก อารมณ์ของตัวละคร	สังเกตการตอบคำถาม	แบบประเมินการตอบ คำถาม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ วาดภาพบุคลิกลักษณะ แสดงอารมณ์ของตัวละคร	ประเมินในงาน	แบบประเมินในงาน	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๗ คะแนนขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้บริหาร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง การวาดลักษณะบุคลิกอารมณ์ตัวการ์ตูน

๑. การวาดภาพถ่ายทอดบุคลิกตัวละคร

การวาดภาพถ่ายทอดบุคลิกตัวละคร หมายถึง การวาดภาพเพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างทางบุคลิกภาพของหน้าตา รูปร่าง อุปนิสัย เพศและวัย ได้อย่างสอดคล้องกับลักษณะที่ถูกกำหนดมาในเนื้อหาเรื่องราวตามที่พรรณนาไว้ในบทประพันธ์หรือจากเรื่องเล่า นั้น ๆ โดยมากจะเขียนถ่ายทอดออกมาเป็นภาพคนที่มีลักษณะเหมือนจริงตามธรรมชาติ และมีบ้างที่เป็นภาพแบบการ์ตูนเพื่อสนองตอบในรสนิยมและวัยที่ต่างกัน

๒. ความหมายและประเภทของการ์ตูน

ความหมายของการ์ตูน “การ์ตูน” มาจากภาษาอังกฤษว่า cartoon หมายถึง ภาพวาดต่าง ๆ ที่วาดขึ้นโดยไม่เน้นให้เหมือนกับความเป็นจริงทั้งหมดโดยจะตัดทอนรายละเอียดออกมา ภาพการ์ตูนจึงเขียนขึ้นด้วยลายรูปเส้นแบบง่าย ๆ โดยเน้นคุณลักษณะพิเศษของรูปร่าง กริยา ท่าทาง หน้าต่าง ของคน สัตว์ วัตถุ สิ่งของ ฯลฯ การ์ตูนจัดเป็นงานทัศนศิลป์ เพราะเป็นงานศิลปะที่รับรู้ได้ทางการมองเห็นการ์ตูนนั้นมักใช้ประกอบในงานต่าง ๆ ทั้งการ์ตูนประกอบหนังสือภาพยนตร์ แผ่นป้ายโฆษณา ฯลฯ

๓. ลักษณะของภาพวาดการ์ตูน มีดังนี้

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/b4/56/7e/b4567eccec80f3a74456474e6e51b20b.jpg>

๓.๑ แบบธรรมชาติ เป็นแบบที่อิงลักษณะความเป็นธรรมชาติของสรรพสิ่งต่าง ๆ ทั้งในลักษณะที่มีสัดส่วนเหมือนหรือคล้ายธรรมชาติในลักษณะแบบยึดสัดส่วนและหัดสัดส่วน

๓.๒ แบบเหนือธรรมชาติ เป็นแบบที่สร้างสรรค์ขึ้นตามจินตนาการเหนือรูปแบบที่พบเห็นในธรรมชาติทั่วไป แต่อาจได้แรงบันดาลใจมาจากสิ่งที่มีอยู่จริงหรือคิดขึ้นใหม่ก็ได้ เช่น โดเรมอน โดนัลด์คัก เป็นต้น

ที่มา : <https://kotaku.com/ready-for-anything-1820378663>

๔. ประเภทของการ์ตูน การ์ตูนแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๔.๑ การ์ตูนล้อเลียน เป็นภาพที่มีความผิดเพี้ยนหรือเกินกว่าความเป็นจริง โดยล้อเลียนลักษณะเฉพาะของผู้ที่เป็นแบบในการวาด ส่วนมากจะเป็นภาพล้อเลียนบุคคลสำคัญในแวดวงต่าง ๆ เช่น บุคคลสำคัญทางการเมือง นักแสดง นักร้องที่มีชื่อเสียง

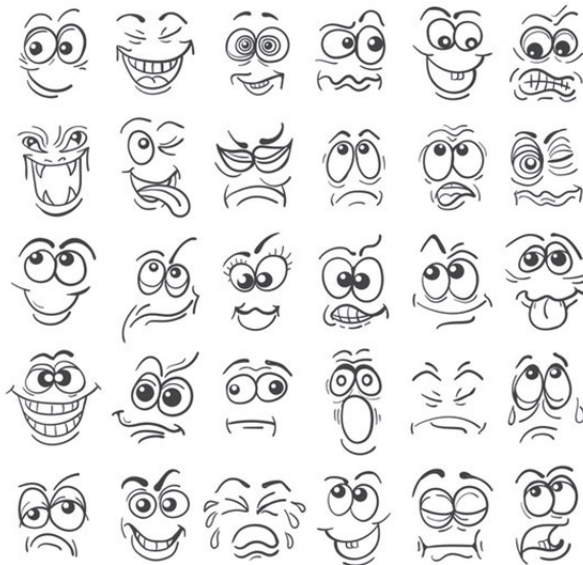
๔.๒ การ์ตูนประกอบเรื่อง เป็นการ์ตูนที่วาดขึ้นเพื่อประกอบเนื้อหาของข้อเขียนต่าง ๆ เช่น ประกอบสื่อทางการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และประกอบสื่อการโฆษณา เป็นต้น

๔.๓ การ์ตูนภาพยนตร์ เป็นภาพการ์ตูนที่เขียนแสดงอิริยาบถในท่าหนึ่งหลายภาพ ซึ่งค่อย ๆ เปลี่ยนท่าทางไปทีละนิด แล้วนำไปถ่ายทำด้วยเทคนิคการถ่ายภาพยนตร์หรือใช้คอมพิวเตอร์สร้างสรรค์ทำให้ภาพนั้นเคลื่อนไหวได้คล้ายมีชีวิตมีลักษณะของภาพที่สมจริง มีลักษณะของกายวิภาคแสง-เงา และรายละเอียดที่ชัดเจน

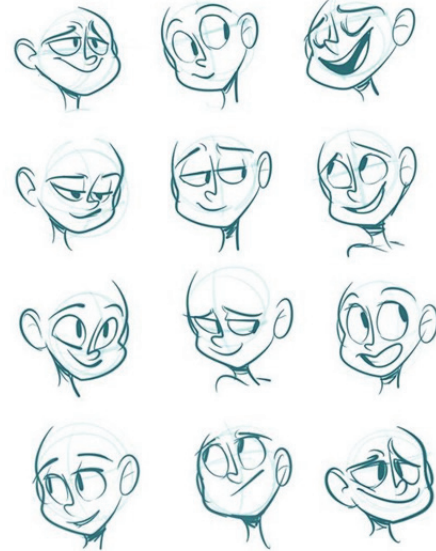
การสื่อสารของภาพวาดบุคลิกตัวละคร แสดงออกได้ ๒ ทาง คือ สีหน้าและท่าทาง

๑. สีหน้า คือการแสดงออกทางส่วนประกอบของใบหน้า ได้แก่ คิ้ว ตา จมูก ปาก และหู ซึ่งจะช่วยให้เรารู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครนั้น เช่น ดีใจ เสียใจ และโกรธ เป็นต้น

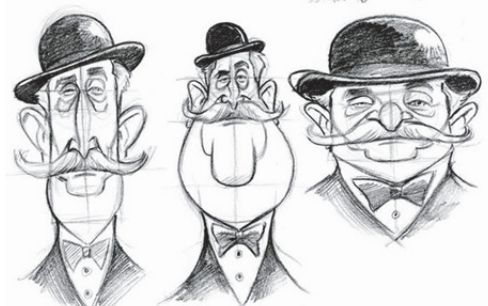
ส่วนประกอบของใบหน้าที่มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้สึทางอารมณ์มีอยู่ ๓ อย่าง ได้แก่ คิ้ว ตา และปาก

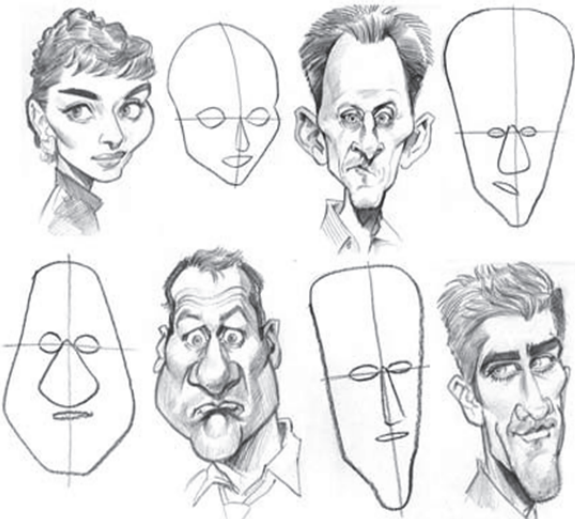
ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/b5/1f/9d/b51f9d3c0d5438f02787d6001451b467.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/34/6f/b3/346fb352d024b93b43b7570cd78dc841.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/c1/09/a9/c109a9406bca4d668de9ac5e84a2984d.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/71/b6/4c/71b64cefadc55b2a78ca5a00069c053a.jpg>

๒. ทำทาง คือ สิ่งทีบอกว่าตัวละครนั้นกำลังทำอะไรอยู่ และยังเป็นสิ่งช่วยเสริมน้ำหนักความชัดเจน แสดงให้เห็นสีหน้าเด่นชัดขึ้น เช่น ดีใจออกนอกหน้าจนกระโดดตัวลอย เป็นต้น

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/93/8d/88/938d88b9e953149e5aa747560280d3ad.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/77/87/ed/7787ed3082e286fdb9cd0f109f42bc6.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/7f/a1/a7/7fa1a738cd7187040b391ba3dbf65bed.jpg>

การเขียนภาพการ์ตูน ขั้นตอนการเขียนภาพการ์ตูน มีดังนี้

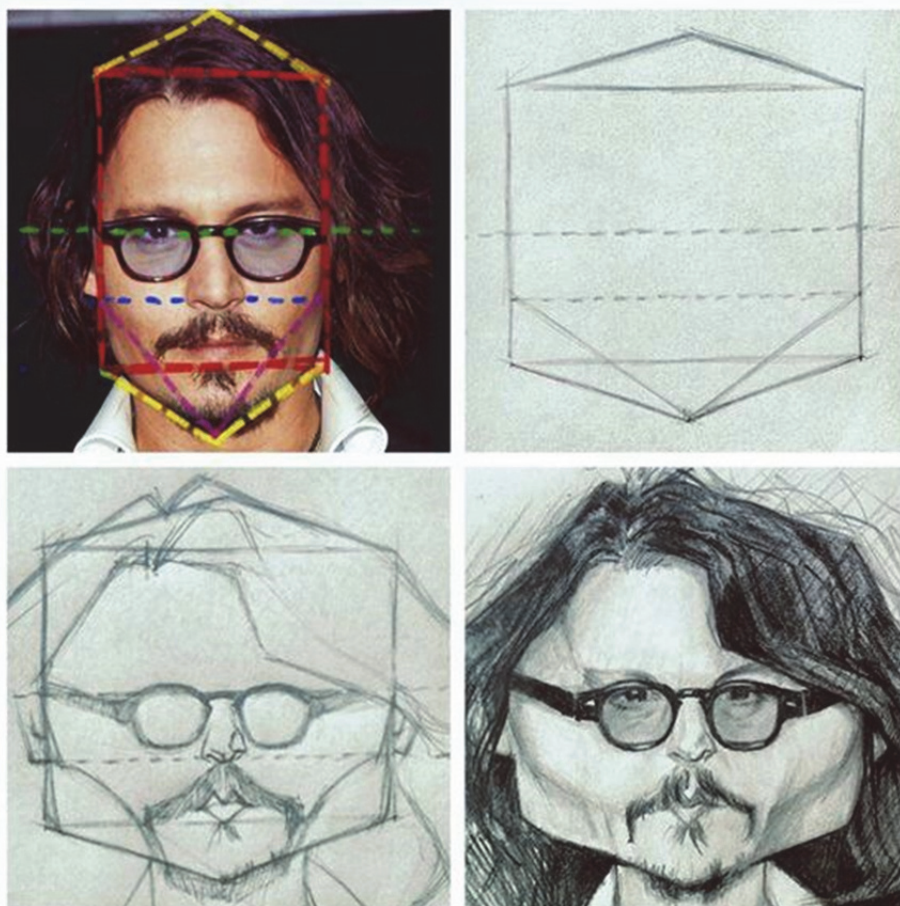
๑. กำหนดแนวคิด เริ่มจากการจินตนาการถึงการตูนว่าต้องการวาดออกมาในรูปแบบใดจับประเด็นของจุดประสงค์ที่ต้องการให้ตัวละครนั้น ๆ มีลักษณะเด่นอย่างไร เช่น ถ้าแก่อายุผู้มีอันจะกิน จะมีลักษณะรูปร่างอ้วนท้วม ดวงตาเล็ก คนขรามีลักษณะหลังอ โปหน้าเหี่ยวย่น ผมหาว และโจรผู้ร้าย มีคิ้วหนา ตาคุดันไว้หนวดเครา เป็นต้น

๒. กำหนดโครงสร้าง โดยการร่างภาพที่จะวาดเป็นโครงสร้างภาพรวม ด้ายเส้นและรูปทรงเรขาคณิตหรือรูปทรงต่าง ๆ ผสมผสานกัน

๓. กำหนดความรู้สึก คือการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้เขียนต้องการให้ปรากฏในภาพการ์ตูนนั้นเพื่อให้ผู้ชมทราบว่าเป็นตัวการ์ตูนเหล่านั้นมีอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/c9/40/73/c9407322410cb40854904d930cb43727.jpg>

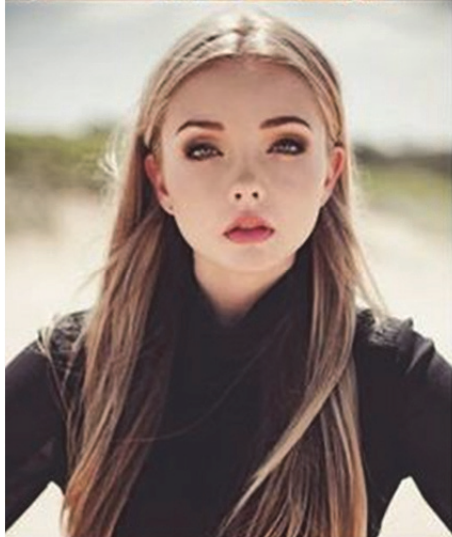

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/1a/7f/b2/1a7fb295570fea4c38eb21a964cea34d.jpg>

ตัวอย่างภาพการ์ตูน

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/c3/f5/ab/c3f5ab03ca659683266a999d715f3f09.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/7d/36/9d/7d369d003341cafb66d46ebda8a1a67a.jpg>

ใบงานที่ ๒.๒ ออกแบบตัวละคร

คำชี้แจง : ให้นักเรียนออกแบบตัวละครลักษณะแบบภาพการ์ตูน ตามความคิดและจินตนาการ

แนวคิดและแรงบันดาลใจ

ชื่อ.....เลขที่.....

แบบประเมินใบงานนักเรียน

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกตเกณฑ์ผ่าน การประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ ๗ คะแนน

ที่	ชื่อ- นามสกุล	รายงานการสังเกต												รวม	สรุปผลการประเมิน	
		ประเด็นที่ ๑				ประเด็นที่ ๒				ประเด็นที่ ๓					ผ่าน	ไม่ผ่าน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑			
													๑๒			

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. นักเรียนสามารถวาดภาพแสดงบุคลิก ลักษณะของตัวละคร ได้อย่างสวยงาม ผลงานมีความสะอาด และสมบูรณ์	ผลงานแสดงการสร้างสรรค์บุคลิก ลักษณะของตัวละคร ได้อย่างสวยงาม ผลงานมีความสะอาด และสมบูรณ์ดีมาก	ผลงานแสดงการสร้างสรรค์บุคลิก ลักษณะของตัวละคร ได้อย่างสวยงาม ผลงานมีความสะอาด และสมบูรณ์ดี แต่ยังมีส่วนที่ต้องเพิ่มเติมเล็กน้อย	ผลงานแสดงการสร้างสรรค์บุคลิก ลักษณะของตัวละครได้สวยงามพอใช้ ผลงานมีความสะอาดและสมบูรณ์พอใช้ แต่ยังมีส่วนที่ต้องเพิ่มเติมพอสมควร	ผลงานแสดงการสร้างสรรค์บุคลิก ลักษณะของตัวละคร มีความสวยงามน้อยถึงน้อยมาก ผลงานมีความสะอาดและ ความสมบูรณ์ของ ผลงานน้อยถึงน้อยมาก มีส่วนที่ต้องแก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติมมาก

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๒. นักเรียนสามารถวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละครได้อย่างสร้างสรรค์	ผลงานมีรูปแบบแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับผลงานของผู้อื่น มีการวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละครได้ชัดเจน แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ดีมาก	ผลงานมีความน่าสนใจดี มีการสื่อความหมายและวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละครได้ถือว่ามีความคิดสร้างสรรค์ดี	ผลงานมีรูปแบบคล้ายคลึงกับผลงานของคนอื่น การสื่อความหมายและวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร ได้พอใช้	ผลงานมีรูปแบบคล้ายคลึงกับผลงานของคนอื่น ไม่แปลกใหม่ ไม่มีความน่าสนใจ ไม่มีการแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละครต่างๆเลย
๓. นักเรียนสามารถวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะอารมณ์ของตัวละครมีเอกลักษณ์โดดเด่น	นักเรียนสามารถวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะอารมณ์ของตัวละครได้ชัดเจน มีเอกลักษณ์โดดเด่น น่าสนใจ	นักเรียนสามารถวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะอารมณ์ของตัวละครได้ปานกลาง มีเอกลักษณ์แต่ไม่โดดเด่น	นักเรียนสามารถวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะอารมณ์ของตัวละครพอได้ สามารถดึงเอกลักษณ์ออกมาได้บางส่วน	นักเรียนสามารถวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะอารมณ์ของตัวละครได้เล็กน้อย แต่ไม่มีเอกลักษณ์

ระดับคุณภาพคะแนน

๔ หมายถึง ดีมาก

๓ หมายถึง ดี

๒ หมายถึง พอใช้

๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

นักเรียนได้ ๗ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สร้างสรรค์ภาพตัวละคร		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		เรื่อง สร้างสรรค์ภาพแสดงเรื่องราวของตัวละคร		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
		รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒		
ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้		
ขั้นตอนวิธีการเขียนภาพแสดงเรื่องราวของตัวละคร	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	ภาพวาดวรรณคดีไทย		
จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้	๑. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและทบทวนความรู้เดิม	ภาระงาน/ชิ้นงาน	ใบงานที่ ๒.๓	
อธิบายเทคนิค วิธีการวาดภาพแสดงเรื่องราวของตัวละคร	๒. นักเรียนดูภาพวาดวรรณคดีไทย วิเคราะห์และตอบคำถามต่อไปนี้	สร้างสรรค์เรื่องราวของตัวเองละคร		
ด้านทักษะและกระบวนการ	- ภาพวาดตั้งกล่าวมาจากรรณคดีไทยเรื่องใด			
ออกแบบและสร้างสรรค์ถ่ายทอดเรื่องราวของตัวละคร	- ศิลปินใช้วิธีการใดในการสร้างสรรค์ผลงาน			
ด้านคุณลักษณะ	- เรื่องราวในภาพกำลังเล่าถึงอะไร			
๑. ใฝ่เรียนรู้	โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	ขั้นสอน			
ด้านเจตคติ	๑. นักเรียนและครูพูดคุยซักถามเกี่ยวกับ แนวทางการวาดภาพแสดงเรื่องราวของตัวละคร			
รู้สึกภาคภูมิใจ ชื่นชมและเห็นคุณค่าในผลงานของตนเอง	๒. แบ่งนักเรียนเป็น ๘ กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน ให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มนำผลงานออกแบบตัวละครจากใบงานที่ ๒.๒ มาร่วมกันคิดสร้างสรรค์ภาพวาดแสดงเป็นเรื่องราวลงในใบงานที่ ๒.๓			
	โดยครูคอยแนะนำและให้คำปรึกษานักเรียนแต่ละกลุ่ม			
	๓. ครูคัดเลือกผลงานของนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ดีจำนวน ๑ ชิ้น และให้ตัวแทนของกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนถึงเรื่องราวและแรงบันดาลใจ โดยครูคอยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น			
	ขั้นสรุป			
	ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเรื่อง สร้างสรรค์ภาพวาดแสดงเรื่องราวของตัวละคร พร้อมประเมินผลงาน ครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม			

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายเทคนิค วิธีการการวาด ภาพแสดงเรื่องราวของตัวละคร	สังเกตการตอบคำถาม	แบบประเมินการตอบ คำถาม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ออกแบบและสร้างสรรค์ ถ่ายทอดเรื่องราวของตัวละคร	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๗ คะแนนขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกต	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป
ด้านเจตคติ รู้สึกภาคภูมิใจ ชื่นชมและเห็น คุณค่าในผลงานของตนเอง	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้บริหาร
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาพวาดวรรณคดีไทย

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/05/70/12/0570129e19aad80306dc9f4d3ab45f5e.jpg>

ที่มา : <https://i.pinimg.com/564x/4e/f7/e1/4ef7e1328a6731c4cac8ed0d98fe47b8.jpg>

ใบงานที่ ๒.๓ สร้างสรรค์เรื่องราวของตัวละคร

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำตัวละครที่ออกแบบไว้มาร่วมกันคิดสร้างสรรค์เรื่องราวของตัวละครตามจินตนาการ โดยมีการเรียงลำดับเหตุการณ์แสดงถึงบทบาทของตัวละครแต่ละตัวได้อย่างชัดเจน

แรงบันดาลใจและเรื่องราวในภาพ

.....

.....

.....

.....

สมาชิกในกลุ่ม

๑.ชื่อ.....เลขที่..... ๒.ชื่อ.....เลขที่.....

๓.ชื่อ.....เลขที่..... ๔.ชื่อ.....เลขที่.....

๕.ชื่อ.....เลขที่.....

แบบประเมินใบงานนักเรียน

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

เกณฑ์ผ่านการประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ ๗ คะแนน

ที่	ชื่อ- นามสกุล	รายงานการสังเกต												รวม	สรุปผลการประเมิน	
		ประเด็นที่ ๑				ประเด็นที่ ๒				ประเด็นที่ ๓					ผ่าน	ไม่ผ่าน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๑๒		

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. นักเรียนสามารถ ออกแบบเรื่องราว ของตัวละครได้ อย่างสร้างสรรค์มี ความคิดแปลกใหม่	ผลงานมีการออกแบบ อย่างสร้างสรรค์ดีมาก มีความคิดแปลกใหม่ไม่ ซ้ำกับผลงานของผู้อื่น	ผลงานมีออกแบบ อย่างสร้างสรรค์ดีแต่ ความคิดยังไม่ค่อย แปลกใหม่ผลงาน มีรูปแบบคล้ายคลึง กับผลงานของคนอื่น	ผลงานมีความ น่าสนใจดี แต่ ความคิดไม่แปลก ใหม่ นำผลงาน ของผู้อื่นมาปรับ เปลี่ยนใหม่	ผลงานไม่ค่อย น่าสนใจความคิดไม่ แปลกใหม่ นำ ผลงานของผู้อื่นมา คัดลอก
๒. นักเรียนสามารถ ถ่ายทอดเรื่องราว ของตัวละครได้ สื่อสารเรื่องราว เข้าใจง่ายมี ความชัดเจน	ผลงานมีเรื่องราว น่าสนใจ สามารถ สื่อสาร ถ่ายทอด บุคลิกลักษณะของตัว ละครได้ดีมาก เข้าใจ ง่าย ชัดเจน	ผลงานมีเรื่องราว น่าสนใจพอใช้ สามารถสื่อสาร ถ่ายทอดบุคลิก ลักษณะของ ตัวละครได้ดี	ผลงานมีเรื่องราว ไม่ค่อน่าสนใจ สื่อสาร ถ่ายทอด บุคลิกลักษณะ ของตัวละครได้ พอใช้ ไม่ชัดเจน	ผลงานมีเรื่องราวไม่ น่าสนใจสื่อสาร ถ่ายทอดบุคลิก ลักษณะของตัวละคร ได้ไม่ดี ไม่ชัดเจน เข้าใจยาก
๓. นักเรียนตกแต่ง ภาพผลงานได้อย่าง สวยงามผลงานมี ความสะอาดและ สมบูรณ์	ตกแต่งภาพผลงานได้ สวยงามโดดเด่น มีความสะอาด เรียบร้อยและสมบูรณ์	ตกแต่งภาพผลงาน ได้สวยงามดี มี ความสะอาด เรียบร้อยแต่ยังไม่ ค่อยสมบูรณ์	ตกแต่งภาพ ผลงานได้สวยงาม พอใช้ มีความ สะอาดเรียบร้อย	ตกแต่งภาพผลงาน ได้สวยงาม พอใช้แต่ไม่มีความ สะอาด เรียบร้อย

ระดับคุณภาพคะแนน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

นักเรียนได้ ๗ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ทักษะศิลป์ในงานโฆษณา

รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒

รายวิชาทักษะศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๕ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์
วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ
ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ ม.๓/๗ บรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวใจ และนำเสนอตัวอย่าง
ประกอบ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การโฆษณาเป็นการให้ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อสื่อสารจูงใจผ่านสื่อโฆษณาประเภทต่าง ๆ โดยโน้มน้าว
จิตใจให้กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายมีพฤติกรรมคล้อยตามเนื้อหาสาระที่โฆษณาอันเอื้ออำนวยให้มีการซื้อหรือใช้
สินค้าและบริการตลอดจนชักนำให้ปฏิบัติตามแนวความคิดต่าง ๆ โดยมีการสื่อเรื่องราวด้วยตัวอักษรข้อความที่
กระชับโดยใช้หลักการออกแบบให้ตัวอักษรน่าสนใจรวมถึงมีการออกแบบโลโก้เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสินค้าที่
ช่วยทำให้จดจำได้ง่าย มีการใช้ภาพประกอบรูปภาพที่ทำให้โปสเตอร์โฆษณามีความน่าสนใจ

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- ทักษะศิลป์กับการโฆษณา
- หลักการออกแบบกับการโฆษณาในงานทัศนศิลป์
- หลักการออกแบบตัวอักษร
- หลักการออกแบบโลโก้
- การออกแบบโปสเตอร์โฆษณา

ทักษะ/กระบวนการ

- ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์
- ทักษะกระบวนการปฏิบัติงาน

เจตคติ

- สุนทรียภาพ
- เห็นคุณค่า
- ตั้งใจ
- ความรับผิดชอบ

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

- แบบทดสอบ
- ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานเรื่อง การวิเคราะห์การสื่อความหมายเพื่อโน้มน้าวจิตใจในงานโฆษณา

ใบงานเรื่อง การออกแบบตัวอักษรเพื่อใช้ในการโฆษณา

ใบงานเรื่อง การออกแบบโลโก้เพื่อใช้ในการโฆษณา

ใบงานเรื่อง การออกแบบโปสเตอร์โฆษณา

เกณฑ์การประเมินผลงานชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. วิเคราะห์รูปแบบงานโฆษณา	สามารถวิเคราะห์รูปแบบงานโฆษณาได้ตรงตามรูปแบบประเภทของงานโฆษณา ได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	สามารถวิเคราะห์รูปแบบงานโฆษณาได้ตรงตามรูปแบบประเภทของงานโฆษณา ได้ค่อนข้างครบถ้วน	สามารถวิเคราะห์รูปแบบงานโฆษณาได้ตรงตามรูปแบบประเภทของงานโฆษณา ปฏิบัติงานได้บ้าง	ไม่สามารถวิเคราะห์รูปแบบงานโฆษณา ได้ตรงตามรูปแบบประเภทของงานโฆษณา

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๒. การออกแบบอักษรเพื่อใช้ในงานโฆษณา	ออกแบบอักษรได้น่าสนใจมีความแปลกใหม่สร้างสรรค์เหมาะสมกับงานโฆษณาได้ดีมาก	ออกแบบอักษรได้น่าสนใจมีความแปลกใหม่เหมาะสมกับงานโฆษณาได้ดี	ออกแบบอักษรได้น่าสนใจมีความเหมาะสมกับงานโฆษณาได้	ออกแบบอักษรได้ไม่น่าสนใจมีความไม่เหมาะสมกับงานโฆษณา
๓. การออกแบบโลโก้เพื่อใช้ในการโฆษณา	ออกแบบโลโก้ได้น่าสนใจมีความแปลกใหม่สร้างสรรค์เหมาะสมกับงานโฆษณาได้ดีมาก	ออกแบบโลโก้ได้น่าสนใจมีความแปลกใหม่เหมาะสมกับงานโฆษณาได้ดี	ออกแบบโลโก้ได้น่าสนใจมีความเหมาะสมกับงานโฆษณาได้	ออกแบบโลโก้ได้ไม่น่าสนใจมีความไม่เหมาะสมกับงานโฆษณา
๔. หลักการออกแบบเพื่อใช้ในการโฆษณา	มีการจัดรูปแบบการออกแบบเพื่อใช้ในการโฆษณาที่มีรูปแบบแปลกใหม่น่าสนใจ ประณีตสวยงาม	มีการจัดรูปแบบการออกแบบเพื่อใช้ในการโฆษณาที่ค่อนข้างแปลกใหม่น่าสนใจ ประณีตสวยงาม	มีการจัดรูปแบบการออกแบบเพื่อใช้ในการโฆษณาที่น่าสนใจ แต่ยังขาดความประณีตสวยงาม	มีการจัดรูปแบบการออกแบบเพื่อใช้ในการโฆษณาที่ยังไม่สมบูรณ์ ขาดความสนใจ
๕. มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบโปสเตอร์โฆษณา	สามารถออกแบบและสร้างสรรค์โปสเตอร์โฆษณาที่ดึงดูดความสนใจ มีรูปแบบที่ถูกต้อง ตรงตามประเภทและเนื้อหาของงานโฆษณา	สามารถออกแบบและสร้างสรรค์โปสเตอร์โฆษณาที่ดึงดูดความสนใจ มีรูปแบบที่ถูกต้อง ตรงตามประเภทและเนื้อหาของงานโฆษณามีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถออกแบบและสร้างสรรค์โปสเตอร์โฆษณาที่ดึงดูดความสนใจ มีรูปแบบที่ถูกต้อง ตรงตามประเภทและเนื้อหาของงานโฆษณาและมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถออกแบบและสร้างสรรค์โปสเตอร์โฆษณาไม่น่าสนใจ มีรูปแบบที่ถูกต้อง แต่ไม่ตรงตามประเภทเนื้อหาของงานโฆษณา

เกณฑ์การตัดสินคะแนน

คะแนน	๑๘ - ๒๐	หมายถึง ดีมาก
คะแนน	๑๕ - ๑๗	หมายถึง ดี
คะแนน	๑๐ - ๑๔	หมายถึง พอใช้
คะแนน	๖ - ๙	หมายถึง ปรับปรุง
เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๑๐ - ๑๔		

คะแนนแบบทดสอบ เต็ม ๑๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๕ คะแนน ขึ้นไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ทักษะศิลปะกับงานโฆษณา		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง งานโฆษณา รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้		
ขอบเขตเนื้อหา ทัศนศิลป์กับงานโฆษณา จุดประสงค์การเรียนรู้ ๑. นักเรียนบอกความหมายงานโฆษณาได้ ๒. นักเรียนอธิบายรูปแบบของโปสเตอร์โฆษณาได้ ๓. นักเรียนอธิบายงานทัศนศิลป์ที่ใช้ในงานโฆษณาได้ ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทัศนศิลป์กับงานโฆษณา ด้านทักษะและกระบวนการ ทักษะการคิด ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูนำตัวอย่างผลงานทัศนศิลป์ (งานจิตรกรรม) และงานโปสเตอร์โฆษณามาให้นักเรียนดูและร่วมกันสนทนาถึงงานทัศนศิลป์ที่ใช้ในงานโฆษณา ๒. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาถึงโปสเตอร์โฆษณาที่พบเห็นในปัจจุบัน ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายถึงงานจิตรกรรมที่เป็นงานทัศนศิลป์เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยการวาดภาพระบายสี ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานโปสเตอร์ที่มีภาพประกอบ ๒. ครูอธิบายรูปแบบและลักษณะของงานโฆษณาพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ ๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้ในเรื่องทัศนศิลป์กับงานโฆษณา ๔. นักเรียนทำแบบทดสอบทัศนศิลป์กับงานโฆษณา ขั้นสรุป ๑. ครูเฉลยแบบทดสอบทัศนศิลป์กับงานโฆษณา ๒. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปทัศนศิลป์ที่ใช้ในงานโฆษณา	ใบความรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับงานโฆษณา ภาระงาน/ชิ้นงาน แบบทดสอบเรื่องทัศนศิลป์กับงานโฆษณา		

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทัศนศิลป์ กับงานโฆษณา	การทดสอบ	แบบทดสอบ	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๕-๑๐
ด้านทักษะกระบวนการ ทักษะการคิด	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	เกณฑ์ผ่าน ๕-๑๐ คะแนน
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะ	เกณฑ์ผ่าน ๕-๑๐ คะแนน

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้
ทัศนศิลป์กับงานโฆษณา
งานทัศนศิลป์ในการโฆษณา

ภาพตัวอย่างการโฆษณา เคเอฟซี

ผลงานทัศนศิลป์อย่างหนึ่งที่เราจะพบได้อย่างแพร่หลายในสังคมก็คือ งานโฆษณาประชาสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะงานโฆษณาที่ถูกสร้างสรรค์ออกมาในรูปแบบของโปสเตอร์ซึ่งมีความหลากหลายทั้งในแง่ของการสร้างสรรค์รูปแบบวัสดุที่ใช้ ตลอดจนเทคนิคในการผลิตผลงานถือเป็นงานโฆษณาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้พบเห็นกระทำในสิ่งที่ผู้ผลิตโฆษณาคาดหวังไว้

การเรียนรู้วิธีการออกแบบโฆษณานอกจากจะทำให้เราสามารถบรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการทำโฆษณาและประชาสัมพันธ์เพื่อโน้มน้าวใจได้แล้ว เรายังสามารถนำความรู้จากการศึกษาไปสร้างสรรค์งานโฆษณาในรูปแบบโปสเตอร์ได้ถูกต้องมีความงดงาม และมีประสิทธิภาพในการใช้งานด้วย

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโฆษณา

๑.๑. ความหมายของโฆษณา หมายถึง การเผยแพร่หนังสือออกไปยังสาธารณชน ป่าวร้อง ป่าวประกาศ เช่น โฆษณาสินค้า

๑.๒. รูปแบบของการโฆษณา หลักสำคัญอยู่ที่ต้องการสื่อความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างผู้ออกแบบ และผู้พบเห็น เพื่อเชิญชวนมาใช้บริการสินค้าที่ทำโฆษณา

๑.๓. จุดมุ่งหมายของการโฆษณา

- การโฆษณาเพื่อความเข้าใจร่วมกันในสังคม
- การโฆษณาเพื่อรณรงค์หรือต่อต้าน
- การโฆษณาเชิญชวนเพื่อผลทางธุรกิจ

๒. ทักษะศิลป์กับงานโฆษณา

งานทางด้านทักษะศิลป์นั้นว่ามีบทต่อสังคม โดยเฉพาะงานโฆษณาถือว่าเป็นสื่อกลางที่ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

๒.๑. ความหมายและลักษณะของโปสเตอร์เพื่อการโฆษณาโปสเตอร์ หมายถึง ภาพศิลปะที่สามารถรายละเอียดให้ผู้พบเห็นเข้าใจความหมายโดยรวดเร็วในระยะเวลาอันสั้น

๒.๒. ประเภทของโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา แบ่งได้เป็น ๓ รูปแบบ คือ โปสเตอร์ที่มีเฉพาะรูปภาพ โปสเตอร์ที่มีเฉพาะตัวอักษร และโปสเตอร์ที่มีรูปภาพและตัวอักษร

๑. โปสเตอร์ที่มีเฉพาะรูปภาพ เป็นการโฆษณาที่ใช้ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพกราฟิกตามที่ออกแบบโดยไม่มีตัวอักษรโดยใช้หลักดังนี้

- ออกแบบตัวอักษรให้มีจุดสนใจอยู่เพียงจุดเดียว
- ภาพต้องสื่อความหมายที่เข้าใจได้
- มีสีสันสะดุดตา

ที่มา : <https://www.google.com/search?q=รูปแบบการโฆษณา>

๒. โปสเตอร์ที่มีเฉพาะตัวอักษร เป็นการโฆษณาโดยใช้คำหรือข้อความเป็นสื่อ โดยใช้หลักดังนี้

- ออกแบบตัวอักษรให้สะดุดตา
- ใช้ตัวอักษรที่อ่านได้ชัดเจน
- มีสีสันสะดุดตา

ที่มา : <http://www.printtosme.com>

๓. โปสเตอร์ที่มีรูปภาพและตัวอักษรเป็นโปสเตอร์ที่ประกอบด้วยภาพและข้อความในเรื่องเดียวกัน โดยจะต้องยึดหลักดังต่อไปนี้

- กำหนดถ้อยคำที่หัวเรื่องที่กระชับ
- ออกแบบตัวอักษรโดยมีชื่อเรื่องหรือหัวเรื่องและถ้อยคำที่ลดหลั่นกันไป
- ออกแบบภาพที่สามารถสื่อความหมายได้สมบูรณ์
- ออกแบบให้มีสีสันที่ช่วยดึงดูดใจ

ที่มา : <https://1112.com>

๒.๓. หลักการออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา มีหลักดังนี้

๑. ความเป็นเอกภาพ

เอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบศิลป์ทั้งด้านรูปลักษณะและด้านเนื้อหาเรื่องราว เป็นการประสานหรือจัดระเบียบของส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวเพื่อผลรวมอันไม่อาจแบ่งแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกไป การสร้างงานศิลปะ คือ การสร้างเอกภาพขึ้นจากความสับสน ความยุ่งเหยิง เป็นการจัดระเบียบและดุลยภาพให้แก่สิ่งที่ขัดแย้งกันเพื่อให้รวมตัวกันได้ โดยการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันเอกภาพของงานศิลปะ มีอยู่ ๒ ประการ คือ

เอกภาพของการแสดงออก หมายถึง การแสดงออกที่มีจุดมุ่งหมายเดียวแน่นอน และมีความเรียบง่าย งานชิ้นเดียวจะแสดงออกหลายความคิดหลายอารมณ์ไม่ได้ จะทำให้สับสน ขาดเอกภาพ และการแสดงออกด้วยลักษณะเฉพาะตัวของศิลปินแต่ละคน ก็สามารถทำให้เกิดเอกภาพแก่ผลงานได้

เอกภาพของรูปทรง คือ การรวมตัวกันอย่างมีดุลยภาพ และมีระเบียบขององค์ประกอบทางศิลปะ เพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงหนึ่ง ที่สามารถแสดงความคิดเห็นหรืออารมณ์ของศิลปิน ออกได้อย่างชัดเจน เอกภาพของรูปทรงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อความงามของผลงานศิลปะเพราะเป็นสิ่งที่ศิลปินใช้เป็นสื่อในการแสดงออกถึงเรื่องราวความคิดและอารมณ์ ดังนั้นกฎเกณฑ์ในการสร้างเอกภาพในงานศิลปะเป็นกฎเกณฑ์เดียวกันกับธรรมชาติ

๒. ความมีสมดุล

ความสมดุล หรือดุลยภาพ หมายถึง น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งในทางศิลปะยังรวมถึงความประสานกลมกลืนความพอเหมาะพอดีของส่วนต่าง ๆ ในรูปทรงหนึ่ง หรืองานศิลปะชิ้นหนึ่งการจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ลงในงานศิลปกรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วงในธรรมชาตินั้นทุกสิ่งที่ทรงตัวอยู่ได้โดยไม่ล้มเพราะมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากันทุกด้าน

ฉะนั้นในงานศิลปะถ้ามองดูแล้วรู้สึกบางส่วนหนักไปแน่นไป หรือเบาบางไปก็จะทำให้ภาพนั้นดูเอนเอียงและเกิดความรู้สึกไม่สมดุล เป็นการบกพร่องทางความงาม ดุลยภาพในงานศิลปะ มี ๒ ลักษณะคือ

ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุลเป็นการสมดุลแบบธรรมชาติลักษณะแบบนี้ในทางศิลปะมีใช้น้อยส่วนมากจะใช้ในลวดลายตกแต่งในงานสถาปัตยกรรมบางแบบ หรือในงานที่ต้องการดุลยภาพที่นิ่งและมั่นคงจริง ๆ

ดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกันมักเป็นการสมดุลที่เกิดจากการจัดใหม่ของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะที่ทางซ้ายและขวาจะไม่เหมือนกันใช้องค์ประกอบที่ไม่เหมือนกัน แต่มีความสมดุลกันอาจเป็นความสมดุลด้วยน้ำหนักขององค์ประกอบ หรือสมดุลด้วยความรู้สึกก็ได้การจัดองค์ประกอบให้เกิดความสมดุลแบบอสมมาตรอาจทำได้โดยเลื่อนแกนสมดุลไปทางด้านที่มีน้ำหนักมากกว่าหรือเลื่อนรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้าหาแกนจะทำให้เกิดความสมดุลขึ้น หรือใช้หน่วยที่มีขนาดเล็กแต่มีรูปลักษณะที่น่าสนใจถ่วงดุลกับรูปลักษณะที่มีขนาดใหญ่แต่มีรูปแบบธรรมดา

๓. ความโน้มถ่วง

การโน้มถ่วง คือ การพยายามเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ทศนคติ การกระทำของบุคคลอื่นด้วยกลวิธีที่เหมาะสมให้มีผลกระทบใจผู้นั้น จนเกิดการยอมรับและเปลี่ยนตามผู้โน้มถ่วงต้องการ

แบบทดสอบ
เรื่อง งานทัศนศิลป์กับการโฆษณา

คำชี้แจง : แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดไม่จัดเป็นความรู้เบื้องต้นของการโฆษณา

ก. ความหมายของการโฆษณา	ข. รูปแบบของการโฆษณา
ค. ความสำคัญของการโฆษณา	ง. จุดมุ่งหมายของการโฆษณา

๒. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการโฆษณา

ก. การโฆษณาเพื่อความเข้าใจร่วมกันในสังคม	ข. การโฆษณาเชิญชวนเพื่อผลทางธุรกิจ
ค. การโฆษณาเพื่อรณรงค์หรือต่อต้าน	ง. การโฆษณาเพื่อความพอใจของตนเอง

๓. ข้อใดกล่าวถึงการเรียนรู้วิธีการออกแบบโฆษณา วิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการทำโฆษณาและประชาสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องที่สุด

ก. สร้างสรรค์รูปแบบโปสเตอร์ให้มีประสิทธิภาพ	ข. สร้างสรรค์รูปแบบโปสเตอร์ได้ถูกต้อง
ค. สร้างรูปแบบของโปสเตอร์ให้มีความงดงาม	ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา

๔. ข้อใดไม่จัดอยู่ในงานทัศนศิลป์กับงานโฆษณา

ก. จุดมุ่งหมายการออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา
ข. ความหมายและลักษณะของโปสเตอร์เพื่อการโฆษณาโปสเตอร์
ค. ประเภทของโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา
ง. หลักการออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา

๕. ประเภทของโปสเตอร์เพื่อการโฆษณาแบ่งเป็นกี่รูปแบบ

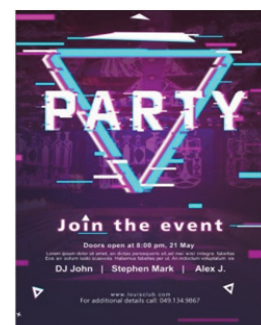
ก. แบ่งเป็น ๒ รูปแบบ	ข. แบ่งเป็น ๓ รูปแบบ
ค. แบ่งเป็น ๔ รูปแบบ	ง. แบ่งเป็น ๕ รูปแบบ

จากภาพต่อไปนี้ให้นักเรียนเลือกตอบคำถาม ข้อที่ ๖ - ๗ ให้ถูกต้อง

ก.

ข.

ค.

๖. ออกแบบตัวอักษรให้มีจุดสนใจอยู่เพียงจุดเดียวและภาพต้องสื่อความหมายที่เข้าใจได้ มีสีสันสะดุดตา

๗. มีกำหนดถ้อยคำที่หัวเรื่องที่กระชับ ออกแบบตัวอักษรโดยมีชื่อเรื่องหรือหัวเรื่องและถ้อยคำที่ลดหลั่นกันไป และออกแบบภาพที่สามารถสื่อความหมายได้สมบูรณ์

๘. ข้อใดไม่ใช่หลักการออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา

ก. ความกลมกลืน

ข. ความสมดุล

ค. การโน้มน้าวใจ

ง. ความเป็นเอกภาพ

๙. การจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ต้องการให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือข้อใด

ก. จังหวะและจุดสนใจ

ข. ความสมดุล

ค. ความเป็นเอกภาพ

ง. ความกลมกลืน

๑๐. ความสมดุลแบ่งออกเป็นกี่ลักษณะ

ก. แบ่งออกเป็น ๑ ลักษณะ

ข. แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ

ค. แบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ

ง. แบ่งออกเป็น ๔ ลักษณะ

เฉลย

๑. ค

๒. ง

๓. ง

๔. ก

๕. ข

๖. ข

๗. ก

๘. ก

๙. ค

๑๐. ข

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักการออกแบบในงานโฆษณา รายวิชาทัศนศิลป์ ศ ๒๒๑๐๒		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ งานโฆษณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้น ขั้นนำ นำเข้าสู่บทเรียนโดยการซักถามถึงโปสเตอร์โฆษณาที่มีการนำเสนอสินค้าและการโน้มน้าว จิตดีใจ ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายถึงหลักการออกแบบที่นำมาใช้ในงานโฆษณา ๒. ครูอธิบายถึงการโน้มน้าวจิตใจในงานโฆษณาพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ ๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องหลักการออกแบบโฆษณาในงานทัศนศิลป์ ๔. นักเรียนลงมือปฏิบัติการวิเคราะห์การสื่อความหมายเพื่อโน้มน้าวจิตใจในงานโฆษณา ปฏิบัติงานโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปถึงหลักการออกแบบที่ใช้ในงานโฆษณาและการโน้มน้าวจิตใจในงาน โฆษณา	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ใบความรู้ เรื่องหลักการ ออกแบบโฆษณาในงาน ทัศนศิลป์ ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานการวิเคราะห์สื่อ ความหมายเพื่อโน้มน้าวจิตใจ ในงานโฆษณา
ขอบเขตเนื้อหา หลักการออกแบบกับการโฆษณาใน งานทัศนศิลป์	จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ ออกแบบในงานโฆษณา ด้านทักษะและกระบวนการ การคิดวิเคราะห์การสื่อความหมาย เพื่อโน้มน้าวจิตใจในงานโฆษณา	
ด้านคุณลักษณะ	๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง หลักการออกแบบ	ถามตอบ ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงานการวิเคราะห์ การสื่อความหมายเพื่อโน้มน้าว จิตใจในงานโฆษณา	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๕-๘
ด้านทักษะกระบวนการ ปฏิบัติงาน การวิเคราะห์การ สื่อความหมายเพื่อโน้มน้าว จิตใจในงานโฆษณา	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงานการวิเคราะห์ การสื่อความหมายเพื่อโน้มน้าว จิตใจในงานโฆษณา	เกณฑ์ผ่าน ๕-๘ คะแนน
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๕-๘

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินใบงานการวิเคราะห์การสื่อความหมายในงานโฆษณา
คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	อธิบายหลักการ ออกแบบที่ใช้ในงาน โฆษณา				การวิเคราะห์การสื่อ ความหมายในงาน โฆษณา				รวม
๑										
๒										
๓										
๔										

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔
 ดี = ๓
 พอใช้ = ๒
 ปรับปรุง = ๑

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน คุณภาพ
 ๗ - ๘ ดีมาก
 ๕ - ๖ ดี
 ๓ - ๔ พอใช้
 ๑ - ๒ ควรปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ๕-๘ คะแนน

แบบประเมินใบงานการวิเคราะห์การสื่อความหมายในงานโฆษณา

รายการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ความรู้ความเข้าใจเรื่ององค์ประกอบประกอบการออกแบบในงานโฆษณา	อธิบายองค์ประกอบของการออกแบบที่นำมาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการโฆษณาได้สมบูรณ์ถูกต้อง	อธิบายองค์ประกอบของการออกแบบที่นำมาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการโฆษณาได้ถูกต้องขาดไป แต่มีข้อบกพร่อง ๑-๒ แห่ง	อธิบายองค์ประกอบของการออกแบบที่นำมาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการโฆษณาได้ถูกต้องขาดไป และมีข้อบกพร่อง ๓-๔ แห่ง	อธิบายองค์ประกอบของการออกแบบที่นำมาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการโฆษณาได้ถูกต้องแต่มีข้อบกพร่องเกิน ๔ แห่ง
๒. การวิเคราะห์การสื่อความหมายเพื่อโน้มน้าวจิตใจในงานโฆษณา	วิเคราะห์ได้ถูกต้องและเขียนสื่อความหมายโน้มน้าวจิตใจงานโฆษณาได้ตรงลักษณะของการโฆษณาได้ครบ	วิเคราะห์ได้ถูกต้องและเขียนสื่อความหมายโน้มน้าวจิตใจงานโฆษณาได้ตรงลักษณะของการโฆษณาได้ไม่ครบ	วิเคราะห์ได้ถูกต้องและเขียนสื่อความหมายโน้มน้าวจิตใจงานโฆษณาได้ตรงลักษณะของการโฆษณา	วิเคราะห์ได้ถูกต้องและเขียนสื่อความหมายโน้มน้าวจิตใจงานโฆษณาได้ตรงลักษณะของการโฆษณา

ใบความรู้ เรื่องการวิเคราะห์การสื่อความหมายการโฆษณา

ความหมายของการวิเคราะห์งานทัศนศิลป์

การวิเคราะห์กับการวิจารณ์มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน บางครั้งอาจเรียกรวมกันว่า การวิเคราะห์วิจารณ์ต่อไปนี้เป็นความหมายของการวิเคราะห์และการวิจารณ์ทัศนศิลป์จากเอกสารต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ คือ การให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง หรือเป็นการรายงานเกี่ยวกับความคิดของคนใดคนหนึ่ง

- การวิจารณ์ คือ การกระทำของการแสดงออกที่ไม่เห็นด้วย เกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างหรือบางคน

- การวิเคราะห์ คือ การสำรวจตรวจสอบอย่างจริงจัง และการตัดสินเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับความคิดของใครคนใดคนหนึ่ง

- การวิเคราะห์ศิลปะ คือ การอธิบาย การตีความ และการประเมินค่า เกี่ยวกับผลงานทางศิลปะ

- การวิเคราะห์วิจารณ์ศิลปะ คือ กระบวนการเกี่ยวกับการตัดสินเชิงคุณภาพ ของผลงานและการสร้างงานศิลปะ

- การวิจารณ์ศิลปะ ถือว่าเป็นสาขาหนึ่งของสุนทรียศาสตร์ แต่ก็แตกต่างจากสุนทรียศาสตร์ เพราะจุดมุ่งหมายของการวิจารณ์ก็เพื่อตัดสินงานศิลปะ ในขณะที่สุนทรียศาสตร์ เน้นไปที่การประเมินคุณค่าเกี่ยวกับงานศิลปะ แต่ข้อแตกต่างนี้ก็ไม่ได้มีความขัดแย้งกันประการใด

- การวิเคราะห์และการวิจารณ์ศิลปะ คือ การแสดงความคิดเห็น ต่อผลงานศิลปะอย่างมีหลักการ โดยใช้ความรู้องค์ประกอบศิลปะเป็นฐานเพื่อค้นหาค่าทางสุนทรียภาพในผลงานศิลปะนั้น ๆ การโฆษณา หมายถึง การให้ข้อมูล ข่าวสาร เป็นการสื่อสารจูงใจผ่านสื่อโฆษณาประเภทต่าง ๆ เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวใจให้กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายมีพฤติกรรมคล้อยตามเนื้อหาสารที่โฆษณาอันเอื้ออำนวยให้มีการซื้อหรือใช้สินค้าและบริการ ตลอดจนชักนำให้ปฏิบัติตามแนวความคิดต่าง ๆ ทั้งนี้ขอให้ผู้โฆษณาหรือผู้อุปถัมภ์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสื่อนั้น ๆ

ลักษณะของการโฆษณา

๑. การโฆษณาเป็นการสื่อสารจูงใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อการจูงใจให้เกิดพฤติกรรมการซื้อโดยวิธีการพูด การเขียนหรือการสื่อความหมายใด ๆ ที่มีผลให้ผู้บริโภคเป้าหมายคิดคล้อยตามกระทำตาม หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่ผู้โฆษณาต้องการ

๒. การโฆษณาเป็นการจูงใจด้วยเหตุผลจริงและเหตุผลสมมติ หมายถึง การจูงใจโดยบอกคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ และการจูงใจโดยใช้หลักการตอบสนองความต้องการด้านจิตวิทยา

๓. การโฆษณาเป็นการนำเสนอสื่อสารผ่านสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าและบริการในระยะกว้างไกลได้สะดวกรวดเร็วที่สุดไปสู่กลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวางไปสู่มวลชนอย่างรวดเร็วเข้าถึงพร้อมกันและทั่วถึง

๔. การโฆษณาเป็นการเสนอขายความคิดสินค้า และบริการ โดยใช้วิธีการจูงใจให้ผู้บริโภคเกิดความพอใจเกิดทัศนคติที่ดี อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการซื้อสินค้า หรือบริการที่เสนอขาย

๕. การโฆษณาต้องระบุผู้สนับสนุนหรือตัวผู้โฆษณา ซึ่งมีผลความเชื่อถือของผู้บริโภคของผู้บริโภคสร้างความเชื่อมั่นและแสดงให้เห็นว่าเป็นการโฆษณาสินค้า (advertising) มิใช่เป็นการโฆษณาชวนเชื่อ (propaganda)

๖. การโฆษณาต้องจ่ายค่าตอบแทนในการโฆษณาในสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร เป็นต้น ดังนั้นผู้โฆษณาจะต้องมีงบประมาณ เพื่อการโฆษณาสินค้าหรือบริการต่าง ๆ ด้วย

องค์ประกอบของการโฆษณา

องค์ประกอบของการโฆษณาจำแนกออกเป็น ๔ ประการ ได้แก่

ผู้โฆษณา (advertiser) คือ เจ้าของสินค้า เจ้าของบริการ ซึ่งจะต้องประสานกับงานด้านการตลาดของหน่วยงานนั้น โฆษณาทุกชิ้นจะต้องปรากฏตัวผู้โฆษณาให้ชัดเจนและผู้โฆษณาจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการโฆษณาทั้งหมด

สิ่งโฆษณา (advertisement) คือ โฆษณาที่สำเร็จรูปแล้ว หรือสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยข้อความ รูปภาพซึ่งจะสื่อถึงสินค้าหรือบริการ ที่เห็นอยู่บนหน้าหนังสือพิมพ์ นิตยสาร รวมถึงภาพยนตร์โฆษณา ทางโทรทัศน์และบทโฆษณาทางวิทยุ เป็นต้น

สื่อโฆษณา (advertising) คือ สื่อที่ผู้โฆษณาเลือกใช้ในการเผยแพร่งานโฆษณาไปยังกลุ่มบริโภคเป้าหมาย เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น สื่อโฆษณาคือเครื่องมือสำคัญที่นำโฆษณาไปยังกลุ่มผู้บริโภค สื่อโฆษณาแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของสินค้าที่ต้องการนำเสนอ นักโฆษณาแบ่งสื่อโฆษณาคือ ๓ ประเภท คือ

๑.๑. สื่อโฆษณาประเภทสิ่งพิมพ์ (print Media) เป็นการโฆษณาโดยใช้ตัวหนังสือเป็นตัวกลางถ่ายทอดความคิดไปสู่ประชาชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ นิตยสาร ใบปลิว แผ่นพับ โปสเตอร์ คู่มือการใช้สินค้า แบบตัวอย่างสินค้า (catalogs) เป็นต้น

ที่มา : <https://atcharayongthum.weebly.com>

๑.๒. สื่อโฆษณาประเภทกระจายเสียงและแพร่ภาพ (broadcasting media) เป็นการโฆษณาโดยใช้เสียง ภาพ หรือตัวอักษร ได้แก่ เสียงตามสาย วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น

ที่มา : <https://sites.google.com/site/basicseling/hnwy-thi-4>

๑.๓. สื่อโฆษณาประเภทอื่น ๆ หมายถึง สื่อโฆษณาอื่น ๆ นอกเหนือจากสื่อที่กล่าวแล้วข้างต้น เช่น ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต สื่อที่ใช้โฆษณาที่จุดขาย รวมถึงสื่อโฆษณานอกสถานที่ เช่น ป้ายโฆษณาที่ติดรถโดยสารประจำทาง หรือรถแท็กซี่ ป้ายราคาสินค้า จักรวาล แผ่นป้ายต่าง ๆ ที่ติดตั้งไว้ตามอาคารสูง ๆ หรือตามสี่แยก ป้ายโฆษณาที่ป้ายรถประจำทาง หรือติดไว้ ณ ที่พักผู้โดยสาร ป้ายโฆษณาอื่น ๆ สยามกีฬาเมื่อมีการแข่งขันกีฬานัดสำคัญ ๆ เป็นต้น

ที่มา : <https://sites.google.com/site/basicseling/hnwy-thi-4>

กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย (consumer)

บุคคลทั่วไปที่รับสารเกี่ยวกับงานโฆษณา ซึ่งหากเกิดความรู้สึกถูกใจ ชื่นชมหรือชอบสินค้าหรือบริการจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าหรือบริการได้ ในทางโฆษณากลุ่มผู้บริโภค เป้าหมายจะหมายถึงผู้ใช้สินค้าหรือบริการ

ใบงาน
เรื่อง การวิเคราะห์การสื่อความหมายการโฆษณา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์ การสื่อความหมาย ลักษณะ องค์ประกอบของการโฆษณา จากรูปภาพ โปสเตอร์โฆษณาให้ถูกต้อง

๑. การสื่อความหมายของภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ลักษณะของการโฆษณา

.....

.....

.....

ที่มา : <http://500px.com/photo/69062539/ออกแบบโปสเตอร์โฆษณาสินค้า>
-ps-by-nattima-cheechang

๓. องค์ประกอบของการโฆษณา

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ทักษะศิลป์กับงานโฆษณา		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักการออกแบบอักษร รายวิชาทัศนศิลป์ ศ ๒๒๑๐๒		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ				
ขอบเขตเนื้อหา การออกแบบอักษรมีความสำคัญมาก ใช้สื่อในลักษณะข้อความโน้มน้าวจิตใจ		กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูนำตัวอย่างตัวอักษรในหลาย ๆ รูปแบบนำเข้าสู่บทเรียนโดยการซักถามถึงตัวอักษรที่นักเรียนพบเห็นมีการใช้ตัวอักษรในลักษณะอย่างไรและสื่อข้อความและเรื่องราว		สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ใบความรู้เรื่องการออกแบบอักษร ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานเรื่อง การออกแบบตัวอักษรเพื่อใช้ในงานโฆษณา
จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการออกแบบอักษร		ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายหลักการออกแบบอักษรประกอบใบความรู้เรื่องการออกแบบอักษร ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการออกแบบอักษร ๓. นักเรียนลงมือปฏิบัติใบงานสร้างสรรค์การออกแบบอักษรเพื่อนำมาจัดโต๊ะโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ		
ด้านทักษะและกระบวนการ ปฏิบัติสร้างสรรค์ออกแบบอักษร		ขั้นสรุป นักเรียนใช้ความรู้ความเข้าใจมาปฏิบัติสร้างสรรค์ออกแบบอักษรและร่วมสรุปถึงข้อความอักษรสามารถสื่อความในการโน้มน้าวจิตใจได้		
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน				

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ใช้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการออกแบบ อักษรในการออกแบบสร้างสรรค์ตัวอักษรได้	สนทนาถามตอบ	แบบสังเกต พฤติกรรม	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔-๖
ด้านทักษะกระบวนการ ปฏิบัติสร้างสรรค์ใบงานออกแบบอักษร	ปฏิบัติสร้างสรรค์ ออกแบบอักษร	แบบประเมินการ สร้างสรรค์ผลงาน ประเมินชิ้นงาน	เกณฑ์ผ่าน ๗-๙ คะแนน
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔-๖

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการสร้างสรรค์ผลงาน

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	การออกแบบอักษร				คุณภาพผลงาน				มีความคิดสร้างสรรค์				รวม

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔
ดี = ๓
พอใช้ = ๒
ปรับปรุง = ๑

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน คุณภาพ
๑๐ - ๑๒ ดีมาก
๗ - ๙ ดี
๔ - ๖ พอใช้
๑ - ๓ ควรปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ๗-๙ คะแนน

แบบประเมินการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การออกแบบอักษร	มีการนำหลักการออกแบบอักษรมาใช้อย่างเหมาะสมกับงานโฆษณา กลมกลืน หลักการออกแบบอักษรมีครบสมบูรณ์	มีการนำหลักการออกแบบอักษรมาใช้อย่างเหมาะสมกับงานโฆษณา กลมกลืน หลักการออกแบบอักษรแต่มีข้อบกพร่อง ๑-๒ แห่ง	มีการนำหลักการออกแบบอักษรมาใช้อย่างเหมาะสมกับงานโฆษณา กลมกลืน หลักการออกแบบอักษรและมีข้อบกพร่อง ๓-๔ แห่ง	มีการนำหลักการออกแบบอักษรมาใช้อย่างไม่เหมาะสมกับงานโฆษณา กลมกลืน หลักการออกแบบอักษรแต่มีข้อบกพร่องเกิน ๔ แห่ง
๒. คุณภาพของผลงาน	ผลงานมีคุณภาพเสร็จสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในงานโฆษณาได้ดีมาก	ผลงานมีคุณภาพเสร็จสมบูรณ์ออกแบบอักษร มาใช้เหมาะสมกับงานโฆษณา	ผลงานมีคุณภาพพอใช้เสร็จสมบูรณ์ มาใช้ในงานโฆษณา	ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์
๓. ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง	ผลงานค่อนข้างแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง	ผลงานได้รับอิทธิพลจากความคิดของคนอื่นบางส่วน	ผลงานลอกเลียนแบบของคนอื่นทั้งหมด

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	๔
ดี	=	๓
พอใช้	=	๒
ปรับปรุง	=	๑

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	คุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดีมาก
๗ - ๙	ดี
๔ - ๖	พอใช้
๑ - ๓	ควรปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ๗-๙ คะแนน

ใบความรู้ เรื่อง การออกแบบตัวอักษรเพื่อการโฆษณา

การออกแบบตัวอักษร

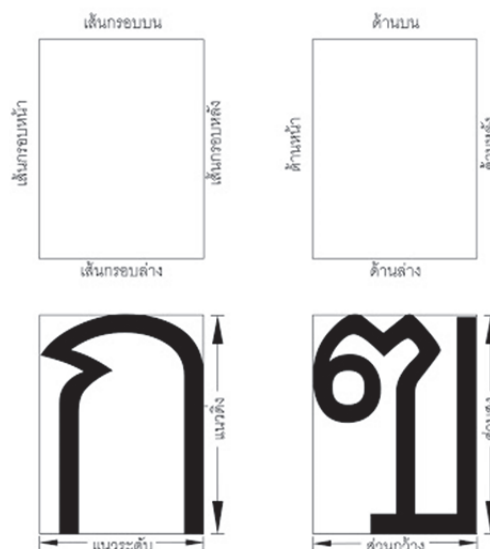
การประดิษฐ์ตัวอักษร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดมีรูปแบบลักษณะของแบบอักษรแบบใหม่ให้สอดคล้องกับลักษณะการนำไปใช้งานในโอกาสต่าง ๆ ให้มีความแปลกใหม่ มีความน่าสนใจการประดิษฐ์ตัวอักษรให้เป็นไปตามความต้องการผู้ออกแบบประดิษฐ์อักษรจะต้องมีความเข้าใจถึงพื้นฐานการออกแบบและหลังเบื้องต้นวิธีประดิษฐ์ แบบตัวอักษรแต่ละแบบมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน หากผู้ออกแบบทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบอักษร การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ประกอบการประดิษฐ์ก็จะช่วยให้มีความคล่องตัวในการออกแบบ ทำให้งานมีความประณีตมากขึ้น

การฝึกฝนอย่างไรให้เป็นไปตามขั้นตอนจนเกิดความชำนาญ จะทำให้สามารถสร้างสรรค์รูปแบบอักษรได้อย่างมั่นใจ และไม่มีข้อจำกัดในการออกแบบ หลักในการออกแบบตัวอักษรแต่ละชนิดแต่ละประเภทรูปนั้น มีหลักเฉพาะที่จะต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ อีกหลายประเด็น ได้แก่ เรื่องของระบบความจำกัดในระบบกลไกของเครื่องพิมพ์ดีด การออกแบบสำหรับใช้เป็นตัวอักษรสำเร็จรูปบนแผ่นอักษรลอกและอื่น ๆ

หลักการเบื้องต้นในการออกแบบตัวอักษร มีหลักสำคัญที่ผู้ออกแบบจะต้องจดจำไว้เสมอ ได้แก่ การรักษาไว้ซึ่งโครงสร้างเดิมของตัวอักษร หากจะออกแบบประดิษฐ์ให้เป็นรูปแบบอย่างใดมีรายละเอียดอย่างไร มีการตกแต่งให้เป็นแบบใด แต่ต้องคงไว้ถึงโครงสร้างเสมอ การพัฒนารูปแบบให้มีเอกลักษณ์ใหม่จึงจะทำให้ไม่แปรเปลี่ยนความหมายและการสื่อความ นักออกแบบจะต้องมีความเข้าใจในหลักการของภาษาที่กำหนด และดำเนินการออกแบบให้เป็นไปตามกฎกติกาที่กำหนดนั้นด้วย (วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์, ๒๕๔๕: ๑)

ความหมายของตัวอักษร

ตัวอักษรเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน จากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง สะท้อนอารมณ์ เหตุผล ความคิด ความต้องการ ความรู้สึกและตัวอักษรยังสามารถบันทึกรวบรวมความรู้สึกต่าง ๆ ไว้ได้เป็นระยะเวลายาวนาน (วัชรพงศ์ หงษ์สุวรรณ, ๒๕๕๐: ๓)

ภาพที่ 1 กรอบของตัวอักษร

ที่มา : หนังสืออักษรประดิษฐ์ (วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์, 2545: 1)

กรอบของตัวอักษร

- ตัวอักษรไทยแต่ละตัวมีรูปแบบโครงสร้างอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมภายในเส้นที่สมมุติขึ้น เรียกว่า เส้นกรอบ ได้แก่ เส้นกรอบบน เส้นกรอบล่าง เส้นกรอบหน้า และเส้นกรอบหลัง
- ตัวอักษรไทยแต่ละตัวมีด้าน ๔ ด้าน ด้านบน ด้านล่าง ด้านหน้าและด้านหลัง
- แนวที่ทอดไปตามส่วนสูง เรียกว่า แนวตั้ง
- ระยะที่ทอดไปตามเส้นกรอบหน้าและเส้นกรอบหลังตามแนวตั้ง เรียกว่า ส่วนสูง

เส้นกำหนดส่วนกว้างของตัวอักษร

เรียงลำดับจากด้านหน้าไปด้านหลัง ดังนี้

๑. เส้นกรอบหน้า
๒. เส้นขนหน้า
๓. เส้นแบ่งครึ่งส่วนกว้าง
๔. เส้นขนหลัง
๕. เส้นกรอบหลัง

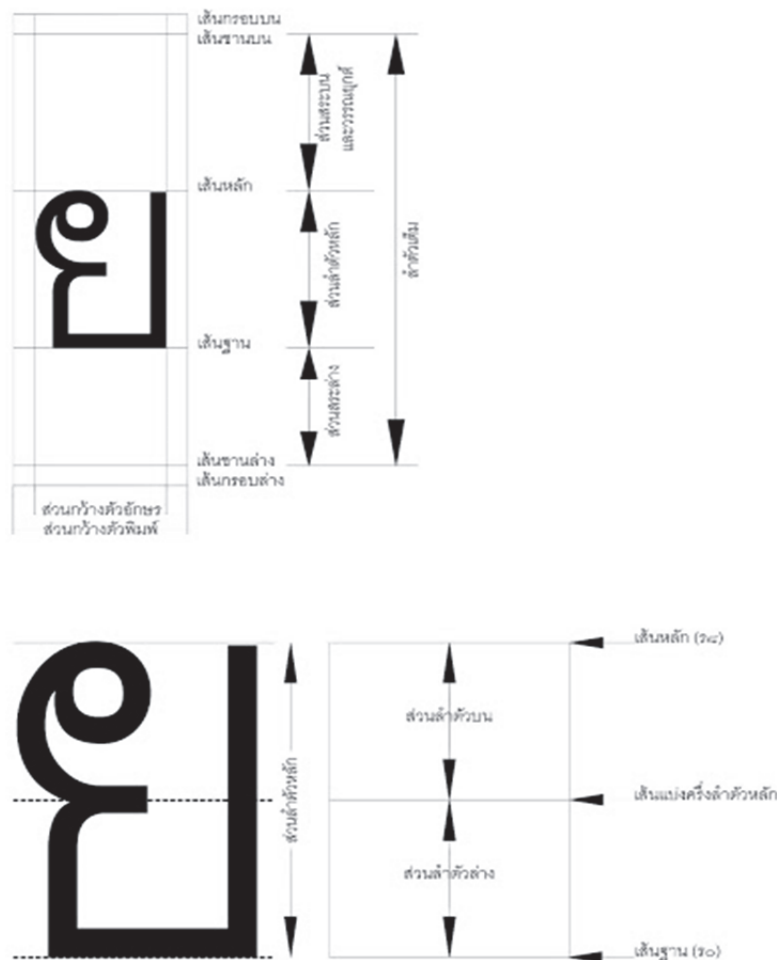
ความกว้างของตัวอักษร

แบ่งออกเป็นช่วงต่าง ๆ เรียงลำดับจากด้านหน้าไปด้านหลัง ดังนี้

๑. ช่วงขนหน้า
๒. ช่วงครึ่งหน้า
๓. ช่วงครึ่งหลัง
๔. ช่วงขนหลัง

ที่มา : หนังสืออักษรประดิษฐ์ (วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์, 2545:1)

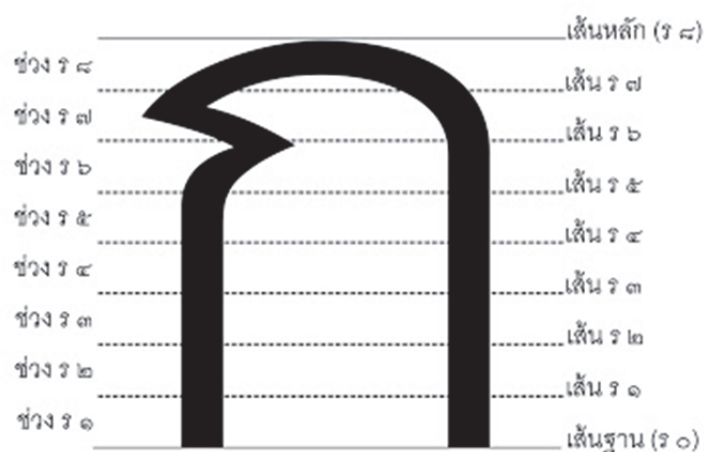

เส้นลำตัวหลักแบ่งออกเป็น ๒ ส่วนเท่า ๆ กัน ตามแนวระดับ ให้ส่วนที่อยู่ระหว่างเส้นหลักกับเส้นแบ่งครึ่งลำตัวหลักเป็นส่วนลำตัวบน และส่วนที่อยู่ระหว่างเส้นแบ่งครึ่งลำตัวหลักกับเส้นฐานเป็นส่วนลำตัวล่าง

การแบ่งส่วนสูงตัวพิมพ์

การแบ่งส่วนสูงตัวพิมพ์ตามแนวระดับ โดยแบ่งจากเส้นหลักขึ้นไปด้านบนจนถึงเส้นกรอบบน โดยให้ระยะห่างของเส้นแต่ละเส้นเท่ากับหนึ่งหน่วยอักษร กำหนดให้เป็นเส้น ร๙, ร๑๐, ร๑๑ ไปตามลำดับ จนจดเส้นกรอบบนและให้แบ่งในลักษณะเดียวกันจากเส้นฐานลงมาจนถึงเส้นกรอบล่าง กำหนดให้เป็นเส้น ร-๑, ร-๒, ร-๓ ไปตามลำดับจนถึงเส้นกรอบล่าง

กำหนดให้ระยะห่างระหว่างเส้น ร๘ ถึงเส้น ร๙ เป็นช่วง ร๙ ระยะห่างระหว่างเส้น ร๙ ถึงเส้น ร๑๐ เป็นช่วง ร๑๐ ไปตามลำดับ และระยะห่างระหว่างเส้น ร๐ ถึงเส้น ร-๑ เป็นช่วง ร-๑ ระยะห่างระหว่างเส้น ร-๑ ถึงเส้น ร-๒ เป็นช่วง ร-๒ ตามลำดับ

ภาพที่ 3 การแบ่งส่วนสูงตัวพิมพ์

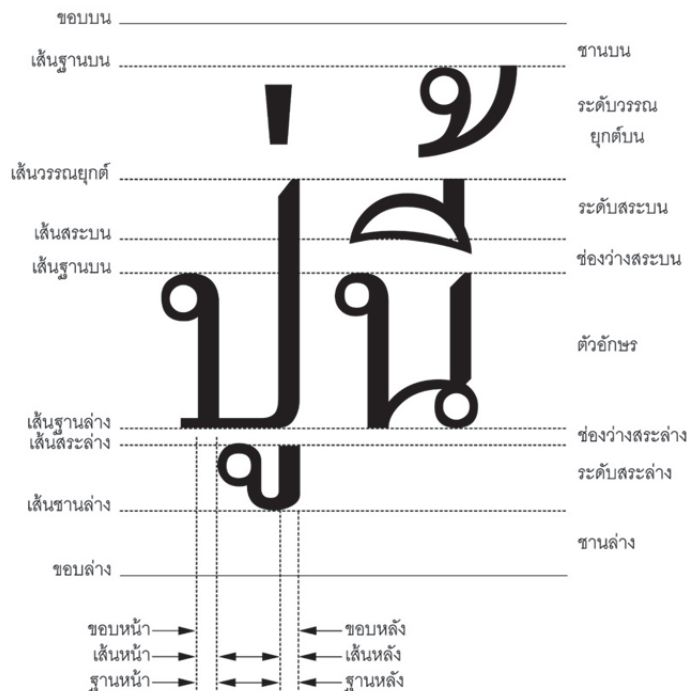
ที่มา : หนังสืออักษรประดิษฐ์ (วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์, 2545: 1)

ส่วนลำตัวหลักของตัวอักษร คือ ระยะระหว่างเส้นฐานถึงเส้นหลัก แบ่งออกตามแนวระดับเป็น ๘ ส่วนเท่า ๆ กัน เรียกว่า “หนึ่งหน่วยอักษร” โดยมีเส้นแบ่งระดับหรือเรียกย่อว่าเส้น “ร” ดังนี้

๑. เส้น ร๐ เป็นเส้นฐาน
๒. เส้น ร๑
๓. เส้น ร๒
๔. เส้น ร๓
๕. เส้น ร๔ เป็นเส้นแบ่งครึ่งลำตัวหลัก
๖. เส้น ร๕
๗. เส้น ร๖
๘. เส้น ร๗
๙. เส้น ร๘ เป็นเส้นหลัก

กำหนดให้ระยะห่างระหว่างเส้น ร๐ ถึงเส้น ร๑ เป็นช่วง ร๑ ระยะห่างระหว่างเส้น ร๑ ถึง ร๒ เป็นช่วง ร๒ ไปตามลำดับ จนถึงช่วง ร๘

ชื่อเรียกและขอบเขตตัวอักษร

สัดส่วนและโครงสร้างตัวอักษร

การออกแบบตัวอักษรให้มีความสวยงาม ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสัดส่วนและโครงสร้างตัวอักษรสัดส่วนตัวอักษรจะมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างตัวอักษรอย่างแน่นแฟ้น ก่อนจะเริ่มต้นออกแบบตัวอักษรควรเขียนรูปร่างเค้าโครงตัวอักษรก่อนเสมอ เพื่อให้เห็นรูปร่างและสัดส่วนในภาพรวมเสียก่อน ในขั้นตอนนี้ออกแบบสามารถที่จะปรับแต่งสัดส่วน และรูปร่างให้ได้ตามความต้องการความพอดีของเค้าโครงตัวอักษรและรูปร่างจะมีผลทำให้สามารถอ่านตัวหนังสือได้ง่ายขึ้น ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่นักออกแบบจะต้องระลึกไว้อยู่เสมอในการจัดเค้าโครงร่างตัวอักษรนอกจากจะต้องพิจารณาเรื่องสัดส่วนแล้วยังต้องศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่ว่างภายในและภายนอกตัวอักษรด้วย เกี่ยวกับเรื่องนี้ส่วนใหญ่นักออกแบบไม่ค่อยเข้าใจเรื่องนี้จึงไม่ได้เน้นเรื่องพื้นที่ว่างภายในตัวอักษร มักจะเน้นเฉพาะเรื่องเส้นตัวอักษรเสียมากกว่าจึงมีผลทำให้รูปตัวอักษรโดยรวมไม่สม่ำเสมอไปบ้างหรืออาจจะว่างมากเกินไป การออกแบบให้ตัวอักษร จึงต้องเน้นภาพโดยรวมของตัวอักษรทุกรูปแบบทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในการออกแบบจึงควรได้ทำความเข้าใจสิ่งต่อไปนี้

สัดส่วนเกี่ยวกับตัวอักษร

สัดส่วนที่จะกล่าวถึงนั้น หมายถึง สัดส่วนของความกว้างและความสูงของตัวอักษร ความกว้างและความสูงจะต้องสัมพันธ์กับรูปแบบตัวอักษรที่ออกแบบในแต่ละตัวสัดส่วนของอักษรทุกตัวจะต้องสัมพันธ์กันมิได้หมายถึงจะต้องให้เท่ากันหมดแต่จะต้องไม่ขัดแย้งกันมากเกินไปจุดที่จะต้องเน้นในที่นี้ คือ ความสัมพันธ์ของขนาดสัดส่วนระหว่างตัวอักษรนี้ คือ การได้ส่วนกันของความกว้างและความสูงของตัวอักษรเกือบทุกตัวต้องเป็นไปอย่างได้ส่วนกันเสมอ

โครงสร้างตัวอักษร

ก่อนจะทำการออกแบบทุกครั้งต้องพิจารณาถึงลักษณะของโครงสร้างตัวอักษรเสมอการศึกษาหมายความว่าถึงลักษณะโดยรวมของตัวอักษรที่จะเห็นส่วนประกอบของเส้นที่ประกอบกันเป็นตัวอักษรผู้ออกแบบจะต้องจัดกลุ่มตัวอักษร ที่มีลักษณะคล้ายกันแบ่งให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อจะได้เขียนหรือกำหนดให้โครงสร้างนั้นมีขนาดที่สม่ำเสมอและนำการออกแบบให้รายละเอียดของโครงสร้างตัวอักษรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันโดยตลอด

ขนาดของตัวอักษร

ขนาดของตัวอักษรไทยไม่เท่ากัน บางตัวกว้างบางตัวแคบ นอกจากจะแบ่งตัวอักษรตามสัดส่วนแล้ว อาจแบ่งตัวอักษรตามขนาดความกว้างเป็นพวก ๆ ได้ดังนี้

๑. อักษรที่มีขนาดเท่ากัน ซึ่งมีมากที่สุดเรียกว่า อักษร “ตัวเต็ม” ได้แก่ อักษร ก ค คง จ ช ซ เป็นต้น
๒. อักษรที่มีขนาดโตกว่าปกติ มีอยู่ไม่มากนัก ซึ่งมีขนาดโตกว่าพวกแรกไปครึ่งตัว เรียกว่าอักษร “ตัวครึ่ง” ได้แก่ ณ ญ ฒ ฌ เป็นต้น
๓. ตัวอักษรที่มีลักษณะบางพิเศษ เรียกว่าอักษร “ครึ่งตัว” ได้แก่ เ โ ใ ะ เป็นต้น

พื้นที่ว่างภายในและภายในตัวอักษร

จะเห็นได้ว่าตัวอักษรทุกตัวจะต้องมีพื้นที่ว่างภายในและพื้นที่ว่างรอบนอกตัวอักษรเสมอ พื้นที่ว่างภายในตัวอักษรจะมีผลให้เกิดความสวยงามมากน้อยของแต่ละตัวอักษร ส่วนพื้นที่ว่างรอบนอกก็จะมีผลต่อการเห็นรูปร่างของตัวอักษรแต่ละตัวเช่นกัน รวมทั้งผลกระทบทั้งในแง่บวกและแง่ลบเสมอ เมื่อต้องนำมารวมกันตัวอักษรอื่นเพื่อให้เป็นคำหรือข้อความ

ลักษณะของเส้นอักษร

ได้แก่ความหนาบางของเส้น ตัวอักษรบางแบบอาจเป็นเส้นหนา บางแบบอาจจะเป็นเส้นบาง หรืออาจจะเป็นลักษณะเส้นหนาบางรวมกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงลักษณะของเส้นในแนวตั้ง แนวราบ แนวเฉียง หรือเส้นโค้งด้วย การออกแบบต้องกำหนดให้เส้นอักษรทุกตัวเป็นไปในลักษณะเดียวกัน เช่น หนาเท่ากันหมด บางเท่ากันทุกตัว หรือเส้นแนวตั้งเป็นแบบเส้นหนา เส้นแนวราบต้องเป็นเส้นบาง เป็นต้น

หัวของตัวอักษร

โดยเฉพาะการออกแบบตัวอักษรไทย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะแบบมีหัวทั้งสิ้น หากกำหนดให้เป็นแบบอย่างใดก็จะต้องเป็นแบบอย่างเดียวกันตลอดการออกแบบหัวอักษรต้องให้มีความสอดคล้องกับรูปแบบโดยรวมของตัวอักษรด้วย มิฉะนั้นจะดูขัดแย้งกับความรู้สึกเสมอ แบบหัวอักษรอาจเป็นแบบกลม แบบเหลี่ยม มีลักษณะโป่ง หรือแบบหัวตัด (สำหรับตัวอักษรเว็บ) เป็นต้น การกำหนดตำแหน่งและขนาดของหัวตัวอักษรต้องเท่ากันและตำแหน่งเดียวกันสำหรับอักษรที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือลักษณะคล้ายกัน

ลักษณะของเชิง

ตัวอักษรโรมันบางแบบจะมีเชิงหรือ Serif ในการออกแบบให้เกิดรูปแบบใหม่ ๆ อาจกำหนดให้เชิงเป็นลักษณะอย่างไรก็ได้ แต่เมื่อกำหนดให้เป็นอย่างไรก็ต้องให้เหมือนกันทุกตัวอักษร การออกแบบตัวอักษรไทยเพื่อใช้ร่วมกับตัวอักษรโรมันในภาษาอังกฤษ ก็สามารถออกแบบให้ตัวอักษรมีเชิงได้อย่างสวยงามได้เช่นกัน

ช่องไฟ

ช่องไฟของตัวอักษร เป็นสิ่งสำคัญมาในการออกแบบตัวอักษร ผู้ออกแบบจึงต้องเข้าใจเรื่องช่องไฟ เพราะการเว้นระยะช่องไฟที่เหมาะสม จะช่วยให้คำหรือข้อความที่เขียนสวยงาม อ่านง่าย ดูสบายตาน่าอ่าน การจัดช่องไฟของตัวอักษรมีแนวการจัดอยู่ ๒ ประการ คือ

๑. ระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษร เป็นการกำหนดระยะช่องไฟ ระหว่างตัวอักษรและตัว ที่ต้องมีระยะห่างกันพองามไม่ติดกันหรือห่างกันจนเกินไป การเว้นระยะช่องไฟแต่ละตัวไม่ควรกำหนดว่า จะต้องห่างกันเท่าไร เพราะว่าตัวอักษรแต่ละตัวจะมีลักษณะที่แตกต่างกันเสมอ ควรจัดระยะช่องไฟโดยคำนึงถึงปริมาณที่มีความสมดุลโดยประมาณในระหว่างตัวอักษร

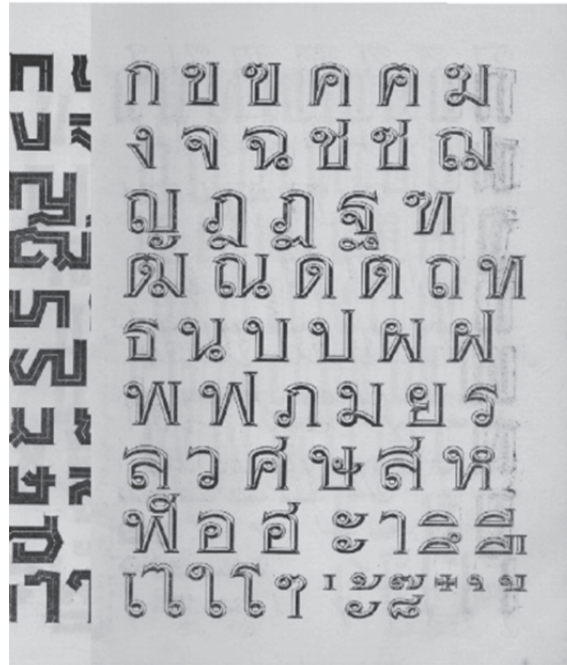
๒. ระยะช่องไฟระหว่างบรรทัด การเว้นระยะระหว่างบรรทัด มีจุดประสงค์เพื่อให้อ่านง่าย และดูสวยงาม หลักสำคัญในการกำหนดระยะระหว่างบรรทัด คือ วัดระยะจากตัวอักษรต่ำสุดของแถวบนกับตัวอักษรสูงสุดของแถวล่างให้ระยะห่างพอสมควร เมื่อจัดวางตัวอักษรทั้งสองแถว แล้วอักษรต้องไม่ซ้อนทับกัน

ตัวอย่างการออกแบบตัวอักษรประดิษฐ์

ที่มา : www.artstudiotutor.com

หมื่นพันจิวรเดช
 เติบโตมาท่ามกลางภัยอันตราย
ศาสตรา
 ถูกพวกยักษ์ที่มารุกรานเมืองฆ่าตาย
 พลังแห่งศรัทธา
 องค์ชายรัชทายาท
 ผู้ทำหน้าที่ดูแลเรือเหาะกะยานเทพ
 เกราะแขนกลอาวุธ

ที่มา : <https://www.baanlaesuan.com/88733/design/lifestyle/typography-9satra>

ใบงาน เรื่องการออกแบบอักษร
คำชี้แจง ให้นักเรียนออกแบบอักษรให้สอดคล้องกับข้อความที่กำหนดให้

ไอ้แบกแตงโม	
คณิตศาสตร์	
รักไทย	

ชื่อ-สกุล.....ชั้น ม.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง หลักการออกแบบโลโก้เพื่อการโฆษณา			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ทักษะการคิดกับงานโฆษณา	รายการวิชาต้นคิดปี ศ๒๒๑๐๒		
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ			
ขอบเขตเนื้อหา การออกแบบโลโก้เป็นารออกแบบเชิงสัญลักษณ์สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะ ตัดทอนใช้เส้นรอบนอกของรูปภาพไม่นำรายละเอียดหรืออาจใช้ตัวอักษรใช้สีไม่เกิน ๓ สี			
จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบโลโก้			
ด้านทักษะและกระบวนการ ปฏิบัติตามออกแบบโลโก้			
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน			
	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนหยิบของใช้ใกล้ตัวเช่นปากกา ดินสอ กระเป๋ารองเท้า ๒. นักเรียนสังเกต สัญลักษณ์ของสินค้า สิ่งของเครื่องใช้ที่นักเรียนนำมาใช้ ๓. นักเรียนสนทนา ชักถามถึงตราสัญลักษณ์ที่นักเรียนพบในของใช้ ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการออกแบบโลโก้ ๒. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบถึงประเภทของโลโก้มีลักษณะของการออกแบบแตกต่างกันอย่างไร ๓. ครูอธิบายและยกตัวอย่างประกอบพร้อมสาธิตและให้นักเรียนลงมือปฏิบัติใบงานโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ ขั้นสรุป นักเรียนใช้ความรู้ความเข้าใจมาปฏิบัติการออกแบบโลโก้		
		สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ใบความรู้เรื่อง การออกแบบโลโก้ ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงาน เรื่อง การออกแบบโลโก้เพื่อใช้ในงานโฆษณา	

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ใช้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการออกแบบโลโก้	สนทนาถามตอบ	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔-๖
ด้านทักษะกระบวนการ ปฏิบัติใบงานออกแบบโลโก้	ปฏิบัติงาน	แบบประเมินใบงาน	เกณฑ์ผ่าน ๗-๘ คะแนน
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔-๖

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินใบงานการออกแบบโลโก้

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	มีรูปแบบน่าสนใจ				คุณภาพผลงาน				มีความคิดสร้างสรรค์				รวม
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน คุณภาพ

๑๐ - ๑๒ ดีมาก

๗ - ๙ ดี

๔ - ๖ พอใช้

๑ - ๓ ควรปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ๗-๙ คะแนน

แบบประเมินการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. มีรูปแบบ น่าสนใจ	มีรูปแบบน่าสนใจมี ความแปลกใหม่	มีรูปแบบน่าสนใจ	มีรูปแบบพบเห็นทั่วไป ปรับเปลี่ยนเล็กน้อย	คัดลอกแบบที่มีอยู่ แล้ว
๒. คุณภาพผลงาน	มีคุณภาพถูกต้องตาม ลักษณะของโลโก้ ผลงานเสร็จสมบูรณ์	มีคุณภาพถูกต้องตาม ลักษณะของโลโก้ ผลงานยังไม่เรียบร้อย	มีคุณภาพถูกต้องตาม ลักษณะของโลโก้ ทำไม่เสร็จ	ผลงานไม่เสร็จ สมบูรณ์
๓. ความคิด สร้างสรรค์	ผลงานแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของ ตนเอง	ผลงานค่อนข้างแปลก ใหม่ เกิดจากความคิด ของตนเอง	ผลงานได้รับอิทธิพล จากความคิดของคนอื่น บางส่วน	ผลงานลอกเลียน แบบของคนอื่น ทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่องคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑ – ๑๒	ระดับดีมาก
๙ – ๑๐	ระดับดี
๗ – ๘	ระดับพอใช้
๐ – ๖	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ๗-๑๒ คะแนน

ใบความรู้
เรื่อง การออกแบบโลโก้เพื่อการโฆษณา

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโฆษณา

๑.๑. ความหมายของโฆษณา หมายถึง การเผยแพร่หนังสือออกไปยังสาธารณชน ป่าวร้อง ป่าวประกาศ เช่น โฆษณาสินค้า

๑.๒. รูปแบบของการโฆษณา หลักสำคัญอยู่ที่ต้องการสื่อความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างผู้ออกแบบและผู้พบเห็น เพื่อเชิญชวนมาใช้บริการสินค้าที่ทำโฆษณา

- ๑.๓. จุดมุ่งหมายของการโฆษณา
- การโฆษณาเพื่อความเข้าใจร่วมกันในสังคม
 - การโฆษณาเพื่อรณรงค์หรือต่อต้านฯ
 - การโฆษณาเชิญชวนเพื่อผลทางธุรกิจ

วิธีการออกแบบโลโก้

โลโก้ที่ดีนั้นเป็นมากกว่าแค่รูปภาพหรือคำ โลโก้ที่ยอดเยี่ยมจะบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับบริษัทของคุณว่าคุณเป็นใคร ทำอะไร และยึดมั่นในหลักการอะไร นี่จะเป็นการเรียกร่องหลายสิ่งจากแ่งงานศิลปะชิ้นหนึ่ง และจึงเป็นเหตุว่าทำไมคุณควรใช้เวลาออกแบบมันให้ถูกต้อง โชคดีไปว่าคุณไม่ต้องทำมันเพียงลำพัง ขั้นตอนข้างล่างนี้จะนำเสนอกระบวนการออกแบบโลโก้ที่จะช่วยสร้างชื่อเสียงให้คุณในท้องตลาด

กำหนดหน้าที่หลักของโลโก้

โลโก้เป็นตัวแทนนำเสนอตราสินค้าของคุณ โดยการใช้รูปร่าง แบบอักษร สี และรูปภาพ การรู้แน่ชัดว่าทำไมคุณจึงต้องการโลโก้จะช่วยเป็นแนวทางในการออกแบบได้

สร้างความรู้จักบริษัทของคุณยังใหม่อยู่ หรือกำลังแข่งขันในตลาดกับบริษัทอื่น ๆ อีกมากมายหรือไม่? การมีโลโก้ที่โดดเด่นจะช่วยให้คุณจำตราสินค้าของคุณได้อย่างทันที

สร้างการจดจำผู้บริโภคมักจับจ่ายสินค้าผ่านทางตา และโลโก้ที่ง่ายกว่าชื่อ ผลิตภัณฑ์ และบริการเมื่อเวลาผ่านไป ลูกค้าจึงค่อยเชื่อมโยงโลโก้ของคุณเข้ากับตัวบริษัท

สร้างความน่าเชื่อถือ ส่วนหนึ่งในการเพิ่มและรักษาลูกค้านั้น ขึ้นอยู่กับความเต็มใจของพวกเขาที่จะเชื่อถือคุณด้วย โลโก้แบบน่าเชื่อถือที่แสดงให้เห็นความจริงใจและความซื่อสัตย์จะช่วยสร้างความสบายใจให้แก่ลูกค้าเพิ่มความน่าชื่นชม หากลูกค้ามีความประทับใจในธุรกิจของคุณอยู่แล้ว คุณสามารถต่อยอดได้ด้วยการสร้างโลโก้ที่จะได้รับคำชมจากรูปลักษณ์ที่ดี ความเฉลียวฉลาด หรือความเรียบง่ายที่มีประสิทธิภาพของมัน

คิดถึงกลุ่มเป้าหมาย คุณจำเป็นต้องรู้ว่าลูกค้าของคุณคือใคร และปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ของโลโก้ให้ดึงดูดลูกค้าเหล่านั้นที่จะมาใช้บริการของคุณโลโก้สำหรับร้านดอกไม้อาจจะใช้แบบอักษรแบบแปลก ๆ และใช้ชุดสีสดใส แต่โลโก้แบบนี้จะใช้ไม่ได้ผลกับร้านซ่อมรถยนต์

โลโก้สำหรับบริษัทกฎหมายต้องแสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์และความมั่นคง ไม่ใช่โลโก้แบบที่ใช้กับบริษัท
รับจัดอาหารงานเลี้ยง

ที่มา : <https://th.wikihow.com>

คงความเรียบง่าย การออกแบบโลโก้คือการฝึกความยับยั้งชั่งใจ แม้ว่าคุณอยากสื่อความหมายหลาย ๆ อย่าง
ด้วยการออกแบบของคุณมากแค่ไหน แต่การพยายามทำมากเกินไปจะทำลายความสำเร็จของโลโก้

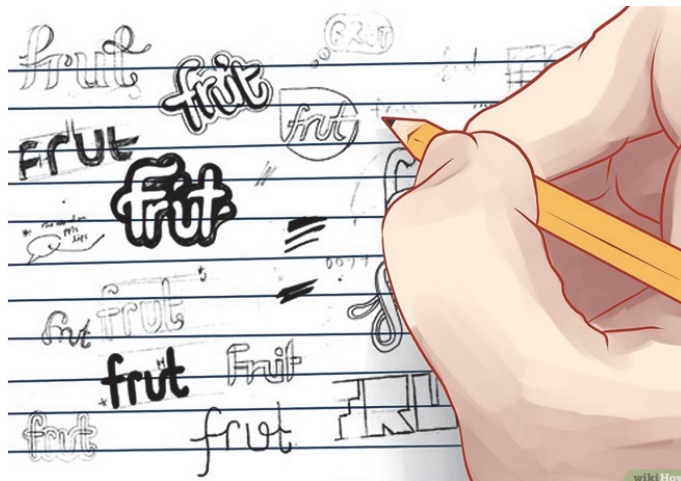
หลีกเลี่ยงการใช้สีหลายสี แบบอักษรหลายแบบ และภาพซ้อนกันหลายภาพ โลโก้ที่น่าสับสนและดูรกจะ
สื่อความหมายที่ชัดเจนไม่ได้

ถ้ามีองค์ประกอบที่มองเห็นได้มากเกินไปในโลโก้ของคุณ ลูกค้าจะประมวลผลได้ยาก และจะไม่รู้ว่าควรมองตรงไหน
หรือมันหมายความว่าอะไร

หากพูดในเชิงปฏิบัติ โลโก้แบบเรียบง่ายผลิตได้ง่ายและถูกกว่า เนื่องจากโลโก้ของคุณอาจปรากฏในสินค้า
หลากหลายชนิด ตั้งแต่หัวกระดาษจดหมาย โฆษณา ไปจนถึงกระเป๋าสะพายใส่ของ ความเรียบง่ายจะช่วยประหยัดงบประมาณของคุณ
ในระยะยาว

สร้างวลิตหลายแบบ ในช่วงแรก คุณอาจจะมีแนวคิดหลากหลายที่คุณอยากจะแสดงออกมาบนลายโลโก้
ของคุณจดทั้งหมดใส่กระดาษ เพื่อที่คุณจะได้เห็นว่าอะไรใช้ได้และอะไรใช้ไม่ได้

แม้แต่ลายที่ไม่ได้เรื่อง ก็สามารถช่วยให้เกิดความคิด หรือให้องค์ประกอบบางอย่างที่คุณต้องการรักษาให้อยู่ในการ
ออกแบบเวอร์ชันต่อไป

ที่มา : <https://th.wikihow.com>

วาดลายที่ออกแบบอย่างหยาบ ๆ จะดีกว่าถ้าคุณใช้ดินสอวาดลงบนกระดาษในช่วงระยะแรกของการ
ออกแบบโลโก้ การร่างแบบเป็นวิธีที่เร็วและง่าย ในการนำสิ่งที่คิดได้มาใส่ไว้ในกระดาษ ซึ่งคุณสามารถประเมิน
ความคิดเหล่านั้นได้ง่ายขึ้น

กระดาษเปล่าสีขาวหรือกระดาษกราฟแบบธรรมดาเหมาะจะใช้เป็นพื้นหลังสำหรับการร่างภาพด้วยดินสอ ตัวอย่างการออกแบบโลโก้ในการโฆษณา

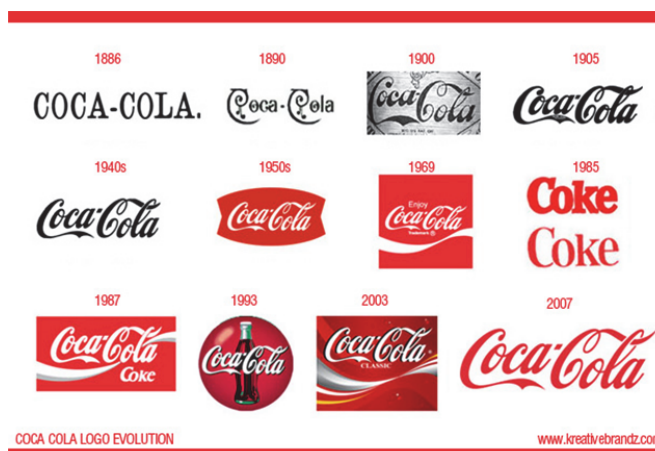

ที่มา : <http://wittybuzz.blogspot.com/2009/07/5.html>

ที่มา : <https://>

'777.html

COCA COLA LOGO EVOLUTION

www.kreativebrandz.com

ที่มา : <https://idgthailand.com/ออกแบบโลโก้บริษัท>

ใบงาน
เรื่องการออกแบบโลโก้เพื่อการโฆษณา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนออกแบบโลโก้บริษัทหรือสินค้าที่นักเรียนเป็นผู้ผลิตขึ้นมา โดยใช้หลักการออกแบบโลโก้จากใบความรู้ที่เรียนมา ให้ถูกต้องและระบายสีให้สวยงามโดยใช้สีไม่เกิน ๓ สี

ชื่อ-สกุลชั้น ม.....เลขที่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ทักษะศิลป์กับงานโฆษณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้		
ขอบเขตเนื้อหา การออกแบบโปสเตอร์โฆษณาเป็น การออกแบบเพื่อโน้มน้าวจิตใจให้กับ ผู้บริโภคสนใจในสินค้า จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ ออกแบบโปสเตอร์ ด้านทักษะและกระบวนการ ปฏิบัติสร้างสรรค์งานออกแบบ โปสเตอร์ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนาซักถามถึงงานโฆษณาสินค้า ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายขั้นตอนการออกแบบโปสเตอร์ประกอบตัวอย่างโปสเตอร์ ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา ๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ร่วมกันออกแบบสร้างสรรค์โฆษณาสินค้าโดย มีครูคอยให้คำแนะนำ ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปและใช้ความรู้ความเข้าใจมาปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เทคนิค และสื่อความหมายในงานโฆษณาได้		
		สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ใบความรู้เรื่องการออกแบบ โปสเตอร์เพื่อการโฆษณา ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงาน เรื่องการออกแบบ โปสเตอร์เพื่อการโฆษณา	

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ใช้ความรู้ความเข้าใจเรื่องเทคนิคในการสร้างสรรค์งานโปสเตอร์	สนทนาถามตอบ	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔-๖
ด้านทักษะกระบวนการ ปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานโปสเตอร์โฆษณา	ปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์โดยเทคนิคสื่อผสม	แบบประเมินการสร้างสรรค์ผลงานประเมินชิ้นงาน	เกณฑ์ผ่าน ๗-๙ คะแนน
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔-๖

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการสร้างสรรค์ผลงาน

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	การจัดองค์ประกอบศิลป์				คุณภาพผลงาน				มีความคิดสร้างสรรค์				รวม

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน คุณภาพ

๑๐ - ๑๒ ดีมาก

๗ - ๙ ดี

๔ - ๖ พอใช้

๑ - ๓ ควรปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ๗-๙ คะแนน

แบบประเมินการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การจัดองค์ประกอบศิลป์	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบมาใช้เหมาะสมกลมกลืน หลักการจัดภาพมีครบสมบูรณ์	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบมาใช้เหมาะสมกลมกลืน หลักการจัดภาพขาดไป แต่มีข้อบกพร่อง ๑-๒ แห่ง	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบมาใช้เหมาะสมกลมกลืน หลักการจัดภาพขาดไป และมีข้อบกพร่อง ๓-๔ แห่ง	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบมาใช้เหมาะสมกลมกลืนแต่มีข้อบกพร่องเกิน ๔ แห่ง
๒. ความหลากหลายของเทคนิค	ใช้เทคนิคและวัสดุที่มีความหลากหลายมากกว่า ๓ อย่างขึ้นไป	ใช้เทคนิคและวัสดุที่มีความหลากหลายเพียง ๒ อย่าง	ใช้เทคนิคและวัสดุที่มีความหลากหลายเพียง ๑ อย่าง	ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์
๓. ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง	ผลงานค่อนข้างแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง	ผลงานได้รับอิทธิพลจากความคิดของคนอื่นบางส่วน	ผลงานลอกเลียนแบบของคนอื่นทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดีมาก
๗ - ๙	ดี
๔ - ๖	พอใช้
๑ - ๓	ปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ๗-๙ คะแนน คะแนน

ใบความรู้ เรื่อง การออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา

การออกแบบโปสเตอร์

หลักการทั่วไปในการออกแบบโปสเตอร์มี ๒ เรื่องที่สำคัญ คือ สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบโปสเตอร์และองค์ประกอบและ การจัดวางองค์ประกอบ ในการออกแบบโปสเตอร์สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบโปสเตอร์โปสเตอร์ ก่อนออกแบบโปสเตอร์นั้น มีเรื่องต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

ประเภทของโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา แบ่งได้เป็น ๓ รูปแบบ คือโปสเตอร์ที่มีเฉพาะรูปภาพโปสเตอร์ที่มีเฉพาะตัวอักษร และโปสเตอร์ที่มีรูปภาพและตัวอักษร

๑. โปสเตอร์ที่มีเฉพาะรูปภาพเป็นการโฆษณาที่ใช้ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพกราฟิกตามที่ต้องการ โดยไม่มีตัวอักษรโดยใช้หลักดังนี้

- ออกแบบตัวอักษรให้มีจุดสนใจอยู่เพียงจุดเดียว
- ภาพต้องสื่อความหมายที่เข้าใจได้
- มีสีสันสะดุดตา

ที่มา : <https://www.google.com/search?q=รูปแบบการโฆษณา>

๒. โปสเตอร์ที่มีเฉพาะตัวอักษร เป็นการโฆษณาโดยใช้คำหรือข้อความเป็นสื่อ โดยใช้หลักดังนี้

- ออกแบบตัวอักษรให้สะดุดตา
- ใช้ตัวอักษรที่อ่านได้ชัดเจน
- มีสีสันสะดุดตา

ที่มา : <http://www.printtosme.com>

๓. โปสเตอร์ที่มีรูปภาพและตัวอักษรเป็นโปสเตอร์ที่ประกอบด้วยภาพและข้อความในเรื่องเดียวกัน โดยจะต้องยึดหลักดังต่อไปนี้

- กำหนดถ้อยคำที่หัวเรื่องที่กระชับ
- ออกแบบตัวอักษรโดยมีชื่อเรื่องหรือหัวเรื่อง และถ้อยคำที่สอดคล้องกันไป
- ออกแบบภาพที่สามารถสื่อความหมายได้สมบูรณ์
- ออกแบบให้มีสีสันที่ช่วยดึงดูดใจ

ที่มา : <https://1112.com>

หลักการออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา มีหลักดังนี้

๑. ความเป็นเอกภาพ

เอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบศิลป์ทั้งด้านรูปลักษณ์และด้านเนื้อหา เรื่องราวเป็นการประสานหรือจัดระเบียบของส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวเพื่อผลรวมอันไม่อาจแบ่งแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกไป การสร้างงานศิลปะ คือ การสร้างเอกภาพขึ้นจากความสับสน ความยุ่งเหยิงเป็นการจัดระเบียบ และดุลยภาพ ให้แก่สิ่งที่ขัดแย้งกันเพื่อให้รวมตัวกันได้ โดยการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันเอกภาพของงานศิลปะ มีอยู่ ๒ ประการ คือ

เอกภาพของการแสดงออก หมายถึง การแสดงออกที่มีจุดมุ่งหมายเดียว แน่นนอน และมีความเรียบง่ายงานชิ้นเดียวจะแสดงออกหลายความคิด หลายอารมณ์ไม่ได้ จะทำให้สับสน ขาดเอกภาพ และการแสดงออกด้วยลักษณะเฉพาะตัวของศิลปินแต่ละคนก็สามารถทำให้เกิดเอกภาพแก่ผลงานได้

เอกภาพของรูปทรง คือ การรวมตัวกันอย่างมีดุลยภาพ และมีระเบียบขององค์ประกอบทางศิลปะ เพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงหนึ่งที่สามารถแสดงความคิดเห็นหรืออารมณ์ของศิลปินออกได้อย่างชัดเจน เอกภาพของรูปทรงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อความงามของผลงานศิลปะ เพราะเป็นสิ่งที่ศิลปินใช้เป็นสื่อในการแสดงออกถึงเรื่องราว ความคิด และอารมณ์ ดังนั้นกฎเกณฑ์ในการสร้างเอกภาพในงานศิลปะเป็นกฎเกณฑ์เดียวกันกับธรรมชาติ

๒. ความมีสมดุล

ความสมดุลหรือดุลยภาพ หมายถึง น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งในทางศิลปะยังรวมถึงความประสานกลมกลืนความพอเหมาะพอดีของส่วนต่าง ๆ ในรูปทรงหนึ่ง หรืองานศิลปะชิ้นหนึ่ง การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ลงในงานศิลปกรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วงในธรรมชาตินั้น ทุกสิ่งสิ่งหนึ่งที่ทรงตัวอยู่ได้โดยไม่ล้มเพราะมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากันทุกด้าน

ฉะนั้น ในงานศิลปะถ้ามองดูแล้วรู้สึกว่บางส่วนหนักไป แ่น่นไป หรือเบาบางไปก็จะทำให้น้ำหนักดูเอนเอียง และเกิดความรู้สึกไม่สมดุล เป็นการบกพร่องทางความงาม ดุลยภาพในงานศิลปะ มี ๒ ลักษณะ คือ

ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) หรือความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมมาตรเป็นการสมดุลแบบธรรมชาติลักษณะแบบนี้ในทางศิลปะมีใช้น้อยส่วนมากจะใช้ในลวดลายตกแต่งในงานสถาปัตยกรรมบางแบบหรือในงานที่ต้องการดุลยภาพที่นิ่งและมั่นคงจริง ๆ

ดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกันมักเป็นการสมดุลที่เกิดจากการจัดใหม่ของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะที่ทางซ้ายและขวาจะไม่เหมือนกันใช้องค์ประกอบที่ไม่เหมือนกันแต่มีความสมดุลกันอาจเป็นความสมดุลด้วยน้ำหนักขององค์ประกอบหรือสมดุลด้วยความรู้สึกก็ได้การจัดองค์ประกอบให้เกิดความสมดุลแบบอสมมาตรอาจทำได้โดยเลื่อนแกนสมดุลไปทางด้านที่มีน้ำหนักมากกว่า หรือเลือกรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้าหาแกนจะทำให้เกิดความสมดุลขึ้น หรือใช้หน่วยที่มีขนาดเล็กแต่มีรูปลักษณะที่น่าสนใจถ่วงดุลกับรูปลักษณะที่มีขนาดใหญ่แต่มีรูปแบบธรรมดา

๓. ความโน้มน้าวใจ

การโน้มน้าวใจ คือ การพยายามเปลี่ยนแปลง ความเชื่อ ทศนคติ การกระทำของบุคคลอื่นด้วยกลวิธีที่เหมาะสมให้มีผลกระทบใจผู้นั้นจนเกิดการยอมรับและเปลี่ยนตามผู้โน้มน้าวใจต้องการ

ตัวอย่างโปสเตอร์โฆษณา

ที่มา : https://th.pngtree.com/freepng/restaurant-foreign-posters_1963599.html

ที่มา : http://54020636simalinee.blogspot.com/2011/12/blog-post_6223.html

ที่มา : <http://www.bwitdesign.com>

ใบงาน
เรื่อง การออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนร่วมกันออกแบบโปสเตอร์ รณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขนาด A๒ โดยใช้หลักการออกแบบโปสเตอร์จากใบความรู้เรื่องการออกแบบโปสเตอร์เพื่อการโฆษณา

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ-สกุล.....ชั้น ม.....เลขที่
๒. ชื่อ-สกุล.....ชั้น ม.....เลขที่
๓. ชื่อ-สกุล.....ชั้น ม.....เลขที่
๔. ชื่อ-สกุล.....ชั้น ม.....เลขที่

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ศิลปะวัฒนธรรมไทยและสากล

รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๒

รายวิชา ทศศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๗ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระ : ทศศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทศศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทศศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล
ตัวชี้วัด

ศ ๑.๒ ม.๑/๑ ระบุและบรรยายเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างๆที่สะท้อนถึงงานทศศิลป์

ศ ๑.๒ ม.๑/๒ บรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงของงานทศศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัยโดยเน้นถึงแนวคิดและเนื้อหาของงาน

ศ ๑.๒ ม.๑/๓ เปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบงานทศศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมไทยและสากล

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ผลงานทศศิลป์ล้วนปรากฏอยู่ในแต่ละวัฒนธรรมซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานทศศิลป์ขึ้นมาก็ล้วนแต่ต้องการตอบสนองความต้องการของสังคมทั้งสิ้น สำหรับสังคมไทยผลงานทางด้านทศศิลป์มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งจุดประสงค์ในการสร้างงานมีอยู่หลายปัจจัย เช่นเดียวกับทศศิลป์สากล ก็จะมีรูปแบบแตกต่างไปจากของไทย และมีจุดประสงค์ในการสร้างสรรค์ที่มีบางด้านมีทั้งเหมือนและแตกต่างจากทศศิลป์ไทยการเรียนรู้ทำความเข้าใจทศศิลป์ไทยและสากลจะช่วยให้เราสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของจุดประสงค์ในการสร้างสรรค์งานทศศิลป์ระหว่างสองวัฒนธรรมได้

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

ระบุวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทศศิลป์ได้(K)

ทักษะ/กระบวนการ

วิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของงานทศศิลป์ของไทยและสากลในแต่ละยุคสมัยได้(P)

เจตคติ

แสดงความชื่นชมและเห็นคุณค่างานทศศิลป์ในวัฒนธรรมในปัจจุบัน (A)

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๔.๑ เรื่องวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน
- ใบงานที่ ๔.๒ เรื่องงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยในยุคสมัยต่าง ๆ
- ใบงานที่ ๔.๓ เรื่องวิเคราะห์ผลงานศิลปะตะวันตก
- ใบงานที่ ๔.๔ เรื่องงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากล
- แบบทดสอบท้ายหน่วยเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. วิเคราะห์ เกี่ยวกับวัฒนธรรม ที่สะท้อนในงาน ทัศนศิลป์ใน ปัจจุบันได้	วิเคราะห์วัฒนธรรมที่ สะท้อนในงาน ทัศนศิลป์ในปัจจุบัน ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงประเด็นดีมาก	วิเคราะห์วัฒนธรรมที่ สะท้อนในงาน ทัศนศิลป์ในปัจจุบัน ได้ดี แต่ยังมีส่วนที่ ต้องเพิ่มเติมเล็กน้อย	วิเคราะห์วัฒนธรรมที่ สะท้อนในงาน ทัศนศิลป์ในปัจจุบัน ได้ แต่ยังมีส่วนที่ต้อง เพิ่มเติมพอสมควร	วิเคราะห์วัฒนธรรมที่ สะท้อนในงาน ทัศนศิลป์ในปัจจุบัน ได้น้อยมาก มีส่วนที่ ต้องแก้ไขปรับปรุง และเพิ่มเติมมาก
๒. อธิบายและ จำแนกลักษณะของ งานทัศนศิลป์ไทย และท้องถิ่นได้	อธิบายและจำแนก ลักษณะของงาน ทัศนศิลป์ไทยและ ท้องถิ่นได้ทุกประเภท ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรมและ สถาปัตยกรรม	อธิบายและจำแนก ลักษณะของงาน ทัศนศิลป์ไทยและ ท้องถิ่นได้อย่างน้อย ๒ ประเภท	อธิบายและจำแนก ลักษณะของงาน ทัศนศิลป์ไทยและ ท้องถิ่นได้ทุกประเภท แต่ได้บ้างบางส่วน	อธิบายและจำแนก ลักษณะของงาน ทัศนศิลป์ไทยและ ท้องถิ่นไม่ค่อยได้ ไม่รู้จักประเภทของ งานทัศนศิลป์
๓. วิเคราะห์ลักษณะ รูปแบบศิลปะ สมัยใหม่ของชาติ ตะวันตกได้ได้อย่าง สร้างสรรค์ มี ความคิดแปลกใหม่	วิเคราะห์ลักษณะ รูปแบบศิลปะ สมัยใหม่ของชาติ ตะวันตกได้อย่าง สร้างสรรค์ดีมาก มี ความคิดแปลกใหม่ไม่ ซ้ำกับผลงานของผู้อื่น	นักเรียนสามารถ วิเคราะห์ลักษณะ รูปแบบศิลปะ สมัยใหม่ของชาติ ตะวันตกได้ สร้างสรรค์ดี แต่ความคิดยังไม่ค่อย แปลกใหม่ผลงานมี รูปแบบคล้ายคลึงกับ ผลงานของคนอื่น	นักเรียนสามารถ วิเคราะห์ลักษณะ รูปแบบศิลปะสมัยใหม่ ของชาติตะวันตกได้ น่าสนใจดี แต่ความคิด ไม่แปลกใหม่ นำ ผลงานของผู้อื่นมา ปรับเปลี่ยนใหม่	นักเรียนสามารถ วิเคราะห์ลักษณะ รูปแบบศิลปะ สมัยใหม่ของชาติ ตะวันตกไม่ค่อย น่าสนใจ ความคิดไม่ แปลกใหม่ นำผลงาน ของผู้อื่นมาคัดลอก

๔. วิเคราะห์ ลักษณะ ความ แตกต่างระหว่างงาน ทัศนศิลป์ไทยและ สากลได้ถูกต้อง สมบูรณ์	วิเคราะห์ลักษณะ ความแตกต่างระหว่าง งานทัศนศิลป์ไทยและ สากลได้ถูกต้องตาม หลักและวิธีการ สมบูรณ์	วิเคราะห์ลักษณะ ความแตกต่างระหว่าง งานทัศนศิลป์ไทย และสากลได้ดีมีความ ถูกต้องบางส่วนแต่ยัง ไม่มีความสมบูรณ์	วิเคราะห์ลักษณะ ความแตกต่างระหว่าง งานทัศนศิลป์ไทยและ สากลพอใช้ได้แต่ยัง ต้องแก้ไขเพิ่มเติม บางส่วน	วิเคราะห์ลักษณะ ความแตกต่างระหว่าง งานทัศนศิลป์ไทยและ สากลไม่ถูกต้อง ต้องปรับปรุงแก้ไข เกือบทั้งหมด
--	---	--	--	--

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

คะแนน	๑๔ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑ - ๑๓	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘ - ๑๐	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๘	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๘ ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน เรื่อง ศิลปะวัฒนธรรมไทยและสากล รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	ขอบเขตเนื้อหา วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ปัจจุบัน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ บรรยายวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ปัจจุบันได้ ด้านทักษะและกระบวนการคิด ระบุวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ไม่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนและครูสนทนา วิเคราะห์และช่วยกันตอบคำถามดังนี้ - ในชีวิตประจำวันนักเรียนสามารถพบงานทัศนศิลป์ได้จากที่ใดบ้าง - งานทัศนศิลป์ของไทยมีความงดงามพิเศษอย่างไร - งานทัศนศิลป์ในปัจจุบันสะท้อนถึงวัฒนธรรมใดบ้าง เพื่อทบทวนความรู้เดิมก่อนเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนและครูร่วมกันคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมในปัจจุบันจากภาพตัวอย่าง ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง งานทัศนศิลป์กับวัฒนธรรมต่าง ๆ ในปัจจุบัน โดยครูคอยอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละเท่ากันทำใบงานเรื่องวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเรื่องวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ปัจจุบัน โดยครูให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ	แหล่งเรียนรู้ - สื่อ ๑. ภาพผลงานทัศนศิลป์ ๒. ใบความรู้ที่ ๔.๑ เรื่อง งานทัศนศิลป์กับวัฒนธรรมต่างๆ ในปัจจุบัน ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บรรยายวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ปัจจุบันได้	สังเกตจากการถามตอบ	แบบสังเกตการตอบคำถาม	ระดับคะแนน ๖ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะของวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ได้	ใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ระดับคะแนน ๔ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่างภาพผลงานทัศนศิลป์

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/296252481720181349/>

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/742742163521017867/>

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/357262182935150062/>

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/452893306273778046/>

ใบความรู้ที่ ๔.๑

เรื่อง งานทัศนศิลป์กับวัฒนธรรมต่าง ๆ ในปัจจุบัน

๑. ความหมายของวัฒนธรรมและทัศนศิลป์

วัฒนธรรม (Culture) เป็นคำสมาสที่มีการนำคำสองคำมารวมเข้าด้วยกัน คือ คำว่า “วัฒนธรรม” ที่แปลว่า เจริญ งอกงาม รุ่งเรือง และคำว่า “ธรรม” แปลว่า ความดี ความมีระเบียบวินัย เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันจะให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมว่า “ความเจริญงอกงามและความรุ่งเรืองอย่างมีระเบียบ”

๑.๑ วัฒนธรรมทางวัตถุ คือ วัฒนธรรมที่เป็นเรื่องของความสுகาย เพื่อให้อยู่ดีกินดี มีความสะดวกสบายในการครองชีพ ได้แก่ สิ่งจำเป็นเบื้องต้นในชีวิต ๔ อย่าง คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค รวมทั้งสิ่งอื่น ๆ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิต หรือในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ (หัตถกรรมพื้นบ้าน) เป็นต้น

ปัจจัยสี่

ที่มา : <https://sites.google.com>

๑.๒ วัฒนธรรมทางจิตใจ เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวที่ทำให้ปัญญาและจิตใจของมนุษย์มีความเจริญงอกงาม ได้แก่ ศาสนา ศิลธรรม และคติธรรม สิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมความรู้ทางจิตใจให้เกิดความเจริญและพบกับความสุข

คนไทยส่วนใหญ่ใช้พระพุทธศาสนาเป็นศรัทธาทางจิตใจ เช่น การฟังเทศน์

ที่มา : <http://www.truelookpanya.com>

๑.๓ วัฒนธรรมทางจารีตขนบธรรมเนียมประเพณี คือ ความประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนกลายเป็นที่ยอมรับของส่วนรวม มี๓ประการ ได้แก่ จารีตประเพณี

การโกนผมไฟ

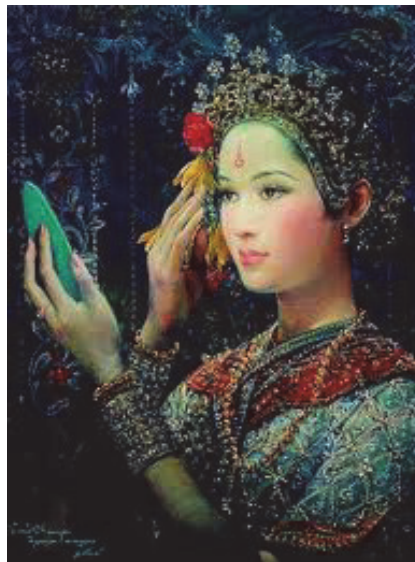
ที่มา : <https://thaiculturebuu.wordpress.com>

ประเพณีสงกรานต์

ที่มา : <https://support.google.com>

๑.๔ วัฒนธรรมทางสุนทรียะ คือ ความเจริญในทางวิชาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความนิยมความงดงามและความไพเราะ ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม ดุริยางศิลป์

แรงบันดาลใจ สุนทรียะทางการแต่งหน้า

ที่มา : <https://web.facebook.com>

ใบงานที่ ๔.๑

เรื่อง วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน

คำชี้แจง : เขียนอธิบายหัวข้อต่อไปนี้มาพอสังเขป

๑. วัฒนธรรม หมายถึงอะไร ประกอบด้วยอะไรบ้าง

ตอบ

๒. บอกความหมายของวัฒนธรรมทางวัตถุ พร้อมภาพประกอบ

ตอบ

ติดภาพ

๓. บอกความหมายของวัฒนธรรมทางจิตใจ พร้อมภาพประกอบ

ตอบ

ติดภาพ

๔. บอกความหมายของวัฒนธรรมทางจารีตขนบธรรมเนียมประเพณี พร้อมภาพประกอบ

ตอบ

.....

.....

.....

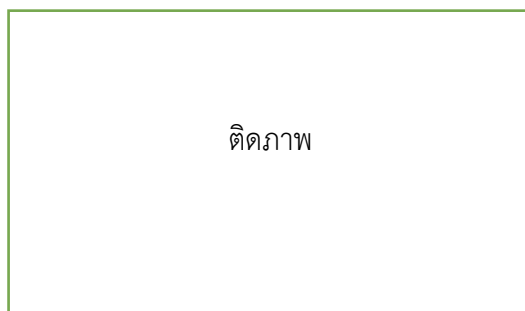
๕. บอกความหมายของวัฒนธรรมทางสุนทรียะ พร้อมภาพประกอบ

ตอบ

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบประเมินใบงานนักเรียน

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ระดับคุณภาพคะแนน				สรุปผลการประเมิน	
		๔	๓	๒	๑	ผ่าน	ไม่ผ่าน

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
วิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบันได้	วิเคราะห์วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบันได้ครบถ้วน ถูกต้องตรงประเด็นดีมาก	วิเคราะห์วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบันได้ดี แต่ยังมีสิ่งที่ต้องเพิ่มเติมเล็กน้อย	วิเคราะห์วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน ได้ แต่ยังมีสิ่งที่ต้องเพิ่มเติมพอสมควร	วิเคราะห์วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน ได้น้อยมาก มีสิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติมมาก

ระดับคุณภาพคะแนน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง งานทัศนศิลป์ในยุคสมัยของไทย เรื่อง ศิลปะวัฒนธรรมไทยและสากล รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ			
ขอบเขตเนื้อหา งานทัศนศิลป์ในยุคสมัยของไทย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ บรรยายการเปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ไทยในแต่ละยุคสมัยได้ ด้านทักษะและกระบวนการคิด ระบุกระบวนการเปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ไทยในแต่ละยุคสมัยได้ ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนดูภาพผลงานประติมากรรม และร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า “นักเรียนคิดว่าผลงานประติมากรรมชิ้นนี้เป็นศิลปะสมัยใด” ๒. นักเรียนและครูสนทนากันเพื่อเชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย ขั้นสอน ๑. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ไทย สามารถแบ่งได้ออกเป็น ๓ สมัย ได้แก่ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ พร้อมกันให้นักเรียนซักถาม ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้งานทัศนศิลป์ในยุคสมัยต่างๆของไทย สรุปความรู้จากใบงานเป็นแผนผังความคิด และร่วมกันเรียนบางคู่ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันบรรยายสรุปเรื่อง งานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย	แหล่งเรียนรู้ - สื่อ ๑. ผลงานประติมากรรม ๒. ใบความรู้ที่ ๒.๑ งานทัศนศิลป์ในยุคสมัยต่างๆของไทย ภาระงาน/ชิ้นงาน -	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บรรยายการเปลี่ยนแปลง ของงานทัศนศิลป์ไทยในแต่ละ ยุคสมัยได้	ถามตอบ	แบบสังเกตการตอบ คำถาม	ระดับคะแนน ๖ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะและ กระบวนการ การระบุรายการ เปลี่ยนแปลงของงานทัศน- ศิลป์ไทยในแต่ละยุคสมัยได้	แผนผังความคิด	แบบประเมินผัง ความคิด	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ
ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกต	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ระดับคะแนน ๔ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

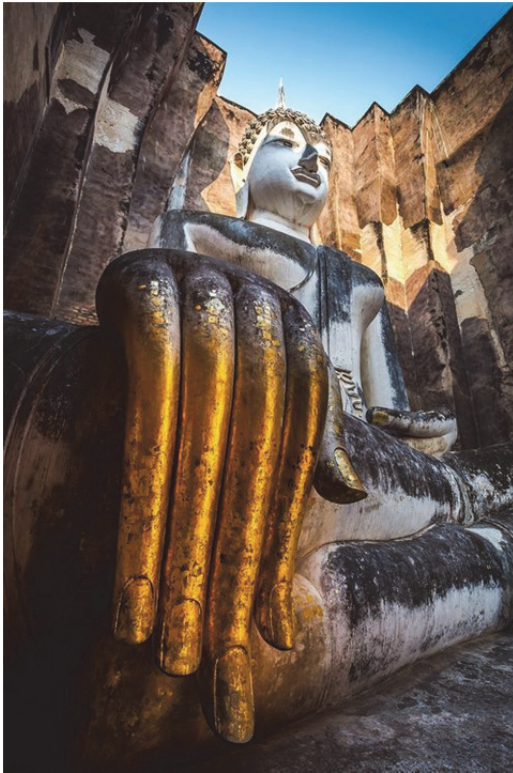
.....

ลงชื่อ.....

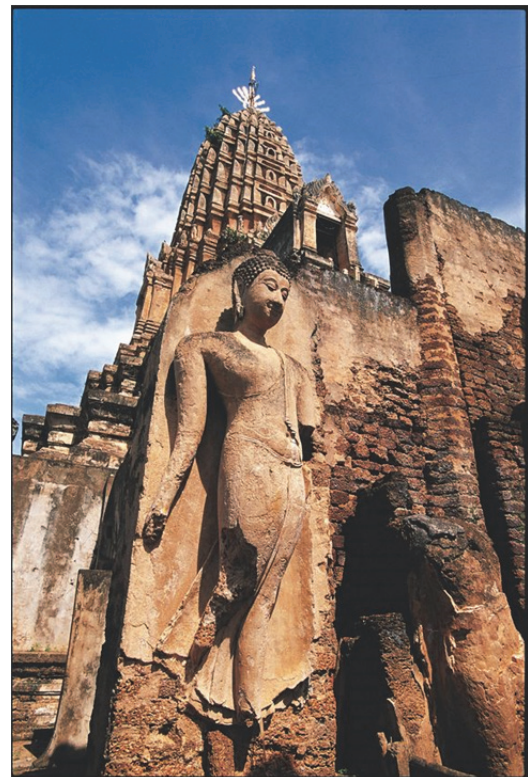
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่างงานประติมากรรม

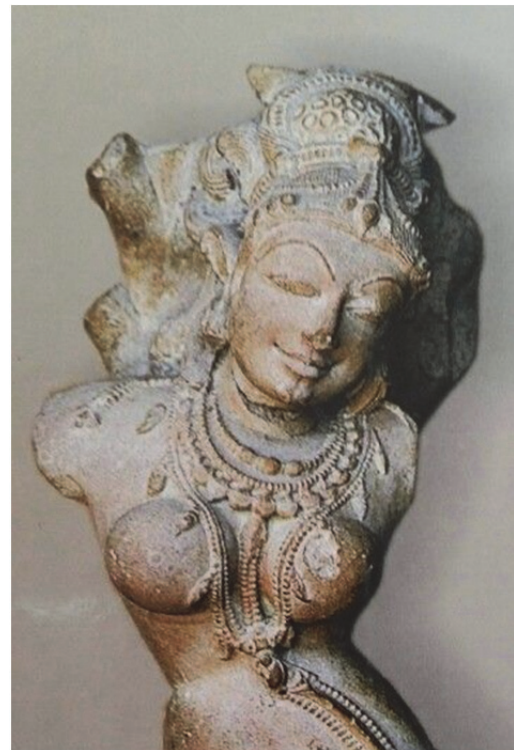
ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/780811654122966614/>

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/409546159855902544/>

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/557461260104875326/>

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/339669996873526613/>

ใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง งานทัศนศิลป์ในยุคสมัยต่างๆของไทย

ศิลปะไทย

เป็นศิลปะประจำชาติของชาวไทย ซึ่งมีมาตั้งแต่บรรพบุรุษสมัยอดีตกาลได้เปลี่ยนแปลงตามอิทธิพลและสมัยของแต่ละยุค จากหลักฐานการสร้างสรรคของมนุษย์ในดินแดนไทย แบ่งได้เป็น ๓ ยุค

๑. ยุคก่อนประวัติศาสตร์ พบหลักฐานการศึกษาศิลปวัฒนธรรม ได้แก่

๑) ยุคหินเก่า ระยะเวลาประมาณห้าแสนปีถึงห้าหมื่นปี พบเครื่องมือหิน ที่จังหวัดกาญจนบุรี เชียงราย น่าน และลพบุรี เครื่องมือหินที่พบได้แก่ ขวานหินกะเทาะจากก้อนอย่างหยาบ ๆ

๒) ยุคหินกลาง ระยะเวลาประมาณหนึ่งหมื่นปีถึงห้าพันปี พบเครื่องมือหินกะเทาะในท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ลพบุรี ราชบุรี และกาญจนบุรี เครื่องมือมีความประณีตงดงามมากขึ้นกว่าเดิม

๓) ยุคหินใหม่ ระยะเวลาประมาณห้าหมื่นปีถึงห้าพันปี พบเครื่องมือหินอยู่ในทุกภาคของประเทศไทยรวมกันเป็นหมู่บ้านบนหินใกล้แหล่งน้ำรู้จักทำขวานหินให้ประณีตงดงามรู้จักทำเครื่องปั้นดินเผาทำเครื่องประดับเครื่องประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ นักโบราณคดีบางท่านให้ความเห็นว่ามนุษย์ยุคหินใหม่ในประเทศไทยคือบรรพบุรุษของคนไทยเราในปัจจุบัน เครื่องมือที่พบ ได้แก่ ปลายหอย กำไลทำด้วยหิน หม้อหุงข้าว ภาชนะใส่อาหาร มีลวดลายเชือก ลายเสือ และลายจักสาน เป็นต้น

๔) ยุคโลหะ ระยะเวลาประมาณแปดพันปีถึงสองพันปี พบเครื่องโลหะเครื่องเผาที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี มีอายุประมาณเจ็ดพันปีเศษ ที่พบมากในประเทศไทย ได้แก่ กลองมโหระทึก อาวุธ เครื่องใช้ และเครื่องประดับ

พบภาพเขียนสีและภาพแกะสลักบนผนังถ้ำที่อยู่อาศัยของมนุษย์ยุคนี้ เช่น ถ้ำเขาเขียว ภาคกลาง พบที่จังหวัดกาญจนบุรี ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น อุดรธานี และทางภาคใต้พบที่จังหวัดพังงา เป็นต้น

ถ้ำเขาเขียว ภาคกลางพบที่จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : <http://images.app.goo.gl/jth3ohvsUvwAzPW66>

ภาพคน
ที่มา : <http://www.era.su.ac.th>

ภาพเรขาคณิต
ที่มา : <http://www.era.su.ac.th>

ภาพแสดงด้วยลายเส้นเป็นเค้าโครง หรือ รูปทรงต่าง ๆ และภาพลายเส้นผสมกับระบายสีทึบ อาจเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย หรือแสดงภาพต้นไม้ บ้าน เครื่องมือต่าง ๆ หรือภาพดวงอาทิตย์ รวมทั้งภาพสัตว์ด้วย

ภาพเขียนและภาพแกะสลักบนผนังถ้ำ (Cave Arts) ถือเป็นงานศิลปะที่เก่าแก่ที่สุด เป็นวัฒนธรรมการสร้างอีกอย่างหนึ่งของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ สีที่ใช้จะเป็นสีของดิน ได้แก่ สีแดง สีเหลือง และสีดำ เขียนเป็นภาพสัตว์ ลายเรขาคณิต และภาพคน

๒. ยุคก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

แบ่งตามหลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ ดังนี้

๑) **ศิลปะรูนเก่า** จากการเผยแพร่พระพุทธศาสนาจากอินเดียมายังดินแดนสุวรรณภูมิบริเวณภาคกลางของประเทศไทย ศิลปะและวัฒนธรรมทางศาสนามีผู้นำเข้ามา เช่น พระพุทธรูปขนาดเล็กหล่อด้วยสำริด เป็นศิลปะอมราวดี และพระพุทธรูปศิลปะคุปตะของอินเดีย จึงเข้าใจว่าเป็นตัวอย่างในการสร้างพระพุทธรูป (สันติ เล็กสุขุม, ๒๕๔๔ : ๒๒)

๒) **ศิลปะทวาราวดี** พุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖ บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดที่พบศิลปวัตถุ แก่สุพรรณบุรี สระบุรี ราชบุรี และนครปฐม ราชธานีของอาณาจักรทวารวดีไม่ทราบแน่ชัด แต่สันนิษฐานจากหลักฐานทางโบราณคดีเชื่อว่าน่าจะเป็นนครปฐม

๓) **ศิลปะศรีวิชัย** พุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๘ บริเวณหมู่เกาะชวา มาเลเซีย และตอนใต้ของไทย ปัจจุบันคือ อำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศิลปวัตถุได้รับอิทธิพลต่อเนื่องจากชาวเป็นสำคัญ เช่น พระบรมธาตุไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พระบรมธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประติมากรรมรูปพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรสำริด เป็นต้น

พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรสำริด

ที่มา : <https://upload.wikimedia.org/>

๓. ยุคประวัติศาสตร์ชาติไทย

ศิลปะยุคประวัติศาสตร์ไทย เริ่มตั้งแต่ชนชาติไทยตั้งมั่นในสุวรรณภูมิแบ่งคร่าวเป็น ๔ สมัย คือ ศิลปะสมัยเชียงแสน ศิลปะสมัยสุโขทัย ศิลปะสมัยอยุธยา และศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์

๑) ศิลปะสมัยเชียงแสน หรือศิลปะล้านนาไทย พบจากเมืองอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ศิลปวัตถุของสมัยเชียงแสนได้รับอิทธิพลจากอินเดียและลังกา มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เช่น สถาปัตยกรรม โบสถ์ และวิหาร ภาพปูนปั้นห่อไตร วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่

๒) ศิลปะสมัยสุโขทัย พุทธศตวรรษที่ ๑๘ – ๒๐ อยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทยที่เมืองสุโขทัย ที่งดงามมาก เป็นศิลปะแบบสูงสุด (Classic Art) พระพุทธรูปมีความอ่อนช้อยละมุนละม้ายตามอุดมคติอันดีงามของไทย เช่น พระพุทธรูปปางลีลา ที่ระเบียงพระอุโบสถวัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร พระพุทธชินราช วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก

พระพุทธรูปปางลีลา

ที่มา : <https://phrathai.files.wordpress.com>

พระพุทธชินราช วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก

ที่มา : <https://th.wikipedia.org>

งานจิตรกรรม การวาดภาพพระบารมีในสมัยสุโขทัย เป็นงานที่สะท้อนความเชื่อถือ ศรัทธาทางศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของคนไทยในสมัยนั้น โดยมุ่งเน้นสร้างสรรค์งานจิตรกรรมตามแบบอุดมคติ (Idealistic) มากกว่าแบบเหมือนจริง (Realistic) เช่น งานจิตรกรรมประกอบพระนิพนธ์ "ไตรภูมิพระร่วง" ของพระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไทย) ซึ่งเป็นวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาเล่มแรกของไทย ภาพลายเส้นที่วัดศรีชุม จังหวัดสุโขทัย แสดงการแต่งกายและเครื่องประดับของชนชั้นสูง ภาพจิตรกรรมฝาผนังในเจดีย์องค์หนึ่งของวัดเจดีย์เจ็ดแถว เป็นภาพแถวพระพุทธเจ้าประทับเรียงกัน เป็นต้น

ภาพเขียนที่วัดศรีชุม

ที่มา : http://119.46.166.126/self_all

ภาพจิตรกรรม หอพระพุทธสิริมารวิชัย สุโขทัย

ที่มา : <http://www.thaimaptravel.com>

๓) ศิลปะสมัยลพบุรี ยุคนั้นอาณาจักรลพบุรีหรือเมืองละโว้ในขณะนั้น ได้รับอิทธิพลทั้งด้านความเชื่อทางศาสนา และ งานศิลปะมาจาก อาณาจักรขอมค่อนข้างมาก ทำให้งานศิลปะของเมืองละโว้ออกมาเป็นสไตล์ขอมเป็นส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นงานสถาปัตยกรรม งานปะติมากรรม มองเผิน ๆ จะเหมือนกับของขอมเลยก็ว่าได้ แต่มีรายละเอียดบางอย่างแตกต่างกันอยู่เล็กน้อย

การสร้างพระพุทธรูป งานปะติมากรรมส่วนใหญ่ยุคก่อนนั้นจะเน้นการสร้างพระพุทธรูปเนื่องจากความเชื่อทางด้านศาสนานั้นเอง ที่นี้พระพุทธรูปสมัยลพบุรีนั้น จะคล้ายกับงานพระพุทธรูปของขอมด้วย กล่าวคือจะทำให้พระพักตร์ (หน้า) สั้นเป็นรูปสี่เหลี่ยม ตาโต ปากกว้าง เป็นต้น ปางที่นิยมสร้างก็คือ ปางนาคปรก นิยมสร้างพระจากหินทราย หรือ สำริดมากที่สุด นอกจากนั้นจะมีการสร้างเทวรูปเพื่อสักการะความเชื่อหลัก ๆ จะมีสองแบบคือ เทวรูปพระนารายณ์ และ เทวรูปพระศิวะ

ที่มา : <http://www.pennpat.org>

งานสถาปัตยกรรม

เมืองละโว้ในยุคนั้น ได้แบบแผนการสร้างเมืองมาจากขอมด้วย กล่าวคือ เมืองจะมีการวางผังเมืองมาเป็นอย่างดี มีการวางระบบน้ำประปาเพื่อเก็บไว้ใช้เพาะปลูก มีการสำรองแหล่งน้ำสำคัญ (เหมือนกับเขื่อน) อีกด้วย ด้านสถาปัตยกรรมจะสร้างอย่างมีแบบแผนทั้งทางด้านวิศวกรรม และความเชื่อผสมผสานกัน อย่างเช่น การสร้างปราสาทจะสร้างแบบให้แผนผังสมมาตรกัน (เพื่อความสวยงามและใช้งานง่าย) อีกทั้งปราสาทจะต้องหันหน้าไปทางทิศตะวันออก (รับแสงอาทิตย์ตอนเช้า) อีกด้วย นอกจากนั้นวิธีการสร้างก็ยอดเยี่ยม เราใช้อิฐ หินทราย ศิลาแลงมาวางเรียงกันเพื่อทำให้เกิดปราสาทขึ้นมา นักโบราณคดีเชื่อว่ายุคนั้นอาจจะมีการใช้ไม้พิเศษเพื่อทำหน้าที่ยึดติดก้อนหินให้อยู่ตัว สถาปัตยกรรมที่มีความศิลปะยุคสมัยลพบุรีมากที่สุด ได้แก่ พระปรางค์สามยอด

ประติมากร

ที่มา : <http://www.pennpat.org>

ผลงานศิลปะสมัยลพบุรีอีกชิ้นหนึ่งที่น่าสนใจมากนั่นก็คือ ผลงานภาพเหมือนพระบรมสาทิสลักษณ์พระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ พระเจ้าแผ่นดินองค์สำคัญที่เผยแพร่ความคิด ความเชื่อหลายอย่างไปทั่วทั้งอาณาจักร รวมถึงลพบุรีนี้ด้วย มีผลงานชิ้นหนึ่งเชื่อกันว่าเหมือนกับท่านมากถูกคนพบที่ ปราสาทหินพิมาย จังหวัดโคราช แม้จะชำรุดเสียหายไปบ้างจากกาลเวลา แต่โดยรวมยังสมบูรณ์อยู่มาก ใครที่สนใจศิลปะสมัยลพบุรี เสาร์-อาทิตย์ว่าง ๆ ลองขับรถไปดูไม่ไกลจากกรุงเทพเท่าไรนัก

พระปรางค์สามยอด จังหวัดลพบุรี
ที่มา : <https://th.wikipedia.org>

๔) ศิลปะสมัยอยุธยา พุทธศตวรรษที่ ๒๐ - ๒๓ มีพระนครศรีอยุธยาเป็นราชธานี ศิลปวัตถุสมัยแรกได้รับอิทธิพลจากศิลปะสมัยลพบุรี และสุโขทัย เช่น พระเศียรพระพุทธรูปหินทราย และประติมากรรมสลักไม้ที่บานประตูเจดีย์วัดพระศรีสรรเพชญ์ แล้วพัฒนาเป็นเอกลักษณ์ของอยุธยาแท้ เช่น ประติมากรรมสลักไม้ฐานสูงรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ ลายรดน้ำตู้พระธรรม ที่มีชื่อเสียง คือ “ลายรดน้ำฝีมือครูวัดเชิงหวาย” พบที่วัดเชิงหวาย จังหวัดนนทบุรี

งานประติมากรรม งานปั้น และงานแกะสลักสมัยอยุธยา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ มีการปั้นพระพุทธรูปในลักษณะต่าง ๆ ในระยะแรกได้รับอิทธิพลมาจากสมัยสุโขทัย ต่อมาได้สร้างสรรค์พระพุทธรูปเป็นแบบทรงเครื่องใหญ่เป็นแบบอยุธยา ซึ่งมีเครื่องประดับตกแต่งที่งดงาม เช่น พระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ วัดหน้าพระเมรุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีทองรูปประพรรณสมัยอยุธยา พิมพ์ในกรุพระปรางค์ วัดราชบูรณะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ วัดหน้าพระเมรุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : <http://www.thaigoodview.com>

๕) ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ เริ่มตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๒๓ โดยรวมศิลปะสมัยธนบุรีด้วย ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ระยะแรกเลียนแบบศิลปะสมัยอยุธยาเป็นสำคัญ เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ต่อมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๓ ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก และในสมัยรัชกาลที่ ๔ – ๕ เริ่มนิยมศิลปกรรมยุโรปมาก ได้นำมาผสมกับแบบศิลปกรรมไทย เช่น พระที่นั่งจักรีมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวังกรุงเทพมหานคร

พระที่นั่งจักรีมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร
ที่มา : <https://th.wikipedia.org>

แบบประเมินแผนผังความคิด

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

ที่	ชื่อ- นามสกุล	ระดับคุณภาพคะแนน				สรุปผลการประเมิน	
		๔	๓	๒	๑	ผ่าน	ไม่ผ่าน

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
วิเคราะห์ เปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงของงาน ทัศนศิลป์ไทยในแต่ ละยุคสมัยได้	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงของงาน ทัศนศิลป์ไทยในแต่ ละยุคสมัยได้ ครบถ้วน ถูกต้องตรง ประเด็นดีมาก	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงของ งานทัศนศิลป์ไทย ในแต่ละยุคสมัยได้ ดี แต่ยังมีส่วนที่ ต้องเพิ่มเติม เล็กน้อย	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงของ งานทัศนศิลป์ไทย ในแต่ละยุคสมัยได้ แต่ยังมีส่วนที่ต้อง เพิ่มเติมพอสมควร	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงของ งานทัศนศิลป์ไทย ในแต่ละยุคสมัยได้ น้อยมาก มีส่วนที่ ต้องแก้ไขปรับปรุง และเพิ่มเติมมาก

ระดับคุณภาพคะแนน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่องวัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ไทย เรื่อง ศิลปะวัฒนธรรมไทยและสากล รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	ขอบเขตเนื้อหา งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยในยุคสมัยต่าง ๆ จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ บรรยายการเปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ไทยในแต่ละยุคสมัยได้ ด้านทักษะและกระบวนการคิด วิเคราะห์ลักษณะของงานทัศนศิลป์ไทยในแต่ละยุคสมัยได้ ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมีความไม่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนดูภาพผลงานทัศนศิลป์ด้านจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรมแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า “นักเรียนคิดว่าผลงานเหล่านี้อยู่ในศิลปะยุคใด” (จากเรื่องเดิมในคาบที่แล้ว) ขั้นสอน ๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มละเท่าๆ กันตามหัวข้อผลงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย จากนั้นให้แต่ละกลุ่มค้นหาภาพผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรมที่สร้างในสมัยนั้น ๆ จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ โดยครูคอยให้กับปรึกษาเมื่อนักเรียนมีคำถามสงสัย ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ลงในใบงานที่ ๔.๒ เรื่องงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันบรรยายสรุปเรื่อง งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยในยุคสมัยต่าง ๆ	แหล่งเรียนรู้ - สื่อ ภาพผลงานทัศนศิลป์ด้านจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๔.๒ เรื่องงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยในยุคสมัยต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บรรยายการเปลี่ยนแปลง ของงานทัศนศิลป์ไทยในแต่ละ ยุคสมัยได้	ถามตอบ	แบบสังเกตการตอบ คำถาม	ระดับคะแนน ๖ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะของงาน ทัศนศิลป์ไทยในแต่ละยุค สมัยได้	ใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ระดับคุณภาพ คะแนน ๖ คะแนน ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ระดับคะแนน ๔ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่างงานทัศนศิลป์ในยุคสมัยของไทย

ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/293648838201822129/>

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/629518854139965965/>

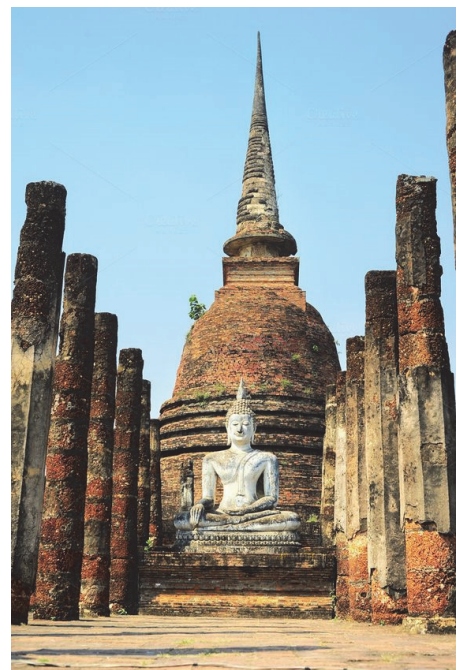
ที่มา :

<https://atichit.wordpress.com/2013/02/10/%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%B1%E0%B8%A2/>

ประติมากรรมหน้าวัดโพธิ์

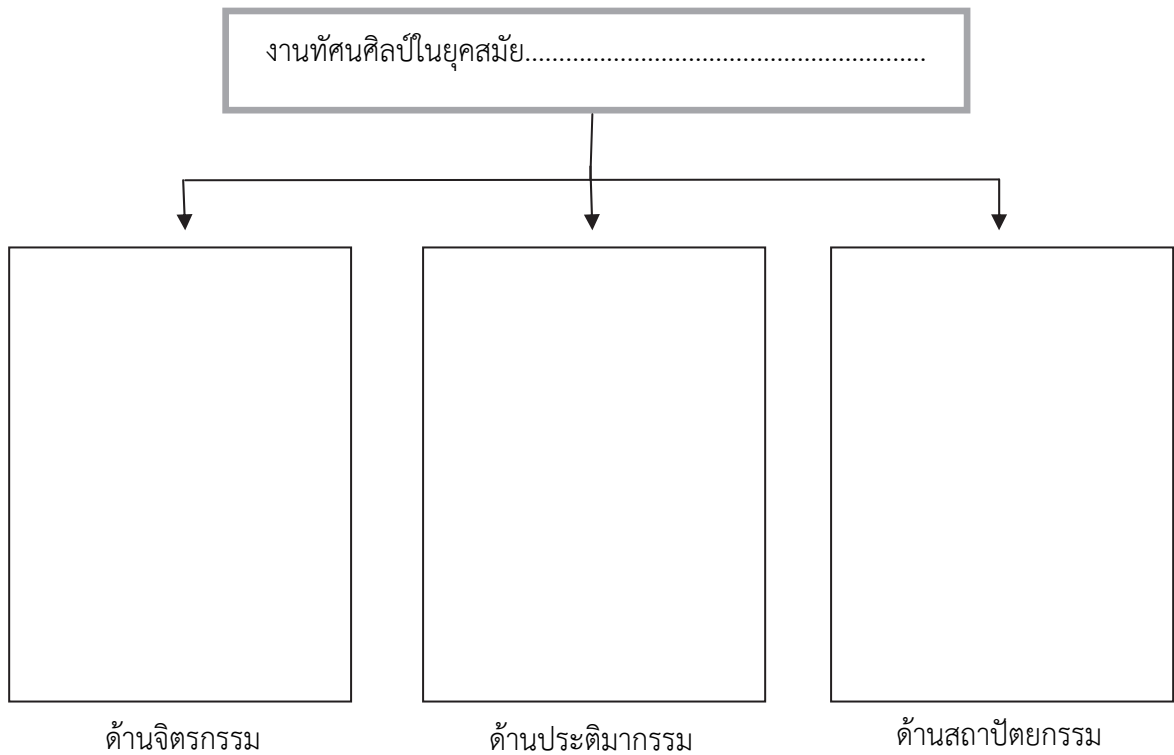
ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/514184482425678282/>

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/796714990308609792/>

ใบงานที่ ๔.๒
งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยในยุคสมัยต่าง ๆ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปเนื้อหาและยกตัวอย่างงานทัศนศิลป์ด้านจิตรกรรม ประติมากรรมและสถาปัตยกรรมในยุคสมัยของไทยตามความเข้าใจ และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

เอกลักษณ์ของงานทัศนศิลป์ในยุคสมัยนี้

[illegible]

แบบประเมินพฤติกรรมการตอบคำถาม

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต
เกณฑ์ผ่านการประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ ๖ คะแนน

ที่	ชื่อ - นามสกุล	การถามคำถาม			การใช้ภาษา			ความคิดสร้างสรรค์			รวม	สรุปผลการประเมิน	
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๙	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ(Rubric Score)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
๑. การตอบคำถาม	๓	มีไหวพริบในการตอบคำถาม ชัดเจนตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วน
	๒	ตอบคำถามได้ตรงประเด็นบางส่วน เนื้อหายังไม่ครอบคลุม
	๑	ตอบคำถามไม่ถูกต้องและไม่ตรงประเด็น ไม่ชัดเจนและไม่มีไหวพริบในการตอบคำถาม
๒. การใช้ภาษา	๓	ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้อง เหมาะสม
	๒	ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้อง เหมาะสมบางส่วน
	๑	ใช้ภาษาในการสื่อสารไม่ถูกต้องแต่สื่อความหมายได้พอเข้าใจ
๓. ความคิดสร้างสรรค์	๓	มีการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
	๒	มีการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล แต่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์
	๑	เหตุผลในการแสดงความคิดเห็นไม่ถูกต้องและไม่สร้างสรรค์

ระดับ ๓ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นมาก
ระดับ ๒ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นปานกลาง
ระดับ ๑ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ดีมาก
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง พอใช้
คะแนน ต่ำกว่า ๕ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

นักเรียนได้ ๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แบบประเมินใบงาน
เรื่อง ลักษณะรูปแบบงานทัศนศิลป์ไทยและท้องถิ่น

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....ชั้น.....
สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องประเมิน
คะแนนให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	๓ คะแนน	๒ คะแนน	๑ คะแนน
๑. อธิบายและจำแนกลักษณะของงานทัศนศิลป์ไทย และท้องถิ่นทางด้านจิตรกรรมได้			
๒. อธิบายและจำแนกลักษณะของงานทัศนศิลป์ไทย และท้องถิ่นทางด้านประติมากรรมได้			
๓. อธิบายและจำแนกลักษณะของงานทัศนศิลป์ไทย และท้องถิ่นทางด้านสถาปัตยกรรมได้			

เกณฑ์การให้คะแนน

๓ คะแนน = อธิบายเนื้อหาถูกต้องชัดเจน	หมายถึง	ดีมาก,ดี
๒ คะแนน = อธิบายเนื้อหาไม่ครบถ้วนสมบูรณ์	หมายถึง	พอใช้
๑ คะแนน = อธิบายเนื้อหาไม่ถูกต้อง	หมายถึง	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....(ผู้ประเมิน)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินใบงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก , ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ควรปรับปรุง)
งานทัศนศิลป์ไทย และท้องถิ่น ทางด้านจิตรกรรม	อธิบายและจำแนกลักษณะ งานทัศนศิลป์ไทยและท้องถิ่น ทางด้านจิตรกรรมได้อย่าง ถูกต้องสมบูรณ์และ ตรงประเด็น	อธิบายและจำแนกลักษณะ งานทัศนศิลป์ไทยและ ท้องถิ่นทางด้านจิตรกรรมได้ บ้างเป็นบางส่วน	อธิบายและจำแนกลักษณะ งานทัศนศิลป์ไทยและ ท้องถิ่นทางด้านจิตรกรรม ไม่ถูกต้อง
งานทัศนศิลป์ไทย และท้องถิ่น ทางด้าน ประติมากรรม	อธิบายและจำแนกลักษณะ งานทัศนศิลป์ไทยและท้องถิ่น ทางด้านประติมากรรมได้อย่าง ถูกต้องสมบูรณ์	อธิบายและจำแนกลักษณะ งานทัศนศิลป์ไทยและ ท้องถิ่นทางด้าน ประติมากรรมได้บ้าง เป็นบางส่วน	อธิบายและจำแนกลักษณะ งานทัศนศิลป์ไทยและ ท้องถิ่นทางด้าน ประติมากรรมไม่ถูกต้อง
งานทัศนศิลป์ไทย และท้องถิ่น ทางด้าน สถาปัตยกรรม	อธิบายและจำแนกลักษณะ งานทัศนศิลป์ไทยและท้องถิ่น ทางด้านสถาปัตยกรรมได้อย่าง ถูกต้องสมบูรณ์	อธิบายและจำแนกลักษณะ งานทัศนศิลป์ไทยและ ท้องถิ่นทางด้าน สถาปัตยกรรมได้บ้าง เป็นบางส่วน	อธิบายและจำแนกลักษณะ ของงานทัศนศิลป์ไทยและ ท้องถิ่นทางด้าน สถาปัตยกรรมไม่ถูกต้อง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๓	หมายถึง	ดีมาก , ดี
คะแนน ๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

หมายเหตุ	ได้คะแนนระดับ ๖ ขึ้นไป	ผ่าน
	ได้คะแนนระดับน้อยกว่า ๖	ไม่ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก			เวลา ๑ ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔			ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ			
เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล			
รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒			
ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	
ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก	ขั้นนำ	-	
จุดประสงค์การเรียนรู้	ครูสอบถามพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน ถึงศิลปะของชาติตะวันตกที่พบเห็นในปัจจุบัน	สื่อ	
ด้านความรู้	๑. ครูอธิบายถึงศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกในแต่ละลัทธิทางศิลปะตะวันตก และลักษณะเด่นพิเศษของศิลปะตะวันตกในแต่ละลัทธิที่มีแนวทางการสร้างสรรค์ที่แตกต่างกัน	ใบความรู้ เรื่องศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก	
๑. สามารถระบุรูปแบบงานศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตกในแต่ละลัทธิได้	๒. ครูแจกใบความรู้ ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก	ภาระงาน/ชิ้นงาน	
๒. สามารถบอก ผลงานของศิลปินในชาติตะวันตกได้	๓. นักเรียนร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากใบความรู้	-	
ด้านทักษะและกระบวนการคิด	ขั้นสรุป		
การวิเคราะห์รูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้	นักเรียนร่วมกันสรุปวิเคราะห์ผลงานศิลปินตะวันตกของศิลปินแต่ละลัทธิ		
ด้านคุณลักษณะ			
นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน			

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. สามารถระบุรูปแบบงานศิลปะตะวันตกในแต่ละลัทธิทางศิลปะสมัยใหม่ได้ ๒. วิเคราะห์รูปแบบงานศิลปะตะวันตกได้	ถามตอบ	แบบสังเกตการตอบคำถาม	ระดับคะแนน ๖ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะและกระบวนการ คิดวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้	ถามตอบ	แบบสังเกตการตอบคำถาม	ระดับคุณภาพคะแนน ๖ คะแนนขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนน ๔ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้
เรื่อง ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก

ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art)

๑. ศิลปะจินตนิยม (Romanticism) ประมาณ ค.ศ. ๑๘๐๐ ก่อเกิดในอังกฤษและฝรั่งเศส ช่วงระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน มีทฤษฎีที่ ต้องการความเป็นอิสระในการแสดงออกที่ศิลปินต้องการมากกว่า การเดินตามกฎเกณฑ์และแบบแผนทางศิลปะ ดังที่ศิลปินลัทธิคลาสสิกใหม่ยังยึดถืออยู่เป็นศิลปะที่เน้นอารมณ์ อยู่เหนือเหตุผล มุ่งสร้างสรรค์งานที่ตื่นเต้น เร้าใจ ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจแก่ผู้ชม

๑.๑ ภาพ ๓ พฤษภาคม ๑๘๐๘ โดย โกยา Francisco Goya (ค.ศ.๑๘๑๔) เป็นภาพแสดง เหตุการณ์ปฏิวัติในฝรั่งเศส

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๑.๒ ภาพ เสรีภาพนำหน้าประชาชนโดยเดอลาครัวซ์ Eugene Delacroix (ค.ศ.๑๘๓๐) เดอลาครัวซ์เป็นศิลปินชาวฝรั่งเศสที่พัฒนาตนเองมาจากการศึกษาศิลปะในอดีตจนกลายเป็นผู้นำลัทธิจินตนิยม งานจิตรกรรมชิ้นนี้เป็นภาพที่ได้แรงบันดาลใจมาจากเหตุการณ์การปฏิวัติในฝรั่งเศส จะเห็นว่าภาพนี้สามารถ ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกได้อย่างน่าตื่นตันทึ่งนับตั้งแต่การเลือกเรื่องราว การจัดภาพ การกำหนดแสงเงาที่ตัดกันเอกภาพของทิศทางของกลุ่มคนยืนขัดแย้งกับทิศทางของผู้บาดเจ็บล้มตาย การให้ความสำคัญในท่าทาง อิริยาบถของทุกคน การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านท่าทาง ใบหน้า และดวงตา

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๑.๓ ภาพ การอับปางของแพเมดูซา โดย เจริโคท์ Theodore Gericault (ค.ศ. ๑๘๑๙) เรื่องราวที่เขียนเกิดจากการได้รับทราบเหตุการณ์การประสูติเหตุเรือแตกของเรือลำหนึ่ง โดยมีผู้รอดชีวิตจำนวนหนึ่งต้องเผชิญกับภัยอย่างอ้ำว้างบนแพอันจำกัดกลางท้องทะเลแห่งคลื่นลมและความหิวมีวิธีการจัดภาพโดยการกำหนดแสงเงาแบบสว่างจัดมืดจัดตัดกันอย่างรุนแรงอิริยาบถของผู้คนได้รับการจัดทำทางอย่างสมบัตการแสดงออกบนใบหน้าและท่าทาง ทำให้เกิดความรู้สึกที่หลากหลายนับตั้งแต่ลีลาที่อ่อนล้าโรยแรงจนถึงความตื่นตันเมื่อแลเห็นเกาะอยู่ลิบ ๆ

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๑.๔ ภาพ พายุหิมะ โดย เจ เอ็ม ดับบลิว เทอร์เนอร์ Joseph Mallord William Turner (ค.ศ. ๑๘๔๑ – ๑๘๔๒) เทอร์เนอร์เป็นศิลปินชาวอังกฤษที่ทำงานด้านปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและทิวทัศน์ในภาพพายุหิมะเป็นการถ่ายทอดบรรยากาศของเรือกลไฟที่ใกล้จะอับปางท่ามกลางคลื่นลมกลางทะเล

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๒. ศิลปะสำนึกนิยม (Realistic) กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ศิลปินในยุคนี้ได้แก่ กุสตาฟ คูร์เบต์, ฌอง ฟรังก์ว็ส มิลเลท์

๒.๑ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ภาพร่อนข้าวโพด The Corn Sifters วาดโดย กุสตาฟ คูร์เบต์
Gustave Courbet ค.ศ. ๑๘๕๕

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๒.๒ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ภาพคนเก็บข้าวตก The Gleaners วาดโดย ฌอง ฟรังก์ว็ส มิลเลท์
Jean-Francois Millet ค.ศ. ๑๘๕๗

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๓. ศิลปะลัทธิประทับใจ (Impressionism) ศิลปะแห่งความงามของประกายแสงและสีศิลปะลัทธิประทับใจ จะแสดงภาพทิวทัศน์คนตก ทะเล ริมฝั่ง เมืองและชีวิตประจำวันที่น่ารื่นรมย์ เช่น การสังสรรค์ บัลเลต์ การแข่งม้า สโมสร นิยมเขียนภาพนอกห้องปฏิบัติงานรูปแบบของศิลปะลัทธิประทับใจพยายามแสดงคุณสมบัติของแสงสี อันเป็นผลมาจากความรู้เกี่ยวกับแสงจากสเปกตรัมและสี ซึ่งเป็นผลผลิตจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ โดยพยายามบันทึกการสะท้อนแสงบนพื้นผิวของวัตถุรวมทั้งสภาพบรรยากาศในแต่ละช่วงเวลา ไม่สนใจต่อการแสดงรูปทรงให้โดดเด่นใช้สีสดใสดำเนินสีของสเปกตรัม ระบายด้วยรอยแปรงหยาบ ๆ ทับซ้อนกันหลายครั้งศิลปินนิยมใช้สีเหลืองในบริเวณแสง สีม่วงในบริเวณเงาไม่นิยมใช้สีดำหรือสีน้ำตาล เพราะเป็นสีที่ไม่อยู่ในสเปกตรัมศิลปินในยุคนี้ได้แก่ มาเนท์, โคลด โมเนท์, เรอนัวร์, เดอร์กาส์, ปีแซร์โร, ซิสเลย์ รวมทั้งประติมากร โรแดง และ รอสโซ

๓.๑ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ อาหารกลางวันบนสนามหญ้า Lunch on the Grass วาดโดย มาเนต์ Edouard Manet ค.ศ. ๑๘๖๓ เป็นภาพที่สร้างความแปลกและตื่นตระหนกให้แก่ ชาวฝรั่งเศสเป็นอันมากเพราะเป็นภาพที่ผู้ชายแต่งกายเรียบร้อยและผู้หญิงเปลือยกาย

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๓.๒ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ความประทับใจเมื่อดวงอาทิตย์ขึ้น Impression Sunrise วาดโดย โคลด โมเนต์ Claude Monet ค.ศ. ๑๘๗๒ เป็นภาพที่เป็นที่มาของคำว่า “ประทับใจ” ซึ่งทำให้เกิดเป็น ศิลปะลัทธิประทับใจขึ้น

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๓.๓ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ สวนที่จิแวร์นี Garden at Giverny วาดโดย โคลด โมเนต์ Claude Monet

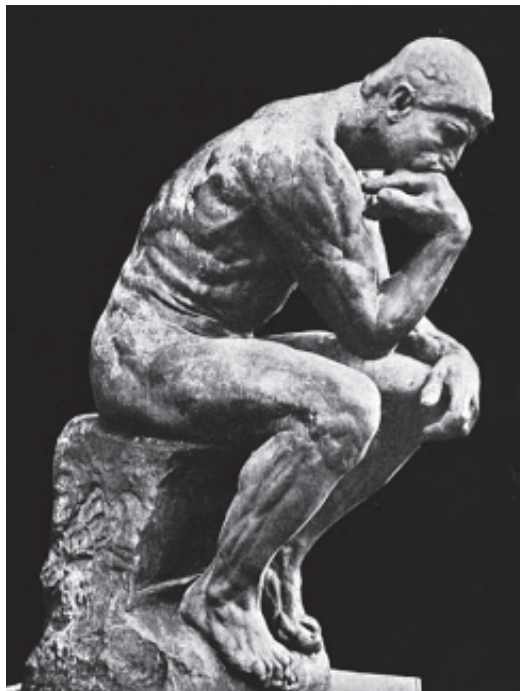
ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๓.๔ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ห้องเรียนเต้นรำ The Dancing Class วาดโดย เดอว์กาส์ Edgar Degas

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๓.๕ ภาพผลงานประติมากรรมชื่อ นักคิด The Thinker โดย โรแดง Auguste Rodin เป็นงานประติมากรรมที่แสดงพื้นผิวที่ขรุขระแสดงถึงอารมณ์เก็บกดและทรมานภายในใจ

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๔. ศิลปะลัทธิประทับใจใหม่ (Neo - Impressionism) สืบจากแสงสเปกตรัมมาสู่อนุภาคเกิดเทคนิคการระบายสีเป็นจุด (Pointilism) ซึ่งเป็นผลมาจากความเชื่อทางฟิสิกส์ว่า แสง คือ อนุภาค โดยการระบายสีให้เกิดริ้วรอยพู่กันเล็ก ๆ ด้วยสีสดใส จุดสีเล็ก ๆ นี้จะผสมกันในสายตาของผู้ดู มากกว่าการผสมสีอันเกิดจากการผสมบนจานสีศิลปินคนสำคัญในยุคนี้ได้แก่ จอร์จส์ เซอราท์,คามิลล์ พิสซาร์โร,พอล ชียัค

๔.๑ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ บ่ายวันอาทิตย์บนเกาะลากรองด์แจตต์ Sunday Afternoon on the Island of La Grande Jatte โดย จอร์จ เซอราท์ Georges Seurat ค.ศ. ๑๘๘๖

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๔.๒ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ถนนมองท์มาร์ทยามพลบค่ำ Boulevard Montmartre in the Evening โดย คามิลล์ พิสซาร์โร Camille Pissarro ค.ศ. ๑๘๙๗

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๕. ศิลปะลัทธิประทับใจยุคหลัง (Post - Impressionism) ศิลปินในยุคนี้ได้แก่ พอล เซซานน์ , วินเซนต์ ฟานโกะ, พอล โกแกง และ ทูลูส - โลเทรค

๕.๑ ภาพผลงานจิตรกรรม ชื่อ ห้องนอนที่อาลส์ The Bedroom at Arles วาดโดย วินเซนต์ ฟานโกะ Vincent van Gogh

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๕.๒ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ณ มุขแห่ง รุจ วาดโดย ทูลูส - โลเทรค Henri de Toulouse – Lautrec

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๕.๓ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ราตรีประดับดาว The Starry Night วาดโดย วินเซนต์ ฟานโกะ Vincent vanGogh ค.ศ. ๑๘๘๙

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๕.๔ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ฟุ่่นนึ่งกับแอปเปิ้ล Still Life with Apples โดย พอล เซซานน์ Paul Cezanne ค.ศ. ๑๘๙๐ – ๑๙๐๐

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๕.๕ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ เมื่อไรเธอจะแต่งงาน When are You to be Married โดย พอล โกแกง Paul Gauguin ค.ศ. ๑๘๙๒

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๖. ศิลปะลัทธิบาศกนิยม (Cubism) ค.ศ. ๑๘๐๗ – ๑๙๑๐ ศิลปินคนสำคัญในยุคนี้ ได้แก่ พาโบล ปิกาสโซ, จอร์จส์ บรากและ เฟร์นันด์ เลเจร์

๖.๑ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ หญิงสาวแห่งอวียงง Les Femmes d'Alger (O. J. Roy Lichtenstein) โดย พาโบล ปิกาสโซ Pablo Picasso ค.ศ. ๑๘๐๗

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๖.๒ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ชาวโปรตุเกส The Portuguese โดย จอร์จส์ บราก Georges Braque

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๖.๓ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อผู้หญิงสามคน โดย เฟร์นันด์ เลเจร์ Fernand Leger ค.ศ. ๑๙๒๑

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๗. ศิลปะลัทธิเหนือจริง (Surrealism)

ศิลปกรรมที่เปิดเผยความฝันและจิตใต้สำนึกการแสดงออกทางจิตรกรรมของศิลปินลัทธิเหนือจริงมีหลายแนวทางเช่นการสร้างสรรครูปทรงจากจิตใต้สำนึกการใช้รูปทรงจากโลกที่มองเห็นได้เป็นตัวสื่อในการแสดงออกอาจเป็นเรื่องของความฝันร้ายอารมณ์เก็บกดเรื่องราวจากตำนานเรื่องเร้นลับการทำทฤษฎาสนาการเปรียบเทียบสิ่งที่แปลกแตกต่างกันแสดงออกในสภาพที่เพ้อฝันน่าตื่นตระหนกน่าหวาดกลัวแดนสนธยาเป็นการใช้สีและสร้างบรรยากาศที่ลึกลับ

๗.๑ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อวันเกิด Birthday โดย มาร์ค ชากาลล์ Marc Chagall ค.ศ. ๑๙๑๕

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๗.๒ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ เทศกาลตลก โดย โยฮัน มิโร Joan Miro ค.ศ. ๑๙๒๔ – ๑๙๒๕

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๗.๓ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ความทรงจำที่ฝังแน่น The Persistence of Memory โดย ซัลวาดอร์ ดาลี Salvador Dali ค.ศ. ๑๙๓๑

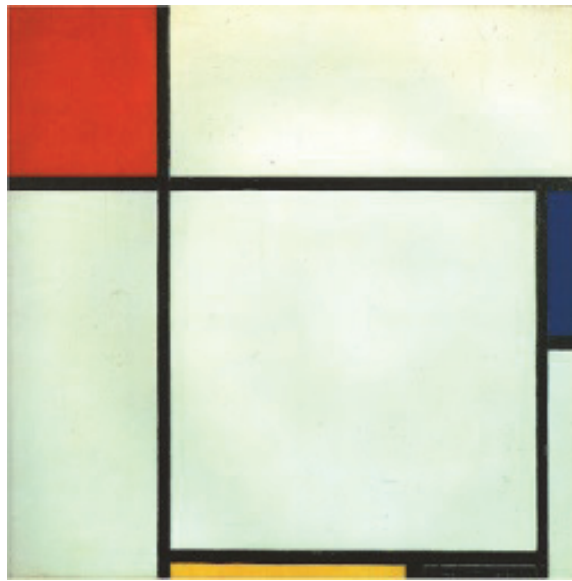
ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๘. ศิลปะลัทธินามธรรม (Abstractism) ศิลปะไร้รูปลักษณ์

ศิลปินแสดงออกโดยการสกัดรูปทรงจากธรรมชาติให้ง่ายปล่อยให้รูปทรงปรากฏขึ้นตามลีลาหรือกลวิธีในการแสดงออก บางครั้งก็สร้างรูปทรงให้ปรากฏขึ้นจากความคิดอันเป็นนามธรรม ศิลปินสร้างเส้นรูปทรง สี จากการใช้ญาณวินิจฉัย โดยไม่ต้องพึ่งเส้นรูปทรง สี จากธรรมชาติ การแสดงออกเป็นผลจากพลังจิตได้สำนึก ตามเส้นทางของจิตวิทยา กลวิธีของการแสดงออก ได้แก่ การใช้สีสด หยด หยอด ใช้แปรงละเลงระบายอย่างหยาบกร้านการสาดสี เป็นต้น ศิลปินคนสำคัญ ได้แก่ แจคสัน พอลลอค, วาสลีลี แคนดินสกี, พีท มองเดรีย

๘.๑ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ องค์ประกอบสีแดง เหลือง และน้ำเงิน โดย พีท มองเดรีย

Piet Mondrian ค.ศ. ๑๙๒๑

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๘.๒ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ เอกนัย Convergence โดย แจคสัน พอลลอค Jackson

Pollock ค.ศ. ๑๙๕๒

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

๘.๓ ภาพผลงานจิตรกรรมชื่อ ความปิติ Small Pleasure โดยวาสสิลี แคนดินสกี Wassili Kandinsky ค.ศ. ๑๙๑๓

ที่มา : http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html

แบบบันทึกการตอบคำถาม

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
สามารถระบุรูปแบบงานศิลปะตะวันตกในแต่ละลัทธิทางศิลปะสมัยใหม่ได้	๔	สามารถระบุรูปแบบงานศิลปะตะวันตกในแต่ละลัทธิทางศิลปะสมัยใหม่ได้ตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วน
	๓	สามารถระบุรูปแบบงานศิลปะตะวันตกในแต่ละลัทธิทางศิลปะสมัยใหม่ได้ตรงประเด็นบางส่วนยังขาดเนื้อหาไปบ้างเล็กน้อย
	๒	สามารถระบุรูปแบบงานศิลปะตะวันตกในแต่ละลัทธิทางศิลปะสมัยใหม่ได้พอเข้าใจ แต่ยังขาดขั้นตอนบางขั้นตอน
	๑	สามารถระบุรูปแบบงานศิลปะตะวันตกในแต่ละลัทธิทางศิลปะสมัยใหม่ได้บ้างเล็กน้อย ไม่ครบทุกขั้นตอน
วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้	๔	วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้ตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วน
	๓	วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้ตรงประเด็นบางส่วนยังขาดเนื้อหาไปบ้างเล็กน้อย
	๒	วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้พอเข้าใจ แต่ยังขาดขั้นตอนบางขั้นตอน
	๑	วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้บ้างเล็กน้อย ไม่ครบทุกขั้นตอน

ระดับคุณภาพคะแนน

๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ ผ่านเกณฑ์คุณภาพคะแนน ๖ คะแนนขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านคุณลักษณะ

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

ลำดับ	ชื่อนักเรียน	ระดับคุณภาพ				สรุปผล
		๔	๓	๒	๑	

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ/พฤติกรรม			
	๔	๓	๒	๑
	ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ใฝ่เรียนรู้	เข้าเรียนตรงเวลาทุกครั้ง ตั้งใจเรียน เอาใจใส่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	เข้าเรียนตรงเวลา บ่อยครั้ง ตั้งใจเรียน เอาใจใส่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	เข้าเรียนตรงเวลา บางครั้ง ตั้งใจเรียน เอาใจใส่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้	ไม่ตั้งใจเรียน เข้าเรียนไม่ตรงเวลา บ่อยครั้ง
มุ่งมั่นในการทำงาน	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค เพื่อให้งานสำเร็จ	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมายพอใช้ มีความรู้สึกท้อแท้ต่ออุปสรรคอยู่บ้าง แต่อดทนพยายามทำงานจนสำเร็จ	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมายน้อย ท้อแท้ต่ออุปสรรค แต่มีความอดทนในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่มีความตั้งใจ ไม่พยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีความอดทนในการทำงานให้สำเร็จ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

นักเรียนได้ ๔ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล รายวิชาทัศนศิลป์ ศ ๒๒๑๐๒		แหล่งเรียนรู้ - สื่อ ใบความรู้เรื่อง ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๔.๓ เรื่องการวิเคราะห์ผลงานศิลปินตะวันตก	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน ถึงศิลปะของชาติตะวันตกที่เรียนมาในคาบที่แล้ว ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายถึงศิลปะสมัยใหม่ลักษณะเด่นพิเศษของศิลปะตะวันตกในแต่ละลัทธิที่มีแนวทางการสร้างสรรค์ที่แตกต่างกันรวมถึงแนวทางการสร้างสรรค์ของศิลปินที่มีชื่อเสียงในแต่ละลัทธิทางศิลปะของชาติตะวันตก ๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๔.๓ เรื่องการวิเคราะห์ผลงานศิลปินตะวันตกของศิลปินในแต่ละลัทธิเขียนอธิบายแนวทางการสร้างสรรค์ ๓. นักเรียนศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากใบความรู้ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก ขั้นสรุป นักเรียนปฏิบัติ ใบวิเคราะห์ผลงานศิลปินตะวันตกของศิลปินในแต่ละลัทธิเขียนอธิบายแนวทางการสร้างสรรค์		
ขอบเขตเนื้อหา ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. สามารถระบุรูปแบบงานศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตกในแต่ละลัทธิได้ ๒. สามารถบอกผลงานของศิลปินในชาติตะวันตกได้ ด้านทักษะและกระบวนการ การวิเคราะห์รูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้ ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน			

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. สามารถระบุรูปแบบงานศิลปะตะวันตกในแต่ละลัทธิทางศิลปะสมัยใหม่ได้ ๒. วิเคราะห์รูปแบบงานศิลปะตะวันตกได้	ถามตอบ	แบบสังเกตการตอบคำถาม	ระดับคะแนน ๖ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะและกระบวนการ คิดวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้	ใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ระดับคุณภาพ คะแนน ๔ คะแนน ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกต พฤติกรรม	แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคะแนน ๔ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ ๔.๓ วิเคราะห์ผลงานศิลปินตะวันตก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับรูปภาพดังต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑.

๑. ศิลปะประเภท/ลัทธิ.....
๒. ชื่อภาพ.....
๓. ศิลปินที่สร้าง.....

๒.

๑. ศิลปะประเภท/ลัทธิ.....
๒. ชื่อภาพ.....
๓. ศิลปินที่สร้าง.....

๓.

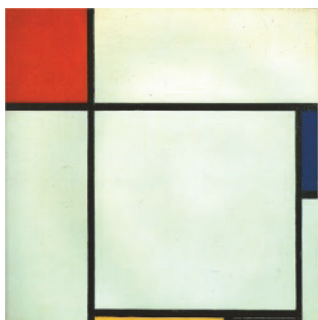
๑. ศิลปะประเภท/ลัทธิ.....
๒. ชื่อภาพ.....
๓. ศิลปินที่สร้าง.....

๔.

๑. ศิลปะประเภท/ลัทธิ.....
๒. ชื่อภาพ.....
๓. ศิลปินที่สร้าง.....

๕.

๑. ศิลปะประเภท/ลัทธิ.....
๒. ชื่อภาพ.....
๓. ศิลปินที่สร้าง.....

แบบประเมินใบงานนักเรียน

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

๑.ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่

เกณฑ์ผ่านการประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ ๗ คะแนน

ที่	ชื่อ-นามสกุล	รายงานการสังเกต												รวม	สรุปผลการประเมิน	
		ประเด็นที่ ๑				ประเด็นที่ ๒				ประเด็นที่ ๓					ผ่าน	ไม่ผ่าน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑			

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้	วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้ตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วน	วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้ตรงประเด็นบางส่วนยังขาดเนื้อหาไปบ้างเล็กน้อย	วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้พอเข้าใจ แต่ยังขาดขั้นตอนบางขั้นตอน	วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้บ้างเล็กน้อย ไม่ครบทุกขั้นตอน
๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้อย่างสร้างสรรค์ มีความคิดแปลกใหม่	วิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้อย่างสร้างสรรค์มีความคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับผลงานของผู้อื่น	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้สร้างสรรค์แต่ความคิดยังไม่ค่อยแปลกใหม่ผลงานมีรูปแบบคล้ายคลึงกับผลงานของคนอื่น	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกได้ น่าสนใจดี แต่ความคิดไม่แปลกใหม่ นำผลงานของผู้อื่นมาปรับเปลี่ยนใหม่	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ของชาติตะวันตกไม่ค่อยน่าสนใจ ความคิดไม่แปลกใหม่ นำผลงานของผู้อื่นมาคัดลอก

ระดับคุณภาพคะแนน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ ๔ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แบบประเมินพฤติกรรมการตอบคำถาม

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต
เกณฑ์ผ่านการประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ ๖ คะแนน

ที่	ชื่อ- นามสกุล	การตอบคำถาม			การใช้ภาษา			ความคิดสร้างสรรค์			รวม	สรุปผลการประเมิน	
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๙	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ (Rubric Score)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
๑. การตอบคำถาม	๓	มีไหวพริบในการตอบคำถาม ชัดเจนตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วน
	๒	ตอบคำถามได้ตรงประเด็นบางส่วน เนื้อหายังไม่ครอบคลุม
	๑	ตอบคำถามไม่ถูกต้องและไม่ตรงประเด็น ไม่ชัดเจนและไม่มีไหวพริบ
๒. การใช้ภาษา	๓	ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้อง เหมาะสม
	๒	ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้อง เหมาะสมบางส่วน
	๑	ใช้ภาษาในการสื่อสารไม่ถูกต้องแต่สื่อความหมายได้พอเข้าใจ
๓. ความคิดสร้างสรรค์	๓	มีการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
	๒	มีการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล แต่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์
	๑	เหตุผลในการแสดงความคิดเห็นไม่ถูกต้องและไม่สร้างสรรค์

ระดับคุณภาพคะแนน

- ระดับ ๓ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นมาก
ระดับ ๒ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นปานกลาง
ระดับ ๑ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

- คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ดีมาก
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง พอใช้
คะแนน ต่ำกว่า ๕ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

นักเรียนได้ ๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง งานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล		
เรื่อง ศิลปะวัฒนธรรมไทยและสากล		
รายวิชาทัศนศิลป์ ศ ๒๒๑๐๒		
เวลา ๑ ชั่วโมง		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔		
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		
ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้
งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากล	ผู้นำ	-
จุดประสงค์การเรียนรู้	นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่างานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยมีความเหมือนและแตกต่างจากวัฒนธรรมสากลอย่างไรบ้าง	สื่อ
ด้านความรู้	นักเรียนจับกลุ่ม ๆ ละ ๔ คน ศึกษาใบความรู้ที่ ๔.๔ เรื่องงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล	ใบความรู้ที่ ๔.๔ เรื่องงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล
บอกลักษณะ ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้	๑. นักเรียนจับกลุ่ม ๆ ละ ๔ คน ศึกษาใบความรู้ที่ ๔.๔ เรื่องงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล	ภาระงาน/ชิ้นงาน
ด้านทักษะและกระบวนการคิด	๒. ครูแจกกระดาษสีขนาด A๑ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม และตอบคำถามดังต่อไปนี้ โดยเขียนลงในกระดาษ	ใบงานที่ ๔.๔ เรื่องงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากล
วิเคราะห์ลักษณะ ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้	- วัฒนธรรมมีได้บ้างที่สะท้อนอยู่ในงานทัศนศิลป์ปัจจุบัน	
ด้านคุณลักษณะ	- งานทัศนศิลป์ในยุคสมัยอดีตและในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง โดยครูอธิบายเพิ่มเติมหลังจากตรวจคำตอบของนักเรียนแต่ละกลุ่มแล้ว	
นักเรียนมีความไม่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ ๔.๔ เรื่องงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากล	
	ขั้นสรุป	
	นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเรื่อง งานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บอกลักษณะความแตกต่าง ระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและ สากลได้	ถามตอบ	แบบสังเกตการตอบ คำถาม	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒ จาก ๓ ระดับ
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะ ความ- แตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ ไทยและสากลได้	ใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๔ คะแนนขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๔.๔ เรื่อง งานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล

การสร้างสรรคงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมทั้งของไทยและสากล ได้รับแรงบันดาลใจจากเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นศาสนา วิถีชีวิต วัฒนธรรม เป็นต้น นำมาเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์และสร้างผลงาน ซึ่งแต่ละชาติต่างก็มีรูปแบบและการแสดงออกแตกต่างกันไปตามคติ ความเชื่อ และวัฒนธรรมในสังคม โดยศิลปินเป็นผู้ถ่ายทอดความคิดดังกล่าวออกมาการเปรียบเทียบแนวคิดในการสร้างสรรคงานทัศนศิลป์จากวัฒนธรรมไทยและสากล

๑. แนวเรื่องจากพระศาสนา

พระพุทธเจ้าทรงห้ามพระญาติฝ่ายศากยะและโกสิยะแย่งน้ำในแม่น้ำโรหิณี

ที่มา : <http://www.laksanathai.com/book1/p043.aspx>

Third Appearance of Christ

ที่มา : <https://www.pinterest.dk/pin/419045940308864082/>

ความบันดาลใจจากเรื่องราวของพระพุทธศาสนา โดยศิลปินไทยนำเสนอภาพสัญลักษณ์แบบอุดมคติ แต่ของศิลปินต่างชาตินำเสนอภาพเรื่องราวประวัติศาสตร์ของศาสนาคริสต์

๒. แนวเรื่องการเมือง

Bangkok57 อาจารย์สมโภชน์ อุปอินทร์

ที่มา : <https://www.thairath.co.th/news/902046>

The Third of May 1808

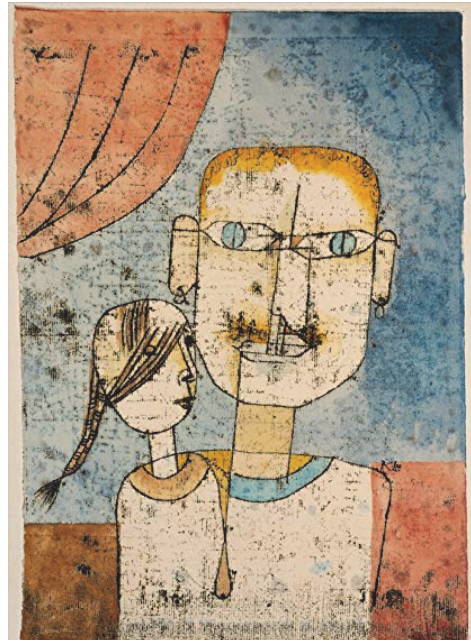
ที่มา : <https://charlesmcquillen.com/francisco-goya-the-third-of-may-1808-english-language-arts-lesson-plan/>

สภาพสังคม การใช้อำนาจ และเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองเป็นแรงบันดาลใจให้ศิลปินสะท้อนทัศนะและแนวความคิด โดยใช้ภาพสัญลักษณ์และจินตนาการภาพให้ผู้ชมรู้สึกมากกว่าความเป็นจริง

วฤทธิ โพธาลจิรศักดิ์

ที่มา : <http://mastervijit.blogspot.com/2008/05/10-2526-201166.html>

Adam & Little Eve 1921 by Paul Klee

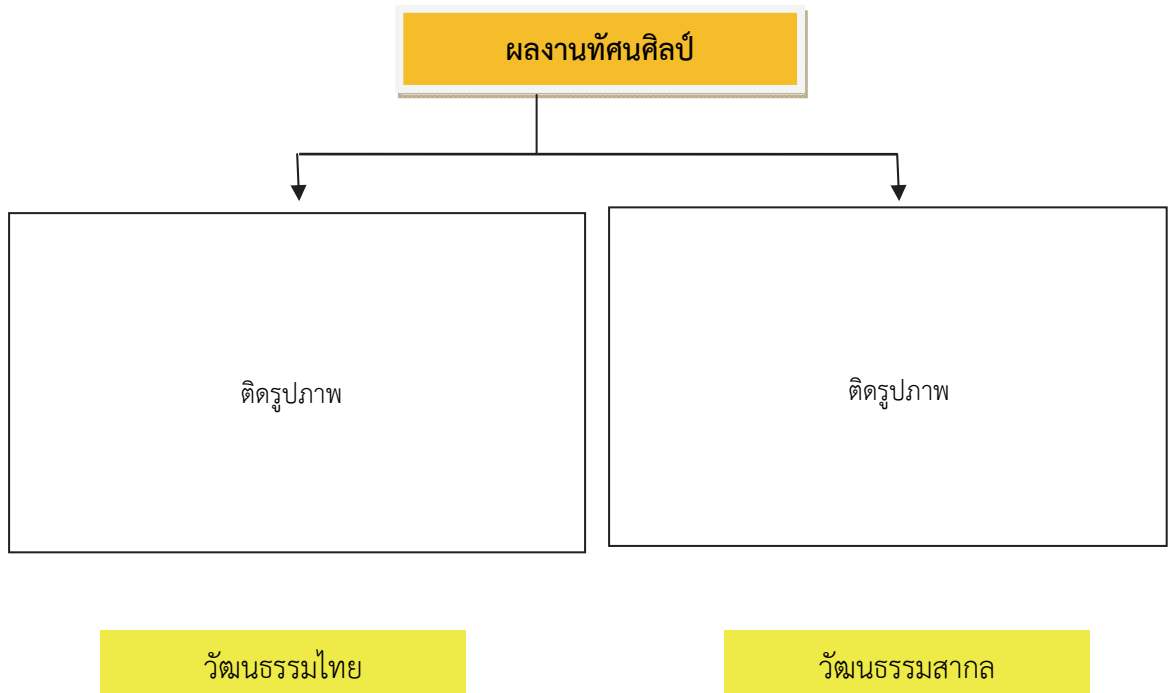
ที่มา : <https://www.amazon.com/Adam-Little-1921-Poster-Print/dp/B01M692YC2>

ธรรมชาติ วัสดุ สิ่งของ เป็นที่มาของความบันเทิงใจ ศิลปินมองเห็น เกิดจินตนาการและความคิดฝัน ผสมผสานกับความรู้สึกภายในจิตใจและจิตสำนึกส่วนตัวสร้างสรรค์ขึ้น ตั้งแต่รูปจริง กึ่งความจริง ไปจนถึงความคิดฝันที่เกินจริง

ใบงานที่ ๔.๔

งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากล

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างภาพผลงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากลพร้อมอธิบายเนื้อหาความเหมือนและแตกต่างของผลงาน และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

[illegible]

แบบบันทึกการตอบคำถาม

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
บอกลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้	๔ (ดีเยี่ยม)	บอกลักษณะ ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้ตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วน
	๓ (ดี)	บอกลักษณะ ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้ตรงประเด็นบางส่วนยังขาดเนื้อหาไปบ้างเล็กน้อย
	๒ (พอใช้)	บอกลักษณะ ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้พอเข้าใจ แต่ยังขาดขั้นตอนบางขั้นตอน
	๑ (ควรปรับปรุง)	บอกลักษณะ ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้บ้างเล็กน้อย ไม่ครบทุกขั้นตอน

ระดับคุณภาพคะแนน

๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๓ ระดับ

แบบประเมินใบงานนักเรียน

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

ที่	ชื่อ-นามสกุล	รายงานการสังเกต												รวม	สรุปผลการประเมิน	
		ประเด็นที่ ๑				ประเด็นที่ ๒				ประเด็นที่ ๓					ผ่าน	ไม่ผ่าน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑			

เกณฑ์การประเมินใบงาน

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคุณภาพคะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. วิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้ถูกต้องสมบูรณ์	วิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้ถูกต้องตามหลักและวิธีการสมบูรณ์	วิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้ตีมีความถูกต้องบางส่วนแต่ยังไม่มีคุณสมบัติสมบูรณ์	วิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลพอใช้ได้แต่ยังต้องแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วน	วิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลไม่ถูกต้องต้องปรับปรุงแก้ไขเกือบทั้งหมด
๒. วิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้อย่างมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	วิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ดีมากแปลกใหม่ แตกต่างไม่ซ้ำใคร	วิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้มีความคิดสร้างสรรค์ดีแต่ยังมีความคล้ายคลึงกับของผู้อื่น	วิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลได้มีความคิดสร้างสรรค์พอใช้ได้ไม่แปลกใหม่	วิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ไทยและสากลไม่มีความคิดสร้างสรรค์ไม่แปลกใหม่ซ้ำกับของผู้อื่น

เกณฑ์ผ่านการประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ ๔ คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล รายวิชาทัศนศิลป์ ศ๒๒๑๐๒			ชั่วโมง ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	ขอบเขตเนื้อหา งานศิลปะที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากล จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. รู้จักงานทัศนศิลป์ทั้งของไทยและสากล ๒. อธิบายลักษณะงานศิลปะที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากลได้ ด้านทักษะและกระบวนการคิด เข้าใจความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากล ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากคำถามดังต่อไปนี้ ๑. ศิลปินส่วนใหญ่ทั้งไทยและสากลได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากเรื่องใดบ้าง ๒. วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างไรบ้าง ขั้นสอน ๑. นักเรียนทบทวนความรู้เดิมเรื่อง ศิลปะในแต่ละยุคสมัยของไทย ศิลปะสมัยใหม่ในชาติตะวันตก และงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากล ๒. นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายหน่วย เรื่องศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล โดยใช้เวลาทำแบบทดสอบ ๒๕ นาที ๓. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยแบบทดสอบ ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเรื่อง ศิลปะวัฒนธรรมไทยและสากล	แหล่งเรียนรู้ - สื่อ - ภาระงาน/ชิ้นงาน แบบทดสอบท้ายหน่วยเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. รู้จักงานทัศนศิลป์ทั้งของไทยและสากล ๒. อธิบายลักษณะงานศิลปะที่สะท้อนวัฒนธรรม	แบบทดสอบหลังเรียนหน่วย	แบบประเมินแบบทดสอบท้ายหน่วย	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๑๒ คะแนนขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เข้าใจความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมไทยและสากล	แบบทดสอบท้ายหน่วย	แบบประเมินแบบทดสอบท้ายหน่วย	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๑๒ คะแนนขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔
เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว เกณฑ์ผ่าน ๑๒ คะแนนขึ้นไป

๑. “วัฒนธรรม” คืออะไร ก. สิ่งที่ทำให้ความเจริญให้แก่หมู่คณะ ข. ความรู้ ความเชื่อ และศิลปะต่าง ๆ ค. ศีลธรรม กฎหมาย และธรรมเนียมประเพณี ง. ความสามารถและนิสัยต่าง ๆ ของมนุษย์	๗. ศิลปวัฒนธรรมไทยที่ตกทอดมาถึงทุกวันนี้ มีลักษณะอย่างไร ก. วัฒนธรรมเดิม ข. วัฒนธรรมผสมผสาน ค. วัฒนธรรมเดิมกับอิทธิพลจากต่างประเทศ ง. วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
๒. “เอกลักษณ์” คืออะไร ก. สิ่งบ่งชี้ถึงความเป็นชาติ ข. ลักษณะที่แตกต่างจากลักษณะของชาติอื่น ค. ลักษณะที่เหมือนกันหรือร่วมกัน ง. การมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน	๘. “ศิลปะศรีวิชัย” เป็นศิลปะที่เนื่องในพุทธศาสนานิกายมหายานและศาสนาฮินดู มีศูนย์กลางอยู่ในบริเวณใดของประเทศไทย ก. ภาคกลาง ข. ภาคเหนือ ค. ภาคใต้ ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๓. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรม ก. เป็นสิ่งติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด ข. เป็นมรดกทางสังคม ค. เป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต ง. เป็นสิ่งเปลี่ยนแปลงได้	๙. กรุงเทพฯ เป็น “อู่อารยธรรมของไทย” เพราะมีลักษณะเด่นเป็นพิเศษในด้านใด ก. สถาปัตยกรรม และประติมากรรม ข. สถาปัตยกรรม และวรรณกรรม ค. ประติมากรรม และจิตรกรรม ง. นาฏศิลป์ และดุริยางคศิลป์
๔. การแทรกซึมทางวัฒนธรรม เกิดขึ้นได้อย่างไร ก. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ข. การคบค้าสมาคม ค. การอบรมสั่งสอนและเอาอย่างกัน ง. อิทธิพลของชาติมหาอำนาจ	๑๐. สมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. ๑๘๙๓ – ๒๐๓๑) นิยมสร้างสิ่งใดเป็นประธานของวัด ก. พระพุทธรูป ข. พระอุโบสถ ค. พระปรางค์ ง. พระเจดีย์
๕. ศิลปกรรมใดที่เรารับมาจากอินเดีย ก. เจดีย์ ข. พระปรางค์ ค. พระพุทธรูป ง. ปราสาทหิน	
๖. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมที่เกิดจาก “การช่างฝีมือ” ก. การทำเครื่องเงิน ข. มวยไทย ค. สถาปัตยกรรม ง. การแต่งกาย	

๑๑. ตอนปลายสมัยอยุธยา “ลายรดน้ำ” เป็น
ประณีตศิลป์ที่นิยมกันมาก ลายรดน้ำคืออะไร

- ก. ลายตู้พระธรรม
- ข. ลายบ้านประตูประดับมุก
- ค. ลายจิตรกรรมสีทองบนพื้นล่งรัก
- ง. ลายเครื่องเบญจรงค์ประดับมุก

๑๒. ศิลปวัฒนธรรมแบบตะวันตก เข้ามาผสมผสาน
กับศิลปวัฒนธรรมอย่างรวดเร็วในสมัยใด

- ก. รัชกาลที่ ๔ ข. รัชกาลที่ ๕
- ค. รัชกาลที่ ๖ ง. รัชกาลที่ ๓

๑๓. จงอธิบาย “ช่างสิบหมู่”

- ก. ช่างฝีมือของหลวงทุกชนิด
- ข. ส่วนราชการที่รวมช่างสิบชนิด
- ค. ช่างฝีมือที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป
- ง. ช่างชาวบ้านที่รับทำงานหลวง

๑๔. “ย่อมุมไม้สิบสอง” หมายความว่าอย่างไร

- ก. การทำมุมของผนังหรือวัตถุให้ลึกเข้าไป
ด้านละ ๓ มุม รวม ๔ มุม
- ข. การประดิษฐ์มุมสิ่งของต่าง ๆ ให้งดงามที่
เรียกว่า “ผู้ดี”
- ค. เป็นคำรวมของการย่อมุมรูปต่าง ๆ อาจน้อย
หรือมากกว่า ๑๒
- ง. เป็นแบบอย่างที่นิยมย่อมุมทำกันเป็นประจำ
ในการช่างไทย

๑๕. การประดิษฐ์ดอกบัวเป็นรูปต่าง ๆ ในงานศิลปะ
ชาติใดเป็นชาติแรกที่เกิดขึ้น

- ก. อินเดีย ข. กรีก โรมัน
- ค. อียิปต์ ง. ไทย

๑๖. จิตรกรรมฝาผนัง เขียนเป็นภาพอะไร

- ก. นิทานพื้นบ้าน ข. ประเพณีโบราณ
- ค. ภูเขา ป่าไม้ ง. สิ่งสราสตร์

๑๗. “ขรัวอินโขง” เป็นจิตรกรไทยที่มีชื่อเสียงในทางใด

- ก. เขียนภาพประเพณี
- ข. เขียนภาพเหมือนคนและสัตว์
- ค. เขียนภาพแบบฝรั่ง
- ง. เขียนภาพธรรมชาติ

๑๘. ศิลปะลัทธิสังคมนิยมมีหลักการสร้างสรรค์อย่างไร

- ก. นำแสงและสีมาใช้เพื่อแสดงบรรยากาศ
ธรรมชาติ
- ข. แสดงออกและนำเสนอสิ่งที่ตาเห็น
- ค. มีการเอาตำนานในสมัยกรีกโบราณมาสร้าง
เป็นภาพ
- ง. ข้อ ก และ ค ถูกต้อง

๑๙. บุคคลใดเป็นศิลปินลัทธิประทับใจ

- ก. ปอล เซซาน
- ข. เอ็ดการ์ เดอกาส์
- ค. ฟินเซนต์ ฟาน ก็อก
- ง. อองรี เดอตูลูสโลเตรก

๒๐. ศิลปินใดเป็นผู้นำของศิลปะลัทธิบาบิกนิยม

- ก. Salvador Da Li
- ข. Pablo Picasso
- ค. Georges Braque
- ง. ข้อ ข และ ค ถูกต้อง

เฉลย

๑. ก	๑๑. ก
๒. ข	๑๒. ก
๓. ก	๑๓. ก
๔. ก	๑๔. ก
๕. ค	๑๕. ค
๖. ง	๑๖. ข
๗. ข	๑๗. ค
๘. ค	๑๘. ข
๙. ก	๑๙. ข
๑๐. ค	๒๐. ง

บรรณานุกรม

การโฆษณา [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ipesp.ac.th/learning/thai/chapter7-1.html>.

(วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒)

การวาดลักษณะบุคลิกอารมณ์ตัวการ์ตูน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://119.46.166.126/self_all/selfaccess8/m2/661/lesson1/d1/index1.php. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

การวิเคราะห์งานทัศนศิลป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://watkadarin.com/E->.

(วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒)

การวิเคราะห์ตัวละคร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/krisakorn/2007/05/09/entry-1>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

การออกแบบโลโก้. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikihow.com>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒)

การออกแบบตัวอักษร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://tathanapan.blogspot.com/p/4.html>.

(วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒)

ข้อมูลของศิลปิน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.rama9art.org>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

งานทัศนศิลป์กับการโฆษณา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.namsongkram.com>.

(วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒)

งานทัศนศิลป์ในยุคสมัยต่างๆของไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org>.

(วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

ทฤษฎีการวิจารณ์งานศิลปะ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://119.46.166.126/self_all/selfaccess๑๐/m4/art4_2/lesson2/index1.php. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

ผลงานทัศนศิลป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒)

ผลงานประติมากรรม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

ผลงานศิลปะของศิลปิน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

ภาพวาดการ์ตูน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

ภาพวาดการ์ตูน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

ลักษณะนิสัยของตัวละคร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/pesavena/laksna-nisay-khxng-taw-lakhr>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

วัฒนธรรมและทัศนศิลป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/aungkanaart/hnwy-kar-reiyn-ru-thi5thasn-silp-kab-yukh-smay-wathnthrrm>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. (๒๕๔๕). **อักษรประดิษฐ์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. ม.ป.ท.

วิโชค มุกดามณี. (๒๕๕๖). **ทัศนศิลป์ ม.๒**. สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

ศิลปะตะวันตก สมัยใหม่. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://artdsr.blogspot.com/p/blog-page_7315.html. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๒)

ศิลปะสมัยลพบุรี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.pennpat.org/>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

หลักการวาดเส้นภาพคนเหมือนครึ่งตัวและเต็มตัว. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://kampon2499.blogspot.com/2014/01/blog-post_30.html. (วันที่สืบค้นข้อมูล : ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒)

คำชี้แจง
รายวิชานาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. แนวคิดหลัก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดสาระการเรียนรู้ จำนวน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำความรู้ด้านเนื้อหาวิชามาจัดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยการฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ

- ๑) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับสารและสื่อสารมีวัฒนธรรม ในการใช้ภาษา
- ๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเอง สังคมได้อย่างเหมาะสม
- ๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
- ๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการเข้าใจและเคารพตนเอง สามารถนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- ๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสม มีคุณธรรมด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเอง สังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- ๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- ๒) ซื่อสัตย์ สุจริต
- ๓) มีวินัย
- ๔) ใฝ่เรียนรู้
- ๕) อยู่อย่างพอเพียง
- ๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
- ๗) รักความเป็นไทย

๘) มีจิตสาธารณะ

หลักการออกแบบกิจกรรมด้านคุณลักษณะที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้คำนึงถึงคุณลักษณะที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีทักษะหลังการเรียนรู้ สอดคล้องตามเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีจิตอาสา ครูผู้สอนควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นคนดีของสังคม

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีแนวคิดหลักสำคัญคือพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญของการจัดศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ การประเมินการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน เพราะสามารถทำให้ผู้สอนประเมินระดับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา ได้ระบุให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็นรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

๔) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ครูผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวดังกล่าว จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนการสอนทั้งของผู้เรียน และผู้สอน กล่าวคือลดบทบาทของครูผู้สอน จากการเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาธิต เป็นการวางแผนจัดกิจกรรมให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องเน้นที่บทบาทของผู้เรียนตั้งแต่เริ่ม คือ ร่วมวางแผนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และต้องคำนึงว่ากิจกรรมการเรียนนั้น เน้นการพัฒนากระบวนการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ตรวจสอบ วิเคราะห์การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่สืบค้นได้ เพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ ในที่สุดสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ควรให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลาด้วย การกระตุ้นให้นักเรียนลงมือทดลอง และอภิปรายผล โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ของการสอน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การใช้คำถาม การเสริมพลัง มาใช้เป็นประโยชน์ ที่จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและมีชีวิตชีวา
- ครูควรมีการวางแผนการใช้คำถามอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน และลงข้อสรุปได้ โดยที่ไม่ใช้เวลานานเกินไป ครูควรเลือกใช้คำถามที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถของนักเรียน
- เมื่อนักเรียนถาม อย่าบอกคำตอบทันที ควรให้คำแนะนำที่จะช่วยให้นักเรียนหาคำตอบได้เอง ครูควรให้ความสนใจต่อคำถามของนักเรียนทุก ๆ คน แม้ว่าคำถามนั้นอาจจะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียนอยู่ก็ตาม ครูควรชี้แจงให้ทราบและเบนความสนใจของนักเรียนกลับมาสู่เรื่องที่กำลังอภิปรายอยู่ สำหรับปัญหาที่นักเรียนถามมานั้น ควรจะได้หยิบยกมาอภิปรายในภายหลัง
- การสำรวจตรวจสอบซ้ำ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ ครูควรย้าให้นักเรียนได้สำรวจตรวจสอบซ้ำเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

แนวการจัดการเรียนรู้ฐานศิลปะ

วิชานาฏศิลป์ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) การเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning)

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

สื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการได้ง่ายในระยะเวลาสั้นและช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดอย่างถูกต้องและรวดเร็วสื่อที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

- ๑) ใบความรู้ ใบงาน แผนภาพนำเสนอข้อมูล
- ๒) คลิป/วิดีโอ/ภาพข่าวสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๓) สถานการณ์สมมุติ
- ๔) สื่อบุคคล

แหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ที่ทุกคนต้องใฝ่รู้ตลอดชีวิต ดังนี้

๑) แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

๒) แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ชุมชน ห้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดแห่งชาติ

ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนควรจัดห้องสมุดกลาง ห้องสมุดหมวดวิชา มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถเคลื่อนที่ ห้องสมุดประชาชนล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๓) แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
- กระทรวงวัฒนธรรม

ฯลฯ

๔. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์สำคัญของการประเมินการเรียนรู้คือการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ที่ผู้สอนหรือหลักสูตรวางไว้ ปัญหาที่พบในปัจจุบันก็คือ ผู้บริหาร ผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองเป็นจำนวนมากยังให้ความสำคัญการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อสอบ หรือการเรียนรู้เพื่อแข่งขัน ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้แบบ ผิดวิธมากกว่า การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองซึ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้จะยั่งยืนกว่า (กุศลสิน, ๒๕๕๕; ขจรศักดิ์, เพ็ญจันทร์ และวรรณทิพา รอดแรงคำ, ๒๕๕๘)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องมีการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นระหว่างและสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ โดยการใช้การประเมินในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้รูปแบบการประเมิน การเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน (Formative Assessment) การประเมินการเรียนรู้สรุปรวม (Summative Assessment) และ การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประเมินตามสภาพจริงนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องสะท้อนการประเมิน ให้ผู้เรียนรับทราบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และผู้สอนต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อทบทวนและปรับแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือ หรือหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้หรือเป้าหมายของตัวชี้วัดต่าง ๆ (กุศลสิน, ๒๕๕๕)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อการตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินการเรียนรู้ในทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญของการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติ ดังนี้

๑) วิธีการประเมิน

(๑) การวัดและประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความพร้อม และความรู้เดิมของผู้เรียน (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นนำ)

(๒) การวัดและประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะโดยวิธีการสังเกตพฤติกรรม ถามตอบพร้อมแสดงเหตุผล ตรวจชิ้นงาน การนำเสนอ (ผสมผสานในกิจกรรม การเรียนรู้ ขั้นสอน) จุดมุ่งหมายของการประเมินระหว่างเรียน มีดังนี้

(๒.๑) เพื่อค้นหาและวินิจฉัยว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา มีทักษะความชำนาญ รวมถึงมีเจตคติทางการเรียนรู้อย่างไรและในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

(๒.๒) เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้อย่างไร

(๒.๓) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบระดับพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

(๓) การวัดและประเมินหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามจุดประสงค์รายแผน เป็นการพัฒนาในจุดที่ผู้เรียนอาจจะเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง (ผสมผสานในกิจกรรมขั้น-สรุป) และเพื่อตัดสินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินหลังจากผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว อาจเป็นการประเมินหลังจบหน่วยการเรียนรู้หน่วยใดหน่วยหนึ่ง รวมทั้งการประเมินกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน ผลจากการประเมินประเภทนี้ใช้ในการตัดสินผลการจัดการเรียนการสอน หรือตัดสินใจว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับระดับคะแนนใด

(๔) ประเมินรวบยอดเมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนว่าบรรลุเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะ คุณลักษณะ และเจตคติ หรือไม่ เช่น การทำโครงงาน การนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

การทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

นอกจากนี้ ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเปิดโอกาสได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรียนรู้ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา โดยการทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) (ดูภาคผนวก ค.) ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ย่อยหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และประเมินการเรียนรู้รวมในช่วงกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน โดยครูสามารถเลือกใช้ชุดคำถามและจำนวนข้อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ช่วงเวลาและธรรมชาติของแต่ละวิชา ทั้งนี้ในครั้งแรกครูควรทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการเขียนแบบสะท้อนคิด และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ เสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลในแบบบันทึกเพื่อพัฒนาการสอนของตนเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

๒) ผู้ประเมิน ได้แก่ เพื่อนประเมินเพื่อน ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง ผู้ปกครองร่วมประเมิน

๕. คำแนะนำสำหรับครู

๑) การเตรียมตัวของครู

(๑) ศึกษาทำความเข้าใจคำชี้แจงและทำความเข้าใจเชื่อมโยง ทั้งเป้าหมาย กิจกรรมและการวัดผล และประเมินผลระหว่างหน่วยการเรียนรู้กับแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

(๒) ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม จากแหล่งเรียนรู้ หน่วยงาน องค์กรที่ให้ความรู้ที่เชื่อถือได้ รวมทั้งเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

(๓) ปรับประยุกต์หรือเพิ่มเป้าหมายทั้งเนื้อหา ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น และที่เป็นปัจจุบันตามบริบทของห้องเรียน โรงเรียนชุมชนกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการวัดประเมิน

(๔) จัดเตรียมใบงาน บันทึกการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์

๒) การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

(๑) ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมกับการเตรียมสื่อให้พร้อมและครบตามคาบเวลาในแต่ละแผนไว้ก่อนล่วงหน้าก่อนนำไปใช้

(๒) ครูผู้สอนควรนำแผนการจัดการเรียนรู้ออกมาเตรียม แล้ววางแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือมีการปรับปรุงแผนการสอนหลังการสอนให้มีความทันสมัยต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม เจตคติ ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งวัดและประเมินผลทั้งทักษะกระบวนการเรียนรู้ ตามศักยภาพของผู้เรียน และตามสภาพจริง

๓) การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้

(๑) จัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน หรือภายนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด มีความเป็นระเบียบ ตกแต่งห้องเรียนให้น่าอยู่ มีมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน มีที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ และง่ายต่อการนำมาใช้ มีป้ายนิเทศให้ความรู้ ภายนอกห้องเรียนจัดบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติ น่าอยู่ ร่มรื่นและเหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย

(๒) จัดสภาพแวดล้อม หรือห้องให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการ

(๓) จัดสื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างเพียงพอ เหมาะสม

(๔) จัดหาเครื่องมือแสวงหาความรู้ หรือ ช่องทางเสนอข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยปัจจุบันอยู่เสมอ

๔) การบันทึกหลังการสอนของครู

(๑) บันทึกการใช้แผนการจัดการเรียนของตนเอง โดยสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างเรียน และประเมินตนเองใช้เทคนิค หรือวิธีการใด ที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์

(๒) บันทึกสาเหตุของความสำเร็จ หรือ อุปสรรคของการสอน เช่น การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม การเตรียมตัวเพิ่ม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

(๓) สรุปข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุงตามแนวทางของครูปลายทางเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน
รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๒ ชื่อวิชา ทศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างๆที่สะท้อนถึงงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน การใช้
งานทัศนศิลป์ในการโฆษณา การเปลี่ยนแปลงงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัยโดยเน้นถึงแนวคิดและ
เนื้อหาของงานเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบงานทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมไทยและสากล สามารถ
สร้างเกณฑ์ในการประเมินการวิจารณ์งานทัศนศิลป์ และนำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางาน
วาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร

โดยใช้ทักษะกระบวนการคิด ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะกระบวนการใช้ชีวิต ทักษะ
กระบวนการสื่อสาร และทักษะกระบวนการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ กล้าคิด กล้า
แสดงออกทางศิลปะอย่างสร้างสรรค์ เห็นคุณค่า ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นใน
การทำงาน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และสามารถประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ ม.๒/๔ ศ ๑.๑ ม.๒/๕ ศ ๑.๑ ม.๒/๖ ศ ๑.๑ ม.๒/๗
 ศ ๑.๒ ม.๒/๑ ศ ๑.๒ ม.๒/๑ ศ ๑.๒ ม.๒/๑

รวมทั้งหมด ๗ ตัวชี้วัด

รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๒ รวมเวลา ๒๐ ชั่วโมง	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด รายวิชา ทศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต
--	--	---

สาระที่ ๑ : ทศนศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๔ สร้างเกณฑ์ในการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์
- ม.๒/๕ นำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางาน
- ม.๒/๖ วาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร
- ม.๒/๗ บรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวใจและนำเสนอตัวอย่างประกอบ

มาตรฐาน ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างาน ทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๑ ระบุ และบรรยายเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน
- ม.๒/๒ บรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัยโดยเน้นถึงแนวคิด และเนื้อหาของงาน
- ม.๒/๓ เปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบงานทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมไทยและสากล

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๒ วิชาวิชาทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

รวมเวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๑	ศิลปวิจารณ์	ศ ๑.๑ ม.๒/๔ สร้างเกณฑ์ในการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ ม.๒/๕ นำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานทัศนศิลป์	สร้างเกณฑ์การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ นำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานทัศนศิลป์	๔	๓๐
๒	สร้างสรรค์ภาพการ์ตูน	ศ ๑.๑ ม.๒/๖ วาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร	วาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร	๔	๒๐
๓	งานทัศนศิลป์กับการโฆษณา	ศ ๑.๑ ม.๒/๗ บรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวใจและนำเสนอตัวอย่างประกอบ	บรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวใจและนำเสนอตัวอย่างประกอบ	๕	๓๐
๔	ศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล	ศ ๑.๒ ม.๒/๑ ระบุ และบรรยายเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน ม.๒/๒ บรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัยโดยเน้นถึงแนวคิดและเนื้อหาของงาน ม.๒/๓ เปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบงานทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมไทยและสากล	ระบุและบรรยายเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน บรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย โดยเน้นถึงแนวคิดและเนื้อหาของงานเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบงานทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมไทยและสากล	๗	๒๐
รวมตลอดภาคเรียน				๒๐	๑๐๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๔
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชานาฏศิลป์
ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เวลา ๔ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๑ เข้าใจและแสดงออกนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ไทย ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๑ อธิบายการบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดง
- ม.๒/๓ วิเคราะห์การแสดงของตนเองและผู้อื่น โดยใช้ทฤษฎีหรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสม
- ม.๒/๔ เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการแสดง
- ม.๒/๕ เชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะการแสดงที่มีความอ่อนช้อยงดงาม ในการจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยจะต้องมีศิลปะแขนงต่าง ๆ มาเกี่ยวข้อง มีหลักในการสร้างสรรค์เพื่อให้การแสดงสวยงามประทับใจต่อผู้ชม นอกจากนี้การวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดง ผู้วิเคราะห์และวิจารณ์จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการแสดง จะทำให้วิเคราะห์และวิจารณ์ได้ถูกต้องและต้องไม่มีอคติต่อการแสดง

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย
- หลักการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย
- ความสัมพันธ์การบูรณาการนาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

ทักษะ/กระบวนการ

- สามารถวิเคราะห์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

เจตคติ

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ชิ้นงานที่ ๑ วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์

ชิ้นงานที่ ๒ วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย

ชิ้นงานที่ ๓ วิเคราะห์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

ชิ้นงานที่ ๔ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย	วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่าง
๒. วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย	วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๓. วิจารณ์การ แสดงนาฏศิลป์ไทย	วิจารณ์การแสดง นาฏศิลป์ไทยได้ สัมพันธ์กับหัวข้อที่ กำหนดและแตกต่าง จากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็น ถึงความสัมพันธ์กับ ตนเองและผู้อื่น	วิจารณ์การแสดง นาฏศิลป์ไทยได้ สัมพันธ์กับหัวข้อ ที่กำหนดและ แตกต่างจากที่ครู ยกตัวอย่าง แต่ เชื่อมโยงให้เห็นเฉ พาตนเอง	วิจารณ์การแสดง นาฏศิลป์ไทยได้ สัมพันธ์กับหัวข้อ ที่กำหนดตามที่ ครูยกตัวอย่างแต่ มีการดัดแปลง ให้แตกต่าง	วิจารณ์การแสดง นาฏศิลป์ไทยได้ สัมพันธ์กับหัวข้อที่ กำหนดตามที่ครู ยกตัวอย่าง
๔. วิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของ นาฏศิลป์	อธิบายการบูรณาการ ศิลปะแขนงอื่น ๆ กับ การแสดงได้ถูกต้อง เหมาะสมครบ ทั้ง ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) แสง สี เสียง ๒) ฉาก ๓) เครื่องแต่งกาย ๔) อุปกรณ์ ประกอบการแสดง และสามารถเชื่อมโยง การเรียนรู้ระหว่าง นาฏศิลป์กับสาระ การเรียนรู้อื่น ๆ ได้ น่าสนใจ ๕ สาระการ เรียนรู้ขึ้นไป และ สัมพันธ์กันดี	อธิบายการบูรณา การศิลปะแขนง อื่น ๆ กับการแสดง ได้ถูกต้อง ครบทั้ง ๔ องค์ประกอบ แต่ไม่ค่อย เหมาะสมกับการ แสดง และสามารถ เชื่อมโยงการเรียนรู้ ระหว่างนาฏศิลป์ กับสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๔ สาระการเรียนรู้ และสัมพันธ์กันดี	อธิบายการบูรณา การศิลปะแขนง อื่น ๆ กับแสดง ได้ถูกต้อง ครบ ๓องค์ประกอบ และสามารถ เชื่อมโยงการ เรียนรู้ระหว่าง นาฏศิลป์กับ สาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ได้ น่าสนใจ ๓ สาระการเรียนรู้ และสัมพันธ์กันดี	อธิบายการบูรณา การศิลปะแขนง อื่น ๆ กับแสดง ได้ถูกต้อง ๑-๒ องค์ประกอบ และ สามารถเชื่อมโยง การเรียนรู้ระหว่าง นาฏศิลป์กับสาระ การเรียนรู้อื่น ๆ ได้ น่าสนใจ ๒ สาระ การเรียนรู้และ สัมพันธ์กันดี

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน	๑๔ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑ - ๑๓	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘ - ๑๐	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๘	หมายถึง	ควรปรับปรุง
เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ผ่าน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ขอบเขตเนื้อหา องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย - การพ้องน้ำ - จังหวะดนตรี - ดนตรี - คำร้อง - การแต่งกายแต่งหน้า - อุปกรณ์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย ด้านทักษะและกระบวนการ - วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยที่ตนเองสนใจ ด้านคุณลักษณะ - ไม่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูเปิดวีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ให้นักเรียนชมแล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงที่นักเรียนรับชม ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย เรื่อง องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามจากการแสดงที่นักเรียนรับชมตามหัวข้อที่กำหนด เช่น - การแสดงที่นักเรียนรับชมมีองค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยอะไรบ้าง - องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยมีความสำคัญต่อการแสดงอย่างไร ฯลฯ ๒. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔- ๖ คน ในกลุ่มร่วมกันเลือกการแสดงนาฏศิลป์ไทยที่สนใจกลุ่มละ ๑ การแสดง จากนั้นนำการแสดงที่สนใจมาวิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยโดยเขียนเป็นผังมโนทัศน์ ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย	แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. วีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ “ระบำนางกอย” ๒. ใบความรู้ ๓. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ชิ้นงานที่ ๑ ผังมโนทัศน์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจองค์ประกอบ นาฏศิลป์ไทย	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - วิเคราะห์องค์ประกอบ นาฏศิลป์ไทยที่ตนเองสนใจ	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการ ทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญ ของนาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย

ที่มา : https://mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/cgibin/mcp/main_php/print_informed.php?id_count_inform=29159

องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะการแสดงที่มีความงดงาม อ่อนช้อย และเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่อยู่คู่ชาติไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การแสดงนาฏศิลป์ไทยแต่ละประเภทที่มีความงดงามนั้นจะต้องมีองค์ประกอบนาฏศิลป์ที่ช่วยให้การแสดงมีความงดงามและสมบูรณ์ ดังนี้

๑. การฟ้อนรำหรือลีลาการใช้ท่ารำ

การแสดงนาฏศิลป์ไทยเป็นการแสดงที่มีการร่ายรำสวยงาม โดยการประดิษฐ์คิดค้นท่ารำต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบแบบแผน ให้เหมาะสมกับการแสดงเพื่อถ่ายทอดเรื่องราว และสื่อความหมายในการแสดง เช่น ระเบียบท่ารำ พรหมศาสตร์ เป็นการร่ายรำของเทวดา นางฟ้า ที่มีความหมายสวยงาม ดูมีความสุข

๒. จังหวะที่ใช้ในการแสดง

จังหวะถือว่าเป็นพื้นฐานในการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ผู้แสดงนาฏศิลป์ไทยจะต้องทำความเข้าใจกับจังหวะดนตรี เพื่อให้สามารถร่ายรำ แสดงท่าทางได้ถูกต้องตามจังหวะ หากแสดงไม่ถูกต้องตามจังหวะหรือที่เรียกว่า บอดจังหวะ จะทำให้การแสดงไม่สวยงามและไม่พร้อมเพรียง

๓. ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง

ในการแสดงนาฏศิลป์ไทย จะใช้วงปี่พาทย์บรรเลงประกอบการแสดง บทเพลงที่ใช้บรรเลงประกอบกิริยาของตัวละครแบ่งออกเป็น หน้าพาทย์ธรรมดาและหน้าพาทย์ชั้นสูง ส่วนมากบรรเลงโดยไม่มีเนื้อร้อง การบรรเลงเพลงหน้าพาทย์จะบรรเลงตามความหมายและอารมณ์ของตัวละครที่แตกต่างกันไป

๔. คำร้องหรือเนื้อร้อง

การแสดงนาฏศิลป์ไทยมีทั้งชุดการแสดงที่มีบทร้องและไม่มีบทร้องประกอบการแสดง ซึ่งในการแสดงที่มีเนื้อร้องประกอบการแสดงจะทำให้ผู้ชมเข้าใจการแสดงมากขึ้น และผู้คิดค้นประดิษฐ์ทำรำให้เหมาะสมกับคำร้องเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจการแสดงมากขึ้น และผู้คิดค้นประดิษฐ์ทำรำให้เหมาะสมกับคำร้องเพื่อให้ผู้แสดงสามารถถ่ายทอดอารมณ์ได้ถูกต้องและมีความสวยงาม เช่น ระบำดาวดึงส์ เป็นการแสดงที่มีบทร้องประกอบ มีทำนองรำที่สื่อความหมายตามบทร้อง ที่มีความยินดีปรีดา

๕. การแต่งกาย การแต่งหน้า

การแต่งกายที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ไทยจะมีความสวยงามวิจิตรและบ่งบอกถึงความเป็นไทยทำให้การแสดงมีเอกลักษณ์ เช่น การแสดงโขนที่มีการแต่งกายที่งดงาม มีศีรษะโขนที่ตกแต่งลวดลายประดิษฐ์ขึ้นอย่างวิจิตร ซึ่งศีรษะโขนก็จะแตกต่างกันไปตามลักษณะของตัวละครทำให้ผู้ชมเข้าใจการแสดงได้มากขึ้น

การแต่งหน้าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ผู้แสดงสวยงาม และอำพรางข้อบกพร่องของใบหน้าของผู้แสดงได้ นอกจากนี้ก็ยังสามารถใช้วิธีการแต่งหน้าเพื่อบอกภัยบอกลักษณะเฉพาะของตัวละครได้ เช่น แต่งหน้าคนหนุ่มให้เป็นคนแก่ แต่งหน้าให้ผู้แสดงเป็นตัวตลก เป็นต้น

๖. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง

อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงนาฏศิลป์ไทยเป็นองค์ประกอบนาฏศิลป์ที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การแสดงมีความสวยงามและมีเอกลักษณ์ซึ่ง การแสดงนาฏศิลป์ไทยบางชุดอาจไม่มีอุปกรณ์ประกอบการแสดง แต่บางชุดก็มีอุปกรณ์ประกอบการแสดง ทำให้การแสดงน่าสนใจมากขึ้น เช่น ฟ้อนเทียนมีอุปกรณ์ คือ เทียน ซึ่งจะนิยมแสดงในเวลากลางคืน ทำให้การแสดงมีความงดงามมาก

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๑ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย	วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่าง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทย รายวิชานาฏศิลป์ ศ ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจหลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย ด้านทักษะและกระบวนการ - วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยที่ตนเองสนใจ ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูเปิดวีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ไทย และทบทวนความรู้ เรื่อง องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย เรื่อง หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย พร้อมทั้งอธิบายและให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนด เช่น - การพ่อนรำหรือการใช้ลีลาท่ารำที่สวยงามจะต้องประกอบด้วยสิ่งใดบ้าง - การแสดงที่นักเรียนรับชมมีการใช้ภาษาท่าใดบ้าง - การสร้างสรรค์คำร้องหรือเนื้อร้อง มีลักษณะอย่างไร - การแต่งกายมีลักษณะอย่างไร ฯลฯ ๒. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ - ๖ คน ในกลุ่มร่วมกันเลือกการแสดงนาฏศิลป์ไทยที่สนใจกลุ่มละ ๑ การแสดง นำมาวิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยโดยเขียนเป็นผังมโนทัศน์ ขั้นสรุป ๑.ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย			แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. วีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ “ระบำพราหมณ์” ๒. ใบความรู้ ๓. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ชิ้นงานที่ ๒ ผังมโนทัศน์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจหลักและวิธีการ สร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ ไทยโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ ไทย	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - วิเคราะห์หลักและวิธีการ สร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทย โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย ตนเองสนใจ	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของ นาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
เรื่อง หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

ที่มา : https://mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/cgibin/mcp/main_php/print_informed.php?id_count_inform=29159

หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงโดยใช้อุปกรณ์ประกอบนาฏศิลป์

นอกจากการแสดงนาฏศิลป์ที่สวยงามจะต้องใช้อุปกรณ์ประกอบนาฏศิลป์แล้ว ยังต้องมีหลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดง โดยใช้อุปกรณ์ประกอบนาฏศิลป์ ดังนี้

๑. การฟ้อนรำหรือลีลาการใช้ท่ารำ

การแสดงนาฏศิลป์ไทยที่มีการฟ้อนรำหรือใช้ท่ารำที่สวยงาม จะต้องใช้ภาษาท่าทางนาฏศิลป์และนาฏยศัพท์เข้ามาสร้างสรรค์ท่าทางในการรำรำ ให้มีความสมบูรณ์ สวยงามและเหมาะสมซึ่งภาษาท่าทางนาฏศิลป์และนาฏยศัพท์ที่สามารถนำมาสร้างสรรค์การแสดงได้ มีดังนี้

๑.๑ ภาษาท่านาฏศิลป์ ภาษาท่านาฏศิลป์ คือ การใช้ลีลาท่ารำเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด กิริยาท่าทางต่าง ๆ ให้ผู้ชมได้รับรู้ เช่น ท่ารัก ท่าโกรธ ท่าดีใจ

๑.๒ นาฏยศัพท์ นาฏยศัพท์ คือ ศัพท์ที่ใช้เรียกท่าทางในการรำรำตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า เช่น จีบ สายมือ ยกเท้า

๒. จังหวะที่ใช้ในการแสดง

จังหวะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการสร้างสรรค์การแสดง ในการแสดงนาฏศิลป์ไทยมีทั้งการแสดงที่มีจังหวะช้า เร็ว และปานกลาง ผู้แสดงต้องสามารถเข้าใจจังหวะ จับจังหวะในการแสดงได้ซึ่งจะทำให้การสร้างสรรค์การแสดงมีความหมายงาม พร้อมเพรียง เช่น ในการแสดงระบำหมี่ต่าง ๆ เมื่อผู้แสดงเข้าใจจังหวะก็จะสามารถสร้างสรรค์ให้พร้อมเพรียง สวยงามได้

๓. ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง

การแสดงนาฏศิลป์ไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เครื่องดนตรีมาบรรเลงประกอบการแสดงเพื่อให้การแสดงมีความน่าสนใจ สมบูรณ์มากขึ้น ในการแสดงนาฏศิลป์ไทยจะมีการบรรเลงบทเพลงที่ใช้ประกอบการแสดง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๓.๑ เพลงหน้าพาทย์

เพลงหน้าพาทย์เป็นเพลงประเภทหนึ่งที่ใช้บรรเลงในการแสดงกิริยาของมนุษย์ สัตว์ วัตถุหรือธรรมชาติ เช่น ยืน เดิน กิน นอน เพลงหน้าพาทย์แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่

- เพลงหน้าพาทย์ธรรมดา ใช้กับตัวละครชั้นสามัญทั่วไปที่ไม่มีความสำคัญมากนัก เช่น เพลงเสมอ
- เพลงหน้าพาทย์ชั้นกลาง ใช้กับตัวละครที่มีความสำคัญมากขึ้น เช่น เพลงเสมอข้ามสมุทร เพลงเสมอเถร เพลงเสมอมาร
- เพลงหน้าพาทย์ชั้นสูง ใช้กับตัวละครที่สูงศักดิ์ เช่น เพลงบาทสกุณี (เสมอตินนก) เพลงดำเนินพราหมณ์

๓.๒ เพลงที่มีเนื้อร้อง

เพลงที่มีเนื้อร้อง คือ เพลงที่มีคำประพันธ์บทร้อง มีการขับร้องเพลงประกอบการแสดงเป็นบทเพลงที่ช่วยสร้างสรรค์การแสดงให้น่าสนใจ

๓.๓ เพลงภูมิหลัง

เพลงภูมิหลัง คือ เพลงที่ให้อารมณ์และความรู้สึก ซึ่งอาจมีเนื้อร้องหรือไม่ก็ได้ เป็นบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงเพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้ผู้ชมได้เข้าใจและคล้อยตามไปกับการแสดง เช่น การแสดงที่ถึงตอนพลัดพรากจากกัน มีการบรรเลงบทเพลงช้า เศร้าสื่อถึงความอาลัยอาวรณ์เสียใจ ทำให้ผู้ชมรู้สึกคล้อยตามไปกับการแสดง

๔. คำร้องหรือเนื้อร้อง

การสร้างสรรคคำร้องหรือเนื้อร้องที่ใช้ในการแสดง ผู้ประพันธ์จะต้องสร้างสรรค์เนื้อร้องให้สอดคล้องกับการแสดง มีจินตนาการสร้างสรรค์ในการประพันธ์บทเพลง เพื่อที่จะแต่งบทเพลงได้ถูกต้องและสื่ออารมณ์ของการแสดงมาสู่ผู้ชมได้เข้าใจและซาบซึ้ง

๕. การแต่งกาย การแต่งหน้า

ในการแสดงนาฏศิลป์จะต้องมีการสร้างสรรค์การแต่งกายให้มีความงดงามเหมาะสมกับผู้แสดง มีการประดับประดา ตกแต่งลวดลายของเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายให้มีความงดงามวิจิตรตระการตาเพราะการแต่งกายในการแสดงยังเป็นสิ่งที่บ่งบอกยศฐานะบรรดาศักดิ์ของตัวละครด้วย เช่น การแสดงโขนเป็นหนุมานจะต้องแต่งกายชุดสีขาว มีลายปักทักซิโด้วัตร (อ่านว่า ทัก-สี-นา-วัด) สวมหัวปลีเส้นสีขาว ปากอ้า

การแต่งหน้าในการแสดงนาฏศิลป์จะต้องมีเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ผู้แสดงสวยงาม และอำพรางข้อบกพร่องของใบหน้าของผู้แสดงได้ นอกจากนี้ก็ยังสามารถใช้วิธีการแต่งหน้าเพื่อบอกวัยบอกลักษณะเฉพาะของตัวละครได้

๖. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง

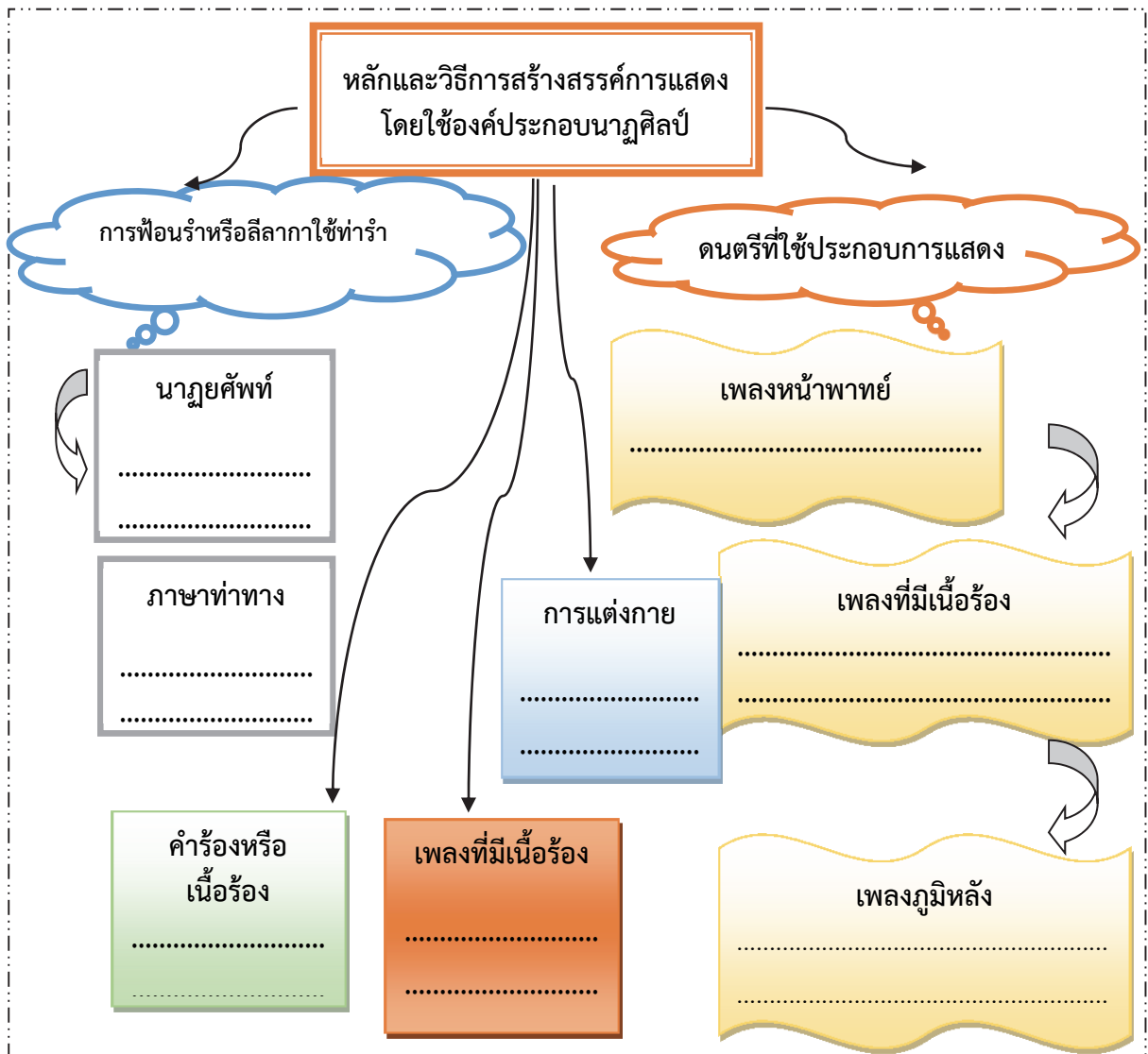
ในการแสดงนาฏศิลป์บางชุดการแสดงอาจมีอุปกรณ์ประกอบการแสดง เพื่อให้การแสดงมีความสมบูรณ์สวยงามมากขึ้น ซึ่งการสร้างสรรคอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงจะมีการออกแบบ ตกแต่งให้เหมาะสมกับชุดการแสดง เช่น การแสดงระบำตารีกีปัส มีการใช้พัดประกอบการแสดง ซึ่งมีการออกแบบพัดให้สวยงามเหมาะสมกับการแสดง

ชิ้นงานที่ ๒ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดง

ชิ้นงานที่ ๒ แบบบันทึกหลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนหลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดง ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้
สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๕. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๖. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๑ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดง
คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑.วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้อองค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย	วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้อองค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้อองค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้อองค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	วิเคราะห์หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยใช้อองค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔ เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย - หลักและวิธีการวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจหลักการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ด้านทักษะและกระบวนการ - วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ด้านคุณลักษณะ - ไม่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูเปิดวิดีโอทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ทบทวนความรู้ในคาบเรียนที่ผ่านมา ขั้นสอน ๑. ครูสนทนากับนักเรียนว่าให้นักเรียนวิจารณ์การแสดงชุดที่รับชม นักเรียนมีความรู้อะไรบ้างที่จะนำมาใช้ในการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ๒. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย เป็นการแสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการแสดงให้เห็นถึงความงามนาฏศิลป์ ผู้ที่วิจารณ์งานศิลปะจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์ไทย มีความคิด มีเหตุผลที่ดีในการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ - ๖ คน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิจารณ์การแสดงชุดที่ได้รับชม โดยใช้หลักการวิจารณ์ ว่ามีลักษณะอย่างไร มีข้อควรปรับปรุงและแก้ไขอย่างไร โดยแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ๔. ครูเลือกตัวแทนนักเรียน ๑ กลุ่ม นำเสนอผลการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันตรวจสอบและเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม	แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. วิดีทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ “ระบำพราหมณ์” ๒. ใบความรู้ ๓. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ชิ้นงานที่ ๓ บันทึกการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย รายวิชานาฏศิลป์ ๒	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้และตอบคำถาม เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยตามหัวข้อที่กำหนด เช่น - การวิจารณ์ที่ไม่ดีจะส่งผลต่อผู้แสดงและผู้จัดการแสดงอย่างไร - การวิเคราะห์ และวิจารณ์การแสดงมีประโยชน์อย่างไร ฯลฯ ๒. ครูสรุปให้นักเรียนฟังเพิ่มเติมว่า การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยในด้านต่าง ๆ นั้น ควรศึกษาถึงเอกลักษณ์ของการแสดงประเภทนั้น ๆ ให้ลึกซึ้ง จึงจะส่งผลให้การวิจารณ์ผลงานนาฏศิลป์ออกมาตรงวัตถุประสงค์ และมีคุณค่า	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจหลักการวิจารณ์ การแสดงนาฏศิลป์ไทย	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ ไทย	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญ ของนาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วิเคราะห์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

ที่มา : https://mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/cgi-bin/mcp/main_php/print_informed.php?id_count_inform=29159

หลักและวิธีการวิเคราะห์ วิเคราะห์การแสดงนาฏศิลป์

การวิเคราะห์ และวิเคราะห์การแสดงนาฏศิลป์ ผู้ที่วิเคราะห์การแสดงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์ มีความคิดและมีเหตุผลในการวิเคราะห์ วิเคราะห์การแสดงซึ่งมีหลักและวิธีการวิเคราะห์การแสดงดังนี้

๑. **ผู้วิจารณ์มีพื้นฐานทางนาฏศิลป์** หมายความว่า ผู้วิจารณ์ควรมีความรู้เกี่ยวกับหลักการแสดงนาฏศิลป์ องค์ประกอบนาฏศิลป์เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และวิเคราะห์การแสดงได้ถูกต้อง

๒. **ผู้วิจารณ์มีความสามารถทางด้านดนตรีประกอบการแสดง** หมายความว่า ผู้วิจารณ์นอกจากจะมีความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์ไทยแล้วยังต้องมีความรู้ความสามารถด้านดนตรีประกอบการแสดงด้วย จะทำให้สามารถวิเคราะห์การแสดงได้ถูกต้องว่าการแสดงนั้นใช้บทเพลงประกอบการแสดงได้ถูกต้องหรือไม่

๓. **ผู้วิจารณ์ทราบเนื้อเรื่องที่ใช้แสดงเป็นอย่างดี** หมายความว่า ผู้วิจารณ์จะต้องมีความเข้าใจเนื้อเรื่องที่ใช้ในการแสดง สามารถวิเคราะห์และวิจารณ์ได้ว่าผู้แสดงถ่ายทอดอารมณ์ได้ถูกต้องตามเนื้อหาหรือไม่

๔. **ผู้วิจารณ์มีคุณธรรม จริยธรรมในการวิเคราะห์วิจารณ์การแสดง** หมายความว่า ผู้วิจารณ์ควรมีความยุติธรรมในการวิเคราะห์ วิเคราะห์การแสดงไม่อคติ และไม่มี ความลำเอียง วิเคราะห์และวิจารณ์การแสดงอย่างเป็นกลางด้วยถ้อยคำที่สุภาพไม่ใช้ถ้อยคำรุนแรงมีเหตุผลในการวิเคราะห์ และวิจารณ์จะทำให้ผู้แสดงและผู้สร้างสรรค์การแสดงทราบข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไขการแสดงขึ้น และมีกำลังใจในการสร้างผลงานต่อไป

ชิ้นงานที่ ๓ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

ชิ้นงานที่ ๓ แบบบันทึกการวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดงความคิดเห็นเรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย
ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๕. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๖. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

การแสดงที่ชม.....

ลักษณะการแสดง.....

.....
.....
.....

ความเหมาะสมของการแสดงกับองค์ประกอบนาฏศิลป์ต่าง ๆ

.....
.....
.....

ข้อปรับปรุง/เสนอแนะ.....

.....
.....
.....

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๑ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							

ลงชื่อผู้ประเมิน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่างแต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง บุรณานาฏศิลป์ รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	ขอบเขตเนื้อหา การนำนาฏศิลป์มาบูรณาการกับศิลปะ แขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจความสัมพันธ์การบูรณานาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ด้านทักษะและกระบวนการ - อธิบายความสัมพันธ์การบูรณานาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณานาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ๒. ครูให้นักเรียนดูบัตรภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทยแล้วตอบคำถาม เช่น - นักเรียนคิดว่า การแสดงชุดนี้นอกจากนาฏศิลป์แล้วมีศิลปะแขนงอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องหรือไม่ ถ้ามีมีศิลปะแขนงใดบ้าง - นักเรียนคิดว่า การนำศิลปะแขนงอื่น ๆ เข้ามาบูรณาการกับการแสดงนาฏศิลป์มีจุดประสงค์เพื่ออะไร - นักเรียนคิดว่า การแสดงชุดนี้สามารถบูรณาการกับศิลปะแขนงใดบ้าง - นักเรียนคิดว่า การแสดงชุดนี้สามารถบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ได้บ้าง ฯลฯ ๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ - ๖ ในกลุ่มร่วมกันเลือกการแสดงนาฏศิลป์ไทยที่สนใจกลุ่มละ ๑ การแสดง จากนั้นนำการแสดงที่สนใจมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. บัตรภาพ ๒. ใบความรู้ ๓. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ชิ้นงานที่ ๔ บันทึกการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์ - แบบทดสอบท้ายหน่วย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง บุรณการนาฏศิลป์ รายวิชานาฏศิลป์ ๒ ศ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นความสำคัญของการบูรณการนาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หน้าที่เรียน ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม			
		ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้การบูรณการนาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ๒. นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายหน่วย		

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ การบูรณาการนาฏศิลป์กับศิลปะ แขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายความสัมพันธ์ การบูรณาการนาฏศิลป์กับศิลปะ แขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่น ในการทำงาน - เห็นความสำคัญของการบูรณา การนาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่น และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

เรื่อง การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงนาฏศิลป์

ที่มา : https://mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/cgibin/mcp/main_php/print_informed.php?id_count_inform=29159

การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงนาฏศิลป์

การแสดงนาฏศิลป์ไทย นอกจากจะมียोगประกอบที่สำคัญที่กล่าวมาแล้ว การแสดงนาฏศิลป์ไทยยังสามารถบูรณาการกับศิลปะแขนงอื่น ๆ ได้ด้วย เช่น ด้านจิตรศิลป์ ประติมากรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรม ซึ่งนำมาบูรณาการในการแสดงเพื่อให้การแสดงมีความสวยงาม น่าสนใจ ศิลปะแขนงอื่น ๆ ที่นำมาใช้กับการแสดงนาฏศิลป์ไทย มีดังนี้

๑. แสง สี เสียง

การแสดงนาฏศิลป์ไทยชุดต่าง ๆ จะมีการนำศิลปะด้าน แสง สี เสียงมาใช้ในการแสดงเพื่อให้การแสดงมีความสมบูรณ์สวยงามในด้านแสง สี ที่ใช้ในการแสดง ควรมีความเหมาะสมสัมพันธ์กับเครื่องแต่งกาย ทำให้การแต่งกายในการแสดงมีความสวยงามโดดเด่น ในด้านเสียงควรมีความเหมาะสมกับสถานที่ที่ใช้ในการแสดง เสียงไม่ดังหรือเบาจนเกินไป มีการจัดระบบเสียงเพื่อให้ผู้ชมสามารถได้ยินเสียงชัดเจน เพื่อให้ผู้ชมได้รับความสุนทรีย์ในการชมการแสดงอย่างเต็มที่

๒. ฉาก

ฉากเป็นสิ่งที่ทำให้บทแสดงมีความสวยงามน่าสนใจ และทำให้ผู้ชมเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น ซึ่งในการสร้างสรรค์ฉากจะมีการนำศิลปะด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรมหรือประติมากรรม มามีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างฉาก ทำให้ฉากมีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างฉาก ทำให้ฉากมีความโดดเด่น สมบูรณ์ สวยงาม เช่น การแสดงระบำโบราณคดีที่มีฉากเป็นโบราณสถาน

๓. เครื่องแต่งกาย

การแสดงนาฏศิลป์ไทยแต่ละชุดการแสดง จะมีลักษณะการแต่งกายที่แตกต่างกันไป ซึ่งทำให้การแสดงมีความสวยงามและเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงลักษณะของตัวละคร ในการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงมีการผสมผสานกับศิลปะด้านจิตรกรรมในการออกแบบลวดลายของเครื่องกายให้เหมาะสมกับการแสดง เช่น การแต่งกายในการแสดงระบำลพบุรี มีลักษณะเครื่องแต่งกายที่บ่งบอกถึงสมัยลพบุรี แสดงให้เห็นถึงศิลปะลพบุรี

ที่มา : <https://pantip.com/topic/34756712>

๔. อุปกรณ์การแสดง

อุปกรณ์การแสดงเป็นสิ่งที่ทำให้การแสดงมีความน่าสนใจมากขึ้น ในการสร้างสรรค์อุปกรณ์การแสดงสามารถนำความรู้ด้านจิตรกรรมมาใช้ในการออกแบบ ตกแต่งลวดลายอุปกรณ์การแสดงให้มีความสวยงาม เช่น การแสดงเซิ้งกระติบ อุปกรณ์การแสดง คือ กระติบข้าวที่มีการสานกระติบลวดลายสวยงาม

บัตรภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย
การแสดง ชุด ระบำนพรัตน์

ที่มา : <https://sites.google.com/site/rathsuda2255/>

บัตรภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย
การแสดง ชุด ระบำศรีพทุทเศศวร

ที่มา : http://www.isan.clubs.chula.ac.th/simboard/post_view.php?room_no=0&id_main=970&star=30&pg=4

บัตรภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย
การแสดง ชุด ระเบียบพราหมณ์

ที่มา : <http://drphot.com/lifestyle/archives/1788>

บัตรภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย
การแสดง โขนพระราชนันทน์ ตอน ศักดิ์มัยราพณ์

ที่มา : <http://drphot.com/lifestyle/archives/1788>

บัตรภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย
การแสดงโขนพระราชนาน ตอน ศักดิ์มัยราพณ์

ที่มา : <http://drphot.com/lifestyle/archives/1788>

บัตรภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย
การแสดงโขนพระราชนาน ตอน ศักดิ์มัยราพณ์

ที่มา : <http://drphot.com/lifestyle/archives/1788>

ชิ้นงานที่ ๔ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์ ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๕. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๖. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

การแสดง.....

๑. ความสัมพันธ์กับศิลปะแขนงอื่น

- ๑.๑
- ๑.๒
- ๑.๓
- ๑.๔

๒. ความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 	กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 	กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ 	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

แบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานด้านนาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ทับ X ตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทยทั้งหมด
 - ก. ลีลาการใช้ท่ารำ จังหวะ
 - ข. การแต่งกาย ผู้แสดง
 - ค. อุปกรณ์การแสดง ดนตรี
 - ง. ผู้จัดการแสดง สถานที่แสดง
๒. เพราะเหตุใดการสร้างสรรค์การแสดงจึงต้องใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์
 - ก. ทำให้การแสดงมีความสมบูรณ์ สวยงาม มีเอกลักษณ์
 - ข. ทำให้การแสดงมีผู้สนใจเข้าร่วมจำนวนมาก
 - ค. ทำให้การแสดงเป็นที่นิยมและมีชื่อเสียง
 - ง. ทำให้การแสดงมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
๓. ถ้าการแสดงไม่พร้อมเพียงสวยงามควรปรับปรุงการแสดงในเรื่องใด
 - ก. เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดง
 - ข. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง
 - ค. จังหวะที่ใช้ในการแสดง
 - ง. เนื้อร้องที่ใช้ในการแสดง
๔. แสง สี เสียง มีความสำคัญต่อการแสดงอย่างไร
 - ก. ทำให้การแสดงมีความสวยงาม สมบูรณ์และมีผู้เข้าชมการแสดงจำนวนมาก
 - ข. ทำให้การแสดงมีความสวยงาม โดดเด่น ผู้ชมเข้าใจและประทับใจในการแสดง
 - ค. ทำให้การแสดงมีเอกลักษณ์ มีรูปแบบการแสดงที่แปลกใหม่กว่าการแสดงอื่น
 - ง. ทำให้การแสดงมีความเหมาะสม สวยงามและเป็นที่รู้จักทั่วไป
๕. การสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงเกี่ยวข้องกับศิลปะแขนงใดมากที่สุด
 - ก. สถาปัตยกรรม
 - ข. ประติมากรรม
 - ค. จิตรกรรม
 - ง. วรรณกรรม
๖. ถ้าการแสดงนาฏศิลป์ไทยไม่มีการบูรณาการกับศิลปะแขนงอื่น ๆ การแสดงจะเป็นอย่างไร
 - ก. การแสดงไม่สมบูรณ์ ไม่สวยงาม ไม่น่าชม
 - ข. การแสดงจะไม่มีความทันสมัย ผู้ชมไม่ชื่นชอบ
 - ค. การแสดงจะมีความแปลกใหม่มากขึ้นกว่าเดิม
 - ง. การแสดงจะมีเอกลักษณ์และความงามที่โดดเด่น

๗. นาฏศิลป์มีความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอย่างไร
 - ก. มีความเชื่อมโยงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์
 - ข. มีการอาศัยองค์ประกอบของแสง สี เสียง
 - ค. มีความสัมพันธ์ในเรื่องของชุดที่ใช้ในการแสดง
 - ง. มีการตัดตอนวรรณคดีบางเรื่องมาใช้ในการแสดง
๘. ผู้วิจารณ์การแสดงที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร
 - ก. มีความชื่นชอบเนื้อเรื่องและผู้ที่วิจารณ์
 - ข. มีความตรงไปตรงมา วิจารณ์โดยใช้ความคิดส่วนตัว
 - ค. มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับผู้แสดงและผู้แสดงและผู้จัดการแสดง
 - ง. มีคุณธรรม จริยธรรม ไม่มีอคติ ไม่ลำเอียงในการวิจารณ์
๙. ข้อใดไม่ใช่หลักในการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย
 - ก. พิจารณาท่ารำตามเนื้อหาของการแสดง
 - ข. ผู้แสดงจะต้องมีหน้าตาที่คล้ายคลึงกัน
 - ค. คำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของการแสดง
 - ง. พิจารณาจากท่ารำรำที่สื่อถึงความหมายของบทร้อง
๑๐. การวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดงมีประโยชน์อย่างไร
 - ก. ทำให้ผู้สร้างสรรค์การแสดงมีความคิดสร้างสรรค์ในการแสดงที่แปลกใหม่กว่าเดิม
 - ข. ทำให้ทราบข้อบกพร่องของการแสดงและนำไปปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น
 - ค. ทำให้การแสดงมีความสมบูรณ์ มีคุณภาพ ผู้แสดงแสดงได้ดี
 - ง. ทำให้ผู้ชมการแสดงเข้าใจ และซาบซึ้งในการแสดงมากขึ้น

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๑ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							

ลงชื่อผู้ประเมิน
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์	อธิบายการบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้องเหมาะสมครบ ทั้ง ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) แสง สี เสียง ๒) ฉาก ๓) เครื่องแต่งกาย ๔) อุปกรณ์ประกอบการแสดง และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๕ สาระการเรียนรู้ขึ้นไป และสัมพันธ์กันดี	อธิบายการบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้อง ครบทั้ง ๔ องค์ประกอบ แต่ไม่ค่อยเหมาะสมกับการแสดง และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๔ สาระการเรียนรู้ และสัมพันธ์กันดี	อธิบายการบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้อง ๓ องค์ประกอบ และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๓ สาระการเรียนรู้และสัมพันธ์กันดี	อธิบายการบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้อง ๑-๒ องค์ประกอบ และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๒ สาระการเรียนรู้และสัมพันธ์กันดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การแสดงนาฏศิลป์ไทย

รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๔

รายวิชานาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๕ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๑ เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์
วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ม.๒/๓ วิเคราะห์การแสดงของตนเองและผู้อื่นโดยใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละคร
ที่เหมาะสม

ม.๒/๔ เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการแสดง

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็น
คุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด ม.๒/๒ ระบุหรือแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย ละครพื้นบ้าน หรือมหรสพอื่น ๆ
ที่เคยนิยมกันในอดีต

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การแสดงนาฏศิลป์ไทย เป็นการแสดงที่มีความอ่อนช้อยงดงาม เป็นเอกลักษณ์ของชาติ สะท้อนถึง
ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาของคนในชาติ เป็นมรดกของชาติที่ควรร่วมกันอนุรักษ์ และสืบทอด
ต่อไปยังเยาวชนรุ่นหลัง

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. ประวัติความเป็นมาและรูปแบบการแสดงระบำกฤดาภินิหาร

๒. ประวัติความเป็นมาและรูปแบบการแสดงระบำไก่

๓. ประวัติความเป็นมาและรูปแบบการแสดงรำวงมาตรฐาน

ทักษะ/กระบวนการ

๔. ปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์ไทย

๕. เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการแสดงนาฏศิลป์ไทยของตนเองและผู้อื่นเจตคติ

เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. รักความเป็นไทย

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลง คินเดียนหางย

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ปฏิบัติทำร่ำได้ถูกต้อง	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำไม่ถูกต้อง
๒. ความสวยงามอ่อนช้อย	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้สวยงาม อ่อนช้อยงดงามดีเยี่ยม	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้สวยงาม อ่อนช้อยงดงามเป็นส่วนใหญ่	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้สวยงาม อ่อนช้อยเป็นส่วนน้อย	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย
๓. ความพร้อมเพรียงในการแสดง	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้พร้อมเพรียงกันดีเยี่ยม	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้พร้อมเพรียงกันเป็นส่วนใหญ่	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้พร้อมเพรียงกันเป็นส่วนน้อย	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำไม่มีความพร้อมเพรียง
๔. ปฏิบัติทำร่ำถูกต้องตามจังหวะ	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำถูกต้องตามจังหวะดีเยี่ยม	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำถูกต้องตามจังหวะเป็นส่วนใหญ่	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำถูกต้องตามจังหวะเป็นส่วนน้อย	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำไม่ถูกต้องตามจังหวะ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๕.วิจารณ์การ แสดงนาฏศิลป์ ไทย	วิจารณ์การแสดง นาฏศิลป์ไทยได้ สัมพันธ์กับหัวข้อ ที่กำหนดและ แตกต่างจากที่ครู ยกตัวอย่าง มีการ เชื่อมโยงให้เห็นถึง ความสัมพันธ์กับ ตนเองและผู้อื่น	วิจารณ์การแสดง นาฏศิลป์ไทยได้ สัมพันธ์กับหัวข้อ ที่กำหนดและ แตกต่างจากที่ครู ยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็น เฉพาะตนเอง	วิจารณ์การแสดง นาฏศิลป์ไทยได้ สัมพันธ์กับหัวข้อ ที่กำหนดตามที่ครู ยกตัวอย่างแต่มี การดัดแปลงให้ แตกต่าง	วิจารณ์การแสดง นาฏศิลป์ไทยได้ สัมพันธ์กับหัวข้อ ที่กำหนดตามที่ครู ยกตัวอย่าง

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน	๑๖ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๕ - ๑๕	หมายถึง	ดี
คะแนน	๑๐ - ๑๔	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๑๐	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำนกฤดาภินิหาร รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การแสดงนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้
ขอบเขตเนื้อหา การแสดงนาฏศิลป์ไทย - ระบำนกฤดาภินิหาร จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาและรูปแบบการ แสดงระบำนกฤดาภินิหาร ด้านทักษะและกระบวนการ - อธิบายประวัติความเป็นมาและรูปแบบการ แสดงระบำนกฤดาภินิหาร ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	ขั้นนำ ครูเปิดวีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำนกฤดาภินิหาร ให้นักเรียนชมแล้วให้ นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงที่นักเรียนรับชมว่าการแสดง ชุดนี้มีความงดงามอย่างไร ขั้นสอน ๑. ครูนำภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำนกฤดาภินิหาร ให้นักเรียนดูพร้อมทั้ง ให้ศึกษาใบความรู้ และอธิบายประกอบ ๒. จากนั้นร่วมกันตอบคำถาม โดยครูใช้คำถามตามหัวข้อที่กำหนด เช่น - ระบำนกฤดาภินิหาร มีลักษณะและวิธีการแสดงอย่างไร - ลักษณะการแต่งกายของระบำนกฤดาภินิหาร เป็นอย่างไร - บทเพลงที่ใช้ในการแสดง มีเพลงใดบ้าง - ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เป็นอย่างไร - ระบำนกฤดาภินิหารใช้แสดงในโอกาสใดบ้าง ฯลฯ ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำนก ฤดาภินิหาร	- สื่อ ๑. วีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ “ระบำนกฤดาภินิหาร” ๒. ใบความรู้ ๓. รูปภาพ - ภาระงาน/ชิ้นงาน -

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาและรูปแบบการแสดงระบำกฤดาภินิหาร	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายประวัติความเป็นมาและรูปแบบการแสดงระบำกฤดาภินิหาร	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ระบำกฤดาภินิหาร

ที่มา : <http://www.finearts.go.th/en/node/329>

ประวัติความเป็นมา

ระบำกฤดาภินิหาร เป็นระบำที่กรมศิลปากรสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ในราว พ.ศ. ๒๔๘๖ ใช้วงดุริยางค์สากลบรรเลง โดยมีพระเจนดุริยางค์เป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสาน ด้วยต้องการให้มีรูปแบบการแสดงที่แตกต่างไปจากระบำมาตรฐานที่ได้เคยแสดงมาและต้องการให้ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ในยุคนั้น

“การปรับปรุงการแสดงตอนนี้ มุ่งหมายให้เป็นละครรำ แต่ให้กระทัดรัดเหมาะสมแก่กาลสมัย จึงต้องปรับปรุงขึ้นทั้งท่ารำ ทำนองร้อง และเพลงดนตรี ดังจะเห็นได้จากท่ารำที่เป็นแบบแผนของนาฏศิลป์ไทยแท้ ๆ ระคนกับการใช้บทอย่างแนบเนียนกระฉับกระเฉง เข้ากับทำนองดนตรี และขับร้องสนิสนม ส่วนเพลงร้องและทำนองดนตรีก็เป็นเพลงไทยโบราณแท้ หากแต่นำมาปะติดปะต่อเข้ากันเป็นชุด เพื่อให้เหมาะสมกลมกลืนกับคำร้องและท่ารำ บทร้อง และทำนองเพลง ท่ารำและเพลงดนตรีในระบำชุดนี้จึงนับเป็นระบำไทยที่พยายามปรับปรุงตัวเองให้ทันสมัยชุดหนึ่ง”

การแสดงชุดนี้อยู่ในตอนท้ายเรื่องเกียรติศักดิ์ไทย (กรมศิลปากรได้ประพันธ์เป็นบทละครสร้างจากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ครองกรุงศรีอยุธยา) อันเป็นการร่ายรำของเหล่าเทวดานางฟ้า ที่ได้ทราบถึงความเจริญรุ่งเรืองยิ่งใหญ่ของชาติไทย จึงเกิดความปิติยินดีชื่นชมโสมนัส ต่างพากันมาอวยชัยให้พร ผู้แต่งบทร้องคือ นางสุดา บุษปฤกษ์ ผู้ประพันธ์ท่ารำคือ นางลมุล ยมะคุปต์ และนางศุภลักษณ์ ภัทรนาวิก (หม่อมครุฑวัน) ผู้เชี่ยวชาญการสอนนาฏศิลป์ไทย กรมศิลปากร ด้วยความหมายอันเป็นมงคลของระบำชุดนี้ ต่อมาจึงนำออกแสดงในระบำชุดเอกเทศ มักใช้วงปี่พาทย์ไม้นวมในการบรรเลง แต่บางโอกาสก็คงใช้วงดุริยางค์สากลบรรเลงอยู่ การแสดงระบำชุดนี้ยังเป็นที่นิยมแสดงกันอย่างแพร่หลาย

รูปแบบและลักษณะการแสดง

ระบำภคณาภินิหาร มีลักษณะท่าร่าเป็นระบำหมู่คู่พระ-นาง เสมือนหนึ่งว่าเหล่าเทวดา นางฟ้า มาร่วมอวยพรยินดีในเกียรติยศ ชื่อเสียงของประเทศไทย ท่าร่าเป็นการตีบทตามคำร้องในเพลงครวญหา (ซึ่งทั้งลักษณะของท่าที่มีความหมายตรงกับคำร้องและท่าที่ความหมายสอดคล้องกับคำร้อง) และท่าร่าในเพลงจิ้นร่ว ผู้แสดงถือพานสำหรับโปรยดอกไม้ สามารถแสดงได้สองรูปแบบ คือร่าตามบทร้องสี่คำกลอน แล้วตัดไปโปรยดอกไม้ในเพลงจิ้นร่ว ซึ่งใช้เวลาในการแสดง ๕ นาที และอีกบทหนึ่ง ร่าเต็มบทร้องหกคำกลอน โปรยดอกไม้ตามบทร้อง และในเพลงจิ้นร่วซึ่งใช้เวลาในการแสดง ๖ นาที การร่าแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ออกท่าร่าในท่าร่าสอดสร้อย เพลงร่ำดึกด่ำบรรพ์

ขั้นตอนที่ ๒ ร่าตามบทเพลงในเพลงครวญหา

ขั้นตอนที่ ๓ ร่าเข้าตามทำนองดนตรีในเพลงจิ้นร่ว

ดนตรี และเพลงที่ใช้ประกอบการแสดง

ใช้วงปี่พาทย์ไม้มวม เพลงที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดง เพลงร่ำดึกด่ำบรรพ์ ครวญหาและเพลงจิ้นร่ว

เครื่องแต่งกาย

ผู้แสดงแต่งกายยืนเครื่อง พระสวมเสื้อแขนสั้น ศิราภรณ์ชฎายอดชัย นางศิราภรณ์มงกุฎกษัตริย์ อุปกรณ์ประกอบการแสดง คือ พานสำหรับโปรยดอกไม้

บทร้องระบำภคณาภินิหาร

- ปี่พาทย์ทำเพลงร่ำดึกด่ำบรรพ์ -

- ร้องเพลงครวญหา -

ปราโมทย์แสน	องค์อัสรอมรแมนแดนสวรรค์
ยินภคณาภินิหารมหัศจรรย์	เกียรติไทยลั่นลือเลื่องเรืองโรจน์
ต่างเต็มตื่นชื่นชมโสมนัส	โอษฐ์เอื้อนอรธอวยพรสุนทรศรี
แจ้วจำเรียงเสียงเพลงสดุดี	ดนตรีเรื้อยประโคมประโลมลาน
แล้วลีลาศเรีงร่าระบำร่าย	กรกรีดกรายโปรยมาลีสีประสาน
พรมน้ำทิพย์ปรงปนสุคนธาร	จักรวาลฉ่ำชื่นรื่นรมย์ครัน

- ปี่พาทย์ทำเพลงจิ้นร่ว -

หมายเหตุ

ในการแสดงครั้งแรกใช้วงดุริยางค์สากลบรรเลง ต่อมานำออกแสดงเป็นระบำชุดเอกเทศ ใช้วงปี่พาทย์ไม้มวม เครื่องห้า หรือเครื่องคู่ หรือเครื่องใหญ่ บางโอกาสใช้วงดุริยางค์สากลบรรเลง ทำนองเพลงใช้ ได้แก่ เพลงร่ำดึกด่ำบรรพ์ เพลงครวญหา และเพลงจิ้นร่ว

โอกาสที่ใช้แสดง

เดิมใช้ประกอบการแสดงในตอนท้ายละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องเกียรติศักดิ์ไทย ต่อมานิยมจัดแสดงเป็นชุดเอกเทศ สามารถแสดงในงานมงคลรื่นเริงทั่วไป

บัตรภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย
การแสดง ชุด ระเบ้ากฤดาภินิหาร

ที่มา : <http://www.finearts.go.th/en/node/329>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบายไข่ รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การแสดงนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	ขอบเขตเนื้อหา การแสดงนาฏศิลป์ไทย - ระบายไข่ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาและรูปแบบการ แสดงระบายไข่ ด้านทักษะและกระบวนการ - อธิบายประวัติความเป็นมาและรูปแบบการ แสดงระบายไข่ ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูเปิดวีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบายไข่ ให้นักเรียนชมแล้วให้นักเรียน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงที่นักเรียนรับชม ว่าการแสดงชุดนี้มีความงดงามอย่างไร ขั้นสอน ๑. ครูนำภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบายไข่ ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งให้ศึกษา ใบความรู้ และอธิบายประกอบ ๒. จากนั้นร่วมกันตอบคำถาม โดยครูใช้คำถามตามหัวข้อที่กำหนด เช่น - ระบายไข่ มีลักษณะเด่นอย่างไร - ระบายไข่ มีลักษณะและวิธีการแสดงอย่างไร - ลักษณะการแต่งกายของระบายไข่ เป็นอย่างไร - การแต่งกายของระบายไข่แตกต่างจากกระบังาดกาดากินิหารอย่างไร - บทเพลงที่ใช้ในการแสดง มีเพลงใดบ้าง - ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เป็นอย่างไร - ระบายไข่ใช้แสดงในโอกาสใดบ้าง ฯลฯ ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบายไข่	แหล่งเรียนรู้ - สื่อ ๑. วีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ “ระบายไข่” ๒. ใบความรู้ ๓. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน -

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาและรูปแบบการแสดงระบำไก่	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายประวัติความเป็นมาและรูปแบบการแสดงระบำไก่	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ระบำไก่อ

ที่มา : <https://www.bloggang.com/m/mainblog.php?id=rouenrari&month=13-07-2018&group=30&gblog=9>

ประวัติความเป็นมา

ระบำไก่อเป็นการแสดงประเพณีพระบำชุดหนึ่งในละครเรื่องพระลอ ตอนพระลอตามไก่อ ซึ่งมีเนื้อเรื่องว่า พระเพื่อน พระแพง เจ้าหญิงแห่งเมืองสรอง สั่งให้นางริน นางโรย สองพี่เลี้ยงไปเร่งรัดให้ปู่เจ้าสมิงพรายใช้ เวทมนต์คาถาไปล่อพระลอมา ปู่เจ้าสมิงพรายใช้ผีสิงสิงในไก่อแก้วและไก่อบรवार แล้วใช้ให้ไปล่อพระลอมา ซึ่งพระลอก็กับพี่เลี้ยง คือ นายแก้วและนายขวัญกำลังเดินทางมาหาพระเพื่อน พระแพง เมื่อพระลอเห็นไก่อแก้ว แล้วก็ตามจับไก่อแก้วก็หนีและล่อให้พระลอมาเมืองสรอง ในตอนนี้จะมีไก่อแก้วและบรवारไก่อออกมารำในเพลง ระบำไก่อ

ลักษณะรูปแบบการแสดง

ระบำไก่อมีลักษณะรูปแบบการแสดง ๒ แบบ คือ

แบบที่ ๑ เป็นการแสดงประเพณีพระบำ ที่มีลีลาท่ารำเลียนแบบท่ากิริยาของไก่อ ลักษณะรูปแบบการแสดงเป็นระบำเบ็ดเตล็ดชุดหนึ่งที่ใช้ในการแสดงในโอกาสต่าง ๆ

แบบที่ ๒ เป็นการแสดงประกอบการแสดงละครเรื่องพระลอ โดยมีไก่อแก้วและบรवार ไก่อออกมารำรวมกัน แล้วไก่อแก้วก็จะเข้าไปหลอกล่อพระลอให้ไปหาพระเพื่อน พระแพง ลักษณะการรำก็จะเป็นการรำเลียนแบบท่าทางของไก่อ เมื่อพระลอตามไก่อแก้วแล้วบรรดาบรवारไก่อก็จะบินเข้า

การแต่งกาย

สวมเสื้อคอกลมแขนสั้น นุ่งกางเกงขาสามส่วน สวมกรองคอ จี๋นาง เข็มขัด ข้อมือ ข้อเท้า เกล้ามวย สวมเกี้ยวติดหัวไก่อ ติดปีกและหาง

เครื่องดนตรี

เครื่องดนตรี ที่ใช้บรรเลงประกอบระบำไก่ คือ วงปี่พาทย์เครื่องห้า ประกอบด้วย ปี่ใน ฆ้องวงใหญ่ กลองทัด ตะโพนและฉิ่ง

เนื้อร้องและทำนองเพลง

เนื้อร้องเพลงระบำไก่เป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้า กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ทรงนำบทละครเรื่องลิลิตพระลอมาสร้างและปรับปรุงเป็นบทละคร มีเนื้อร้องและทำนองเพลงดังนี้ (กรมศิลปากร, ๒๕๒๕ : ๙๑-๙๒)

ร้องลาวจ้อย

สร้อยแสงแดงพระพราย	ชนเขียวลายระย้าบ
ปีกสลับเบญจรงค์	เลื่อมลายยงหงสบาท
ขอบตาชาดพะพริ้ง	สิงคสิงหอนพรายพรรณ
ขานขับเสียงเอาใจ	เดื่อหงอนไสสีล่ายอง
สองเท้าเทียมนพมาศ	ปานฉลุชาดทวารงค์
ปู่ก็ใช้ให้ฝัง	ผีก็ลงแก่ ไก่
ไก่แก้วไซร้มีกลัว	ขุณผกหัวองอาจ
ผาดผันตีปีกป้อง	ร้องเร่ร่อนน้อย

ความหมายของเนื้อเพลง

ชนไก่งามสีแดงระเรื่อผสมสีเขียวมันระย้าบ ปีกของไก่สลับสีเบญจรงค์ (๕ สี) งดงามด้วยลวดลายงดงาม ขอบตาสีแดงชาด มีหงอนสวยงาม ขันได้ไพเราะ มีเดื่อสีเหลือง เท้าทั้งสองมีลวดลายงดงามดังทอง เนื้อแท้ มีลวดลายฉลุ ลงสีงดงาม ปู่เจ้าสมิงพรายสั่งให้ฝังสิ่งไก่ ให้ไปล่อพระลอมา

โอกาสที่ใช้แสดง

ระบำไก่ ใช้แสดงได้สองโอกาส คือ

๑. เป็นระบำประกอบการแสดงละครเรื่องลิลิตพระลอ ตอนพระลอตามไก่
๒. เป็นระบำเบ็ดเตล็ดใช้แสดงในโอกาสทั่วไป

บัตรภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย
การแสดง ชุด ระเบ้าไก่

ที่มา : <https://www.bloggang.com/m/mainblog.php?id=rouenrari&month=13-07-2018&group=30&gblog=9>

ที่มา : www.koratttheatre.go.th ระเบ้าไก่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย รำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การแสดงนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูเปิดวีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ไทย รำวงมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย ให้นักเรียนชมแล้วร่วมกันวิเคราะห์องค์ประกอบของนาฏศิลป์ ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ รำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงายและดูรูปภาพ พร้อมทั้งอธิบายประกอบ ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม โดยครูใช้คำถาม เช่น - รำวงมาตรฐาน มีลักษณะและวิธีการแสดงอย่างไร - ลักษณะการแต่งกายของรำวงมาตรฐาน เป็นอย่างไร - บทเพลงที่ใช้ในการแสดง มีเพลงใดบ้าง ฯลฯ ๓. ครูนำชาร์ตเพลงคืนเดือนหงายมาให้นักเรียนดูและอ่านเนื้อร้องพร้อมกัน จากนั้นครูเปิดเพลงคืนเดือนหงายให้นักเรียนฟังและร้องจนถูกต้องพร้อมเพรียง ๔. ครูสาธิตท่าเพลงคืนเดือนหงายให้นักเรียนดู พร้อมอธิบายท่ารำประกอบเมื่อจบการสาธิตในแต่ละท่า ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย รำวงมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย	แหล่งเรียนรู้ - สื่อ ๑. วีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ “รำวงมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย” ๒. ใบความรู้ ๓. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาและรูปแบบการรังวางมาตรฐาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายประวัติความเป็นมาและรูปแบบการแสดงรังวางมาตรฐาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ รำวงมาตรฐาน เพลง คินเดือนหงาย

ที่มา : <https://sites.google.com/site/ajanthus/rawng-matrthan>

ประวัติความเป็นมาของรำวงมาตรฐาน

“รำวงมาตรฐาน” เป็นการแสดงที่มีวิวัฒนาการมาจาก “รำโทน” (กรมศิลปากร, ๒๕๕๐ : ๑๓๖ - ๑๔๓) เป็นการรำและการร้องของชาวบ้านซึ่งมีผู้รำทั้งชายและหญิง รำกันเป็นคู่ ๆ รอบ ๆ ครกตำข้าวที่วางคว่ำไว้ หรือไม่ก็รำกันเป็นวงกลม โดยมีโทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ลักษณะการรำและการร้องเป็นไปตามความถนัด ไม่มีแบบแผนกำหนดไว้ คงเป็นการรำและร้องง่าย ๆ มุ่งเน้นที่ความสนุกสนานรื่นเริงเป็นสำคัญ เช่น เพลงขอมาลี เพลงยวนยาเหล เพลงหล่อจริงนงนารา เพลงตามองตา เพลงใกล้เข้าไปอีกนิด เป็นต้น ด้วยเหตุที่การรำชนิดนี้มีโทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ จึงเรียกการแสดงชุดนี้ว่า รำโทน

ต่อมา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๗ ในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของการละเล่นรื่นเริงประจำชาติและเห็นว่าคนไทยนิยมเล่นรำโทนกันอย่างแพร่หลาย ถ้าปรับปรุงการเล่นรำโทนให้เป็นระเบียบทั้งเพลงร้อง ลีลาท่ารำ และการแต่งกายจะทำให้การเล่นรำโทนเป็นที่น่านิยมมากยิ่งขึ้น จึงได้มอบหมายให้กรมศิลปากรปรับปรุงรำโทนเสียใหม่ให้เป็นมาตรฐาน มีการแต่งเนื้อร้องทำนองเพลง และนำท่ารำจากเพลงแม่บทมากำหนดเป็นท่ารำเฉพาะ แต่ละเพลงอย่างเป็นแบบแผน การรำวงมาตรฐานประกอบด้วยเพลงทั้งหมด ๑๐ เพลง โดย กรมศิลปากรแต่งเนื้อร้องจำนวน ๔ เพลง และท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลย์สงคราม แต่งเนื้อร้องเพิ่มอีก ๖ เพลง ผู้คิดประดิษฐ์ท่ารำประกอบเพลงรำวงทั้ง ๑๐ เพลงนั้นคือ คณะอาจารย์ด้านนาฏศิลป์ของกรมศิลปากรได้ช่วยกันคิดประดิษฐ์ท่ารำให้งดงามถูกต้องตามหลักนาฏศิลป์ กำหนดให้เป็นแบบมาตรฐาน ผู้คิดประดิษฐ์ท่ารำของรำวงมาตรฐาน คือ หม่อมต่วน (นางศุภลักษณ์ ภัทรนาวิก) คุ้มมัลลีย์ คงประภัสร์ คุรุณมูล ยมะคุปต์ และครูผัน โมรากุล ต่อมาได้มีการนำรำวงนี้ไปสลับกับวงลีลาศ ทำให้ชาวต่างประเทศรู้จักรำวง เพื่อให้ประชาชนชาวไทยได้เล่นกันแพร่หลาย และมีแบบแผนอันเดียวกัน กรมศิลปากรจึงเรียกว่า “รำวงมาตรฐาน”

เพลงและท่ารำที่ใช้ในรำวงมาตรฐาน

ที่	เพลง	ท่ารำ
๑	เพลงงามแสงเดือน	ท่าสอดสร้อยมาลา
๒	เพลงชาวไทย	ท่าชักแบ่งผัดหน้า
๓	เพลงรำมาชิมารำ	ท่ารำส่าย
๔	เพลงคืนเดือนหงาย	ท่าสอดสร้อยมาลาแปลง
๕	เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	ท่าแขกเต้าเข้ารัง และ ท่าผาลาเพียงไหล่
๖	เพลงดอกไม้ของชาติ	ท่ารำยั่ว
๗	เพลงหญิงไทยใจงาม	ท่าพรหมสี่หน้า และ ท่ายุ่งพื่อนหาง
๘	เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	ท่าช้างประสานงา และ ท่าจันทร์ทรงกลด
๙	เพลงยอดชายใจหาญ	(หญิง) ท่าชนะนี้ร้ายไม้ (ชาย) ท่าจ่อเพลิงกาฬ
๑๐	เพลงบุชานักรบ	เทียวกี่ ๑ (หญิง) ท่าขัดจางนาง (ชาย) ท่าจันทร์ทรงกรด เทียวกี่ ๒ (หญิง) ท่าล้อแก้ว (ชาย) ขอล้อแก้ว

รูปแบบและลักษณะการแสดง

รำวงมาตรฐาน เป็นการรำหมู่ ท่ารำประดิษฐ์ขึ้นจากท่ารำมาตรฐานในเพลงแม่บท ความสวยงามของการรำ อยู่ที่กระบวนท่ารำที่มีลักษณะเฉพาะในแต่ละเพลงและเครื่องแต่งกายไทยในสมัยต่าง ๆ รวมทั้งรูปแบบการแสดงในลักษณะการแปรแถวเป็นวงกลม การรำแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ : ผู้แสดงชายและหญิง เดินออกมาเป็นแถวตรง ๒ แถว หันหน้าเข้าหากัน ต่างฝ่ายทำความเคารพด้วยการไหว้

ขั้นตอนที่ ๒ : รำแปรแถวเป็นวงกลมตามทำนองเพลงและรำตามบทร้อง รวม ๑๐ เพลง โดยเปลี่ยนท่ารำไปตามเพลงต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่เพลงงามแสงเดือน เพลงชาวไทย เพลงรำมาชิมารำ เพลงคืนเดือนหงาย เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ เพลงดอกไม้ของชาติ เพลงหญิงไทยใจงาม เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า เพลงยอดชายใจหาญ และเพลงบุชานักรบ

ขั้นตอนที่ ๓ : เมื่อรำจบบทร้องในเพลงที่ ๑๐ ผู้แสดงรำเข้าเวททีละคู่ ตามทำนองเพลงจนจบ

การแต่งกาย

มีการกำหนดการแต่งกายของผู้แสดง ให้มีระเบียบด้วยการใช้ชุดไทย และชุดสากลนิยม โดยแต่งเป็นคู่ ๆ รับกันทั้งชายและหญิง ซึ่งสามารถแต่งได้ ๔ แบบ คือ

แบบที่ ๑ แบบชาวบ้าน

ชาย : นุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อคอพวงมาลัย เอวคาดผ้าห้อยชายด้านหน้า

หญิง : นุ่งโจงกระเบน ห่มผ้าสไบอัดจีบ ปลอยผม ประดับดอกไม้ที่ผมด้านซ้าย คาดเข็มขัดใส่เครื่องประดับ

แบบที่ ๒ แบบรัชกาลที่ ๓

ชาย : นุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อราชปะแตน ใส่ถุงเท้ารองเท้า

หญิง : นุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อลูกไม้ สไบพาดบ่าผูกเป็นโบ ทิ้งชายไว้ข้างลำตัวด้านซ้าย
ใส่เครื่องประดับมุก

แบบที่ ๓ แบบสากลนิยม

ชาย : นุ่งกางเกง สวมสูท ผูกเนคไท

หญิง : นุ่งกระโปรงป้ายข้าง ยาวกรอมเท้า ใส่เสื้อคอกลมแขนกระบอก

แบบที่ ๔ แบบราตรีสโมสร

ชาย : นุ่งกางเกง สวมเสื้อคอพระราชทาน ผ่าคาดเอวห้อยชายด้านหน้า

หญิง : นุ่งโปรงยาวจีบหน้านาง ใส่เสื้อจับเดฟ ชายผ้าห้อยจากบ่าลงไปทางด้านล่าง เปิดไหล่ขวา
ศีรษะทำผมเกล้าเป็นมวยสูง ใส่เกี้ยว และเครื่องประดับ

คำร้อง : จมื่นมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เศวตนันท์) หัวหน้ากองการสังคีต กรมศิลปากร (ประพันธ์ในนามกรมศิลปากร)

ทำนอง : อาจารย์มนตรี ตราโมท

เนื้อเพลง :

ยามกลางคืนเดือนหงาย
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต
เย็นร่มธงไทยปกไปทั่วหล้า

เย็นพระพายโบกพลั่วปลิวมา
เท่าเย็นผูกมิตรไม่เปื้อนระอา
เย็นยี่งน้ำฟ้ามาประพรมเอย

ความหมายเพลง : เวลากลางคืน เป็นคืนเดือนหงาย มีลมพัดมาเย็นสบายใจ แต่ก็ยังไม่สบายใจเท่ากับการที่ได้ผูกมิตรกับผู้อื่น และที่ร่มเย็นไปทั่ว ทุกแห่งยิ่งกว่าน้ำฝนที่โปรยลงมา ก็คือการที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่เป็นเอกราช มีธงชาติไทยเป็นเอกลักษณ์ ทำให้ร่มเย็นทั่วไป

บัตรภาพการแต่งกายร่วางมาตรฐาน

ที่มา : <http://imglogy.com/tag/ร่วางมาตรฐาน>

ที่มา : <http://imglogy.com/tag/ร่วางมาตรฐาน>

ที่มา : <http://imglogy.com/tag/ร้าวงมาตรฐาน>

ที่มา : <http://imglogy.com/tag/ร้าวงมาตรฐาน>

ที่มา : <http://imglogy.com/tag/รื่องนาตรฐาน>

ที่มา : <http://imglogy.com/tag/รางวัลมาตรฐาน>

ที่มา : <http://imglogy.com/tag/ร่างมาตรฐาน>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย (๑) รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การแสดงนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	
ขอบเขตเนื้อหา การแสดงนาฏศิลป์ไทย - ร่างมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนทบทวนความรู้ประวัติความเป็นมาและรูปแบบการแสดงร่างมาตรฐาน และทบทวนทำร่างมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนจับคู่แล้วฝึกปฏิบัติทำร่างมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย ๒. ครูเลือกนักเรียน ๔ - ๕ คู่ แล้วให้นักเรียนออกสาธิตทำร่างตามรูปแบบร่างมาตรฐาน ๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๘ - ๑๐ คน ฝึกปฏิบัติทำร่างมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย ๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาสาธิตทำร่างและให้เพื่อนกลุ่มอื่นวิจารณ์การแสดงของตนเองเพื่อนว่ามีข้อบกพร่องในการแสดงอะไรบ้าง และจะมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการแสดงให้พร้อมเพรียงและสวยงามขึ้นได้อย่างไร ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อบกพร่องในการแสดงและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปฝึกและสอบปฏิบัติในคาบเรียนต่อไป	- สื่อ ๑. วิดีทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ “ร่างมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย” ๒. ใบความรู้ ๓. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. ฝึกปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย ๒. การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย	
จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาและรูปแบบการแสดงร่างมาตรฐาน ด้านทักษะและกระบวนการ - ปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย - เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการแสดงร่างมาตรฐานของตนเองและผู้อื่น ด้านคุณลักษณะ - ไม่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย			

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมา และรูปแบบการร่างมาตรฐาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - ปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลง คิน เดือนหงาย - เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุง การแสดงร่างมาตรฐานของ ตนเองและผู้อื่น	สังเกตพฤติกรรม ประเมินชิ้นงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของ นาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชิ้นงานที่ ๑ เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

ชิ้นงานที่ ๓ แบบบันทึกการวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดงความคิดเห็นเรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๕. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๖. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

การแสดงของกลุ่ม.....

การปฏิบัติท่ารำ.....

.....

ความอ่อนช้อยสวยงาม.....

.....

ความพร้อมเพรียง.....

.....

จังหวะ.....

.....

ข้อปรับปรุง/เสนอแนะ.....

.....

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๑ เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑.วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดแลแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดแลแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่างแต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย (๒) รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การแสดงนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนทบทวนท่าร่างมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย ขั้นสอน ๑. ครูจับผลากลุ่มนักเรียนออกมาสอบปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย จิตรทุกกลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นหลังจากสอบปฏิบัติเสร็จ โดยใช้คำถาม เช่น - ร่างมาตรฐานมีประโยชน์และความสำคัญต่อคนไทยอย่างไรบ้าง - การแสดงนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน และร่างมาตรฐาน แสดงให้เห็นสิ่งใดของคนในชาติบ้าง - การอนุรักษ์การแสดงนาฏศิลป์มีผลดีต่อประเทศชาติอย่างไร ฯลฯ ขั้นสรุป ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้ การแสดงนาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปะการแสดงของไทยที่แสดงถึงความ เป็นเอกลักษณ์ของชาติ สะท้อนถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตของคนในชาติ เป็นสิ่งที่สร้างความบันเทิง สนุกสนานรื่นเริงให้กับคนในชาติ และเป็นมรดกของชาติที่ควรได้รับการอนุรักษ์สืบต่อไป	แหล่งเรียนรู้ - สื่อ สื่อ ๑. วิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ “ร่างมาตรฐาน เพลง คืนเดือนหงาย” ๒. ใบความรู้ ๓. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. ปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย ๒. การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาและรูปแบบการรำวงมาตรฐาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - ปฏิบัติรำวงมาตรฐาน เพลง คั่นเดือนหงาย - เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการแสดงรำวงมาตรฐานของตนเองและผู้อื่น	สอบปฏิบัติ ประเมินชิ้นงาน	แบบบันทึกคะแนน การปฏิบัติรำวงมาตรฐาน เพลง คั่นเดือนหงาย แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชิ้นงานที่ ๒ เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

ชิ้นงานที่ ๓ แบบบันทึกการวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดงความคิดเห็นเรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๒. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๓. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๔. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๕. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๖. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....

การแสดงของกลุ่ม.....

การปฏิบัติท่ารำ.....

.....

ความอ่อนช้อยสวยงาม.....

.....

ความพร้อมเพรียง.....

.....

จังหวะ.....

.....

ข้อปรับปรุง/เสนอแนะ.....

.....

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๒ เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑.วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดแลแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดแลแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่างแต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่าง

แบบประเมินการปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลง คินเดียนหงาย

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ปฏิบัติทำได้ดี				ความสวยงาม				ความพร้อม				จังหวะ				รวม	แปลผล
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑		
๑																			
๒																			
๓																			
๔																			
๕																			
๖																			
๗																			
๘																			
๙																			
๑๐																			

ลงชื่อผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน(ร่วมามาตรฐาน)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ปฏิบัติทำร่ำได้ถูกต้อง	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำไม่ถูกต้อง
๒. ความสวยงามอ่อนช้อย	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้สวยงาม อ่อนช้อยงดงามดีเยี่ยม	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้สวยงาม อ่อนช้อยงดงามเป็นส่วนใหญ่	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้สวยงาม อ่อนช้อยเป็นส่วนน้อย	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำไม่มีความสวยงามอ่อนช้อย
๓. ความพร้อมเพรียงในการแสดง	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้พร้อมเพรียงกันดีเยี่ยม	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้พร้อมเพรียงกันเป็นส่วนใหญ่	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำได้พร้อมเพรียงกันเป็นส่วนน้อย	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำไม่มีความพร้อมเพรียง
๔. ปฏิบัติทำร่ำถูกต้องตามจังหวะ	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำถูกต้องตามจังหวะดีเยี่ยม	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำถูกต้องตามจังหวะเป็นส่วนใหญ่	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำถูกต้องตามจังหวะเป็นส่วนน้อย	สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติทำร่ำไม่ถูกต้องตามจังหวะ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

คะแนน	๑๔ – ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๑ – ๑๓	หมายถึง	ดี
คะแนน	๘ – ๑๐	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๘	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ ขึ้นไป ผ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นเมือง

รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๔

รายวิชานาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๔ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด ม.๒/๑ เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

นาฏศิลป์พื้นเมือง หมายถึง ศิลปะการแสดงร่ายรำประกอบดนตรี ได้แก่ ระบำ รำ ฟ้อนต่าง ๆ ที่นิยมเล่นกันหรือแสดงกันในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะสภาพแวดล้อม ความเชื่อ ศาสนา ภาษา อุปนิสัย และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละท้องถิ่น เป็นมรดกท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์และสืบทอดต่อไป

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. ความหมาย ที่มาและปัจจัยที่มีผลต่อนาฏศิลป์พื้นเมือง
๒. รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง
๓. คุณค่าและแนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นเมือง

ทักษะ/กระบวนการ

๑. ค้นคว้าและนำเสนอการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองที่ตนเองสนใจ

เจตคติ

๑. ชื่นชมและเห็นคุณค่าของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. รักความเป็นไทย

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ชิ้นงานที่ ๑ เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ไทยทั้ง ๔ ภาค

ชิ้นงานที่ ๒ การนำเสนอรายงานการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในแต่ละภาค	เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในแต่ละภาคได้ถูกต้องชัดเจน	เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในแต่ละภาคได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในแต่ละภาคได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย	เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในแต่ละภาคไม่ถูกต้อง
๒. วิธีการนำเสนอผลงาน	๑. มีการนำเข้าสู่เนื้อเรื่อง ๒. มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ๓. กระตุ้นความสนใจและชวนผู้ฟังให้ผู้ฟังติดตาม ๔. มีความมั่นใจในการนำเสนอ	ขาดหรือไม่ชัดเจน ๑ ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน ๒ ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน มากกว่า ๒ ขั้นตอน
๓. เนื้อหา	๑. มีการจัดเรียงลำดับเนื้อหา ๒. เนื้อหามีความต่อเนื่อง ๓. เนื้อหามีความสอดคล้องกับหัวข้อ ๔. เนื้อหาสาระประโยชน์	ขาดหรือไม่ชัดเจน ๑ ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน ๒ ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน มากกว่า ๒ ขั้นตอน
๔. เวลา	นำเสนอเนื้อหาภายในเวลาที่กำหนด	ใช้เวลามากหรือน้อยกว่ากำหนดไม่เกิน ๓ นาที	ใช้เวลามากหรือน้อยกว่ากำหนดไม่เกิน ๕ นาที	ใช้เวลามากหรือน้อยกว่ากำหนดมากกว่า ๕ นาที
๕. การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม	สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม	สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม	สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่มเป็นส่วนน้อย	สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่มน้อยมาก

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน	๑๖ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๕ - ๑๕	หมายถึง	ดี
คะแนน	๑๐ - ๑๔	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๑๐	หมายถึง	ควรปรับปรุง
เกณฑ์การผ่าน	ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน		

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความรู้พื้นฐานนาฏศิลป์พื้นเมือง รายวิชานาฏศิลป์		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นาฏศิลป์พื้นเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		
ขอบเขตเนื้อหา นาฏศิลป์พื้นเมือง - ความรู้พื้นฐานนาฏศิลป์พื้นเมือง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจความหมาย ที่มาและปัจจัยที่มีผล ต่อนาฏศิลป์พื้นเมือง ด้านทักษะและกระบวนการ - อธิบายความหมาย ที่มาและปัจจัยที่มีผลต่อ นาฏศิลป์พื้นเมือง ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำภาพที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ เช่น ภาพการฟ้อนรำ ภาพบ้านเรือนประจำภาค ภาพอาหารประจำภาค หรือภาพการแต่งกายประจำภาค มาให้นักเรียนดู จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของวัฒนธรรมในแต่ละภาค ขั้นสอน ๑. ครูนำภาพการแสดงพื้นเมืองภาคต่างๆ มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่า การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในภาพเป็นของภาคใด ๒. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ นาฏศิลป์พื้นเมือง เรื่อง ความหมาย ที่มาและปัจจัยที่มีผลต่อนาฏศิลป์พื้นเมือง และอธิบายประกอบ พร้อมทั้งให้นักเรียนตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนด เช่น - การที่แต่ละท้องถิ่นมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ต่างกันนั้น จะส่งผลต่อการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองหรือไม่ ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ความหมาย ที่มาและปัจจัยที่มีผลต่อนาฏศิลป์พื้นเมือง	แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. รูปภาพ ๒. ใบความรู้ ภาระงาน/ชิ้นงาน -

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจความหมาย ที่มาและปัจจัยที่มีผลต่อ นาฏศิลป์พื้นเมือง	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายความหมาย ที่มาและปัจจัยที่มีผลต่อ นาฏศิลป์พื้นเมือง	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่น ในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญ ของนาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมือง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความรู้พื้นฐานนาฏศิลป์พื้นเมือง

ที่มา : <http://poppy-porntipa.blogspot.com>

ความหมายของนาฏศิลป์พื้นเมือง

นาฏศิลป์พื้นเมือง หมายถึง ศิลปะการแสดงร่ายรำประกอบดนตรี ได้แก่ ระบำ รำ ฟ้อนต่าง ๆ ที่นิยมเล่นกัน หรือ แสดงกันในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะสภาพแวดล้อม ความเชื่อ ศาสนา ภาษา อุปนิสัย และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละท้องถิ่น อาจมีการพัฒนา ดัดแปลงมาจากการละเล่นพื้นเมืองของท้องถิ่นนั้น ๆ การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า ที่บรรพบุรุษไทยได้สั่งสม สร้างสรรค์ และสืบทอดไว้เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เพื่อให้รุ่นลูกหลานได้เรียนรู้และรักในคุณค่าในศิลปะไทยในแขนงนี้ เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และพร้อมที่จะช่วยสืบทอด จรรโลง และธำรงไว้เป็นสมบัติของชาติสืบไป ซึ่งการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองของไทยแบ่งออกเป็น ๔ ภูมิภาค และแต่ละภาคจะมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไป

การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง เป็นการแสดงเพื่อก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันตามสภาพภูมิประเทศ สังคม วัฒนธรรม แต่ละท้องถิ่น ดังนั้นการแบ่งประเภทของการแสดงพื้นเมืองของไทย โดยทั่วไปจะแบ่งตามส่วนภูมิภาค ดังนี้

๑. การแสดงพื้นเมืองของภาคเหนือ
๒. การแสดงพื้นเมืองของภาคกลาง
๓. การแสดงพื้นเมืองของอีสาน
๔. การแสดงพื้นเมืองของใต้

ที่มาของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง

การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองมีที่มาดังนี้

๑. พิธีกรรมและความเชื่อของคนไทยในท้องถิ่น ที่มีประกอบพิธีกรรม บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จึงเกิดการฟ้อนรำขึ้น
๒. เกิดจากการละเล่นพื้นเมือง เนื่องจากคนในท้องถิ่นมีการละเล่นในงานเทศกาลต่าง ๆ จึงเกิดการร่ายรำเพื่อให้งานหรือเทศกาลนั้นมีความสนุกสนาน
๓. เพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยและสร้างความบันเทิงใจให้กับคนในท้องถิ่น จึงเกิดการแสดงต่าง ๆ ขึ้น

การแสดงนาฏศิลป์มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความบันเทิง และใช้ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น เช่น การฟ้อนผีมดผีเม้ง เป็นการฟ้อนรำเพื่อบูชาผีปู่ย่า ระเบิดารีกีปัส เป็นการร่ายรำเพื่อเฉลิมฉลองใช้ในงานรื่นเริงต่าง ๆ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนาฏศิลป์พื้นเมือง

การแสดงพื้นเมืองของไทยแบ่งออกเป็น ๔ ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคอีสาน แต่ละภาคจะมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันออกไปทั้งรูปแบบของเพลงพื้นเมือง และการแสดงพื้นเมือง สิ่งเหล่านี้เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

๑. ปัจจัยสภาพทางภูมิศาสตร์ มีอิทธิพลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละภาค เนื่องจากในสมัยอดีตการคมนาคมติดต่อกับส่วนกลางยากลำบาก ในภูมิภาคที่อยู่ห่างไกลจึงมักจะรับวัฒนธรรมจากประเทศใกล้เคียงเข้ามาในสังคมนั้น

- ภาคกลาง ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเหมาะแก่การทำนา เพาะปลูก ทำไร่ ทำสวน การแสดงพื้นเมืองจึงมีการบวงสรวงขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้มีพืชพันธุ์ธัญญาหารสมบูรณ์
- ภาคเหนือ ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา อุดมด้วยทรัพยากรธรรมชาติมีพันธุ์ไม้ที่สวยงาม นานาชนิด ส่งผลให้ชาวเหนือนิยมเย็บแฉ่มใส่ นาฏศิลป์พื้นเมืองจึงมีลีลาเชื่องช้า ละเมียดละไม
- ภาคอีสาน ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบค่อนข้างแห้งแล้ง ส่งผลให้นาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน ฟ้อนรำ
- เพื่อเชนสรวงบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นการฟ้อนรำเพื่อความเป็นสิริมงคล และสร้างความสนุกสนานในงานเทศกาลต่าง ๆ
- ภาคใต้ ภูมิประเทศติดต่อกับมลายูจึงทำให้รับเอาศิลปะของมลายูมาผสมผสานกับท้องถิ่น นาฏศิลป์พื้นเมืองจึงมีลักษณะเป็นการเต้นรำตามจังหวะดนตรีเน้นลีลาการเคลื่อนไหวของมือและเท้า

๒. ขนบธรรมเนียมประเพณี คำว่า “ประเพณี” มาจากศัพท์บาลีสันสกฤตว่า “ปเวณิ ; ประเวริ” ได้แก่ ขนบธรรมเนียมหรือแบบแผน คนเราไม่ว่าชาติไหน ภาษาใด ย่อมต้องมีประเพณีเป็นของตนเอง คนในชาติต้องเคารพนับถือ ถ้าไม่เคารพนับถือจะถูกตราหน้าว่าเป็นคนไม่มีชาติ ในเรื่องประเพณีของประชาชนทุกภูมิภาคส่วนมากจะมีขึ้นในลักษณะที่คล้ายคลึงกันบ้าง และแตกต่างกันบ้างในบางประเพณี

๓. ศาสนา เป็นสิ่งสำคัญมากมาสิ่งหนึ่ง ที่ทำให้เกิดการแสดงพื้นเมืองแตกต่างกันออกไปในแต่ละท้องถิ่นหรือในแต่ละภูมิภาค สำหรับประเทศไทยนับเป็นประเทศหนึ่งที่มีความเป็นประชาธิปไตยในเรื่องการนับถือศาสนา ทำให้ประชาชนมีโอกาสนในการเลือกนับถือศาสนาที่ตนเองชอบได้อย่างอิสระ ผลของการนับถือศาสนานั้นมักมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเพณีความเชื่อ อันเป็นผลให้เกิดการแสดงพื้นเมืองแตกต่างกันไป

๔. ความเชื่อ เป็นเรื่องที่มีความผูกพันในวิถีชีวิตของคนไทยมานาน ความเชื่อมีผลทำให้เกิดรูปแบบของประเพณีต่าง ๆ อันเป็นผลต่อการแสดงพื้นเมืองอย่างยิ่งในแต่ละท้องถิ่น โดยแต่ละท้องถิ่นก็จะแตกต่างกันออกไป

๕. ค่านิยม เรื่องของค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญขั้นมูลฐานในการทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมบุคคล เพราะพฤติกรรมหรือการแสดงออกต่าง ๆ ของบุคคล ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะค่านิยมที่ผู้นั้นมีอยู่ ค่านิยมที่เราัมักพบในแต่ละท้องถิ่นแต่ละภาค เช่น ค่านิยมเกี่ยวกับการทำบุญ ค่านิยมเกี่ยวกับความสนุกสนาน ค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นต้น

๖. การประกอบอาชีพ ท้องถิ่นที่ต่างกัน มีการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพที่แตกต่างกันไป ตามลักษณะของท้องถิ่นนั้น การแสดงพื้นเมืองจะมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่นนั้น ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ

๗. วัฒนธรรมต่างชาติ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้แต่ละภาครับอิทธิพลของการแสดงจากประเทศเพื่อนบ้าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นาฏศิลป์พื้นเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง รายวิชานาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา นาฏศิลป์พื้นเมือง - การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง ด้านทักษะและกระบวนการ - อธิบายรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำภาพที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ เช่น ภาพการฟ้อนรำ ภาพบ้านเรือนประจําภาค ภาพอาหารประจําภาค หรือภาพการแต่งกาย ประจําภาคมาให้ให้นักเรียนดู จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของวัฒนธรรมในแต่ละภาค ขั้นสอน ๑. ครูนำภาพการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองทั้ง ๔ ภาค มาให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนสังเกตว่า การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในแต่ละภาคนั้นมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นอย่างไร ๒. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลางและอธิบายประกอบ พร้อมทั้งให้นักเรียนตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนด เช่น - การแต่งกายของภาคเหนือและภาคกลาง มีลักษณะเป็นอย่างไร - ภาษาพูดของภาคเหนือและภาคกลาง มีลักษณะเป็นอย่างไร - การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง มีลักษณะอย่างไร ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง	แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. รูปภาพ ๒. ใบความรู้ ภาระงาน/ชิ้นงาน -

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจรูปแบบ การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ภาคเหนือและภาคกลาง	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายรูปแบบการแสดง นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและ ภาคกลาง	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของ นาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมือง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง

ที่มา : <http://poppy-porntipa.blogspot.com>

วัฒนธรรมและนาฏศิลป์พื้นเมืองของไทย ๔ ภูมิภาค

วัฒนธรรมและนาฏศิลป์พื้นเมืองของไทยแบ่งออกเป็น ๔ ภูมิภาคซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน สะท้อนถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนไทยในท้องถิ่น มีลักษณะ ดังนี้

๑. นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือ

วัฒนธรรมภาคเหนือ หรือ วัฒนธรรมไทยล้านนา เป็นภูมิภาคที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีคนไทยหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่และได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน คือ พม่า และลาว วัฒนธรรมภาคเหนือ มีลักษณะดังนี้

- วัฒนธรรมทางสังคมคน ในภาคเหนือจะอยู่กันแบบครอบครัว รักสงบ มีนิสัยอ่อนโยนเป็นมิตร จึงได้ชื่อว่า ถิ่นไทยงาม

- วัฒนธรรมด้านที่อยู่อาศัย คนในภาคเหนือนิยมสร้างบ้านด้วยไม้ มุงด้วยกระเบื้องดินเผาแบบใบตองตึง มีไม้กาแลที่แกะสลักลวดลายสวยงามไว้ที่หน้าจั่วเป็นสัญลักษณ์ของภาคเหนือ

- วัฒนธรรมด้านภาษา ภาคเหนือจะมีภาษาพูดและภาษาท้องถิ่นที่ใช้สื่อสารกันเรียกว่า ภาษาคำเมือง ซึ่งมีลักษณะเสียงที่ไพเราะ นุ่มนวล อ่อนหวาน แต่อาจมีสำเนียงแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น

- วัฒนธรรมด้านอาหาร ชาวล้านนานิยมรับประทานอาหารตามธรรมชาติอาจเป็นผักป่า ผักข้างไร่ต่าง ๆ และรับประทานอาหารข้าวเหนียวเป็นหลัก รสชาติของอาหารจะมีรสเค็มนำแลเผ็ด นิยมแกงแบบน้ำขลุกขลิก ไม่ใช้กะทิเยอะเหมือนภาคกลางการจัดอาหารใส่ขันโตก อาหารภาคเหนือ เช่น แกงโฮะ แกงฮังเล แคบหมู น้ำพริกหนุ่ม น้ำพริกอ่อน จิ้นส้ม (แหนม)

- วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย การแต่งกายของชาวเหนือจะแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติและกลุ่มชน ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

ผู้หญิง สวมเสื้อคอกลมหรือคอจีนแขนยาว หมวกสไบทับและเกล้าผมสวมเครื่องประดับเงินหรือทอง

ผู้ชาย สวมเสื้อคอกลมหรือคอจีนสวมกางเกงป้ายหน้า มีผ้าคาดเอว ผ้าพาดบ่า หรือผ้าโพกศีรษะ หรือสวมเสื้อม่อฮ่อม สวมกางเกงสามส่วน มีผ้าคาดเอว และสวมเครื่องประดับเงินทองนอกจากวัฒนธรรมดังกล่าวที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยการดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวเหนือแล้ว ภาคเหนือยังมีประเพณีที่สำคัญและแสดงถึงวัฒนธรรมทางภาคเหนือ เช่น ประเพณีตานก๋วยสลาก ประเพณียี่เป็ง ประเพณีบวชลูกแก้ว

ลักษณะเฉพาะของนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือ

การแสดงพื้นเมืองภาคเหนือ ศิลปะการแสดงทางภาคเหนือ เป็นลักษณะศิลปะที่มีการผสมผสานกันระหว่างชนพื้นเมืองชาติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นไทยล้านนา ไทยใหญ่ เจี้ยว รวมถึงพวกพม่าที่เคยเข้ามาปกครองล้านนาไทย ทำให้นาฏศิลป์หรือการแสดงที่เกิดขึ้นในภาคเหนือมีความหลากหลายแต่ยังคงมีเอกลักษณ์เฉพาะที่แสดงถึงความนุ่มนวลของท่วงท่า และทำนองเพลงประกอบกับความไพเราะของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ตี เป่า ที่มีความเด่นชัด ไม่ว่าจะเป็น เปียะ สะล้อ ซอ ซึง และกลอง ที่ปรากฏอยู่ในการฟ้อนประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการแสดงที่มีความเข้มแข็ง หนักแน่นในแบบฉบับของการตีกลองสะบัดชัย และการตบมะผาบ

การแสดงพื้นเมืองภาคเหนือนอกจากจะมีลักษณะเป็นแบบพื้นเมืองเดิม ไทยล้านนา ไทยใหญ่ เจี้ยวรวมถึงพม่า ผสมกันอยู่แล้ว ยังมีลักษณะการแสดงของภาคกลางรวมอยู่ด้วย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชายาพระนามว่าเจ้าดารารัศมี พระราชธิดาของพระเจ้าอินทวิชยานนท์และเจ้าแม่ทิพเกสร เจ้าเมืองเชียงใหม่ ทำให้อิทธิพลการแสดงของภาคเหนือในสมัยพระราชาชายาเจ้าดารารัศมี มีลักษณะของภาคกลางปะปนอยู่บ้าง ทำให้สามารถแบ่งลักษณะการแสดงพื้นเมืองภาคเหนือได้เป็น ๓ ลักษณะ

๑. ลักษณะการฟ้อนแบบพื้นเมืองเดิม เป็นการแสดงที่มีอยู่ตามท้องถิ่นทั่วไป เช่น ฟ้อนครีวทาน ฟ้อนเล็บ ฟ้อนเทียน เป็นต้น

๒. ลักษณะการฟ้อนที่ได้รับอิทธิพลจากชาติอื่น อาทิ พม่า ไทยใหญ่ เจี้ยว เช่น ฟ้อนไต ฟ้อนโต ฟ้อนเจี้ยว เป็นต้น

๓. ลักษณะการฟ้อนแบบคุ่มหลวง เป็นการฟ้อนที่เกิดขึ้นในคุ่มของพระราชชายา เจ้าดารารัศมี ซึ่งมีลักษณะการฟ้อนของภาคกลางผสมอยู่ เช่น ฟ้อนม่านม้วยเชียงตา ฟ้อนน้อยใจยา เป็นต้น

ปัจจุบันการแสดงพื้นเมืองภาคเหนือ วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ได้สร้างสรรค์จากท่าและทำนองเพลงพื้นเมืองล้านนา ใช้หัตถกรรมพื้นบ้านเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง เช่น ฟ้อนผาง ฟ้อนที เป็นต้น

ตัวอย่างการแสดงพื้นเมืองภาคเหนือ

- **ฟ้อนผีมด ฟ้อนผีเม็ง** เป็นการบูชาผีบรรพบุรุษ
- **ฟ้อนกิ่งกะหลา** เป็นการฟ้อนเรียนแบบนก มีลักษณะเป็นการรำคู่ เกี่ยวพาราสีหรือหยอกล้อเล่นหัวกัน
- **ตบมะผาบ** เป็นการฟ้อนด้วยมือเปล่า โดยใช้มือตบไปตามร่างกายด้วยความรวดเร็ว เพื่อให้เกิดเสียงดัง
- **ฟ้อนเล็บ** เป็นการฟ้อนแบบดั้งเดิมที่มีความสวยงาม โดยผู้ฟ้อนสวมเล็บสืทอง
- **ฟ้อนเทียน** เป็นการฟ้อนแบบดั้งเดิมแต่จะฟ้อนเวลากลางคืน โดยผู้ฟ้อนจะถือเทียน

- **ฟ้อนม่านม้วยเชียงตา** เป็นการฟ้อนที่พระราชชายา เจ้าดารารัศมีทรงประดิษฐ์ร่วมกับครูช่างฟ้อนของพม่า โดยใช้ท่าร่ายของราชสำนักพม่าผสมท่าฟ้อน โดยใช้ท่าร่ายของสำนักพม่าผสมท่าฟ้อนของไทย
- **ฟ้อนสาวไหม** เป็นการฟ้อนที่แสดงถึงกรรมวิธีการทอผ้าไหม
- **ฟ้อนผาง** เป็นการฟ้อนโดยใช้ผู้แสดงหญิงล้วน แต่งกายพื้นเมือง อุปกรณ์ประกอบการแสดงคือ ตะคันดินเผาจุดเทียน

การแสดงตีกลองสะบัดชัย

ฟ้อนผาง

ที่มา : <http://poppy-pornlipa.blogspot.com>

ฟ้อนเล็บ

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=dc9loZmtNTc>

ฟ้อนม่านมัยเชียงตา

Photographed by : abird

ที่มา : <https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=abird&month=01-09-2012&group=48&gblog=40>

ฟ้อนสาวไหม

๒. นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง

วัฒนธรรมภาคกลาง ภาคกลางมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย เพราะมีประชาชนอาศัยอยู่จำนวนมาก ทำให้สะท้อนวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ อุปนิสัยของคนในภาคกลาง รวมไปถึงลักษณะของวัฒนธรรมและศิลปะพื้นบ้าน ซึ่งลักษณะทางวัฒนธรรมมีดังนี้

- **วัฒนธรรมทางสังคม** คนในภาคกลางมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย อยู่กันแบบพึ่งพาอาศัยกัน ให้ความช่วยเหลือกัน

- **วัฒนธรรมด้านที่อยู่อาศัย** ลักษณะที่อยู่ของคนในภาคกลางจะเป็นเรือนไทยยกพื้นมีใต้ถุนสูง เพื่อป้องกันน้ำท่วม หลังคาทรงจั่วมีชายคายื่นยาว เพื่อกันฝนกันแดด แดดส่อง และให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก เรือนไทยที่เป็นที่นิยม คือ เรือนไทยฝาปะกน คือ เรือนที่ฝาทำจากไม้สัก มีไม้ลูกตั้งและลูกนอน มีแผ่นไม้บางเข้าลิ้นประกบกันสนิท หน้าจั่วทำด้วยวิธีเดียวกัน

- **วัฒนธรรมด้านภาษา** ภาษาในภาคกลางจะมีภาษาพูด และภาษาเขียนที่เป็นภาษากลาง แต่อาจมีลักษณะสำเนียงที่แตกต่างกันไปตามแต่ละจังหวัด เช่น จังหวัดสุพรรณบุรี อ่างทอง ราชบุรี นครปฐม จะมีสำเนียงเหนือ กรุงเทพมหานคร จะมีสำเนียงภาษากลางชัดเจน

- **วัฒนธรรมด้านอาหาร** อาหารในภาคกลางมีหลากหลายชนิด โดยจะรับประทานข้าวเจ้า กับอาหารคาว ที่เรียกว่า กับข้าว และยังได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศ เนื่องจากเมืองหลวงของไทยตั้งอยู่ในภาคกลางทำให้ประเทศไทยมีการติดต่อการค้ากับชาวต่างชาติ ทำให้ได้รับอิทธิพลด้านอาหารเข้ามาด้วย จึงส่งผลให้อาหารภาคกลาง บางชนิดกลายเป็นที่รู้จักแพร่หลายและเป็นอาหารประจำชาติ เช่น ต้มยำกุ้ง แกงส้ม แกงมัสมั่น หรืออาหารที่มีการประดิษฐ์ให้สวยงามด้วยการแกะสลัก อาหารที่มีเครื่องเคียง เช่น น้ำพริกปลาทุ รสชาติของอาหารภาคกลางมีหลากหลาย ทั้งเปรี้ยว เค็ม เผ็ด หวาน ตามชนิดของอาหาร ซึ่งอาหารของภาคกลางส่วนใหญ่จะใส่เครื่องเทศและกะทิเป็นส่วนประกอบ

- **วัฒนธรรมด้านกายแต่งกาย** กายแต่งกายในภาคกลางจะมีลักษณะที่เป็นวัฒนธรรมพื้นบ้าน และวัฒนธรรมหลวง ในวัฒนธรรมพื้นบ้าน ผู้หญิงจะนุ่งโจงกระเบนหรือผ้าซิ่น สวมเสื้อแขนกระบอกถ้าเป็นผู้ชายจะนุ่งกางเกงสามส่วน สวมเสื้อคอกลมแขนสั้น เน้นความเรียบง่าย ในวัฒนธรรมหลวงจะเป็นชุดไทย ถ้าเป็นผู้หญิงจะเป็นชุดไทยพระราชนิยม มีทั้งลิ้น ๘ ชุด ซึ่งใช้สวมใส่ตามความเหมาะสมของงาน ผู้ชายจะสวมชุดไทยพระราชนานอกจากวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ แล้ว ภาคกลางยังมีประเพณีที่แสดงถึงความร่วมมือร่วมใจ ความสามัคคีของคนในท้องถิ่น การเคารพบูชาศาสนาอีกด้วย เช่น ประเพณีตักบาตรดอกไม้มัน ประเพณีแข่งเรือยาว ประเพณีรับบัว

ลักษณะเฉพาะของนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง

ลักษณะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลางจะมีความสนุกสนานเรียบง่ายสะท้อนวิถีชีวิตของคนในภาค เน้นความสนุกสนานบันเทิง เช่น รำเถิดเทิง ระเบ้าชาวนา บางการแสดงอาจมีวัฒนธรรมหลวงเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น รำวงมาตรฐาน ระเบ้าต้นวรเชษฐ์ รำสีนวล

ตัวอย่างการแสดงพื้นเมืองภาคกลาง

- **รำโทน** เป็นการรำและการร้องของชาวบ้าน โดยมีโทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เป็นการร้อง และการรำไปตามความถนัด ไม่มีแบบแผนหรือท่ารำที่กำหนดแน่นอน
- **รำกลองยาว** เป็นการแสดงเพื่อความรื่นเริง ในขบวนแห่ต่าง ๆ ของไทยมีผู้แสดงทั้งชายและหญิง ออกม่ารำเป็นคู่ ๆ โดยมีผู้ตีกลองประกอบจังหวะ พร้อม ฉิ่ง ฉาบ กรับ และโหม่ง
- **ระเบ้าชาวนา** เป็นวิถีชีวิตความเป็นมาที่พากันออกมาไถนาหว่าน และเก็บเกี่ยวเมื่อข้าวเจริญงอกงาม หลังจากนั้นพากันร้องรำเพลงด้วยความสนุกสนาน
- **เต็นกำรำเคียว** เป็นการแสดงพื้นเมืองของจังหวัดนครสวรรค์ นิยมเล่นกันตามท้องนา ผู้แสดงทั้งชายและหญิงถือเคียวมือหนึ่งถือถือรวงข้าว ร้องเกี่ยวพาราสีกันอย่างสนุกสนาน
- **รำเหย่อย หรือ รำพาดผ้า** เป็นการละเล่นที่แสดงวิถีชีวิตอันสนุกของชาวบ้านหมู่บ้านเก่า ตำบลจระเข้เผือก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการร้องรำ เกี่ยวพาราสีระหว่างชาย-หญิง เริ่มการแสดงด้วยการประโคมกลองยาว จบแล้วผู้แสดงชาย-หญิง ออกรำทีละคู่

รำกลองยาว

ที่มา : <http://poppy-pornlipa.blogspot.com>

รำโทน

เต็นกำรำเคียว

ที่มา : <https://sites.google.com/site/naiyarinnoey/ten-ka-ra-kheiyw>

เพลงเหย่อย

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=0G1lOiEnvHc>

ระบำพัตรรัตนโกสินทร์

ที่มา : <https://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=rouenrarai&month=07-2011&date=18&group=15&gblog=18>

บัตรภาพวัฒนธรรมภาคเหนือและภาคกลาง

ประเพณีปีใหม่เมือง (ประเพณีสงกรานต์)

ที่มา : <https://sites.google.com/site/angkana47013/phakh-henux>

วัฒนธรรมอาหารภาคเหนือ

ที่มา : <https://sites.google.com/site/angkana47013/phakh-henux>

ประเพณีปอยส่างลอง

ที่มา : <https://sites.google.com/site/angkana47013/phakh-henux>

ประเพณียี่เป็ง

ที่มา : <https://sites.google.com/site/angkana47013/phakh-henux>

ประเพณีแข่งเรือยาว

ที่มา : <https://sites.google.com/site/adecmjuu2605/watnthrrm-phakh-klang/prapheni-phakh-klang>

วัฒนธรรมการแต่งกาย

ที่มา : <https://www.weddinglist.co.th>

วัฒนธรรมอาหารภาคกลาง

ที่มา : <https://noonokspirit.wordpress.com>

วัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัย

ที่มา : <https://travelinthailand289.wordpress.com>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสานและภาคใต้ รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นาฏศิลป์พื้นเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนทบทวนความรู้การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสานและภาคใต้ และอธิบายประกอบ พร้อมทั้งให้นักเรียนตอบคำถามหัวข้อที่กำหนด เช่น - การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสานและภาคใต้มีลักษณะอย่างไร ๒. ครูให้นักเรียนเลือกการแสดงนาฏศิลป์ไทยที่สนใจมาภาคละ ๑ การแสดง แล้วนำมาเขียนเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงในแต่ละภาค ๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ - ๖ คน เลือกการแสดงที่สนใจมา ๑ การแสดง ค้นคว้าข้อมูลและจัดทำรายงาน ในหัวข้อต่อไปนี้ ๑. ชื่อการแสดง ๒. ความเป็นมาของการแสดง ๓. ลักษณะรูปแบบการแสดง ๔. การแสดงนั้นเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอย่างไรและนำมาเสนอหน้าชั้นเรียนในคาบเรียนต่อไป กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองทั้ง ๔ ภาค	แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. รูปภาพ ๒. ใบความรู้ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ชิ้นงานที่ ๑ เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ไทย - รายงานการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจรูปแบบ การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาค อีสานและภาคใต้	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายรูปแบบการแสดง นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสานและ ภาคใต้ - เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของ การแสดงนาฏศิลป์ไทยทั้ง ๔ ภาค	สังเกตพฤติกรรม ประเมินชิ้นงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของ นาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมือง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสานและภาคใต้

ที่มา : <http://poppy-porntipa.blogspot.com>

๑.นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(ภาคอีสาน)

วัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือ ภาคอีสาน มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศลาว และประเทศกัมพูชา ทำให้ลักษณะทางวัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความแตกต่างกัน การแสดงพื้นเมืองภาคอีสานแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของชนพื้นเมืองกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ การแสดงพื้นเมืองภาคอีสานจะมีทั้งการแสดงที่เป็นแบบดั้งเดิมที่มีการสืบทอดกันมา และการแสดงที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่นเป็นไปตามความถนัดหรือความสามารถของแต่ละคน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

วัฒนธรรมทางสังคมคนในภาคอีสาน จะมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเป็นกันเองใช้ชีวิตแบบธรรมชาติ กินง่าย อยู่อย่างง่าย ๆ มีน้ำใจ

- วัฒนธรรมด้านที่อยู่อาศัย ลักษณะที่อยู่ของภาคอีสาน จะมีการสร้างบ้านด้วยการฝังเสาเป็นเรือนไม้ไม่นิยมเจาะช่องหน้าต่าง มีประตูช่องออกทางด้านหน้าเรือนไว้ป้องกันลม เพราะในฤดูหนาวมีลมพัดแรง หลังคาเป็นทรงจั่ว

- วัฒนธรรมด้านภาษา ภาษาที่ใช้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาษาถิ่นอีสานจะมีสำเนียงแตกต่างกันไปตามแต่ละจังหวัด แต่ลักษณะของคำและความหมายจะคล้ายกัน สามารถเข้าใจกันได้ง่าย

- วัฒนธรรมด้านอาหาร ชาวอีสานมีวิธีการรับประทานอาหารที่เรียบง่าย อาหารส่วนใหญ่จะมาจากธรรมชาติที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นและรับประทานกับข้าวเหนียวเป็นหลัก อาหารอีสานส่วนใหญ่จะมีรสชาติ เผ็ด เค็ม เปรี้ยว และมีเครื่องปรุงที่สำคัญ ได้แก่ ปลาร้า ที่นำมาใส่ในอาหารประเภทต่าง ๆ อาหารอีสาน เช่น ลาบ ก้อย อ่อม หมก หม่า แจ่ว

- วัฒนธรรมด้านกายแต่งกาย การแต่งกายของคนในภาคอีสานจะมีความเรียบง่ายโดยใช้ผ้าที่มีลวดลายสวยงาม ซึ่งถักทอขึ้นมาเอง ลักษณะการแต่งกาย

ผู้หญิง นุ่งผ้าซิ่นยาวคลุมเข่า สวมเสื้อแขนกระบอก ห่มสไบ ผมเกล้ามวยสวมเครื่องประดับเงิน

ผู้ชาย นุ่งกางเกงขาก๊วย สวมหม้อฮ่อมแขนสั้น มีผ้าคาดเอว หรือพาดบ่าการแต่งกายจะแต่งตามโอกาสและความเหมาะสมกับงานต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีประเพณีที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมของคนในภาคอีสานอีกด้วย เช่น ประเพณีไหลเรือไฟ ประเพณีแห่ผีตาโชน ประเพณีบุญบั้งไฟ

ลักษณะเฉพาะของนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(ภาคอีสาน)

ลักษณะการแสดงนาฏศิลป์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะแบ่งออกเป็นกลุ่มวัฒนธรรม คือ กลุ่มอีสานเหนือ กลุ่มอีสานใต้ และกลุ่มอีสานเฉพาะเมืองโคราช ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน ดังนี้

๑. **กลุ่มอีสานเหนือ** จะได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมมาจากประเทศลาว ซึ่งได้แก่ เซิ้ง ฟ้อน และลำ เช่น เซิ้งกระติบข้าว เซิ้งโปงลาง เซิ้งแห่ไข่มดแดง ฟ้อนผู้ไทย (ภูไท) เซิ้งสวิง เซิ้งกะหยัง เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เช่น แคน พิณ ซอ โปงลาง โหวด ฉิ่ง ฉาบ กรับ

๒. **กลุ่มอีสานใต้** จะได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมมาจากประเทศกัมพูชา ซึ่งได้แก่ เรือม เช่น เรือมลูด อันเร (รำกระทบสาก) รำกระโน้บติงต่อง (รำตึกแต่นตำข้าว) เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เช่น กลอง กันตรึมปี่สไล รำมะนา พิณ

๓. **กลุ่มอีสานเฉพาะเมืองโคราช** เป็นกลุ่มวัฒนธรรมเฉพาะในเขตจังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะการแสดงที่โดดเด่น คือ การเล่นเพลงโคราช มีลักษณะคล้ายกับการละเล่นประเภทเพลงฉ่อย ลำตัดของภาคกลาง มีความสนุกสนาน เป็นการใช้ปฏิภาณไหวพริบของผู้ขับร้อง

ตัวอย่างการแสดงพื้นเมืองภาคอีสาน

- กันตรึม เป็นการแสดงเพื่อบูชาหรือบูชาหรือบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใช้ในงานพิธีกรรมต่าง ๆ
- ฟ้อนภูไท เป็นการฟ้อนเพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือเพื่อแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ และฟ้อนในงานประเพณีต่าง ๆ
- เซิ้งตังหวาย เป็นการแสดงเพื่อถวายสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือในงานพิธีกรรมต่าง ๆ
- เซิ้งบั้งไฟ เป็นการฟ้อนในพิธีบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และในพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการขอฝน
- เรือมจับกรับ เป็นการแสดงที่ใช้ผู้ชายถือกรับออกมารำรายรำไปตามจังหวะเพลงโดยไม่มีแบบแผน หรือท่าท่าที่แน่นอน เป็นการรำเพื่อความสนุกสนาน
- เรือมอันเร หรือ กระทบไม้ บางทีก็เรียกว่า แสกแต่นสาก เป็นการแสดงที่ใช้ไม้ไผ่มากระทบกันตามจังหวะเพลง แล้วผู้รำก็กระโดดข้ามไม้ด้วยท่าทางต่าง ๆ
- มวยโบราณ เป็นศิลปะการต่อสู้ที่แสดงถึงความกล้าหาญ เข้มแข็ง นิยมแสดงในเทศกาลต่าง ๆ

ฟ้อนภูไทเรณู

ที่มา : <https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=rouenrari&month=12-2011&date=21&group=16&gblog=21>

เซิ้งแห่ไชยมดแดง

เรือบจับกรับ

Photographed by : abird

Photographed by : abird

ที่มา : <https://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=abird&month=08-2012&date=06&group=48&gblog=37>

๔. นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้

วัฒนธรรมภาคใต้ ภาคใต้มีวัฒนธรรมที่หลากหลายและได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมมาจากประเทศมาเลเซีย จึงเกิดการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งวัฒนธรรมภาคใต้มีลักษณะ ดังนี้

- **วัฒนธรรมทางสังคม** ชาวภาคใต้มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รักเพื่อนพ้อง มีน้ำใจ เข้มแข็ง ช่วยเหลือกัน อยู่กันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน
- **วัฒนธรรมด้านที่อยู่อาศัย** ลักษณะที่อยู่อาศัยของภาคใต้ จะมีการสร้างบ้านหรือเรียกว่า เรือน แบบเรือนเครื่องผูก เรือนเครื่องสับและเรือนก่ออิฐฉาบปูน เอกลักษณ์ของบ้านจะอยู่ที่หลังคาเรือน และเสาเรือน โดยเสาไม้ตั้งบนคอนกรีต เพื่อให้มีโครงสร้างแข็งแรง ป้องกันลมฝนพายุ
- **วัฒนธรรมด้านภาษา** ภาษาใต้หรือภาษาปากชวใต้ในแต่ละจังหวัดจะมีสำเนียงที่แตกต่างกันไป และบางจังหวัดก็มีภาษายาวีด้วย เช่น จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา
- **วัฒนธรรมด้านอาหาร** อาหารภาคใต้ส่วนใหญ่มีรสจัดมีกลิ่นเครื่องเทศ โดยเฉพาะขมิ้น เพราะช่วยดับกลิ่นคาวของอาหารทะเลเป็นหลัก อาหารใต้จึงมักมีสีเหลืองขมิ้น เช่น แกงไตปลา แกงเหลือง คั่วกลิ้ง

- **วัฒนธรรมด้านกายแต่งกาย** การแต่งกายของชาวกูย ผู้หญิงนิยมนุ่งผ้าซิ่นยาวคลุมถึงข้อเท้า มีลวดลาย เรียกว่า ผ้าบาติก หรือ ปาเต๊ะ สวมเสื้อรัดรูปปล่อยชาย ผู้ชายจะนิยมนุ่งโสร่ง สวมเสื้อปล่อยชาย นอกจากวัฒนธรรมดังกล่าวแล้ว ภาคใต้ยังมีประเพณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อต่าง ๆ ซึ่งแสดงถึงความสามัคคี ความร่วมแรงร่วมใจ การเคารพบูชาในศาสนา เช่น ประเพณีชักพระ ประเพณีชิงเปรต ประเพณีสารทเดือนสิบ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ

ลักษณะเฉพาะของนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้

การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้ จะแสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพของชาวกูย เช่น ไร่บารองแร่ ไร่บาริดยาง ลักษณะการแสดงมีจังหวะและทำนองที่คึกคัก สนุกสนานบางการแสดงอาจผสมผสานกับวัฒนธรรมเพื่อนบ้าน คือ ประเพณีมาเลเซียด้วย ซึ่งการแสดงแต่ละการแสดง จะมีลักษณะรูปแบบการแสดงที่แตกต่างกันไป ใช้แสดงในโอกาสต่าง ๆ ที่สร้างความสนุกสนานให้คนในท้องถิ่น

ตัวอย่างการแสดงพื้นเมืองภาคใต้

- หนังตะลุง เรียกว่า “หนัง” หรือ “หนังควน” ในสมัยโบราณนิยมแสดงในงานนักขัตฤกษ์ และงานฉลองต่าง ๆ
- ลิเกป่า เป็นการแสดงพื้นเมืองภาคใต้อีกอย่างหนึ่ง นิยมแสดงในงานทั่วไปหรือใช้ในงานแก้บน
- โนรา เป็นการแสดงแบบโบราณที่มีมาช้านาน นิยมแสดงเพื่อความเป็นสิริมงคล
- สิละ เป็นศิลปะการต่อสู้ด้วยมือเปล่า
- ร่องเง็ง เป็นการแสดงของชาวมุสลิมที่ได้รับความนิยมมาก เป็นการเต้นรำระหว่างหญิง - ชาย ในงานมงคล
- ชัมเบ็ง เป็นการรำตามจังหวะเพลง แสดงในงานรื่นเริง หรืองานต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง
- มะโยง เป็นศิลปะการแสดงละครของชาวมุสลิมจากวังรายา เมืองปัตตานีในอดีตใช้ผู้แสดงส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ยกเว้นตัวตลก พระเอก เรียกว่า เปาะโย่ง นางเอก เรียกว่า มะโยง
- ตารีกีปัส เป็นการรำพัด ซึ่งเกิดจากการผสมผสานกับการแสดงของมาเลเซียในเพลงชื่อบัวกาน่า วงดนตรีพื้นบ้านผสมสากล แสดงได้สองแบบคือชาย-หญิง และหญิงล้วน
- ร่อนแร่ เป็นการแสดงที่นำกรรมวิธีร่อนแร่มาสร้างสรรค์ลีลาท่ารำ
- ปาเต๊ะ เป็นการแสดงระบำพื้นเมือง ลีลาท่ารำนำมาจากกรรมวิธีการย้อมทำลวดลายโสร่งปาเต๊ะของชาวมุสลิม ใช้ผู้หญิงแสดงล้วน

หนังตะลุง

ร่องเง็ง

ที่มา : <http://poppy-pornnipa.blogspot.com>

โนรา

ที่มา : <http://poppy-porntipa.blogspot.com>

บัตรภาพวัฒนธรรมภาคอีสานและภาคใต้

ประเพณีแห่ผีตาโขน

ที่มา : <https://budsaba2010.wordpress.com>

ประเพณีบุญบั้งไฟ

ที่มา : <https://sites.google.com/site/watnhrmeleaprapheni/khaw-prakas/prapheni-praca-phakh-xisan>

วัฒนธรรมการแต่งกายชาวภูไทเรณู

ที่มา : <https://www.isangate.com/new/isan-dictionary/29-art-culture/isan-dance/308-dress-4-dance.html>

ประเพณีแห่เทียนพรรษา

ที่มา : <https://www.isangate.com/new/isan-festival-calendar.html>

ขนมในประเพณีสารทเดือนสิบ

ที่มา : <http://sunattraa.blogspot.com>

วัฒนธรรมการแต่งกาย

ที่มา : <https://sites.google.com/site/watnthrrm&phak/home/watnthrrm-phakh-ti>

ชิ้นงานที่ ๑ เรื่อง เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ไทย

ชิ้นงานที่ ๓ เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ไทย ๔ ภาค

คำชี้แจง ให้นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์ไทยทั้ง ๔ ภาค ในแผนภาพที่กำหนดให้
สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๕. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๖. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือ ชื่อการแสดง.....	ลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองชุดนี้ คือ
การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง ชื่อการแสดง.....	ลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองชุดนี้ คือ
การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสาน ชื่อการแสดง.....	ลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองชุดนี้ คือ
การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้ ชื่อการแสดง.....	ลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองชุดนี้ คือ

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๑ เรื่อง เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ไทย
คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							

ลงชื่อผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การเปรียบเทียบ ลักษณะเฉพาะ ของการแสดง นาฏศิลป์พื้นเมือง ในแต่ละภาค	เปรียบเทียบลักษณะ เฉพาะของการแสดง นาฏศิลป์พื้นเมืองใน แต่ละภาคได้ถูกต้อง ชัดเจน	เปรียบเทียบ ลักษณะเฉพาะของ การแสดงนาฏศิลป์ พื้นเมืองในแต่ละ ภาคได้ถูกต้อง เป็น ส่วนใหญ่	เปรียบเทียบ ลักษณะเฉพาะของ การแสดงนาฏศิลป์ พื้นเมืองในแต่ละ ภาคได้ถูกต้องเป็น ส่วนน้อย	เปรียบเทียบ ลักษณะเฉพาะ ของการแสดง นาฏศิลป์พื้นเมือง ในแต่ละภาคไม่ ถูกต้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คุณค่าและแนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นเมือง รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นาฏศิลป์พื้นเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		
ขอบเขตเนื้อหา นาฏศิลป์พื้นเมือง	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้
- คุณค่าและแนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นเมือง	ขั้นนำ ครูและนักเรียนทบทวนความรู้การแสดงนาฏศิลป์ทั้ง ๔ ภาค	๑. ห้องสมุด ๒. อินเทอร์เน็ต
จุดประสงค์การเรียนรู้	ขั้นสอน	สื่อ
ด้านความรู้	๑. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองหน้าชั้นเรียน และให้นักเรียนกลุ่มอื่นร่วมกันวิจารณ์และเสนอแนะผลงานที่นำเสนอ	๑. แบบทดสอบ ๒. ใบความรู้
- รู้และเข้าใจรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง	๒. ครูและนักเรียนสนทนาถึงคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นเมืองและให้นักเรียนนำเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมและการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง	๓. รูปภาพ
ด้านทักษะและกระบวนการ	๓. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ คุณค่าและแนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นเมือง และอธิบายประกอบ	ภาระงาน/ชิ้นงาน
- บอกคุณค่าและแนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นเมือง	ขั้นสรุป	- นำเสนอรายงานการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง
ด้านคุณลักษณะ	๑. ให้ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ นาฏศิลป์พื้นเมืองแต่ละภาคมีลักษณะแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียม ประเพณี ลักษณะภูมิประเทศ วิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เป็นมรดกที่มีคุณค่าต่อท้องถิ่นที่ควรร่วมกันสืบสานและอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป	นาฏศิลป์พื้นเมือง
- ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	๒. นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายหน่วย	- แบบทดสอบท้ายหน่วย
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย		

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง	- ประเมินชิ้นงาน - ประเมินแบบทดสอบ	- แบบประเมินชิ้นงาน - แบบทดสอบท้ายหน่วย	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - บอกคุณค่าและแนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นเมือง	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมือง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คุณค่าและแนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นเมือง

ที่มา : <http://poppy-porntipa.blogspot.com>

คุณค่าของการแสดงพื้นบ้าน

การแสดงพื้นบ้านของไทย เป็นสิ่งที่แสดงถึงภูมิปัญญาและความเจริญงอกงามของคนในชาติ ซึ่งสามารถจำแนกคุณค่าของการแสดงพื้นบ้านเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. คุณค่าด้านความบันเทิง ความเจริญเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการแสดงทุกประเภท เพราะการแสดงพื้นบ้านทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินทั้งจากลีลาท่าทางของผู้แสดง ความวิจิตรงดงามของเครื่องแต่งกาย ความงามสวยงามของฉาก

๒. คุณค่าด้านศิลปวัฒนธรรม การแสดงพื้นบ้านเป็นศูนย์รวมของงานศิลป์หลากหลายสาขา เช่น ดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ มัณฑนศิลป์ วิจิตรศิลป์ และขนบธรรมเนียมประเพณีอันงดงามของท้องถิ่น

๓. คุณค่าด้านจริยธรรม เนื้อเรื่องของการแสดงส่วนใหญ่จะสะท้อน คติธรรมค่านิยมทางพุทธศาสนา การทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม

๔. คุณค่าด้านความคิด การแสดง และการละเล่นพื้นบ้านหลายประเภท เป็นการแสดงความสามารถด้านคิดสร้างสรรค์ สร้างจินตนาการ สอดแทรกคติสอนใจ และแนวคิดที่เป็นประโยชน์

๕. คุณค่าด้านการศึกษา การแสดงพื้นบ้านของภาคต่าง ๆ ก่อให้ประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ สังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม และความเชื่อของผู้คนในแต่ละท้องถิ่นปัจจุบันกรมศิลปากรได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการแสดงพื้นบ้านของท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วทุกภาคในประเทศไทย เพื่อเป็นหลักฐานในการอนุรักษ์ และสืบทอดการแสดงพื้นบ้านของไทยไว้เป็นมรดกประจำท้องถิ่น และประจำชาติสืบไป นอกจากนี้ได้มีการดัดแปลง และสร้างสรรค์การแสดงพื้นบ้านขึ้นมาใหม่ เพื่อให้มีความเหมาะสม ทั้งลีลาท่าทาง และการแต่งกายเพื่อให้สวยงามและสอดคล้องกับยุคสมัย ซึ่งได้แสดงให้เห็นต่อไป

การอนุรักษ์การแสดงพื้นบ้าน

การอนุรักษ์การแสดงพื้นบ้านไทยให้ดำรงอยู่สืบไปจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากคนไทยทุกคน ซึ่งมีหลายวิธีการด้วยกัน ดังนี้

๑. การรวบรวมข้อมูลการแสดงพื้นบ้านต่าง ๆ ทั้ง จากคนในท้องถิ่น และเอกสารที่ได้มีการบันทึกไว้ เพื่อนำมาศึกษา วิจัยให้เข้าใจถึงแก่นแท้ เอกลักษณ์ และคุณประโยชน์ของการแสดงนั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้คนรุ่นใหม่เกิดการยอมรับ และนำไปปรับใช้กับชีวิตยุคปัจจุบันได้

๒. ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของการแสดงพื้นบ้านไทย โดยเฉพาะการแสดงในท้องถิ่น ให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงเอกลักษณ์ของการแสดงพื้นบ้าน

๓. การรณรงค์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบในการอนุรักษ์การแสดงพื้นบ้านให้กับคนไทยทุกคน เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการแสดงพื้นบ้านว่าเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน รวมทั้งภาคเอกชนต้องร่วมกันในการส่งเสริมสนับสนุน ประสานงานการบริการความรู้ วิชาการ และทุนทรัพย์สำหรับจัดกิจกรรมทางการแสดงพื้นบ้านให้กับชุมชน

๔. สร้างศูนย์กลางในเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานทางด้านวัฒนธรรม ด้วยระบบเครือข่ายสารสนเทศ เช่น เว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว และสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้ง่าย อย่างไรก็ตามสื่อมวลชนควรมีบทบาทในการส่งเสริม และสนับสนุนงานด้านการแสดงพื้นบ้านมากยิ่งขึ้นด้วย

แบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมือง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับ ตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับความหมายของการแสดงพื้นบ้าน
 - ก. การแสดงพื้นบ้านเป็นการแสดงเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพ
 - ข. การแสดงพื้นบ้านเป็นการแสดงที่น่ากลัว ทำให้คนตื่นเต้น
 - ค. การแสดงพื้นบ้านเป็นการแสดงที่ต้องอาศัยฝีมือสูงเทวดาในการดูแลรักษา
 - ง. การแสดงพื้นบ้านเป็นการแสดงเพื่อความบันเทิง สนุกสนาน ไม่ก่อให้เกิดรายได้
๒. ข้อใด **ไม่ใช่** ที่มาของนาฏศิลป์พื้นเมือง
 - ก. ธรรมชาติในท้องถิ่น
 - ข. การละเล่นพื้นเมือง
 - ค. ความเชื่อของคนในท้องถิ่น
 - ง. การบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์
๓. ข้อใดที่ **ไม่ใช่** ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนาฏศิลป์พื้นเมือง
 - ก. สภาพภูมิศาสตร์
 - ข. ศาสนา
 - ค. ความเชื่อ
 - ง. ค่านิยม
๔. การจัดอาหารใส่ขันโตก เป็นวัฒนธรรมของภาคใด
 - ก. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ข. ภาคกลาง
 - ค. ภาคเหนือ
 - ง. ภาคใต้
๕. ลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือ มีลักษณะเป็นอย่างไร
 - ก. มีความนุ่มนวล อ่อนหวาน งดงาม
 - ข. มีความรื่นเริง สนุกสนาน
 - ค. มีความเรียบง่าย ใช้สำนวนโวหารมาก
 - ง. มีความกระชับ รวดเร็ว
๖. ศิลปะการแสดงที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในภาคกลาง คือข้อใด
 - ก. ระบำเก็บใบชา
 - ข. เต้นกำรำเคียว
 - ค. ระบำร่อนแร่
 - ง. แข่งแพะไต่หมุดแดง

๗. การแสดงของภาคกลางข้อใดสะท้อนถึงการประกอบอาชีพ
- ก. รำเถิดเทิง
 - ข. รำวงมาตรฐาน
 - ค. รำศรีนวล
 - ง. ระบำชวนา
๘. การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างจากภาคอื่นอย่างไร
- ก. มีความทันสมัย สวยงามกว่าภาคอื่น
 - ข. มีความงดงาม วิจิตรตระการตากว่าภาคอื่น
 - ค. มีความอ่อนหวาน นุ่มนวลเชื่องช้ากว่าภาคอื่น
 - ง. มีความเรียบง่าย สนุกสนานเป็นธรรมชาติกว่าภาคอื่น
๙. การแสดงนาฏศิลป์ไทยชุดใดที่ไม่ใช่การแสดงพื้นเมืองของภาคใต้
- ก. กาหยง
 - ข. มะโย่ง
 - ค. ระบำร่อนแร่
 - ง. ระบำเก็บใบชา
๑๐. ข้อใดเป็นการอนุรักษ์การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง
- ก. แต่งกายเลียนแบบการแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง
 - ข. ซื้อแผ่นบันทึกเสียงการบรรเลงวงดนตรีพื้นเมืองมาเก็บไว้
 - ค. เข้าร่วมแสดงแข่งกระติบข้าวในงานโรงเรียน
 - ง. เข้าร่วมชมงานประเพณีไหลเรือไฟ

แบบประเมินการนำเสนอรายงานการศึกษานาฏศิลป์พื้นเมือง

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	วิธีการนำเสนอผลงาน				เนื้อหา				เวลา				การมีส่วนร่วมของสมาชิก				รวม	แปลผล
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑		
๑																			
๒																			
๓																			
๔																			
๕																			
๖																			
๗																			
๘																			
๙																			
๑๐																			

ลงชื่อผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. วิธีการนำเสนอผลงาน	๑. มีการนำเข้าสู่เนื้อเรื่อง ๒. มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ๓. กระตุ้นความสนใจและชวนผู้ฟังให้ผู้ฟังติดตาม ๔. มีความมั่นใจในการนำเสนอ	ขาดหรือไม่ชัดเจน ๑ ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน ๒ ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน มากกว่า ๒ ขั้นตอน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๒. เนื้อหา	๑. มีการจัดเรียงลำดับเนื้อหา ๒. เนื้อหามีความต่อเนื่อง ๓. เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหัวข้อ ๔. เนื้อหา มีสาระประโยชน์	ขาดหรือไม่ ชัดเจน ๑ ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน ๒ ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ ชัดเจน มากกว่า ๒ ขั้นตอน
๓. เวลา	นำเสนอเนื้อหาภายในเวลาที่กำหนด	ใช้เวลามากหรือน้อยกว่ากำหนดไม่เกิน ๓ นาที	ใช้เวลามากหรือน้อยกว่ากำหนดไม่เกิน ๕ นาที	ใช้เวลามากหรือน้อยกว่ากำหนดมากกว่า ๕ นาที
๔. การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม	สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม	สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม	สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่มเป็นบางส่วน	สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่มน้อยมาก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การแสดงละครไทย

รหัสวิชา ศ ๒๒๑๐๔

รายวิชานาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๑ เข้าใจและแสดงออกนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
คุณค่านาฏศิลป์ไทย ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม
และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ม.๒/๕ เชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่า
ของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย
และสากล

ตัวชี้วัด ม.๒/๓ อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลของเนื้อหาของละคร

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การละครไทยเกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยอดีตและมีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการแสดงเรื่อยมาจนมาถึง
ปัจจุบัน และการละครไทยยังได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างชาติ จึงทำให้การละครไทยมีรูปแบบใหม่เกิดขึ้น
มากมาย เพื่อตอบสนองต่อผู้ชม ปัจจุบันละครไทยจะสะท้อนเรื่องราวในสังคมมากขึ้น สอดแทรกข้อคิดต่าง ๆ
ไว้ให้ผู้ชมนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและได้รับความสนุกสนานไปพร้อมกัน ในการแสดงละครจำเป็นต้อง
อาศัยความรู้พื้นฐานในเรื่องของการสร้างสรรค์การแสดง องค์ประกอบของการแสดง รวมทั้งการบูรณาการ
ร่วมกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. หลักการสร้างสรรค์และองค์ประกอบของละคร
๒. การละครยุคสมัยต่าง ๆ
๓. รูปแบบและประเภทของละครไทยและละครพื้นบ้าน
๔. การบูรณาการละครกับศิลปะแขนงอื่นและละครกับกลุ่มสาระอื่น

ทักษะ/กระบวนการ

๑. จำแนกองค์ประกอบ ยุคสมัยและประเภทของละครไทย
๒. สร้างสรรค์ผลงานการแสดงที่ตนเองสนใจ

เจตคติ

๑. ชื่นชมและเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. รักความเป็นไทย

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ชิ้นงานที่ ๑ จุดมุ่งหมายของละคร
- ชิ้นงานที่ ๒ วิเคราะห์องค์ประกอบละคร
- ชิ้นงานที่ ๓ วิเคราะห์ละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ
- ชิ้นงานที่ ๔ อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร
- ชิ้นงานที่ ๕ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. จุดมุ่งหมายของละคร	บอกจุดมุ่งหมายของละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	บอกจุดมุ่งหมายของละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	บอกจุดมุ่งหมายของละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	บอกจุดมุ่งหมายของละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๒. วิเคราะห์องค์ประกอบละคร	วิเคราะห์องค์ประกอบละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วิเคราะห์องค์ประกอบละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	วิเคราะห์องค์ประกอบละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	วิเคราะห์องค์ประกอบละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง
๓. วิเคราะห์ละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ได้ถูกต้องชัดเจน	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ไม่ถูกต้อง
๔. การอธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อเนื้อหาของละคร	อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อเนื้อหาของละครได้ถูกต้อง ชัดเจน	อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อเนื้อหาของละครได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อเนื้อหาของละครได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย	อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อเนื้อหาของละครไม่ถูกต้อง
๕. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์	วิเคราะห์การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้องเหมาะสมครบทั้ง ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) แสง สี เสียง ๒) ฉาก ๓) เครื่องแต่งกาย ๔) อุปกรณ์ประกอบการแสดง และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๕ สาระการเรียนรู้ ขึ้นไป และสัมพันธ์กันดี	วิเคราะห์การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้อง ครบทั้ง ๔ องค์ประกอบ แต่ไม่ค่อยเหมาะสมกับการแสดงและสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๔ สาระการเรียนรู้และสัมพันธ์กันดี	วิเคราะห์การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้อง ๓ องค์ประกอบ และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๓ สาระการเรียนรู้และสัมพันธ์กันดี	วิเคราะห์การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้อง ๑-๒ องค์ประกอบ และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๒ สาระการเรียนรู้และสัมพันธ์กันดี

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน	๑๖ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๕ - ๑๕	หมายถึง	ดี
คะแนน	๑๐ - ๑๔	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๑๐	หมายถึง	ควรปรับปรุง
เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง จุดมุ่งหมายของละคร รายวิชา วรรณศิลป์ ๒ ศ ๒๒๑๐๔			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การละครไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ วรรณศิลป์	ขอบเขตเนื้อหา การละครไทย - จุดมุ่งหมายของละคร จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ รู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของละคร ด้านทักษะและกระบวนการ บอกจุดมุ่งหมายของละคร ด้านคุณลักษณะ ไม่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน ๑.ชื่นชมและเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูเปิดวีดิทัศน์ตัวอย่างละครเวที เรื่อง ทรวิภพ เดอะมิวสิคัล แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับละครที่นักเรียนรับชม เช่น - นักเรียนชอบดูละครหรือไม่ เพราะอะไรนักเรียนจึงชอบดูละคร ฯลฯ ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ พื้นฐานการละคร เรื่อง จุดมุ่งหมายของละคร พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนฟัง ๒. จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามจากละครที่นักเรียนชม โดยใช้คำถาม เช่น - ละครที่นักเรียนได้ชมเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร - ละครที่นักเรียนได้ชมมีองค์ประกอบอะไรบ้าง - นักเรียนได้ประโยชน์หรือข้อคิดอะไรจากละครที่ได้ชมบ้าง ฯลฯ ๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ - ๖ คน เลือกละครที่นักเรียนสนใจและบอกจุดมุ่งหมายของละคร ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง จุดมุ่งหมายของละคร	แหล่งเรียนรู้ - สื่อ ๑. วีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ “ละครเวที เรื่อง ทรวิภพ เดอะมิวสิคัล” ๒. ใบความรู้ ๓. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. ชิ้นงานที่ ๑ จุดมุ่งหมายของละคร

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของละคร	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - บอกจุดมุ่งหมายของละคร	สังเกตพฤติกรรม ประเมินชิ้นงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซินชมและเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การละครไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง จุดมุ่งหมายของละคร

ที่มา : <https://pantip.com/topic/36787345>

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับละคร

ความหมายของละคร

ละคร หมายถึง ศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นจากการนำภาพประสบการณ์ และจินตนาการของมนุษย์ มาผูกเป็นเรื่องราว แล้วนำเสนอแก่ผู้ชม โดยมีผู้แสดงเป็นสื่อความหมาย

ละครเป็นการแสดงอย่างหนึ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น และมีมานับตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งนี้เราสามารถจัดแบ่งละครอย่างกว้าง ๆ ออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ละครแนวเหมือนจริงกับละครแนวไม่เหมือนจริง แต่ถ้าจะจำแนกอย่างละเอียด ละครยังสามารถจัดแบ่งแยกย่อยออกเป็นประเภทย่อย ๆ ได้อีกมากมาย ซึ่งในปัจจุบันละครได้เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ด้วย โดยเฉพาะละครโทรทัศน์

ประเภทของละคร

ละครแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. ละครแนวเหมือนจริง (Representational Drama) คือ ละครที่ให้ภาพชีวิตความเป็นจริง สะท้อนชีวิตในสังคมและความเป็นอยู่ของชุมชนออกมาเป็นเรื่องราว ดังคำกล่าวที่ว่า “ละครคือชีวิต”

๒. ละครแนวไม่เหมือนจริง (Presentational Drama) คือ ละครที่ให้ภาพของการแสดงหลุดออกไปจากชีวิตประจำวัน โดยยึดคนดูเป็นเป้าหมายสำคัญ เพื่อให้คนดูเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ตื่นเต้น และผู้ดูจะเกิดความรู้สึกว่าสิ่งที่ปรากฏไม่ใช่ชีวิตจริง เช่น การแสดงโขน ละครรำ ซึ่งฉากและเครื่องแต่งกายจะหรูหราเกินจริงแต่ก็สวยงาม ประณีตวิจิตรบรรจง มีเสน่ห์ประทับใจคนดู

ความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตมนุษย์ (จุดมุ่งหมายของละคร)

ละครเป็นศิลปะที่สะท้อนภาพชีวิต โดยอาศัยสื่อแบบต่าง ๆ ในการนำเสนอภาพเรื่องราวของชีวิต ฉะนั้น “มนุษย์” คือ สารอย่างหนึ่งของละคร ศิลปะการละคร เป็นการแสดงอย่างหนึ่งที่มนุษย์นำประสบการณ์ในชีวิตจริงผนวกกับจินตนาการสร้างสรรค์เป็นเรื่องขึ้นมา แล้วถ่ายทอดเป็นการแสดงในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีนักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวความรู้สึกและสิ่งอื่น ๆ ต่อผู้ชม ทั้งนี้เพื่อสร้างความบันเทิง ความประทับใจ หรือจะมีวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วก็ได้ ซึ่งเราสามารถสรุปความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตมนุษย์ได้ คือ

๑. ละครช่วยตอบสนองความต้องการของมนุษย์

ศิลปะการละคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ๓ ระดับ ดังนี้

๑.๑ อารมณ์ การละคร มีจุดมุ่งหมาย ให้ความบันเทิงแก่มนุษย์ได้ผ่อนคลายความเครียดหรือบางครั้งก็กระตุ้นอารมณ์ให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้น ทำให้มนุษย์มีความสุข กระตือรือร้นในการดำเนินชีวิต

๑.๒ สมอง ให้คุณค่าทางสติปัญญา โดยการดูละครแล้วกลับมาพิจารณาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง เกี่ยวกับมนุษยชาติและเกี่ยวกับสังคมส่วนรวม

๑.๓ จิตใจ ความสัมพันธ์ของศิลปะการละครกับจิตใจของมนุษย์มีมาแต่โบราณ จะเห็นได้ว่าการละครตะวันออกและตะวันตก ล้วนถือกำเนิดจากพิธีบวงสรวงเทพเจ้าเพื่อขอพระ และให้เทพเจ้าบันดาลสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์ปรารถนา หรือถ้าจะให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก็พิจารณาได้จากละครเวที ทั้งนี้เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นในละครเวที มีลักษณะเหมือนชีวิตจริง ๆ ของมนุษย์ คือ เหตุการณ์เกิดขึ้นมาแล้วก็ผ่านไป ผู้ชมไม่สามารถหยุดพักเหมือนการอ่านหนังสือหรือดูโทรทัศน์ เช่น เมื่อรู้สึกเบื่อก็สามารถปิดหนังสือโทรทัศน์ได้ แต่ผู้ชมละครจะต้องนั่งอยู่ในโรงละคร เพื่อร่วมรู้เห็นการกระทำ (Action) ของตัวละครจนจบเรื่อง จะให้ละครหยุดพักการแสดงเมื่อเราไม่อยากจะชมและถ้าจะชมต่อ ก็จะทำให้เริ่มแสดงตรงช่วงนั้น ๆ ต่อเนื่องไปเรื่อยไม่สามารถจะกระทำได้ เพราะละครแม้จะเป็นผู้แสดงชุดเดียว บทเดียวกัน แต่ต่างช่วงเวลา การแสดงย่อมจะไม่เหมือนกันเสียทีเดียวทั้งหมด ละครเวทีจึงมีลักษณะเหมือนประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ๆ

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าละครสามารถให้ได้ทั้งความบันเทิง กระตุ้นเร้าความคิด ให้การศึกษา ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน สอนบทเรียน ให้ความฝันที่คนดูปรารถนาและเป็นเสมือนโลกที่งดงาม ให้ผู้คนหลีกเลี่ยงจากชีวิตที่สับสน ได้มาพักสมองผ่อนคลายความเครียดได้ชั่วขณะหนึ่ง

ชิ้นงานที่ ๑ เรื่อง จุดมุ่งหมายของละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง จุดมุ่งหมายของละคร

องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้
สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๒. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๓. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๔. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๕. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๖. ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....

ละคร เรื่อง

ประเภทของละคร.....

เนื้อหาของละคร.....

.....

.....

.....

.....

จุดมุ่งหมายของละคร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๑ เรื่อง จุดมุ่งหมายของละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง จุดมุ่งหมายของละคร
คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							

ลงชื่อผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. จุดมุ่งหมายของละคร	บอกจุดมุ่งหมายของละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	บอกจุดมุ่งหมายของละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	บอกจุดมุ่งหมายของละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	บอกจุดมุ่งหมายของละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบของละคร รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การละครไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูและนักเรียนทบทวนความรู้ เรื่องจุดมุ่งหมายของละคร ขั้นสอน ๒. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ พื้นฐานการละคร เรื่อง องค์ประกอบของละคร พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนฟัง ๓. จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามจากละครที่นักเรียน โดยใช้คำถาม เช่น - ละครที่นักเรียนได้ชมเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร - ละครที่นักเรียนได้ชมมีองค์ประกอบอะไรบ้าง - นักเรียนได้ประพันธ์หรือซื้อคิดอะไรจากละครที่ได้ชมบ้าง ฯลฯ ๔. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ - ๖ คน ในกลุ่มร่วมกันเลือกละครที่สนใจกลุ่มละ ๑ เรื่อง จากนั้นนำการแสดงที่สนใจมาวิเคราะห์องค์ประกอบของละครโดยลงในแบบบันทึก ขั้นสรุป ๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง องค์ประกอบของละคร	แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. ใบความรู้ ๒. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ชิ้นงานที่ ๒ แบบบันทึก องค์ประกอบของละคร

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจองค์ประกอบของละคร	สังเกตพฤติกรรมประเมินชิ้นงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - วิเคราะห์องค์ประกอบของละคร	สังเกตพฤติกรรมประเมินชิ้นงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซินชมและเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การละครไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบของละคร

ที่มา : <https://pantip.com/topic/36787345>

องค์ประกอบของละคร

การแสดงที่เป็นละคร นอกจากผู้สร้างสรรค์บทละครจะเป็นผู้ที่มีปฏิภาณไหวพริบ และได้รับการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ นำเสนอความรู้ ความคิดจินตนาการ ตลอดจนประสบการณ์ถ่ายทอดผ่านบทละครได้อย่างมีความหมายแล้ว บทละครที่ได้รับการสร้างสรรค์จะต้องมีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอให้บทละครมีคุณค่าต่อผู้ชม ไม่ว่าจะเป็นคุณค่าต่อชีวิตประจำวัน คุณค่าต่อจิตใจรวมทั้งคุณค่าต่อการสร้างสรรค์สังคม แต่บทละครจะสมบูรณ์ได้นั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ตามองค์ประกอบของบทละคร ซึ่งองค์ประกอบของบทละครที่สำคัญจะต้องมีองค์ประกอบ ๔ ประการ ดังนี้

๑. ต้องมีโครงเรื่อง (Story) เป็นการกำหนดให้เหตุการณ์หรือเรื่องราวดำเนินไปอย่างมีลำดับ มีเหตุมีผลมีความต่อเนื่องเหตุการณ์หรือเรื่องราวจะต้องสัมพันธ์กันในแต่ละฉากแต่ละตอน อาจเรียกได้ว่าหากตัดฉากใดหรือตอนใดออกไปอาจทำให้การดำเนินโครงเรื่องไม่สมบูรณ์ โครงเรื่องที่ดีนั้นจะต้องทำให้ผู้ชมเข้าใจว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นกับเรื่องราวในละคร อีกทั้งในการวางโครงเรื่องนั้นจะต้องตระหนักถึงส่วนประกอบที่สำคัญในการกำหนดโครงเรื่องด้วย

๒. ต้องมีเนื้อหาสรุป (Subject) หรือแนวคิด (Theme) เช่น ต้องการให้เกิดความรักชาติ ความกตัญญู กตเวที หรือมุ่งสอนจริยธรรม

๓. นิยายตัวละคร (Characterization) ตัวละครจะถูกกำหนดบทบาทให้มีบุคลิกลักษณะเป็นเช่นไรนั้นขึ้นอยู่กับทัศนคติของตัวละครต่อสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่นำมาสู่วิถีการดำเนินชีวิตของตัวละคร ซึ่งลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของตัวละคร จะเป็นการวางบทบาทหรือกำหนดบทบาทโดยผู้สร้างสรรค์บทละคร โดยจำเป็นจะต้องกำหนด ชื่อ อาชีพ เพศ วัย การศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม รวมทั้งกิจกรรมารายาต่าง ๆ เพื่อสะท้อนให้เห็นอุปนิสัย ใจคอของตัวละครนั้น ๆ และตัวละครที่กำหนดบทบาทขึ้นนั้นจะต้องมีความชัดเจนในลักษณะภายนอก เช่น ผิวพรรณ รูปร่าง หน้าตาหรือไม่ก็จะต้องชัดเจนในเรื่องของความรู้ผิดชอบ ความมีคุณธรรม และคุณความดีของตัวละครนั้น ๆ แทนการบอกลักษณะภายนอกอย่างชัดเจนก็ได้

๔. บรรยากาศ (Atmosphere) หมายถึง การสร้างบรรยากาศรอบ ๆ ที่เกี่ยวกับตัวละคร เพื่อช่วยให้ผู้ชมละครมีความรู้สึกคล้อยตามไปกับละคร

ชิ้นงานที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบของละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบของละคร

องค์ประกอบของละคร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์องค์ประกอบของละคร ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้
สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๕. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๖. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบบันทึกองค์ประกอบของละคร

ละครเรื่อง.....

เนื้อเรื่อง/เรื่องย่อ.....

.....

.....

.....

บทสรุปหรือแนวคิด.....

.....

.....

ลักษณะตัวละคร.....

.....

.....

บรรยากาศ.....

.....

.....

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบของละคร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบของละคร

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑.วิเคราะห์องค์ประกอบละคร	วิเคราะห์องค์ประกอบละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วิเคราะห์องค์ประกอบละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	วิเคราะห์องค์ประกอบละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	วิเคราะห์องค์ประกอบละครได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การละครไทย		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓		เวลา ๑ ชั่วโมง	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		เรื่อง ประวัติการละครไทย ๑		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	
จุดประสงค์การเรียนรู้		กิจกรรมการเรียนรู้		แหล่งเรียนรู้	
ขอบเขตเนื้อหา การละครไทย - ประวัติการละครไทยสมัยนางเจ้า - ประวัติการละครไทยสมัยสุโขทัย - ประวัติการละครไทยสมัยอยุธยา - ประวัติการละครไทยสมัยกรุงธนบุรี จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจการละครไทยในแต่ละยุคสมัย ด้านทักษะและกระบวนการ - อธิบายการละครไทยในแต่ละยุคสมัย ด้านคุณลักษณะ - ไม่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซื่อสัตย์และเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร		ขั้นนำ ครูและนักเรียนทบทวนความรู้ เรื่อง จุดมุ่งหมายและองค์ประกอบของละคร ขั้นสอน ๑. ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของละครจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยใช้คำถาม เช่น - ตั้งแต่สมัยเด็กจนถึงปัจจุบัน นักเรียนดูละครมาแล้วกี่เรื่อง - ละครเรื่องใดบ้างที่นักเรียนชื่นชอบและประทับใจ ฯลฯ ๒. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การละครมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการแสดงที่มีแบบแผนและได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามาด้วย ซึ่งแต่ละยุคสมัยจะมีรูปแบบการแสดงที่ปรับปรุงและพัฒนาขึ้น รวมถึงเกิดละครประเภทใหม่ๆ ขึ้น ๓. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ การละครไทย เรื่อง ประวัติการละครไทยในแต่ละยุคสมัย พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนฟัง		- สื่อ ๑. ใบความรู้ ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. ชิ้นงานที่ ๓ การละครไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ๑	
ขั้นสรุป ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ประวัติการละครไทยในแต่ละยุคสมัย เป็นผังมโนทัศน์					

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจการละครไทย ในแต่ละยุคสมัย	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายการละครไทย ในแต่ละยุคสมัย	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซินชมและเห็นประโยชน์ ของการแสดงละคร	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การละครไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ประวัติการละครไทย ๑

ที่มา : <https://pantip.com/topic/36787345>

ประวัติการละครไทยในแต่ละยุคสมัย

การละครไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่กับคนไทยมาตั้งแต่เรามีประวัติศาสตร์ของชาติ มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามสภาพของสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ละครสมัยนางเจ้า อาณาจักรนางเจ้าเป็นถิ่นที่คนไทยอยู่อาศัยเป็นที่แรกจากการค้นพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ พบว่าการแสดงละคร เรื่องมโนราห์ การแสดงระบำนกยูง ระบำหมวก

ละครสมัยสุโขทัย การค้นพบหลักฐานศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง กล่าวถึง การเล่นดนตรี การประโคม เครื่องดนตรี เช่น พิณ สังข์ ในสมัยสุโขทัยนี้ ไทยได้รับวัฒนธรรมของอินเดียเข้ามา พร้อมกับเรื่องของศาสนาพุทธ และ ฮินดู ด้านการแสดงได้รับการพัฒนารำ และ ระบำ ตามแบบอย่างของอินเดีย มีการบัญญัติคำโขน ละคร ฟ้อนรำ

ละครสมัยอยุธยา ในสมัยกรุงศรีอยุธยาบ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองมีการติดต่อค้าขายและขยายอาณาจักรอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะเมืองนครศรีธรรมราชและอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งเป็นต้นแบบโนรา - ชาตรี ซึ่งกรุงศรีอยุธยาได้มีการแสดงละครชาตรีกันอย่างแพร่หลาย ละครชาตรีแบบดั้งเดิมนั้นมีผู้แสดง ๓ คน ตัวพระ ตัวนาง และตัวตลก โดยใช้ผู้แสดงเป็นผู้ชายล้วน ต่อมาได้มีการนำเอา尼ทานพื้นบ้าน มาแสดงเป็นละครชาตรีแบบปรับปรุง มีบทละครที่นิยม เช่น พิกุลทอง ไชยเชษฐ์ แก้วหน้าม้า ฯลฯ และยังมีการปรับปรุงการแสดงเป็นละครนอก เป็นที่นิยมของชาวบ้านชาวเมือง มีบทละครนอก ได้แก่ คาวี สังข์ทอง สังข์ศิลป์ชัย ฯลฯ และละครในซึ่งเป็นละครที่จัดแสดงในวัง มีเฉพาะนักแสดงที่เป็นผู้หญิง เรื่องที่แสดง ได้แก่ รามเกียรติ์ อุณรุท และ ดาหลัง (อิเหนา)

ละครสมัยกรุงธนบุรี ตามประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยกรุงธนบุรี เป็นสมัยที่มีระยะเวลาในการครองราชย์ของพระมหากษัตริย์ คือ พระเจ้ากรุงธนบุรี หรือพระเจ้าตากสินมหาราช น้อยที่สุด ๑๕ ปี และเป็นเวลาที่เพิ่งเสร็จจากการทำสงคราม แต่พระเจ้ากรุงธนบุรีทรงโปรดละครมาก ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ๕ ตอน ได้แก่ ท้าวมาลีวราชว่าความ ตอนทศกัณฐ์ตั้งพิธีหย่ากรด (เผารูปเทวดา) ตอนพระลักษมณ์ถูกหอกกบิลพิท ตอนหนุมานเกี้ยวนางวาริน และตอนปล่อยม้าอุปการ นอกจากนี้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครแล้ว พระองค์ยังทรงบัญชาการฝึกซ้อมละครด้วยพระองค์เอง

ละครสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การละครสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เนื่องจากเป็นเวลาที่บ้านเมืองเจริญรุ่งเรือง มีความร่มเย็นเป็นสุขด้วยบุญบารมีของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ให้ความสนพระทัยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แต่งบทละครและมีคณะละครอยู่ในวังหลวง

สมัยรัชกาลที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงเป็นประมุขของกวีพระราชนิพนธ์ บทละคร ๔ เรื่อง ได้แก่ อุมรุต รามเกียรติ์ ดาหลัง และอิเหนา

สมัยรัชกาลที่ ๒ สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครไว้มากมาย เช่น บทละครนอก ๖ เรื่อง ได้แก่ ไกรทอง คาวี สังข์ทอง ไซยเซษฐ์ มณีพิชัย และสังข์ศิลป์ชัย พระราชนิพนธ์บทละครในเรื่องอิเหนา ซึ่งได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดแห่งละคร

สมัยรัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงให้ยกเลิกละครหลวง จึงทำให้การละครไทยแพร่หลายในหมู่ประชาชนมากขึ้น มีการละครของเจ้าขุนมูลฝึกหัดละคร แสดงเป็นอาชีพจนมีรายได้จากการแสดงมากมาย เช่น ละครพระองค์เจ้าลักขณานุคุณ ละครเจ้ากรับ จะเห็นได้ว่าการแสดงละครทำให้เจ้าของคณะละครมีฐานะร่ำรวย จึงเกิดศรัทธาในการสร้างวัด ที่มีชื่อเสียงกับการละคร เช่น วัดละครท่า วัดนายโรง

สมัยรัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดให้ละครหลวง และมีการเก็บภาษีมหรสพ ขึ้นเป็นครั้งแรกเรียกว่า ภาษีโขนละคร มีบทพระราชนิพนธ์ในพระองค์เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนพระรามเดินดง บทเบิกโรง เรื่องนารายณ์ปราบนาทก

สมัยรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อาจกล่าวได้ว่าสมัยของพระองค์ การละครมีการพัฒนารูปแบบเป็นอย่างดี มากจากที่พระองค์ทรงประพาสยุโรป โดยมีเจ้าพระยาเทเวศร์ วงศ์วิวัฒน์ และสมเด็จพระเจ้าฟ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และข้าราชการตามเสด็จด้วย ได้ไปพบเห็นการแสดงของประเทศยุโรป เช่น โอเปร่า เรียกว่าละครดึกดำบรรพ์ และละครของเจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรง มีโรงละครที่แสดงแล้วเก็บเงินจากผู้ชมเป็นคณะแรก ชื่อโรงละครปรินเซียมเตอร์ นอกจากนี้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ทรงฝึกหัดละครร่ำมีชื่อคณะว่า “ละครหลวงนฤมิตร” ต่อมาเปลี่ยนการแสดงมาเป็นละครร้อง เรียกว่า “ละครปรีดาลัย” ซึ่งเป็นต้นแบบของละครร้องสมัยต่อมา

สมัยรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงโปรดการละครเป็นอย่างยิ่ง ทรงพระราชนิพนธ์บทละครไว้มากมาย เช่น เรื่องพระร่วง สกุนตลา ท้าวแสนปม เป็นต้น พระองค์ได้ใช้การละครเป็นกุศโลบายในการสอน ข้าราชการบริวารในเรื่องความสามัคคี ความรักชาติ และความซื่อสัตย์ ที่น่าสนใจคือ การทำคำพังเพย หรือสุภาษิตไทยมาเป็นหัวข้อในการแสดงเพื่อให้ผู้ชมได้ทลายละครชนิดนี้มีชื่อว่า “ละครปริศนา” พระองค์ทรงโปรดให้ตั้งกรมมหรสพ และโรงเรียนฝึกหัดศิลปะทางโขน ละคร และปี่พาทย์ ชื่อว่า “โรงเรียนทหารกระบี่กระบอง” ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนพรานหลวง ผู้ใดที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรี - นาฏศิลป์ และการละครจะได้รับบรรดาศักดิ์จากแต่งตั้งเป็นคุณหลวง คุณพระ เจ้าพระยา และท่านเจ้าพระยา

สมัยรัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สมัยนี้เป็นช่วงต่อของการเปลี่ยนแปลงทางด้านของคนไทย การละครก็มีการปรับเปลี่ยนเป็นสมัยใหม่มากขึ้น เกิดละครหลวงจิตรวาทการ เป็นละครปลุกใจให้รักชาติ มีความเสียสละ และการแสดงให้เห็นถึงพลังความสามัคคี เช่น เรื่องเลือดสุพรรณ อานุภาพแห่งความรัก อานุภาพแห่งความเสียสละ และอานุภาพพ้อขุนรามคำแหง เป็นต้น เกิดละครร้อง ซึ่งเป็นคณะละครเอกชนมากมาย ที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ละครจันทโรราส ของตามจองจันทร์ จันทรคณา หรือตามปากกา ว่าพรวนบุรณ์ ลักษณะการแสดงเป็นละครเวที มีการทำเพลงไทยเดิม มาใส่บทร้องสมัยใหม่ เป็นลักษณะเพลงไทยสากล แต่ยังใช้เรียกชื่อว่าละครร้อง เรื่องที่มีชื่อเสียง คือ เรื่องจันทร์เจ้าขา

สมัยรัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล สมัยนี้พันธุ์หลวงจิตรวาทการ ได้ให้กำเนิดละครหลวงจิตรซึ่งเป็นละครปลุกใจให้รักชาติ และสร้างแรงจูงใจให้คนไทยหันมาสนใจนาฏศิลป์ไทย ส่งเสริม ทำนุบำรุง เผยแพร่ นาฏศิลป์ไทยให้เป็นที่ยกย่องนานาชาติอารยประเทศ ทำให้ศิลปะจีน ละคร ระบำ รำ ฟ้อน ยังคงสืบทอดเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาสืบต่อมา

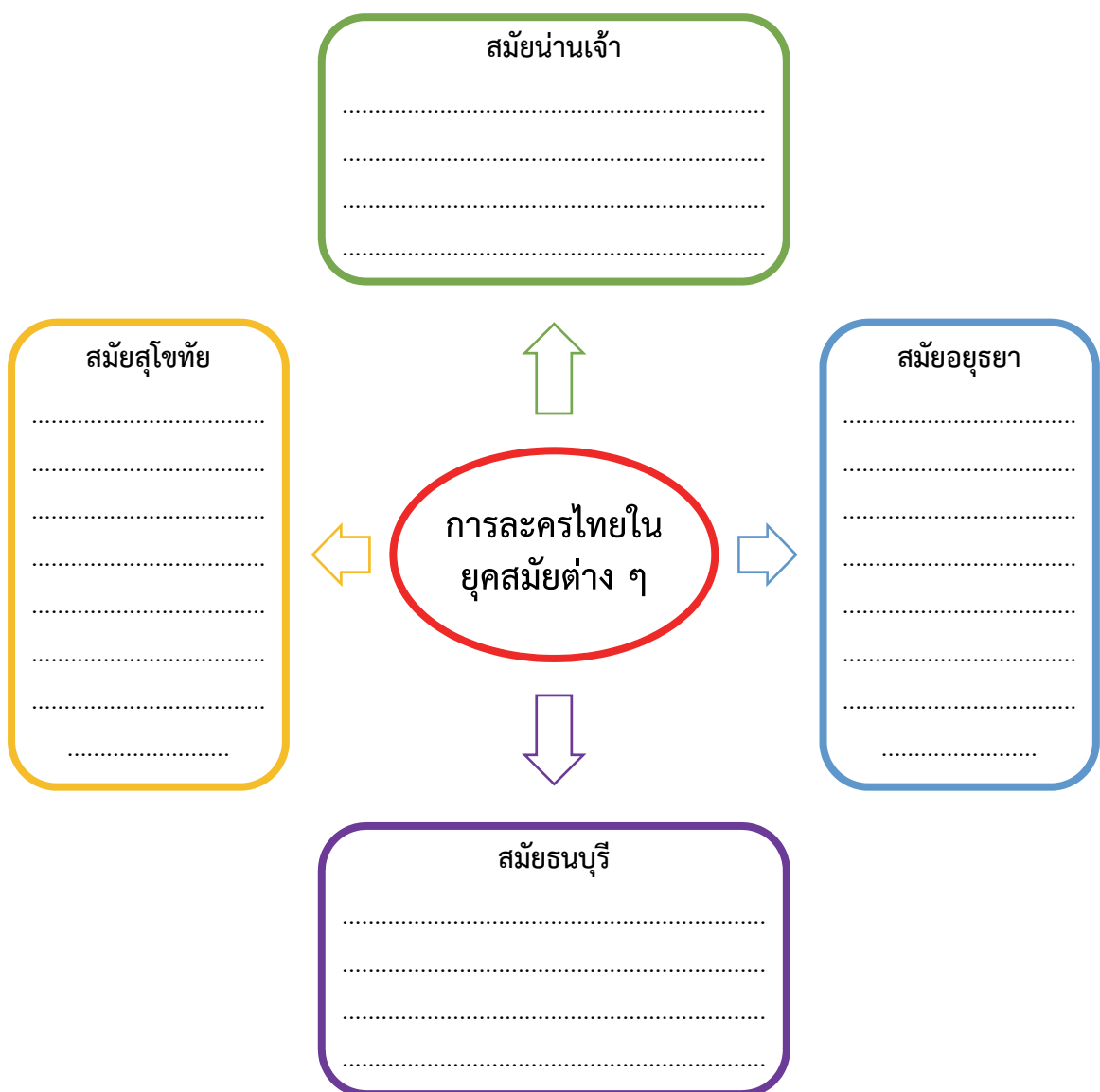
สมัยรัชกาลที่ ๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช นาฏศิลป์และการละคร อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล คือ กระทรวงวัฒนธรรม มีการส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทยคิดประดิษฐ์ท่ารำชุดใหม่ ๆ และการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ

ละครไทยสมัยปัจจุบัน

สมัยปัจจุบันเป็นยุค IT ยุคของโลกาภิวัตน์ โลกไร้พรมแดนมีการแสดงมากมายเกิดขึ้น จากอิทธิพลของชาติต่างๆ การละครไทยก็มีรูปแบบเปลี่ยนไปจากละครรำ ละครร้อง ที่ทำเสนอเรื่องของกษัตริย์ เจ้าหญิง เจ้าชาย ที่เรียกว่า เรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ เปลี่ยนเป็นละครเวที ละครวิทยุ ละครโทรทัศน์ ที่นำเสนอเรื่องชีวิต ของบุคคลที่อยู่ในสังคมปัจจุบัน เรียกว่าละครสะท้อนชีวิตและสังคม ซึ่งถ่ายทอดออกตามสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นที่นิยมเพราะสามารถเข้าถึง ประชาชนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีละครเวที ที่แสดงอย่างหรูหราตระการตาด้วยเครื่องแต่งกาย ฉาก แสงสี ระบบเสียง เหมือนการแสดงบอร์ดเวย์ ของอเมริกา

การละครไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ๑

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๓ เรื่อง การละครไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การละครไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ๑

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. วิเคราะห์ละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ชัดเจน	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ไม่ถูกต้อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การละครไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ประวัติการละครไทย ๒ รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา การละครไทย - ประวัติการละครไทยสมัยรัตนโกสินทร์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจการละครไทยในแต่ละยุคสมัย ด้านทักษะและกระบวนการ - อธิบายการละครไทยในแต่ละยุคสมัย ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซื่อสัตย์และเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูและนักเรียนทบทวนความรู้ เรื่อง ประวัติการละครไทย จากคาบเรียนที่ผ่านมา ขั้นสอน ๑. ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการต่อจากคาบเรียนที่แล้วและให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ การละครไทย เรื่อง ประวัติการละครไทย ในแต่ละยุคสมัย พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนฟัง ขั้นสรุป ๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ประวัติการละครไทยในแต่ละยุคสมัย เป็นผังมโนทัศน์	แหล่งเรียนรู้ - สื่อ ๑. ใบความรู้ ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. ชิ้นงานที่ ๔ การละครไทย ในยุคสมัยต่าง ๆ ๒

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจการละครไทย ในแต่ละยุคสมัย	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายการละครไทย ในแต่ละยุคสมัย	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซินชมและเห็นประโยชน์ ของการแสดงละคร	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การละครไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ - ๔ เรื่อง ประวัติการละครไทย

ที่มา : <https://pantip.com/topic/36787345>

ประวัติการละครไทยในแต่ละยุคสมัย

การละครไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่กับคนไทยมาตั้งแต่เรา มีประวัติศาสตร์ของชาติ มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามสภาพของสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ละครสมัยนางเจ้า อาณาจักรนางเจ้าเป็นถิ่นที่คนไทยอยู่อาศัยเป็นที่แรกจากการค้นพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ พบว่าการแสดงละคร เรื่องมโนราห์ การแสดงระบำนกยูง ระบำหมวก

ละครสมัยสุโขทัย การค้นพบหลักฐานศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง กล่าวถึง การเล่นดนตรี การประโคม เครื่องดนตรี เช่น พิณ สังข์ ในสมัยสุโขทัยนี้ ไทยได้รับวัฒนธรรมของอินเดียเข้ามา พร้อมกับเรื่องของศาสนาพุทธ และ ฮินดู ด้านการแสดงได้รับการพัฒนารำ และ ระบำ ตามแบบอย่างของอินเดีย มีการบัญญัติคำโขน ละคร ฟ้อนรำ

ละครสมัยอยุธยา ในสมัยกรุงศรีอยุธยาบ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองมีการติดต่อค้าขายและขยายอาณาจักรอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะเมืองนครศรีธรรมราชและอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งเป็นต้นแบบโนรา - ชาตรี ซึ่งกรุงศรีอยุธยาได้มีการแสดงละครชาตรีกันอย่างแพร่หลาย ละครชาตรีแบบดั้งเดิมนั้นมีผู้แสดง ๓ คน ตัวพระ ตัวนาง และตัวตลก โดยใช้ผู้แสดงเป็นผู้ชายล้วน ต่อมาได้มีการนำเอานิทานพื้นบ้าน มาแสดงเป็นละครชาตรีแบบปรับปรุง มีบทละครที่นิยม เช่น พิกุลทอง ไชยเชษฐ แก้วหน้าม้า ฯลฯ และยังมีการปรับปรุงการแสดงเป็นละครนอก เป็นที่นิยมของชาวบ้านชาวเมือง มีบทละครนอก ได้แก่ คาวี สังข์ทอง สังข์ศิลป์ชัย ฯลฯ และละครในซึ่งเป็นละครที่จัดแสดงในวัง มีเฉพาะนักแสดงที่เป็นผู้หญิง เรื่องที่แสดง ได้แก่ รามเกียรติ์ อนุรุทธ และ ดาหลัง (อิเหนา)

ละครสมัยกรุงธนบุรี ตามประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยกรุงธนบุรี เป็นสมัยที่มีระยะเวลาในการครองราชย์ของพระมหากษัตริย์ คือ พระเจ้ากรุงธนบุรี หรือ พระเจ้าตากสินมหาราช น้อยที่สุด ๑๕ ปี และเป็นเวลาที่เพิ่งเสร็จจากการทำสงคราม แต่พระเจ้ากรุงธนบุรี ทรงโปรดละครมาก ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ๕ ตอน ได้แก่ ท้าวมาลีวราชว่าความ ตอนทศกัณฐ์ตั้งพิธีหย่ากรด (เผารูปเทวดา) ตอนพระลักษณ์ถูกหอกกบิลพิท ตอนหนุมานเกี้ยวนางวาริน และตอนปล่อยม้าอุปการ นอกจากนี้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครแล้ว พระองค์ยังทรงบัญชาการฝึกซ้อมละครด้วยพระองค์เอง

ละครสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ ๑ – รัชกาลที่ ๗) การละครสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เนื่องจากเป็นเวลาที่บ้านเมืองเจริญรุ่งเรือง มีความร่มเย็นเป็นสุขด้วยบุญบารมีของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ให้ความสนพระทัยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แต่งบทละครและมีคณะละครอยู่ในวังหลวง

สมัยรัชกาลที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงเป็นประมุขของกวีพระราชนิพนธ์บทละคร ๔ เรื่อง ได้แก่ อุนรุท รามเกียรติ์ ดาหลัง และอิเหนา

สมัยรัชกาลที่ ๒ สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครไว้มากมาย เช่น บทละครนอก ๖ เรื่อง ได้แก่ ไกรทอง คาวี สังข์ทอง ไชยเชษฐ ฦฉิพิชัย และสังข์ศิลป์ชัย พระราชนิพนธ์บทละครในเรื่องอิเหนา ซึ่งได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดแห่งละครว่า

สมัยรัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงให้ยกเลิกละครหลวง จึงทำให้การละครไทยแพร่หลายในหมู่ประชาชนมากขึ้น มีการละครของเจ้าขุนมูลฝึกหัดละคร แสดงเป็นอาชีพจนมีรายได้จากการแสดงมากมาย เช่น ละครพระองค์เจ้าลักขณานุคุณ ละครเจ้ากรับ จะเห็นได้ว่าการแสดงละครทำให้เจ้าของคณะละครมีฐานะร่ำรวย จึงเกิดศรัทธาในการสร้างวัด ที่มีชื่อเสียงกับการละคร เช่น วัดละครท่า วัดนายโรง

สมัยรัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดให้ละครหลวง และมีการเก็บภาษีมหรสพ ขึ้นเป็นครั้งแรกเรียกว่า ภาษีโขนละคร มีบทพระราชนิพนธ์ในพระองค์เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนพระรามเดินดง บทเบิกโรง เรื่องนารายณ์ปราบนก

สมัยรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อาจกล่าวได้ว่าสมัยของพระองค์ การละครมีการพัฒนารูปแบบเป็นอย่างดี มากจากที่พระองค์ทรงประพาสยุโรป โดยมีเจ้าพระยาเทเวศร์ วงศ์วิวัฒน์ และสมเด็จพระเจ้าฟ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และข้าราชการตามเสด็จด้วย ได้ไปพบเห็นการแสดงของประเทศยุโรป เช่น โอเปร่า เรียกว่าละครดึกดำบรรพ์ และละครของเจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรง มีโรงละครที่แสดงแล้วเก็บเงินจากผู้ชมเป็นคณะแรก ชื่อโรงละครปรีณเซียเตอร์ นอกจากนี้พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ทรงฝึกหัดละครว่ามีชื่อคณะว่า “ละครหลวงนฤมิตร” ต่อมาเปลี่ยนการแสดงมาเป็นละครร้อง เรียกว่า “ละครปรีดาลัย” ซึ่งเป็นต้นแบบของละครร้องสมัยต่อมา

สมัยรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงโปรดการละครเป็นอย่างยิ่ง ทรงพระราชนิพนธ์บทละครไว้มากมายเรื่อง เช่น เรื่องพระร่วง สกุนตลา ท้าวแสนปม เป็นต้น พระองค์ได้ใช้การละครเป็นกุศโลบายในการสอน ข้าราชการบริวารในเรื่องความสามัคคี ความรักชาติ และความซื่อสัตย์ ที่ทำสนใจคือ การทำคำพังเพย หรือ สุภาษิตไทยมาเป็นหัวข้อในการแสดงเพื่อให้ผู้ชมได้ทลายละครชนิดนี้มีชื่อว่า “ละครปริศนา” พระองค์ทรงโปรดให้ตั้งกรมมหรสพ และโรงเรียนฝึกหัดศิลปะทางโขน ละคร และปี่พาทย์ ชื่อว่า “โรงเรียนทหารกระบี่กระบอง” ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนพรานหลวง ผู้ใดที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรี - นาฏศิลป์ และการละครจะได้รับบรรดาศักดิ์จากแต่งตั้งเป็นคุณหลวง คุณพระ เจ้าพระยา และท่านเจ้าพระยา

สมัยรัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สมัยนี้เป็นช่วงต่อของการเปลี่ยนแปลงทางด้านของคนไทย การละครก็มีการปรับเปลี่ยนเป็นสมัยใหม่มากขึ้น เกิดละครหลวงวิจิตรวาทการ เป็นละครปลุกใจให้รักชาติ มีความเสียสละ และการแสดงให้เห็นถึงพลังความสามัคคี เช่น เรื่องเลือดสุพรรณ อานุภาพแห่งความรัก อานุภาพแห่งความเสียสละ และอานุภาพพอขุนรามคำแหง เป็นต้น เกิดละครร้อง ซึ่งเป็นคณะละครเอกชนมากมาย ที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ละครจันทโรภาส ของตามจองจันทร์ จันทรคณา หรือตามปากกา ว่าพราณบุรณ์ ลักษณะการแสดงเป็นละครเวที มีการทำเพลงไทยเดิม มาใส่บทร้องสมัยใหม่ เป็นลักษณะเพลงไทยสากล แต่ยังใช้เรียกชื่อว่าละครร้อง เรื่องที่มีชื่อเสียง คือ เรื่องจันทร์เจ้าขา

สมัยรัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล สมัยนี้พันตรีหลวงวิจิตรวาทการ ได้ให้กำเนิดละครหลวงวิจิตรซึ่งเป็นละครปลุกใจให้รักชาติ และสร้างแรงจูงใจให้คนไทยหันมาสนใจนาฏศิลป์ไทย ส่งเสริม ทำนุบำรุง เผยแพร่นาฏศิลป์ไทยให้เป็นที่ยกย่องนานาชาติอารยประเทศ ทำให้ศิลปะโขน ละคร ระบำ รำ ฟ้อน ยังคงสืบทอดเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาสืบต่อมา

สมัยรัชกาลที่ ๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช นาฏศิลป์และการละคร อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล คือ กระทรวงวัฒนธรรม มีการส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทยคิดประดิษฐ์ท่ารำชุดใหม่ ๆ และการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ

ละครไทยสมัยปัจจุบัน

สมัยปัจจุบันเป็นยุค IT ยุคของโลกาภิวัตน์ โลกไร้พรมแดนมีการแสดงมากมายเกิดขึ้น จากอิทธิพลของชาติต่าง ๆ การละครไทยก็มีรูปแบบเปลี่ยนไปจากละครรำ ละครร้อง ที่ทำเสนอเรื่องของกษัตริย์ เจ้าหญิง เจ้าชาย ที่เรียกว่า เรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ เปลี่ยนเป็นละครเวที ละครวิทยุ ละครโทรทัศน์ ที่นำเสนอเรื่องชีวิต ของบุคคลที่อยู่ในสังคมปัจจุบัน เรียกว่า ละครสะท้อนชีวิตและสังคม ซึ่งถ่ายทอดออกตามสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นที่นิยมเพราะสามารถเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีละครเวทีที่แสดงอย่างหรูหราตระการตาด้วยเครื่องแต่งกาย ฉาก แสงสี ระบบเสียง เหมือนการแสดงบอร์ดเวย์ ของอเมริกา

ชิ้นงานที่ ๓ เรื่อง การละครไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การละครไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ๒

การละครไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์การละครไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ละครสมัยรัตนโกสินทร์	
ละครสมัยรัชกาลที่ ๑ 	ละครสมัยรัชกาลที่ ๒
ละครสมัยรัชกาลที่ ๓ 	ละครสมัยรัชกาลที่ ๔
ละครสมัยรัชกาลที่ ๕ 	ละครสมัยรัชกาลที่ ๖
ละครสมัยรัชกาลที่ ๗ 	ละครสมัยรัชกาลที่ ๘
ละครสมัยรัชกาลที่ ๙ 	ละครสมัยปัจจุบัน

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๓ เรื่อง การละครไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การละครไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ๒

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. วิเคราะห์ละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ชัดเจน	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย	วิเคราะห์เนื้อหาของละครไทยยุคสมัยต่าง ๆ ไม่ถูกต้อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การละครไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ละครไทยแบบดั้งเดิม รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	
ขอบเขตเนื้อหา ละครไทยแบบดั้งเดิม จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจละครไทยแบบดั้งเดิม ด้านทักษะและกระบวนการ - อธิบายละครไทยแบบดั้งเดิม ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซื่อสัตย์และเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนทบทวนความรู้ เรื่อง ประวัติการละครไทย ขั้นสอน ๑. ครูนำตัวอย่างละครไทยละครแบบดั้งเดิม มาให้นักเรียนชม จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของละครแต่ละประเภท ๒. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ การละครไทย เรื่อง ละครไทยแบบดั้งเดิม พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนฟัง ๓. จากนั้นร่วมกันตอบคำถาม โดยครูใช้คำถามตามหัวข้อที่กำหนด เช่น - ละครไทยแบบดั้งเดิมมีกี่ชนิด อะไรบ้าง - ละครนอก มีลักษณะเป็นอย่างไร - ละครในและละครนอกมีลักษณะเหมือนกันอย่างไร ฯลฯ	แหล่งเรียนรู้ - สื่อ ๑. ใบความรู้ ๒. บัตรภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน -	ขั้นสรุป ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ละครไทยแบบดั้งเดิม		

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจละครไทยแบบดั้งเดิม	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายละครไทยแบบดั้งเดิม	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซินชมและเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การละครไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ - ๖ เรื่อง ละครไทย

ที่มา : <https://pantip.com/topic/36787345>

ประเภทของละครไทย

ละครไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. ละครแบบดั้งเดิมมี ๓ ชนิด คือ

๑.๑ ละครชาตรี

๑.๒ ละครนอก

๑.๓ ละครใน

๒. ละครที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ มี ๖ ชนิด คือ

๒.๑ ละครดึกดำบรรพ์

๒.๒ ละครพันทาง

๒.๓ ละครเสภา

๒.๔ ละครร้อง แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

- ละครร้องล้วน ๆ

- ละครร้องสลับพูด

๒.๕ ละครพูด แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

- ละครพูดล้วน ๆ

- ละครพูดสลับรำ

๒.๖ ละครสังคีต

นอกจากนี้ยังมีการแสดงที่เกิดขึ้นใหม่ในสมัย รัชกาลที่ ๕ อีก ๒ อย่างคือ ลิเกและหุ่น (หุ่นเล็ก, หุ่นกระบอก, หุ่นละครเล็ก)

๑. ละครชาตรี เป็นรูปแบบละครร่ำที่เก่าแก่ของไทย เรื่องของละครชาตรีมีกำเนิดมาจากเรื่องมโนราห์ การแสดงโนราห์เป็นที่นิยมอยู่ทางภาคใต้ ละครโนราชาตรีอาจจะมีผู้นำมาแสดงในภาคกลางตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่เดิมผู้แสดงเป็นชายล้วนมีเพียง ๓ คนเท่านั้น ได้แก่ นายโรง ซึ่งแสดงเป็นตัวพระ อีก ๒ คนคือ ตัวนาง และตัวจำเວด ซึ่งแสดงตลกและเป็นตัวเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เช่น ฤาษี พราน สัตว์ ในสมัยหลังละครชาตรีเพิ่มผู้แสดงให้มากขึ้นและใช้ผู้หญิงร่วมแสดงด้วย

๒. ละครนอก มีการดำเนินท้องเรื่องที่รวดเร็ว กระชับ สนุก การแสดงมีชีวิตชีวา ส่วนมากใช้ผู้ชายแสดงมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ละครนอกไม่คำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับยศศักดิ์และฐานะของตัวละครแต่อย่างใด ตัวละครที่เป็นท้าวพระยามหากษัตริย์ก็สามารถโต้ตอบตลกกับเสนาอำมาตย์หรือไพร่พลได้ ละครนอกที่นิยมเล่น ได้แก่ เรื่อง สังข์ทอง ไกรทอง สุวรรณหงส์ พระอภัยมณี เป็นต้น

๓. ละครใน จากรูปแบบของละครนอกที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเป็นตัวละครในวัง ผู้แสดงหญิงล้วน แบบอย่างละครในนี้ได้สืบทอดมาแต่ในวังหลวงเท่านั้น การแสดงละครในมุ่งที่ความประณีตสวยงามเป็นหลัก ทั้งศิลปะการรำที่มีลีลาท่าทางงดงาม นุ่มนวล เครื่องแต่งกายสวยประณีตดนตรีและเพลงที่ไพเราะ ผู้ชมละครในไม่มุ่งความสนุกสนานตื่นเต้นเหมือนละครนอก แต่จะมุ่งดูศิลปะการร่ายรำ ลีลาท่าทางที่ประณีตงดงามและเพลงที่ไพเราะมากกว่า เรื่องที่ใช้แสดงละครในนั้นมีอยู่ ๓ เรื่อง ได้แก่ รามเกียรติ์ อนุชิต และอิเหนา

๔. ละครดึกดำบรรพ์ เป็นการแสดงละครแบบหนึ่งในประเภทละครร่ำเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ เนื่องจากมีเจ้านายชาวต่างชาติเข้าเฝ้าอยู่หลายครั้ง จึงโปรดให้มีการละเล่นให้แขกบ้านแขกเมืองได้รับชม โดยเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ (ม.ร.ว. หลาน กุญชร) ได้คิดการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ตโดยเนื้อเรื่องตัดตอนมาจากวรรณคดีไทย โดยมีสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเลือกเพลงและอำนวยการซ้อม จึงถือว่าการแสดงในครั้งนั้นนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของละครดึกดำบรรพ์ ต่อมาภายหลังเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ได้มีโอกาสชมละครโอเปร่า จึงเกิดความชอบใจและนำไปปรับปรุงให้เข้ากับละครดึกดำบรรพ์ของไทย ละครดึกดำบรรพ์ที่นิยมเล่น ได้แก่ เรื่อง สังข์ทอง คาวี ฯลฯ

๕. ละครพันทาง หมายถึง ละครแบบผสม คือ การนำเอาลีลาท่าทางของชนต่างชาติเข้ามาปรับปรุงกับท่ารำแบบไทย ๆ การแสดงละครชนิดนี้แต่เดิมเป็นการริเริ่มของเจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรง เป็นผู้คิดค้นนำเอาเรื่องของพงศาวดารของชาติต่าง ๆ มาแต่งเป็นบทละครสำหรับแสดง พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ได้กำหนดชื่อนี้และทรงปรับปรุงให้มีฉากประกอบการแสดงและปรับปรุงลีลาท่ารำของชนชาติกับท่าทางอิริยาบถของสามัญชนเข้ามาผสมกัน บทที่ใช้มักกล่าวถึงตัวละครที่มีเชื้อชาติต่าง ๆ เช่น พม่า มอญ จีน ลาว ลักษณะการแต่งตัวของละครพันทางจะแต่งตามเชื้อชาติ และความเป็นจริงของตัวละครในบทนั้น ๆ

๖. ละครเสภา คือละครที่มีลักษณะการแสดงคล้ายละครนอก รวมทั้งเพลงร้องนำ ทำนองดนตรี และการแต่งกายของตัวละคร แต่มีข้อบังคับอยู่อย่างหนึ่งคือต้องมีขับเสภาแทรกอยู่ด้วยจึงจะเป็นละครเสภา ก่อนที่จะเกิดละครเสภาขึ้นนั้น เข้าใจว่าจะมีการขับเสภาเป็นเรื่องราวก่อน ต่อมาได้วิวัฒนาการให้มีผู้แสดงออกมาแสดงตามบทเสภาและบทร้อง ครั้งแรกก็อาจจะเป็นเพียงตอนใดตอนหนึ่ง ครั้นต่อมาก็เลยปรับปรุงให้เป็นการแสดงทั้งหมด ละครเสภาที่นิยมเล่นกันมาก คือ ขุนช้างขุนแผน

๗. ละครร้อง เป็นศิลปะการแสดงละครแบบใหม่ ที่กำเนิดขึ้นในตอนปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปรับปรุงขึ้นโดยได้รับอิทธิพลมาจากละครต่างประเทศ ละครร้องแบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ

- ละครร้องสลับท ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์
- ละครร้องล้วน ๆ ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร (รัชกาลที่ ๖)

๘. ละครพูด ละครพูดเริ่มขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการแสดงละครพูดสมัครเล่นเป็นครั้งแรก เนื้อเรื่องละครพูดที่แสดงในสมัยนี้ ดัดแปลงมาจากบทละครราที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นยุคทองของละครพูด ประชาชนให้ความสนใจต่อละครประเภทนี้มาก เพราะเห็นว่าเป็นของแปลกและแสดงได้ง่าย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสนับสนุนละครพูดอย่างยิ่ง ทรงพระราชนิพนธ์บทละครพูดที่ดีเด่นเป็นจำนวนมาก และทรงร่วมในการแสดงด้วยหลายครั้ง ละครพูดแบ่งได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ คือ

- ละครพูดล้วน ๆ ในสมัยโบราณใช้ผู้ชายแสดงล้วน ต่อมานิยมใช้ผู้แสดงเป็นชายล้วน ต่อมานิยมใช้ผู้แสดงชายจริงหญิงแท้
- ละครพูดสลับลำ ใช้ผู้แสดงทั้งชายและหญิง เหมือนละครพูดแบบร้อยกรอง

๙. ละครสังคีต คำว่า “สังคีต” หมายถึง การรวมเอาการฟ้อนรำและการละคร พร้อมทั้งดนตรีทางขับร้อง และดนตรีทางเครื่องด้วย ละครสังคีต หมายถึง ละครที่มีทั้งบทพูดและบทร้องเป็นส่วนสำคัญเสมอ จะตัดอย่างใดอย่างหนึ่งออกไม่ได้ ละครสังคีตเป็นละครที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงริเริ่มขึ้นโดยมีวิวัฒนาการจากละครพูดสลับลำ ต่างกันที่ละครสังคีตมีบทสำหรับพูด และบทสำหรับตัวละครร้องในการดำเนินเรื่องเท่า ๆ กัน

บัตรภาพละครไทย

ละครชาตรี

ที่มา : <https://www.dru.ac.th/drunews/news/DNS0000051/#group-5>

ละครนอก

ที่มา : <https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=rouenrarai&month=07-2010&date=16&group=10&gblog=5>

ละครใน

ที่มา : <https://d5e3a706-a-62cb3a1a-s-sites.googlegroups.com>

ละครพันทาง

ที่มา : <http://sweetmemoirs.thaimultiply.com/photos>

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การละครไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่ รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - ละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่ ด้านทักษะและกระบวนการ - อธิบายละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่ - อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซื่อสัตย์และเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร		กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนทบทวนความรู้ เรื่อง ละครไทยแบบดั้งเดิม ขั้นสอน ๑. ครูนำตัวอย่างละครไทยละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่ มาให้นักเรียนชม จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของละครแต่ละประเภท ๒. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ การละครไทย เรื่อง ละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่ พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนฟัง ๓. จากนั้นร่วมกันตอบคำถาม โดยครูใช้คำถามตามหัวข้อที่กำหนด เช่น - ละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่ มีกี่ชนิด อะไรบ้าง - ละครพื้นทาง มีลักษณะเป็นอย่างไร - ละครร้องและละครพูดมีลักษณะเหมือนกันอย่างไร ฯลฯ ๔. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร ขั้นสรุป ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่และอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร		แหล่งเรียนรู้ - สื่อ ๑. ใบความรู้ ๒. บัตรภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. ชิ้นงานที่ ๔ อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายละครไทยแบบปรับปรุงขึ้นใหม่ - อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลของเนื้อหาของละคร	สังเกตพฤติกรรม ประเมินชิ้นงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซินชมและเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การละครไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ - ๖ เรื่อง ละครไทย

ที่มา : <https://pantip.com/topic/36787345>

ประเภทของละครไทย

ละครไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. ละครแบบดั้งเดิมมี ๓ ชนิด คือ

๑.๑ ละครชาตรี

๑.๒ ละครนอก

๑.๓ ละครใน

๒. ละครที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ มี ๖ ชนิด คือ

๒.๑ ละครดึกดำบรรพ์

๒.๒ ละครพันทาง

๒.๓ ละครเสภา

๒.๔ ละครร้อง แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

- ละครร้องล้วน ๆ

- ละครร้องสลับพูด

๒.๕ ละครพูด แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

- ละครพูดล้วน ๆ

- ละครพูดสลับรำ

๒.๖ ละครสังคีต

นอกจากนี้ยังมีการแสดงที่เกิดขึ้นใหม่ในสมัย รัชกาลที่ ๕ อีก ๒ อย่างคือ ลิเกและหุ่น (หุ่นเล็ก, หุ่นกระบอก, หุ่นละครเล็ก)

๑. ละครชาตรี เป็นรูปแบบละครร่ำที่เก่าแก่ของไทย เรื่องของละครชาตรีมีกำเนิดมาจากเรื่องมโนราห์ การแสดงโนราห์เป็นที่นิยมอยู่ทางภาคใต้ ละครโนราชาตรีอาจจะมีผู้นำมาแสดงในภาคกลางตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่เดิมผู้แสดงเป็นชายล้วนมีเพียง ๓ คนเท่านั้น ได้แก่ นายโรง ซึ่งแสดงเป็นตัวพระ อีก ๒ คนคือ ตัวนาง และตัวจำเວด ซึ่งแสดงตลกและเป็นตัวเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เช่น ฤาษี พราน สัตว์ ในสมัยหลังละครชาตรีเพิ่มผู้แสดงให้มากขึ้นและใช้ผู้หญิงร่วมแสดงด้วย

๒. ละครนอก มีการดำเนินท้องเรื่องที่รวดเร็ว กระชับ สนุก การแสดงมีชีวิตชีวา ส่วนมากใช้ผู้ชายแสดงมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ละครนอกไม่คำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับยศศักดิ์และฐานะของตัวละครแต่อย่างใด ตัวละครที่เป็นท้าวพระยามหากษัตริย์ก็สามารถโต้ตอบตลกกับเสนาอำมาตย์หรือไพร่พลได้ ละครนอกที่นิยมเล่น ได้แก่ เรื่อง สังข์ทอง ไกรทอง สุวรรณหงส์ พระอภัยมณี เป็นต้น

๓. ละครใน จากรูปแบบของละครนอกที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเป็นตัวละครในวัง ผู้แสดงหญิงล้วน แบบอย่างละครในนี้ได้สืบทอดมาแต่ในวังหลวงเท่านั้น การแสดงละครในมุ่งที่ความประณีตสวยงามเป็นหลัก ทั้งศิลปะการรำที่มีลีลาท่าทางงดงาม นุ่มนวล เครื่องแต่งกายสวยประณีตดนตรีและเพลงที่ไพเราะ ผู้ชมละครในไม่มุ่งความสนุกสนานตื่นเต้นเหมือนละครนอก แต่จะมุ่งดูศิลปะการร่ายรำ ลีลาท่าทางที่ประณีตงดงามและเพลงที่ไพเราะมากกว่า เรื่องที่ใช้แสดงละครในนั้นมีอยู่ ๓ เรื่อง ได้แก่ รามเกียรติ์ อนุชิต และอิเหนา

๔. ละครดึกดำบรรพ์ เป็นการแสดงละครแบบหนึ่งในประเภทละครร่ำเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ เนื่องจากมีเจ้านายชาวต่างชาติเข้าเฝ้าอยู่หลายครั้ง จึงโปรดให้มีการละเล่นให้แขกบ้านแขกเมืองได้รับชม โดยเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ (ม.ร.ว. หลาน กุญชร) ได้คิดการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ตโดยเนื้อเรื่องตัดตอนมาจากวรรณคดีไทย โดยมีสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเลือกเพลงและอำนวยการซ้อม จึงถือว่าการแสดงในครั้งนั้นนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของละครดึกดำบรรพ์ ต่อมาภายหลังเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ได้มีโอกาสชมละครโอเปร่า จึงเกิดความชอบใจและนำไปปรับปรุงให้เข้ากับละครดึกดำบรรพ์ของไทย ละครดึกดำบรรพ์ที่นิยมเล่น ได้แก่ เรื่อง สังข์ทอง คาวี ฯลฯ

๕. ละครพื้นทาง หมายถึง ละครแบบผสม คือ การนำเอาลีลาท่าทางของชนต่างชาติเข้ามาปรับปรุงกับทำร่ำแบบไทย ๆ การแสดงละครชนิดนี้แต่เดิมเป็นการริเริ่มของเจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรง เป็นผู้คิดค้นนำเอาเรื่องของพงศาวดารของชาติต่าง ๆ มาแต่งเป็นบทละครสำหรับแสดง พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ได้กำหนดชื่อนี้และทรงปรับปรุงให้มีฉากประกอบการแสดงและปรับปรุงลีลาท่าทางของชนชาติกับท่าทางอิริยาบถของสามัญชนเข้ามาผสมกัน บทที่ใช้มักกล่าวถึงตัวละครที่มีเชื้อชาติต่าง ๆ เช่น พม่า มอญ จีน ลาว ลักษณะการแต่งตัวของละครพื้นทางจะแต่งตามเชื้อชาติ และความเป็นจริงของตัวละครในบทนั้น ๆ

๖. ละครเสภา คือละครที่มีลักษณะการแสดงคล้ายละครนอก รวมทั้งเพลงร้องนำ ทำนองดนตรี และการแต่งกายของตัวละคร แต่มีข้อบังคับอยู่อย่างหนึ่งคือต้องมีขับเสภาแทรกอยู่ด้วยจึงจะเป็นละครเสภา ก่อนที่จะเกิดละครเสภาขึ้นนั้น เข้าใจว่าจะมีการขับเสภาเป็นเรื่องราวก่อน ต่อมาได้พัฒนาการให้มีผู้แสดงออกมาแสดงตามบทเสภาและบทร้อง ครั้งแรกก็อาจจะเป็นเพียงตอนใดตอนหนึ่ง ครั้นต่อมาก็เลยปรับปรุงให้เป็นการแสดงทั้งหมด ละครเสภาที่นิยมเล่นกันมาก คือ ขุนช้างขุนแผน

๗. ละครร้อง เป็นศิลปะการแสดงละครแบบใหม่ ที่กำเนิดขึ้นในตอนปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปรับปรุงขึ้นโดยได้รับอิทธิพลมาจากละครต่างประเทศ ละครร้องแบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ

- ละครร้องสลับท ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์
- ละครร้องล้วน ๆ ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร (รัชกาลที่ ๖)

๘. ละครพูด ละครพูดเริ่มขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการแสดงละครพูดสมัครเล่นเป็นครั้งแรก เนื้อเรื่องละครพูดที่แสดงในสมัยนี้ ดัดแปลงมาจากบทละครราที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นยุคทองของละครพูดประชาชนให้ความสนใจต่อละครประเภทนี้มาก เพราะเห็นว่าเป็นของแปลกและแสดงได้ง่าย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสนับสนุนละครพูดอย่างยิ่ง ทรงพระราชนิพนธ์บทละครพูดที่ดีเด่นเป็นจำนวนมาก และทรงร่วมในการแสดงด้วยหลายครั้ง ละครพูดแบ่งได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ คือ

- ละครพูดล้วน ๆ ในสมัยโบราณใช้ผู้ชายแสดงล้วน ต่อมานิยมใช้ผู้แสดงเป็นชายล้วน ต่อมานิยมใช้ผู้แสดงชายจริงหญิงแท้
- ละครพูดสลับลำ ใช้ผู้แสดงทั้งชายและหญิง เหมือนละครพูดแบบร้อยกรอง

๙. ละครสังคีต คำว่า “สังคีต” หมายถึง การรวมเอาการฟ้อนรำและการละคร พร้อมทั้งดนตรีทางขับร้อง และดนตรีทางเครื่องด้วย ละครสังคีต หมายถึง ละครที่มีทั้งบทพูดและบทร้องเป็นส่วนสำคัญเสมอ จะตัดอย่างใดอย่างหนึ่งออกไม่ได้ ละครสังคีตเป็นละครที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงริเริ่มขึ้น โดยมีวิวัฒนาการจากละครพูดสลับลำ ต่างกันที่ละครสังคีตมีบทสำหรับพูด และบทสำหรับตัวละครร้องในการดำเนินเรื่องเท่า ๆ กัน

บัตรภาพละครไทย

ละครชาตรี

ที่มา : <https://www.dru.ac.th/drunews/news/DNS0000051/#group-5>

ละครนอก

ที่มา : <https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=rouenrarai&month=07-2010&date=16&group=10&gblog=5>

ละครใน

ที่มา : <https://d5e3a706-a-62cb3a1a-s-sites.googlegroups.com>

ละครพันทาง

ที่มา : <http://sweetmemoirs.thaimultiply.com/photos>

ละครไทยปัจจุบัน

ที่มา : <https://www.facebook.com/Lakornthaijukwong/photos>

ชิ้นงานที่ ๔ เรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร

อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

การแต่งกาย 	บทละคร
เนื้อร้อง - ดนตรี 	อื่น ๆ

อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๔ เรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							

ลงชื่อผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การอธิบาย อิทธิพลของ วัฒนธรรมที่มีผล ต่อเนื้อหาของ ละคร	อธิบายอิทธิพลของ วัฒนธรรมที่มีผลต่อ เนื้อหาของละคร ได้ถูกต้อง ชัดเจน	อธิบายอิทธิพลของ วัฒนธรรมที่มีผลต่อ เนื้อหาของละครได้ ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	อธิบายอิทธิพลของ วัฒนธรรมที่มีผลต่อ เนื้อหาของละครได้ ถูกต้องเป็นส่วนน้อย	อธิบายอิทธิพล ของวัฒนธรรมที่ มีผลต่อเนื้อหา ของละคร ไม่ถูกต้อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การละครไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง บุรณการละคร รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๒๑๐๔		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา การละครไทย - บุรณการละคร จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจความสัมพันธ์การบูรณาการละครกับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ด้านทักษะและกระบวนการ - อธิบายความสัมพันธ์การบูรณาการละครกับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซินชมและเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร		กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณการละครกับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนดูบัตรภาพการแสดงละครประเภทต่าง ๆ แล้วอธิบายว่าละครนั้นสามารถบูรณาการศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้เช่นเดียวกับนาฏศิลป์ ๒. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ - ๖ ในกลุ่มร่วมกันเลือกละครไทยที่สนใจกลุ่มละ ๑ เรื่อง จากนั้นนำการแสดงที่สนใจมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของละครกับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์กับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้การบูรณาการละครกับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ		แหล่งเรียนรู้ ๑. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ชิ้นงานที่ ๔ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของละคร

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - รู้และเข้าใจความสัมพันธ์การบูรณาการละครกับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - อธิบายความสัมพันธ์การบูรณาการละครกับศิลปะแขนงอื่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน - ซินชมและเห็นประโยชน์ของการแสดงละคร	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชิ้นงานที่ ๕ เรื่อง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของละคร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของละคร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์ ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

สมาชิกในกลุ่ม

๑.	ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๒.	ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๓.	ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๔.	ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๕.	ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๖.	ชื่อ.....	ชั้น.....	เลขที่.....

การแสดง.....

๑. ความสัมพันธ์กับศิลปะแขนงอื่น

- ๑.๑**
-
-
- ๑.๒**
-
-
- ๑.๓**
-
-
- ๑.๔**
-
-

๒. ความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

.....

.....

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

.....

.....

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....

.....

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา

.....

.....

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

.....

.....

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

.....

.....

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

.....

.....

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

.....

.....

.....

แบบประเมินชิ้นงานที่ ๔ เรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อละคร

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - เลขที่	ระดับคุณภาพ				รวม	แปลผล
		ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)		
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							

ลงชื่อผู้ประเมิน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๕.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์	วิเคราะห์การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้องเหมาะสมครบทั้ง ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) แสง สี เสียง ๒) ฉาก ๓) เครื่องแต่งกาย ๔) อุปกรณ์ประกอบการแสดง และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๕ สาระการเรียนรู้ขึ้นไปและสัมพันธ์กันดี	วิเคราะห์การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้องครบทั้ง ๔ องค์ประกอบ แต่ไม่ค่อยเหมาะสมกับการแสดงและสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๔ สาระการเรียนรู้และสัมพันธ์กันดี	วิเคราะห์การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้อง ๓ องค์ประกอบ และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๓ สาระการเรียนรู้และสัมพันธ์กันดี	วิเคราะห์การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงได้ถูกต้อง ๑-๒ องค์ประกอบ และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้น่าสนใจ ๒ สาระ การเรียนรู้ และสัมพันธ์กันดี

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (มปป.). **ละครสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของครูสภา.

กาญจนา อินทรสุนานนท์ และรุจี ศรีสมบัติ. (๒๕๔๐). **ร่วางมาตรฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ปราณี วงษ์เทศ. (๒๕๒๕). **พื้นบ้านพื้นเมือง**. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยา.

พรรัตน์ ดำรุง. (๒๕๔๗). **การละครกับเยาวชน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรณู โกสินานนท์. (๒๕๔๘). **นาฏยศัพท์ ภาษาทำนนาฏศิลป์**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ภาพการ์ตูนการแสดงพื้นบ้าน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://poppy-porntipa.blogspot.com> (วันที่ค้นข้อมูล ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒.)

ภาพการแสดงโขนพระราชทาน ตอนศึกมัยราพณ์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://drphot.com/lifestyle/archives/1788> (วันที่ค้นข้อมูล ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒.)

ภาพการแสดงระบำฤดาภิหาร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.finearts.go.th/en/node/329> (วันที่ค้นข้อมูล ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒.)

ภาพการแสดงระบำลพบุรี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://pantip.com/topic/34756712> (วันที่ค้นข้อมูล ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒.)

ภาพการแสดงระบำพรรัตน์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/rathsuda2255/> (วันที่ค้นข้อมูล ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒.)

ภาพระบำนางกอย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก https://mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/cgi-bin/mcp/main_php/print_informed.php?id_count_inform=29159 (วันที่ค้นข้อมูล ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒.)

ภาพการแต่งกายร่วางมาตรฐาน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://amaimaim.blogspot.com/2015/09/blog-post_88.html. (วันที่ค้นข้อมูล ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒.)

ภาพร่วางมาตรฐาน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=8e0JqSCEWsk>. (วันที่ค้นข้อมูล ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒.)

ภาพละครเวที. ที่มา : [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://pantip.com/topic/36787345> (วันที่ค้นข้อมูล ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒.)

มัทนี รัตติน. (๒๕๔๙). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะการกำกับการแสดงและละครเวที**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุนมมาลย์ นิมนติพันธ์และคณะ. (๒๕๖๐). **ดนตรี-นาฏศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ภาคผนวก ก.
แบบประเมินรวม

แบบบันทึกการตอบคำถาม

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	๔ (ดีเยี่ยม)	อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้ ตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วน
	๓ (ดี)	อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้ ตรงประเด็นบางส่วนยังขาดเนื้อหาไปบ้างเล็กน้อย
	๒ (พอใช้)	อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้พอเข้าใจ แต่ยังขาดขั้นตอนบางขั้นตอน
	๑ (ควรปรับปรุง)	อธิบายความหมายและขั้นตอนวิธีการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้บ้างเล็กน้อย ไม่ครบทุกขั้นตอน

ระดับคุณภาพคะแนน

๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒ จาก ๓ ระดับ

แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียน ให้คะแนนในช่องว่างที่ตรงกับรายการสังเกต

ระดับคุณภาพ ๔ = ดีเยี่ยม ๓ = ดี ๒ = พอใช้ ๑ = ต้องปรับปรุง

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
๑. การรู้จักแสดงความคิดเห็น	รู้จักแสดงความคิดเห็นในกลุ่มดีมาก	รู้จักแสดงความคิดเห็นในกลุ่มดี	รู้จักแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม	ไม่แสดงความคิดเห็นในกลุ่มเลย
๒. การแบ่งทำงานตามขั้นตอน	มีการทำงานตามขั้นตอนดีมาก	มีการทำงานตามขั้นตอนดี	มีการทำงานตามขั้นตอน	ทำงานไม่ตามขั้นตอน
๓. ปฏิบัติงานเสร็จทันเวลา	ปฏิบัติงานเสร็จทันเวลาตามที่กำหนดเรียบร้อยดีมาก	ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด งานเรียบร้อยพอใช้	ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด	ไม่เสร็จทันเวลาตามที่กำหนด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

นักเรียนได้คะแนนรวมตั้งแต่ ๘ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านคุณลักษณะ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	มีวินัย			ใฝ่เรียนรู้			มุ่งมั่นในการทำงาน			รวม	สรุปผลการประเมิน	
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑		ผ่าน	ไม่ผ่าน
											๙		

เกณฑ์ผ่าน ๕ - ๙

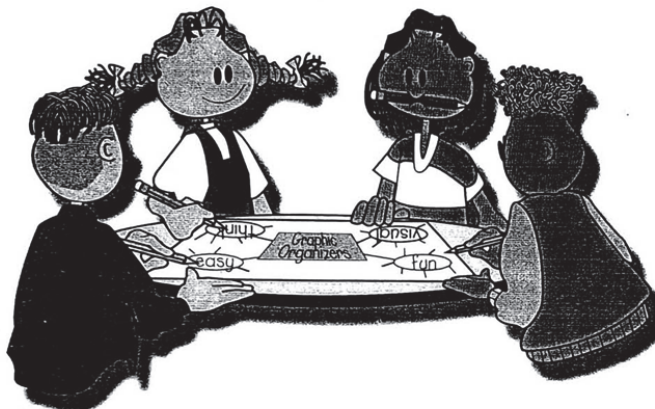
รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
๑. มีวินัย	๓ (ดี)	ชิ้นงาน สะอาดเรียบร้อยและปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกันทุกครั้ง
	๒ (พอใช้)	ชิ้นงาน สะอาดเรียบร้อยและปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกันเป็นส่วนใหญ่
	๑ (ควรปรับปรุง)	ชิ้นงาน ไม่ค่อยเรียบร้อยและปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกัน บางครั้งต้องอาศัยการแนะนำ
๒. ใฝ่เรียนรู้	๓ (ดี)	มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง และเสนอแนวคิดประกอบการตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล
	๒ (พอใช้)	มีการอ้างอิงที่ถูกต้องในบางส่วน และเสนอแนวคิดประกอบการตัดสินใจ แต่อาจจะไม่สมเหตุสมผลในบางกรณี สรุปผลไม่ค่อยถูกต้อง
	๑ (ควรปรับปรุง)	มีการเสนอแนวคิดที่ไม่สมเหตุสมผลในการตัดสินใจ และไม่อ้างอิง สรุปผลไม่ถูกต้อง
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	๓ (ดี)	ส่งงานก่อนหรือตรงตามที่กำหนดเวลานัดหมาย รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติเองจนเป็นนิสัย และชักชวนผู้อื่นปฏิบัติ
	๒ (พอใช้)	ส่งงานช้ากว่ากำหนด แต่ได้มีการติดต่อชี้แจงโดยมีเหตุผลรับฟังได้ รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติจนเป็นนิสัย
	๑ (ควรปรับปรุง)	ส่งงานช้ากว่ากำหนด ปฏิบัติงานโดยต้องอาศัยการชี้แนะ และการตักเตือน

ภาคผนวก ข.

แผนผังความคิด (Graphic Organizers)

Graphic Organizers

Graphic Organizers are visual frames used to represent and organize learning information. Graphic organizers engage students' visual intelligence, stretch students' thinking skills, and promote active learning. We may use graphic organizers to plan lessons, units, and present information to our students. This *SmartCard* explores the rationale for using graphic organizers, provides ideas for use in your classroom, and illustrates over 30 graphic organizers to transform your class into a visual think tank!

Ideas and Activities for My Class

• **Presentations** - On the board or overhead, display a filled-in graphic organizer relating to the topic as you teach. Alternatively, fill in a graphic organizer as you teach. Encourage students to use Mind Maps and other organizers for visual note-taking and as visual aids in their own presentations.

• **Cooperative Learning** - Graphic organizers are excellent for cooperative learning. Have students work in pairs or in teams to fill in or create their organizers. Have students take turns so no single student does all the work and/or have each student use a different colored marker to tell at a glance that everyone is contributing. One favorite method is to have teams brainstorm ideas, organize them in their own frame, then share and compare their organizers with other teams.

• **Reflection and Assessment** - After an activity, lesson or unit, have students create graphic organizers to summarize and reflect on what they learned. Mind Maps work especially well for big concepts. Collect students' organizers to authentically assess their learning.

• **Find My Rule** - This is a fun, cooperative logic activity that works with numerous organizers across the curriculum. Draw an organizer on the board. A math example: Draw two category boxes. Add a symmetrical shape to Box 1 and an asymmetrical shape to Box 2. Have students discuss why the shapes belong in different categories. Continue to add items, until a team thinks they know the rule. Teams show they know the rule by correctly adding the next items to the organizers. Continue adding items until all teams have "found your rule."

• **Prewriting** - Have students fill in a graphic organizer before they write an essay, story, or steps, or as they prepare a presentation. The graphic organizer depends on the content. For example, for a compare & contrast essay, use a Venn Diagram; for writing instructions, use a Step Chart.

• **Bulletin Boards & Displays** - On the bulletin board, post the many types of organizers; highlight a specific organizer; or display students' completed organizers on any topic.

Why Use Them?

Higher-Level Thinking

Graphic organizers expand many facets of students' higher-level thinking skills including analyzing, synthesizing, evaluating, relating and developing concepts, categorizing, sequencing, and comparing & contrasting.

Comprehension

Using graphic organizers helps students better understand the learning material. Students make content connections, and can see how the information is related.

Memory

Graphic organizers facilitate long-term retention of information. Information in organizers is presented in short, easy-to-remember visual cues rather than long cumbersome text. Students remember more of what they see than what they hear and write.

Brain-Based Learning

Our brains process and store information in a uniform fashion. We strive to make sense of information, and search for patterns and organization. Graphic organizers promote brain-compatible learning.

Multiple Intelligences

Graphic organizers strongly engage four intelligences simultaneously:

- **Verbal/Linguistic** - Students select words and phrases for their organizers
- **Logical/Mathematical** - Organizers deal with hierarchy, sequence, part/whole relationships, concept development, cycles — all logical processes.
- **Visual/Spatial** - The learning material is organized in a visual format.
- **Naturalist** - Different graphic organizers engage different facets of the naturalist intelligence, such as: categorizing, classifying, sequencing, attention to attributes, comparing & contrasting.

Language Learning & ESL

Information is presented visually rather than verbally which helps limited English proficient students grasp basic concepts.

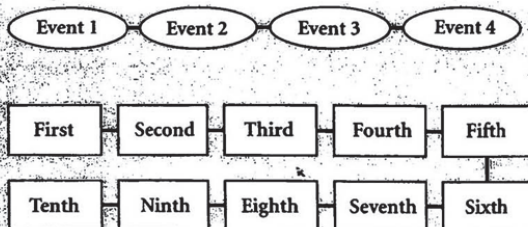
© 1998 Kagan Cooperative Learning

Page 2

Graphic Organizers! Transform

Sequence Organizers

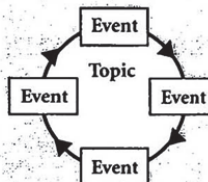
Chains

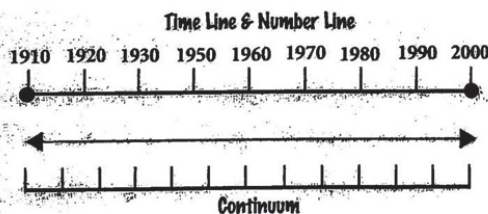
Ladder

Cycle Graph

Line Graphs

Cartoon & Picture Strip

Picture 1	Picture 2	Picture 3	Picture 4	Picture 5

Ideas for Sequence Organizers

Mathematics

- Area, Volume
- Decimals
- Degree of Angle
- Fractions
- Length
- Money
- Number Lines
- Number of Sides
- Numerical Order
- Order of Operation
- Ordinal Sequence
- Percents
- Roman Numerals
- Steps of Problem Solving
- Time
- Weight

Language Arts

- Alphabetical Order
- Parts of a Book
- Parts of a Letter
- Parts of an Essay
- Parts of a Paragraph
- Story Plot, Sequence of Events
- Writing Directions
- Writing Instructions
- Writing Process

Social Studies

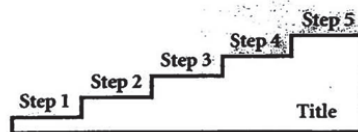
- Historical Events
- Inventions
- Presidents
- Sequence of Events
- Time Lines
- Time Periods

Science

- Chain of Events
- Consequences of Action
- Food Chain
- Planets from Sun
- Procedures for Experiments
- Scientific Method
- Seasonal Cycle
- Water Cycle

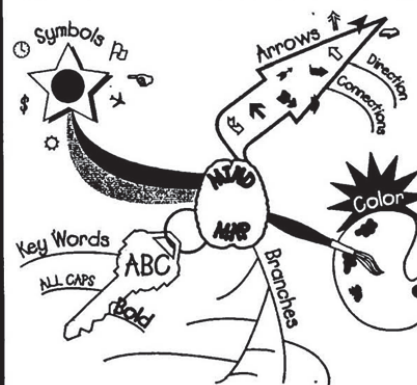

Step Chart

Concept Development

Mind Map

Page 3

your class into a visual think tank!

Compare/Contrast Organizers

Venn Diagrams

Not A or B

Ideas for Compare/Contrast Organizers

Math

- Addition/Subtraction
- Acute/Obtuse
- Concave/Convex
- Fractions/Decimals
- Metric/Inch-Pound
- Multiplication/Division
- Symmetrical/Asymmetrical

Language Arts

- Authors
- Book/Movie
- Business/Friendly Letter
- Characters in Same Book
- Characters in Different Books
- Fairy Tales
- Stories

Social Studies

- Articles of Confederation/Constitution
- Careers
- Cultures
- Historical Events
- Judicial/Executive/Legislative Branches
- Presidents
- State/Federal
- Wars

Science

- Animals
- Fruits/Vegetables
- Solids/Liquid/Gas
- Vitamins

Comparison Charts

Same	Different

T-Chart

Item 1	Item 2
with regard to Characteristic 1	
with regard to Characteristic 2	
with regard to Characteristic 3	

Compare or Contrast Chart

Item 1	Item 2	Item 1	Item 2
Compare		Contrast	
with regard to Characteristic 1		with regard to Characteristic 1	
with regard to Characteristic 2		with regard to Characteristic 2	
with regard to Characteristic 3		with regard to Characteristic 3	

Compare & Contrast Chart

Organizers

Word Web

Concept Map

Concept Charts

Who
What
Where
When
Why

5W Chart

Looks
Tastes
Feels
Smells
Sounds

Senses Chart

Know	Wonder	Learned

Know-Wonder-Learned Chart

Ideas for Concept Development Organizers

Math

- Fractions, Decimals, Percents
- Numbers
- Operations (+, -, x, ÷)
- Patterns
- Place Value
- Probability
- Time, Money

Language Arts

- Book, Poem, Story
- Fairy Tale
- Grammar
- The Library

Science

- Animal
- Acid Rain
- Adaptation
- Dinosaurs
- Electricity
- Health
- Human Body
- Magnets
- Rainforest
- Seas
- Solar System
- Weather

Social Studies

- Career
- Culture
- Current Events
- Explorer
- Historical Events
- Mission
- Native Americans
- Neighborhood
- President
- State
- War

Kagan

1 (800) WEE CO-OP

© 2001 Kagan

Page 4

More Great Graphic Organizers!

Evaluation Organizers

Evaluation Charts

P	M	I
Plus	Minus	Interesting

+	-
Positive or Like or Agree	Negative or Dislike or Disagree

PMI Chart Plus/Minus T-Chart

Scales

Agreement Scales

Disagree Agree

Strongly Disagree 1 2 3 4 5 Strongly Agree

Evaluation Scale

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Needs Work Satisfactory Excellent

Categorize/Classify Organizers

Categories

Topic

1

2

3

Topic

1	
2	
3	

Tree

Main

A

B

A1

A2

B1

B2

Pyramid

Hierarchical

Relational Organizers

Fish Bone

Target

Embedded Concepts
or Objects

Pie Chart

Ideas for Categorize/Classify Organizers

Language Arts

- Common Nouns, Proper Nouns
- End Marks
- Nouns, Verbs, Adjectives, Adverbs
- Phonetic Sounds

Social Studies

- Caste System
- Family Tree
- Military Rank
- North of, South of, East of, West of
- Social Stratification
- WWI, WWII, Vietnam War/Korean War

Math

- Acute/Obtuse
- Coins
- Factor Tree
- Odd/Even Numbers
- Round Up/Round Down
- Shapes

Science

- Birds, Mammals, Reptiles, Amphibians, Fish
- Carnivores, Herbivores, Omnivores
- Food Pyramid
- Pasta, Beans, Buttons, Nuts, Bolts, Screws
- Plants, Trees, Flowers
- Taxonomy
- Things That Walk, Fly, Swim
- Travel by Air, Land, Sea

Matrix

	A	B
1	1A	1B
2	2A	2B

2 x 2 Matrix

Plot

15

แผนผังความคิด (Graphic Organizers)

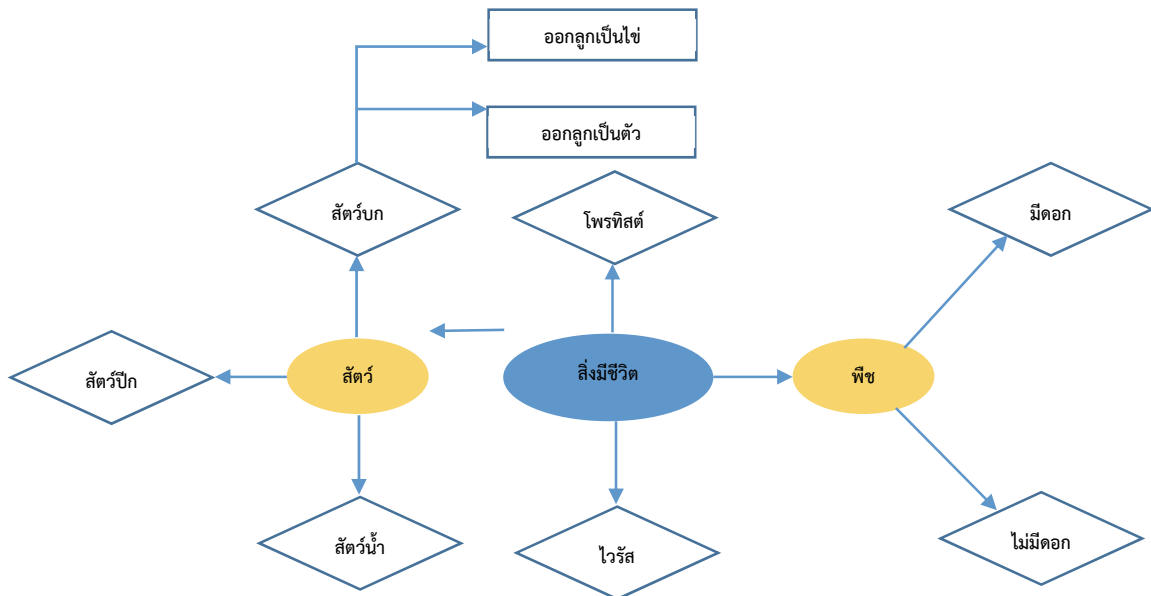

แผนผังความคิด (Graphic Organizers)

แผนผังความคิด เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลหรือความรู้ จากการศึกษาค้นคว้า การอ่าน การฟัง คำบรรยาย แล้วนำข้อมูลมาจัดกลุ่ม เขียนเป็นภาพแสดงให้เห็นถึงโครงสร้าง ความคิด กระบวนการคิด และความสัมพันธ์ของกระบวนการคิด โดยใช้รูปภาพ หรือแผนภาพ

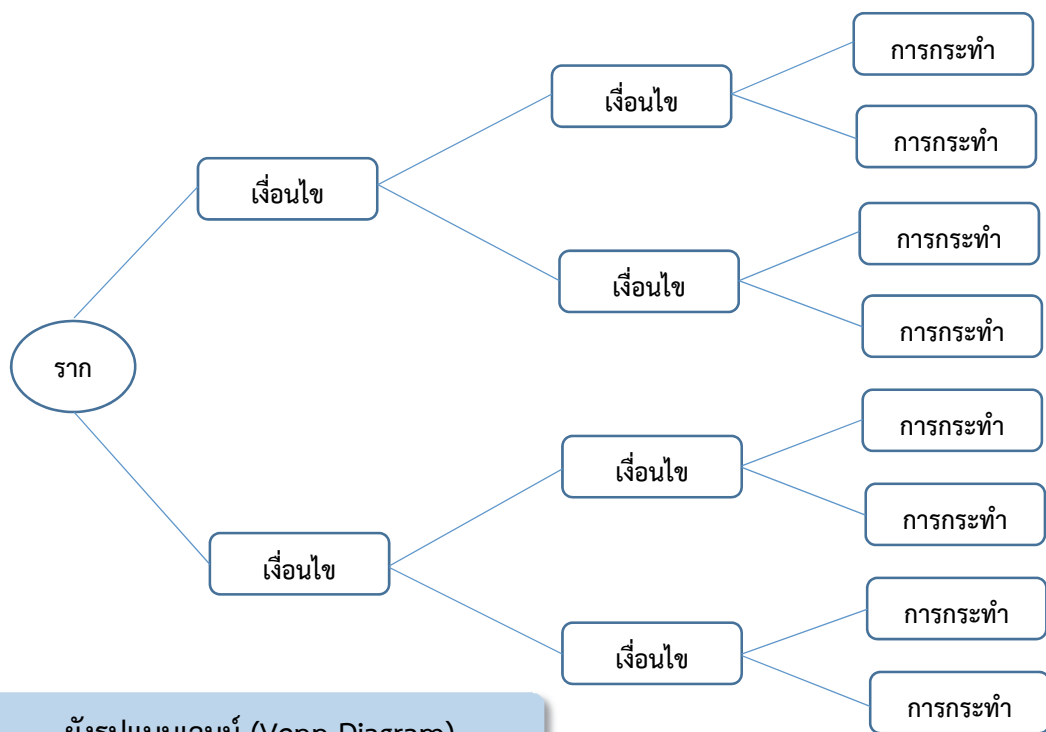
ผังความคิด (Mind Mapping)

เป็นการแสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์ของกระบวนการคิด ตั้งแต่ต้นจนจบ ช่วยให้เห็นภาพรวมของความคิดและเค้าโครงของความคิดในเรื่องที่กำลังคิด ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของความคิดทำได้โดยเขียนความคิดหลักไว้ตรงกลางและโยงเส้นให้สัมพันธ์กับความคิดรองความคิดย่อย และความคิดที่แยกย่อยที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันก็ขยายได้ต่อไปอีก ไม่มีทิศทางที่กำหนดแน่นอนตายตัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผังแสดงความสัมพันธ์แบบโครงสร้างต้นไม้ (Tree Structure)

ผังแสดงความสัมพันธ์แบบโครงสร้างต้นไม้ จะใช้ในการแสดงความสัมพันธ์ของเรื่องที่มีความสำคัญลดหลั่นกันเป็นลำดับจากใหญ่ไปหาจุดเล็ก ๆ รูปร่างของการเขียนจะมีโครงสร้างลักษณะคล้ายต้นไม้ที่มีกิ่งก้านหรืออาจจะมีลักษณะคล้ายแผนภูมิการบริหารองค์กรวิธีการเขียนให้เริ่มต้นหัวข้อเรื่องไว้ข้างบนหรือตรงกลางแล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่มีความสำคัญรองรองลงไปตามลำดับ

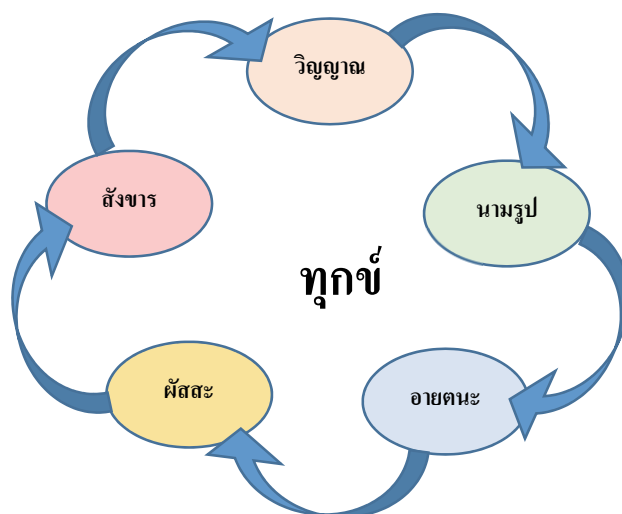
ผังรูปแบบเวนน์ (Venn Diagram)

เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสิ่งของหรือแนวคิดตั้งแต่ ๒ สิ่งขึ้นไปว่าส่วนใดลักษณะใดที่มีความเหมือนหรือความต่างกัน เป็นการคิดแบบหาตัวร่วมในสิ่งที่เหมือนกัน ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักจำแนกความเหมือนและความต่างของสิ่งของ สถานที่ และบุคคล หรืออื่น ๆ ได้ดี โดยการเขียนเป็นแผนภาพแสดง ความสัมพันธ์ดังตัวอย่างนี้

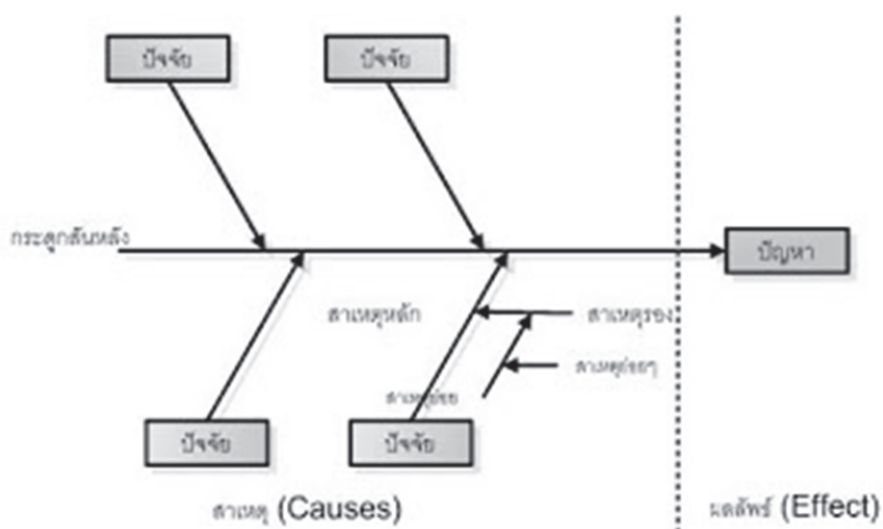
ผังความคิดแบบวงจร (The Circle)

เป็นการคิดแบบเป็นวงจรหรือวงกลม โดยในวงกลมจะไม่มีจุดเริ่มต้นหรือจุดจบเพื่อเสนอขั้นตอนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์เรียงลำดับเป็นวงกลม ตัวอย่างเช่น

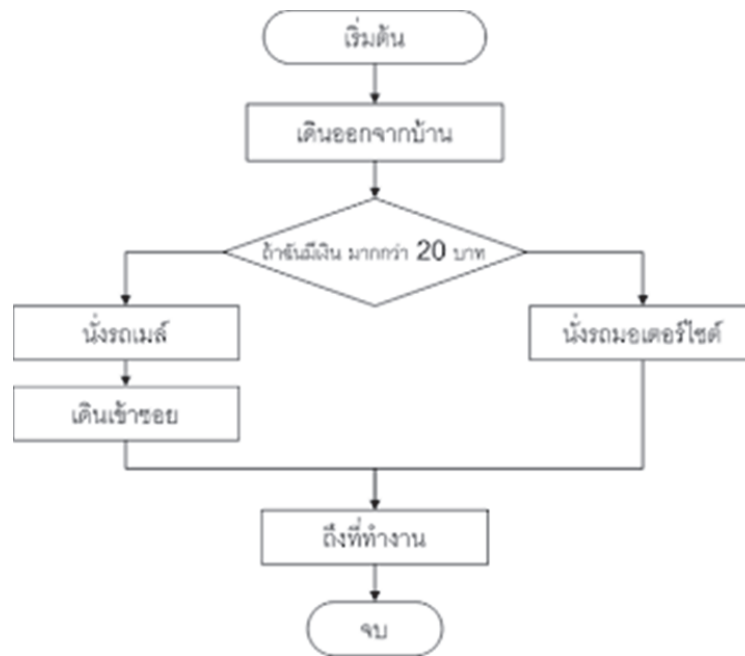
ผังก้างปลา (The Fish Bone)

เป็นการคิดหาสาเหตุของปัญหา เช่น แดงหน้าเรียน เพราะสาเหตุใด เป็นต้นการเขียนแผนผังทำได้ โดยกำหนดเรื่องแล้วหาสาเหตุและผลต่าง ๆ ในแต่ละด้าน ตัวอย่างเช่น

ผังแบบลำดับขั้นตอน (Sequence Chart)

แผนผังแบบลำดับขั้นตอนเป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงสภาพการณ์หรือเนื้อหาสาระที่เป็นกระบวนการเรียงตามลำดับขั้นตอน เป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงสภาพเหตุการณ์หรือเนื้อหาสาระที่เป็นกระบวนการเรียงตามลำดับต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

ภาคผนวก ค.

บันทึกการเรียนรู้ (Learning Log)

แบบบันทึกการเรียนรู้/อนุทินการเรียนรู้ (Learning Log)

ชุดที่ ๑

สิ่งที่ฉันชอบ คือ

.....

สิ่งที่ฉันไม่ชอบ คือ

.....

สิ่งที่ฉันยังไม่เข้าใจ คือ

.....

ชุดที่ ๒

สิ่งใหม่ที่ไม่คาดคิดจากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

สิ่งที่ฉันชอบมากที่สุดจากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

สิ่งที่ฉันอยากรู้เพิ่มเติมไปจากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

ชุดที่ ๓

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก

.....

สิ่งที่ทำให้ฉันได้ใช้ความคิดจริง ๆ คือ

.....

ชุดที่ ๔

สิ่งที่ฉันสนใจมากเป็นพิเศษจากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

สิ่งที่ฉันยังไม่ค่อยเข้าใจจากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

สิ่งที่ฉันได้ประโยชน์มากที่สุดจากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

ชุดที่ ๕

หนึ่ง สิ่งที่ได้เคยเรียนมาแล้ว คือ

.....

สอง คำถามที่ฉันยังต้องการคำตอบเพิ่มเติม คือ

.....

สาม สิ่งที่ได้เรียนรู้จากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

ชุดที่ ๖

จากบทเรียนวันนี้...

สิ่งที่ดำเนินไปได้ดี คือ

.....
สิ่งที่เราควรปรับให้ดีขึ้นได้ คือ.....
ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ**ชุดที่ ๗ (กิจกรรมกลุ่ม / โครงการ - เด็กเล็ก)**

๑. วันนี้ฉันทำ/เขียน

.....
๒. ฉันพูดคุยเกี่ยวกับ.....
๓. ฉันเขียน.....
๔. ปัญหาอย่างหนึ่งของฉันในวันนี้ คือ.....
๕. ฉันต่อไปฉันจะ**ชุดที่ ๘ (กิจกรรมกลุ่ม/โครงการ - เด็กโต)**

๑. สิ่งที่ฉันและกลุ่มทำได้ดีในวันนี้คือ

.....
๒. ถ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานแบบเดิมอีกครั้ง ฉันจะทำอะไรที่ต่างไปจากเดิมบ้าง.....
๓. ส่วนที่ฉันยังต้องการความช่วยเหลือในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น.....
๔. ข้อบันทึกเพิ่มเติม

สามเหลี่ยมการเรียนรู้ของฉัน

ชื่อ-สกุล	วัน เดือน ปี :
-----------------	----------------------

๑. สิ่งที่ฉันรู้มาแล้ว

๒. คำถามที่ฉันอยากได้คำตอบ

๓. สิ่งที่ฉันเรียนและเข้าใจดี
ในบทเรียนวันนี้

บันทึกการย่อกคิดและไตร่ตรองสิ่งที่เรียนรู้

ชื่อ-สกุล	วัน เดือน ปี :
-----------------	----------------------

คำชี้แจง : นักเรียนเลือกตอบคำถามข้างล่าง ๒ ข้อ เขียนลงในแผ่นกระดาษแล้วนำไปติดตามช่องของคำถาม

สิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนวันนี้	สิ่งใดที่ฉันน่าจะทำได้ดีกว่านี้
คำถามที่ฉันอยากทราบคำตอบ	สิ่งที่ฉันเป็นปัญหาของฉัน คือ

**คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เพื่อการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์**

ที่ปรึกษา

๑. รองศาสตราจารย์ นราพร จันทร์โอชา	รองประธานกรรมการบริหาร
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๒. พลอากาศโท ภัคดี แสง-ชูโต	เลขาธิการ
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๓. นายอนุสรณ์ พูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการ
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔. รองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล	กรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์
๕. นายเชิดศักดิ์ ศรีศักดิ์วิชัย	หัวหน้าสำนักงาน
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๖. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๗. นางสาวนิจสุตา อภินันทาภรณ์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๘. นางสาวรัตนา แสงบัวเผื่อน	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๙. นางผานิต ทวีศักดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาคเรียนที่ ๒

๑. นางกิติมา จงสมจิต	ข้าราชการบำนาญ
๒. นายยุทธนา มิ่งเมือง	ข้าราชการบำนาญ
๓. นายศุภกร มรกต	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต ๒
๔. นางสาวณัฐสินี ภาณุศานต์	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๕. นายสุบรรณ เกระะแก้ว	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๒
๖. นายวิฑูร ยศธนวรกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่ประจันต์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต ๒
๗. นางสาวจิรสุดา สุพันธ์มา	ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑
๘. นางวันเพ็ญ รักเสนาะ	ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑
๙. นางสาวพรศรี บุญรอด	ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑
๑๐. นายวสะ ภูวงศ์	ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑
๑๑. นายภราดร สะโดอยู่	ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑
๑๒. นางสาวมยุรี สุขมา	ครู โรงเรียนคลองเกลือ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๒
๑๓. นายกายเพชร สมเพชร	ครู โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา พุทธมณฑล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑
๑๔. นางเทวรัตน์ สุธาพจน์	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๕. นางสาวขวัญชนก ภิญโญทรัพย์	ครู โรงเรียนสตรีวิทยา ๒
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๖. นางสาวภัทรนันท์ แดนวงศ์	ครู โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๗. นางสุริษา บุญวัฒน์	ครู โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒

๑๘. นางสาวนภกร ผู้ทรงธรรม
ครู โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๙. นายอภิญญ์ ภาณุศานต์
ครู โรงเรียนนวมินทราชูทิศ เบญจมราชาลัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๒๐. นางฉัตรกุล เสถจุฑิกุล
ครู โรงเรียนนวมินทราชูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๒๑. นางอัครารรณ จันทระนตรี
ครู โรงเรียนนวมินทราชูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๒๒. นายปฏิมากร โกมลธร
ครู โรงเรียนบางบัวทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓
๒๓. นางสาวพรพิมล สนั่นตั้ง
ครู โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖
๒๔. นางอัจฉรีรัตน์ อัจฉรรัตน์
ครู โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖
๒๕. ว่าที่ร้อยตรีหญิง จุฑามณี ไชยสงคราม
ครู โรงเรียนสตรีพัทลุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๒
๒๖. นางอารีย์ โต๊ะเหม
ครู โรงเรียนลำทับประชานุเคราะห์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๓
๒๗. นายสมใจ ภัทศิริ
ครู โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ตรัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๓
๒๘. ว่าที่ร้อยตรี ยุทธพงศ์ ชนะศึก
ครู โรงเรียนหาดสำราญวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๓
๒๙. นางปณณาสา ผลพฤกษา
ครู โรงเรียนเบญจมานุสรณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๗
๓๐. นายวิวัฒน์ มาทอง
ครู โรงเรียนแก่ง “วิทยสถาวร”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๘
๓๑. นายสรศักดิ์ บัวแย้ม
ครู โรงเรียนแก่ง “วิทยสถาวร”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๘
๓๒. นางประรารี คำเมืองแพน
ครู โรงเรียนร่มธรรมานุสรณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๑
๓๓. นายนิราศ ศรีขาวรส
ครู โรงเรียนเมวดีพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๗
๓๔. นายนพดล เทียมเมืองแคน
ครู โรงเรียนสตรีศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๗

๓๕. นางนริศรา ไชยกันยา	ครู โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๗
๓๖. นางสุภารัตน์ วังพฤษ	ครู โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๕
๓๗. นางศกุนตลา ดีทองอ่อน	ครู โรงเรียนนครนนท์วิทยา ๒
สำนักงานเทศบาลนครนนทบุรี
๓๘. นางโชติกา สมพงษ์	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๓๙. นางสาวชมพูนุท ภู่อสุกุล	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๐. นางสิริวรรณ รัตนธาดา	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๑. นายจักรพันธ์ สุวรรณเกิด	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๒. นายชนะชล บัวพล	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๓. นายธนพล เชียงโชติ	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๔. นายรุ่งศักดิ์ บุญเทศ	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาคเรียนที่ ๒

๑.	นางสาวณัฐสินี ภาณุสานต์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒
๒.	นายวิฑูรย์ ยศธนวรกุล	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านแม่ประจันต์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๒
๓.	นางอัจฉรีรัตน์ อัจฉรรัตน์	โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์
๔.	ว่าที่ร้อยตรี ยุทธพงศ์ ชนะศึก	โรงเรียนหาดสำราญวิทยา
๕.	นางสาวอมลธิรา อ่อนรักษ์	ครู โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ๒
๖.	นางสาวมยุรี สุขมา	ครู โรงเรียนคลองเกลือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๒
๗.	นางโชติกา สมพงษ์	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๘.	นางสาวชมพูนุท ภูสกุล	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะกรรมการผู้พิมพ์/พิมพ์ และจัดทำรูปเล่มคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาคเรียนที่ ๒

๑. นายอนุสรณ์ พุเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	ประธาน กรรมการ
๒. นางสาวตรี ศรีไพรวรรณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
๓. นายธีระพล แข่งขวา	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ มัธยมศึกษา โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
๔. นางวิภา ตันทุลพงษ์	รองหัวหน้าสำนักงาน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
๕. นายวิฑูร ยศชนวรกุล	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านแม่ประจันต์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๒	คณะทำงาน
๖. นางสาวสิริพร ยศชนวรกุล	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	คณะทำงาน
๗. นางสาวศรินทิพย์ บุญเดิม	โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	คณะทำงาน
๘. นางสาวปวีณา ไคว่จรัส	โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	คณะทำงาน
๙. นางสาวชุตินา จงใจงาม	โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	คณะทำงาน
๑๐. นางสาวณัฐกานต์ ชันทะสิทธิ์	โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	คณะทำงาน
๑๑. นางสาวสาวิตรี ศรีโนนยาง	โรงเรียนวัดอัยยการาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวสุณิสา ถาป็นแก้ว	โรงเรียนวัดคุณหญิงส้มจีน มิตรภาพที่ ๖๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒	คณะทำงาน
๑๓. นางสาววรรณวิษา ภูพานทอง	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวทิพจุฑา ชุนเกษ	นักทรัพยากรบุคคล มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวกมลชนก ดวงคำ	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวณัฐพร เผือดจันทิก	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๗. นางศิริรัตน์ มูลไชยศรี	นักทรัพยากรบุคคล มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	เลขานุการ

รายชื่อคณะกรรมการ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.	นางผาณิต ทวีศักดิ์	นักวิชาการศึกษา
		สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒.	นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	นักวิชาการศึกษา
		สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓.	นางสาวอรอร ฤทธิ์กลาง	นักวิชาการศึกษา
		สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔.	นายสุรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์	นักวิชาการศึกษา
		สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕.	นางเกศกัญญา อนุกุล	นักวิชาการศึกษา
		สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๖.	นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	นักวิชาการศึกษา
		สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๗.	นายนพพร แสงอาทิตย์	นักวิชาการศึกษา
		สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๘.	นายเอกสิทธิ์ ปิยะแสงทอง	นักวิชาการศึกษา
		สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๙. นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์

นักวิชาการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๑๐. นางสาวอริฐาน คงช่วยสถิตย์

นักวิชาการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๑๑. นายอภิศักดิ์ สิริทิเวช

นักวิชาการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๑๒. นางสาวบุญกัญธพันธ์ วัลย์มาลี

เจ้าพนักงานธุรการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๑๓. นางสาวปรมาพร เรืองเจริญ

พนักงานธุรการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๑๔. นางสาวอริยาวรรณ สอดแสงจันทร์

พนักงานธุรการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๑๕. นางสาวศินี เขียวเงิน

นักวิชาการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

การติดต่อ รับข้อมูลข่าวสาร

๑. มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
เลขที่ ๒๑๔ ถนนนครสวรรค์ แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๕
๒. สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ซอยหัวหิน ๓๕ ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐
โทร. ๐๓๒ ๕๑๕ ๔๕๗-๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๑๕ ๙๕๑
web@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องเว็บไซต์)
dltv@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องทั่วไป)
๓. โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐
โทร. ๐๓๒ ๕๒๒ ๓๔๗, ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘

Facebook : โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

Website : <http://www.kkws.ac.th>

๔. ช่องทางการติดตามข่าวสาร

Facebook : มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

Website : <http://www.dltv.ac.th>